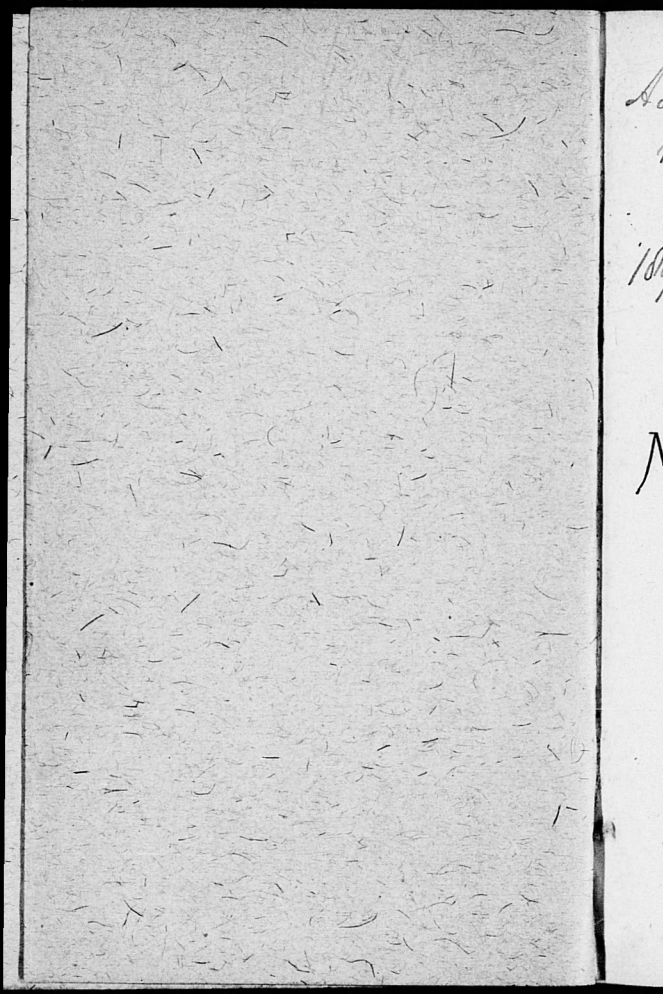

Vak 88

101

Aan Adriaan van den Huogen
Voor het getrouw bij wonen
Van het Godsdienszige Onderricht

1893

A. A. J. van Rossum
pastoor.

KERKELIJK

MIS- EN LOFBOEKJE.

Den Hoogerwaarden Heer,
Monseigneur M. J. A. LANS,

Eere-Kanunnik van *Carthago*,
Pastoor te *Schiedam*, den IJveraar
voor de Liturgie, den volijverigen
Bezorger der Kerkmuziek in Neder-
land,

Als gering hulddijk opgevoerd
en door Zijn Hoogerwaarde wel-
willend aanvaard.

2
KERKELIJK

Itlis- en Lofboekje.

Bijeenverzameld

door

d. P.

R. C. Pr,

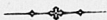
BIBL. CONV.

O. F. M.

WIJCHENS

P. STOKVIS & ZN.
's Hertogenbosch, 1891.

Kerkelijk Goedgekeurd.

Met verlof der Geestelijke Over-
heid van het Bisdóm Roermond,
gedrukt en uitgegeven.

M. Waterreus, Drukker & Uitgever, Roermond.

Lijst der veranderlijke Feestdagen.

Jaar.	Zondag Sep- tuagesima.	Aschdag.	Paschen.	Hemel- vaart.	Pinksteren.	H. Sacra- mentsdag.	le Zondag v. d. Advent.
1892	14 Febr.	2 Maart	17 April	26 Mei	5 Juni	16 Juni	27 Nov.
1893	29 Jan.	15 Febr.	2 "Maart	11 "	21 Mei	1 "	3 Dec.
1894	21 "	7 "	25 Maart	3 "	13 "	24 Mei	2 "
1895	10 Febr.	27 "	14 April	23 "	2 Juni	13 Juni	1 "
1896	2 "	19 "	5 "	14 "	24 Mei	4 "	29 Nov.
1897	14 "	3 Maart	18 "	27 "	6 Juni	17 "	28 "
1898	6 "	23 Febr.	10 "	19 "	29 Mei	9 "	27 "
1899	29 Jan.	15 "	2 "	11 "	21 "	1 "	3 Dec.
1900	11 Febr.	28 "	15 "	24 "	3 Juni	14 "	2 "
1901	3 "	20 "	7 Maart	16 "	26 Mei	6 "	1 Nov.
1902	26 "	12 "	30 Maart	8 "	18 "	29 Mei	30 Nov.
1903	8 "	25 "	12 April	21 "	31 "	11 Juni	29 "
1904	31 Jan.	17 "	3 "	12 "	22 "	2 "	27 "
1905	19 Febr.	8 Maart	23 "	1 Juni	11 Juni	22 "	3 Dec.
1906	11 "	28 Febr.	15 "	24 Mei	3 "	14 "	2 "
1907	27 Jan.	13 "	31 Maart	9 "	19 Mei	30 Mei	1 "
1908	16 Febr.	4 Maart	19 April	28 "	7 Juni	18 Juni	29 Nov.
1909	7 "	24 Febr.	11 "	20 "	30 Mei	10 "	28 "
1910	23 Jan.	9 "	27 Maart	5 "	15 "	26 Mei	27 "

Lijst der Feestdagen, zooals ze gewoonlijk
gevierd worden.

JANUARI.

- 1 Besnijdenis des Heeren.
- 2 Octaaf (1) van den H. Stephanus.
- 3 Octaaf van den H. Joannes.
- 4 Octaaf der HH. Onnoozele Kinderen.
- 5 Vigilie (2) van Driekoningen.
- 6 Driekoningen. Thelesphorus. Mart.
- 7 Octaaf van Driekoningen.
- 8 » » »
- 9 » » »
- 10 » » »
- 11 » » » Hyginus, Paus-Mart.
- 12 » » »
- 13 Octaafdag van Driekoningen.
- 14 Hilarius, Bisschop, Leeraar; Felix Mart.
- 15 Paulus, Kluizenaar; Maurus, Abt.
- 16 Marcellus, Paus-Mart.
- 17 Antonius, Abt.

.....
1) Octaaf beteekent de acht dagen, gedurende welke
een feest gevierd, of herdacht wordt; de achtste dag
wordt ook *octaaf* genoemd.

2) Vigilie, dat is: *voorbereidingsdag*.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

1

2

3

4

5

6

De
het f
Sept
in de

- 18 St. Petrus Stoel te Rome; Prisca Mart.
- 19 Pharaildis Maagd. Canut, Koning-Mart;
Marius enz. Mart.
- 20 Fabianus en Sebastianus, Mart.
- 21 Agnes, Mart.
- 22 Vincentius en Anastasius, Mart.
- 23 Huwelijk der H. Maagd; Ildefonsus,
Bisschop.
- 24 Timotheus, Bisschop-Mart.
- 25 Bekeering van den H. Paulus.
- 26 Polycarpus, Bisschop-Mart.
- 27 Joannes Chrysostomus, Bisschop-Leeraar.
- 28 Julianus, Bisschop; Agnes, Mart.
- 29 Franciscus van Sales, Bisschop-Leeraar.
- 30 Martina, Maagd-Mart.
- 31 Petrus Nolascus, Belijder.

FEBRUARI.

- 1 Ignatius, Bisschop-Mart.
- 2 Buivering van Maria in den tempel.
(Lichtmis.)
- 3 Blasius, Bisschop-Mart. Madelinus Bel.
- 4 Andreas Corsinus, Bisschop.
- 5 Agatha, Maagd-Mart.
- 6 Gudula, Maagd; Dorothea, Mart. Aman-
dus, Bisschop.

Den tweeden *Zondag* na Driekoningen wordt gevierd
het feest van den H. Naam Jesus; *Dinsdag* na *Zondag*
Septuagesima wordt herdacht het Gebed des Heeren
in den Olijfhof.

- 7 Romualdus, Abt.
- 8 Joannes de Matha, Belijder.
- 9 Cyrillus van Alexandrië, Biss.-Leeraar,
Apollonia, Mart.
- 10 Scholastica, Maagd.
- 11 De Zeven Stichters van de Orde der
dienaren van Maria.
- 12 Titus, Bisschop.
- 13 26 Martelaren van Japan.
- 14 Valentinus, Mart; Vedastus, Biss.; Ger-
lacus, Belijder.
- 15 Faustinus en Jovita, Mart.
- 16 Gregorius X. Paus.
- 17 Hyginus, Paus-Mart. Vlucht naar Egypte.
- 18 Simeon, Bisschop-Mart.
- 19 Conradus, Belijder.
- 20 Eucherius, en Emilianus, Bisschop-Mart.
- 21 Ablebertus, Bisschop.
- 22 St. Petrus' Stoel te Antiochië.
- 23 Petrus Damianus, Bisschop-Leeraar.
- 24 Mathias, Apostel en Evang.
- 25 Margaritha van Cortona, Boetelinge.
- 26 Porphyrius, Mart.
- 27 Julianus en Eurus, Mart.
- 28 Oswaldus, Bisschop.
- 29 (Schrikkeljaar.)

Dinsdag na den Zondag »Sexagesima" feestdag van
het Lijden des Heeren.

Woensdag na Zondag »Quinquagesima" Aschdag;
Vrijdag daarna feest der Doornenkroon onzes Heeren.

1 S
2 S
3 F
4 C
5 Jo
6 C
7 T
8 Jo
9 F
10 V
11 L
12 G
13 E
14 M
15 L
16 H
17 G
18 G
19 Jo
20 P
21 B
22 C

Vri
der L
Vri
Zweet

MAART.

- 1 Switbertus, Bisschop.
- 2 Simplicius, Paus.
- 3 Fredericus, Abt; Cunegundis, Keizerin.
- 4 Casimirus, Belijder; Lucius, Mart; Albricus, Bisschop.
- 5 Joannes Jozef van het Kruis, Belijder.
- 6 Coleta, Maagd.
- 7 Thomas van Aquine, Belijder-Leeraar; Perpetua en Felicitas, Mart.
- 8 Joannes de Deo, Belijder.
- 9 Francisca, Weduwe; Catharina van Bologna.
- 10 Veertig Martelaren.
- 11 Leander, Bisschop.
- 12 Gregorius, Paus.
- 13 Euphrasia, Maagd.
- 14 Mathildis, Koningin.
- 15 Longinus, Soldaat.
- 16 Heribertus, Bisschop.
- 17 Gertrudis, Maagd.
- 18 Gabriel, Aartsengel.
- 19 Jozef, Bruidegom van Maria
- 20 Patritius, Bisschop; Wulfrannus, Biss.
- 21 Benedictus, Abt.
- 22 Cyrillus, Bisschop van Jerusalem, Kerkleeraar.

.....
Vrijdag na den *eersten* Zondag in den Vaste: feest der Lans en Nagelen.

Vrijdag na den *tweeden* Zondag: feest van den Zweetdoek des Heeren.

23	Theodosia, Maagd-Mart.	10
24	Simeon, Mart.	11
25	Boodschap des Engels aan Maria.	12
26	Ludgerus, Bisschop.	13
27	Rupertus, Bisschop.	14
28	Sixtus III, Paus.	15
29	Eustasius, Abt.	16
30	Quirinus, Mart.	17
31	Balbina, Maagd; Cornelia, Maagd en Mart.	18

APRIL.

1	Hugo, Bisschop.	24
2	Franciscus de Paula, Belijder.	
3	Maria van Egypte, Boetelinge.	25
4	Isidorus, Bisschop-Leeraar.	26
5	Vincentius Ferrerius, Belijder.	
6	Sixtus I, Paus.	27
7	Cœlestinus I, Paus; Hermanus Jozef, Bel.	28
8	Perpetuus, Bisschop.	
9	Waltrudis, Weduwe.	29

.....
Vrijdag na den *derden* Zondag feest der H.H. Vijf Wonden.

Vrijdag na den *vierden* Zondag; feest van het H. Bloed.

Vrijdag na PassieZondag feest der Zeven Smarten van Maria.

In de *goede Week* wordt iederen dag de H. Mis gelezen, aan dien dag eigen. Palmenzondag — dinsdag, woensdag en vrijdag het Lijden gelezen.

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

.....
Pa
gelij
ook
D
der-
D
Bes

- 10 Acatius, Bisschop-Mart.
- 11 Leo I., Paus en Leeraar.
- 12 Julius I, Paus.
- 13 Hermenegildis, Koning-Mart.
- 14 Justinus, Mart; Tiburtius, Valerianus en Maximus, Mart.
- 15 Petrus gonzales, Belijder.
- 16 Benedictus Jozef Labre, Belijder.
- 17 Anicetus, Paus-Mart.
- 18 Usmari, Bisschop.
- 19 Leo IX, Paus.
- 20 Victor, Paus-Mart.
- 21 Anselmus, Bisschop-Leeraar.
- 22 Soter en Cajus, Paus en Mart.
- 23 Georgius, Martelaar.
- 24 Fidelis van Sigmaringen, Mart. Egbertus, Bisschop.
- 25 Marcus, Evangelist; Floribertus, Biss.
- 26 Cletus en Marcellinus, Mart. O. L. V. van goeden raad.
- 27 Petrus Canisius.
- 28 Verheffing van het lichaam van den H. Lambertus, Vitalis, Mart.
- 29 Petrus, Mart.
- 30 Catharina van Senen, Maagd.

.....

Paaschdag en gedurende de Paaschweek wordt dagelijks de H. Mis gelezen, aan iederen dag eigen. Zóo ook Beloken Paschen.

Den *tweeden* Zondag na Paschen, feest der H. Wonder-Hostie in Breda.

Den *derden* Zondag na Paschen wordt gevierd het Beschermfeest van den H. Jozef.

MEI.

- 1 Philippus en Jacobus, Apostelen; Marculphus, Abt.
- 2 Athanasius, Bisschop-Leeraar.
- 3 Vinding van het H. Kruis; Alexander, Eventius, Theodulus en Juvenalis Mart. Aufridus, Bisschop.
- 4 Monica, Weduwe.
- 5 Pius V., Paus.
- 6 Marteling van den H. Joannes in den ziedenden olie.
- 7 Stanislaus, Bisschop Mart.
- 8 Verschijning van den Aartsengel Michael.
- 9 Gregorius van Nazianze, Biss.-Leeraar.
- 10 Wiro; Bisschop; Gordianus en Epimachus, Mart.
- 11 Franciscus de Hieronymo, Belijder.
- 12 Nereus, Achilleus en Domitilla, Mart.
- 13 Servatius, Bisschop.
- 14 Antonius Bisschop-Leeraar; Bonifacius, Mart.
- 15 Dymphna, Mart. Aufridus, Bisschop; Verheffing der Overblijfselen van den H. Bavo.
- 16 Joannes Nepomucenus, Mart.
- 17 Paschalis Baylon, Belijder.

.....
Hemelvaart des Heeren op den 40sten dag na Paschen; acht dagen daarna de Octaafdag.

Maandag vóór Pinksteren feest van den H. Gerlacus, Belijder.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

10

vore

renc

dag

D

digh

- 18 Venantius, Mart.
 - 19 Petrus Coelestinus, Paus; Pudentiana, Mart.
 - 20 Bernardinus van Senen, Belijder.
 - 21 Ubaldus, Bisschop; Felix a Cantalicio, Belijder.
 - 22 Paulus van het Kruis; Crispinus van Viterbo, Belijder.
 - 23 Desiderius, Bisschop-Mart.
 - 24 H. Maagd, Hulp der Christenen.
 - 25 Gregorius VII, Paus; Urbanus, Paus-Mart.
 - 26 Vinding en opheffing der Beenderen van de HH. Wiro en Gezellen. Eleutherius, Paus-Mart.
 - 27 Maria Magdalena de Pazzis. Maagd Joannes, Paus-Mart.
 - 28 Augustinus, Bisschop van Kantelberg.
 - 29 Philippus Nerus. Belijder.
 - 30 Ferdinand, Belijder; Felix, Paus-Mart.
 - 31 Angela de Merici, Maagd; Petronilla, Mart.
-

.....

10 dagen na Hemelvaart Pinksterfeest; daags tevoren Vigilie, waarop het water wordt gewijd; gedurende de geheele week de Mis aan dit feest en iederen dag eigen.

Den achtsten dag wordt het feest der H. Drievuldigheid gevierd.

JUNI.

- 1 Eleutherius, Paus-Mart.
- 2 Marcellinus, Petrus en Erasmus, Mart.
- 3 Clotildis, koningin.
- 4 Franciscus Caracciolo, Belijder; Quiririnus, Mart.
- 5 Bonifacius, Bisschop Mart.
- 6 Norbertus, Bisschop.
- 7 Alle heilige Bisschoppen van Maastricht.
- 8 Bonifacius en Gezellen, Mart.
- 9 Primus en Felicianus, Mart.
- 10 Margaretha, Koningin van Schotland.
- 11 Barnabas, Apostel.
- 12 Odulphus, Belijder; Basilidis, Cyrini, Naboris, Mart; Cunera, Mart.
- 13 Antonius, Belijder.
- 14 Basilius, Bisschop-Leeraar.
- 15 Vitus, Modestus en Crescentia, Mart.
- 16 Joannes a. S. Facundo; Joannes Franciscus Regis, Belijder.
- 17 Alena, Maagd-Mart.
- 18 Marcus en Marcellianus, Martelaars.
- 19 Juliana, Maagd; Gervasius en Protasius, Mart.
- 20 Silverius, Paus-Mart.
- 21 Aloysius, Belijder; Engelmundus, Abt.

.....
Donderdag na H. Drievuldigheid, feest der instelling van het allerheiligst Sacrament des Altaars: Op dien dag en den Octaafdag de eigen Mis.

Daags na den Octaafdag, feest van het H. Hart van Jesus.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

I
2
3
4
5
6

7
8

9
10

.....
Der
allerz
Eer
Bloed

- 22 Paulinus, Bisschop.
- 23 Vigilie der Geb. van den H. Joannes.
- 24 Geb. van den H. Joannes, den Dooper.
- 25 Gulielmus, Abt; Adelbertus, Belijder.
- 26 Joannes en Paulus, Mart.
- 27 Crescens, Mart.
- 28 Leo II, Paus. Vigilie. (Vastendag.)
- 29 Petrus en Paulus, Apostelen.
- 30 Paulus, Apostel.

JULI.

- 1 Octaafdag der geb. van den H. Joannes.
- 2 Bezoek van Maria aan Elisabeth.
- 3 Rumoldus, Mart.
- 4 Overbrenging der Relikwiën van den H. Martinus; Irenaeus, Bisschop-Mart.
- 5 Cyrillus en Methodius, Belijders.
- 6 Octaafdag der HH. Apostelen Petrus en Paulus.
- 7 Feest der Zoete Lieve Vrouw te 's Bosch.
- 8 Elisabeth, Weduwe; Landrada en Amelberga, Maagden.
- 9 19 Martelaren van Gorcum.
- 10 Zeven Broeders, Rufina en Secunda, Mart.; Amelberga, Weduwe.

.....
Den *derden* Zondag na Pinksteren: feest van het allerzuiverst Hart van Maria.

Eersten Zondag van Juli, feest van het allerkostbaarst Bloed onzes Heeren Jesus Christus.

- 11 Michael de Sanctis, Belijder; Pius, Paus-Mart.
- 12 Joannes Gualbertus, Belijder; Nabor en Felix, Mart.
- 13 Anacletus, Paus-Mart.
- 14 Bonaventura, Bisschop-Leeraar.
- 15 Zending der Apostelen.
- 16 O. L. Vrouw van den berg Karmel.
- 17 Alexis, Belijder; Fredegandus, Abt.
- 18 Camillus de Lellis Belijder; Fredericus, Biss.-Mart.
- 19 Vincentius, Belijder.
- 20 Hieronymus Aemilianus, Belijder; Margaritha, Maagd.
- 21 Henricus, Keizer; Praxedes, Mart. Monulphus en Gondulphus, Bisschoppen.
- 22 Maria Magdalena, Boetvaardige Zondares.
- 23 Apollinaris, Mart. Liborius, Biss.
- 24 Vigilie van den H. Jacobus; H. Christina Mart.; Raineldis, Mart.
- 25 Jacobus, Apostel; Christophorus, Mart.
- 26 Anna, Moeder der H. Maagd.
- 27 Pataleon, Mart., Bernulphus, Bisschop.
- 28 Plechelmus, Bisschop; Nazarius, Celsus en Victor, Mart.
- 29 Martha, Maagd; Felix, Simplicius, Faustiniusen Beatrix, Mart.
- 30 Abdon en Sennen, Mart.
- 31 Ignatius, Belijder.

1 F
2 A
3 V
4 D
5 O
6 G
7 C
8 C
9 V
10 La
11 Ti
12 Cl
13 H
14 Vi
15 (1)
16 Ro
17 Oct
1) Zon
chim, V

AUGUSTUS.

- 1 Petrus-Banden; Machabeeën, Mart.
- 2 Alphonsus M. de Liguorio, Bisschop-Leeraar.
- 3 Vinding van het lichaam des H. Stephanus, eersten Martelaar.
- 4 Dominicus, Belijder.
- 5 O. L. Vrouw ter Sneeuw.
- 6 Gedaante-verandering des Heeren op Thabor; Xistus, Felicissimus en Agapitus, Mart.
- 7 Cajetanus Belijder; Donatus, Mart.
- 8 Cyriacus, Largus en Smaragdus, Mart. Romanus, Mart.
- 9 Vigilie van den H. Laurentius; Joannes, Zoon der Maagd.
- 10 Laurentius.
- 11 Tiburtius en Susanna, Mart; Philumena, Mart.
- 12 Clara, Maagd; Wigbertus, Mart.
- 13 Hippolytusen Cassianus, Mart.; Joannes Berchmans, Belijder, O. L. V. Toevlucht der Zondaren.
- 14 Vigilie der opneming ten hemel van Maria Werenfridus, Bisschop. (Vigilie Vastendag.)
- 15 (1) Opneming ten hemel van Maria.
- 16 Rochus, Belijder,
- 17 Octaafdag van den H. Laurentius.

1) Zondag onder het Octaaf, feest van den H. Joachim, Vader der H. Maagd.

- 18 Hyacinthus, Belijder; Agapitus, Mart.
Jeroen, Mart.; Helena, Keizerin.
- 19 Ludovicus, Tolosani, Bisschop.
- 20 Bernardus, Abt Kerkleeraar.
- 21 Joanna Francisca de Chantal, Weduwe.
- 22 Octaafdag der Hemelvaart van Maria;
Timotheus, Hyppolitus en Symphorianus, Mart.
- 23 Philippus Benitius, Belijder.
- 24 Bartholomeus, Apostel.
- 25 Lodewijk, Koning; Gregorius, Bisschop.
- 26 Zephyrinus, Paus-Mart.
- 27 Jozef Calasanctius, Belijder.
- 28 Augustinus, Bisschop-Leeraar; Hermes, Mart.
- 29 Onthoofding van den H. Joannes den Dooper.
- 30 Rosa van Lima, Maagd; Felix en Adauctus, Mart.
- 31 Raymundus Nonnatus, Belijder.

SEPTEMBER.

- 1 Aegidius, Abt; Twaaf Broeders, Mart.;
Werenfridus, Belijder.
- 2 Stephanus, Koning van Hongarije.

Den vierden Zondag in Augustus wordt in 's Bosch en Utrecht het feest der Kerkwijding herdacht in Breda den roen Zondag na Pinksteren; in Roermond den 4en Zondag in November.

3 R
4 F
5 L
6 A
7 M
8 G
9 G
10 O
11 M
12 G
13 P
14 K
15 C
16 C
17 L
18 Jo
19 Ja
20 E
21 M
22 M
23 Li
Den
Engelb
Zond
van de
Derd
van M

- 3 Remaclus, Bisschop.
- 4 Rosalia, Maagd; Rosa van Viterbo, Maagd.
- 5 Laurentius Justinianus, Bisschop.
- 6 Antoninus, Mart.
- 7 Madelberta, Maagd.
- 8 Geboorte der H. Maagd; Adrianus. Mart.
- 9 Gorgonius, Mart. Petrus Claver, Belijder.
- 10 Otgerus, Belijder; Theodardus, Mart.
- 11 Nicolaus Tolentinus, Belijder; Protus en Hyacinthus, Mart.
- 12 Guido, Belijder.
- 13 Philippus; Eugenia Maagd.
- 14 Kruisverheffing.
- 15 Octaafdag der Geboorte van Maria; Nicomedes, Mart.
- 16 Cornelis en Cyprianus, Mart. Euphemia, Lucia en Geminianus, Mart.
- 17 Lambertus, Bisschop-Martelaar.
- 18 Jozef a Cupertino, Belijder.
- 19 Januarius en Gezellen, Mart.
- 20 Eustachius en Gezellen, Mart.
- 21 Matthaeus, Evanglist; Gerulphus, Mart.
- 22 Maria de Socos, Maagd; Mauritius en Gezellen, Mart. Maternus, Biss.
- 23 Linus, Paus-Mart. Thecla, Mart.

.....
Den eersten Zondag van September, feest der H. Engelbewaarders.

Zondag onder het Octnaef van Maria's Geboorte feest van den H. Naam, Maria.

Derde Zondag in September feest der Zeven Smarten van Maria.

- 24 O. L. Vrouw, tot Vrijkoopding der slaven.
- 25 Feest der Vijf Wonden van den H. Franciscus (of den 17 dezer) Maternus, Misschop.
- 26 Thomas van Villanova, Bisschop (of den 22 dezer) Cyprianus en Justina, Mart.
- 27 Cosmas en Damianus, Mart.
- 28 Wenceslaus, Hertog-Mart.
- 29 Michaël, Aartsengel.
- 30 Hieronymus, Belijder-Leeraar.

OCTOBER.

- 1 Remigius, Bisschop; Bavo, Biss.
- 2 Engelbewaarders (Zie 1e Zondag in Sep.)
- 3 Gerardus, Abt.
- 4 Franciscus van Assisië, Belijder.
- 5 Placidus en Gezellen, Mart.
- 6 Bruno, Belijder.
- 7 Marcus, Paus-Mart.; Sergius, Bacchus,
- 8 Birgitta, Weduwe.
- 9 Dionysius, Bisschop-Mart.; Rusticus en Eleutherius, Mart.
- 10 Franciscus de Borgia, Belijder.
- 11 Ludovicus Bertrandus, Belijder; Gummars, Belijder.
- 12 Wilfridus, Bisschop.
- 13 Eduard, Koning.

.....
1en Zondag in October: feest van den H. Rozenkrans.

- 14 Calistus, Paus-Martelaar.
15 Theresia, Maagd.
16 Gallus, Abt.
17 Hedwigis, Weduwe; Zalige Margaretha
Maria Alacoque, Maagd,
18 Lucas, Evangelist.
19 Petrus van Alcantara, Belijder.
20 Joannes Cantius, Belijder; Maria de
Socos, Maagd.
21 Ursula en Gezellinnen, Mart, Hilarion,
Abt.
22 Marcus, Bisschop-Mart.
23 Feest van den Allerheiligsten Verlosser.
Severinus, Bisschop.
24 Raphael, Aartsengel.
25 Chrysantus en Darius, Mart. Crispinus
en Crispinianus, Mart.
26 Evaristus, Paus-Mart.
27 Vigilie. Florentius, Mart.
28 Simon en Judas Thaddeus, Apostelen.
29 Faro, Bisschop.
30 Alphonsus Rodriguez, Belijder.
31 Wolfgangus, Bis. Vigilie (Vastendag.)
-

2en Zondag in October wordt het Maagdelijk *Moe-
derschap* der H. Maagd herdacht.

3en Zondag in October, feest ter eere der *Zuiverheid*
van Maria.

4en Zondag in October: Feest der Heiligen, wier
Overblijfselen in het Bisdome Breda bewaard worden.

NOVEMBER.

- 1 Allerheiligen.
- 2 Herinnering aan de Geloovige zielen.
- 3 Hubertus, Bisschop.
- 4 Carolus, Bisschop.
- 5 Odrada, Maagd; Perpetuus, Bisschop.
- 6 Leonardus, Belijder.
- 7 Willibrordus, Bisschop.
- 8 Octaafdag van Allerheiligen; De vier Gekroonde Martelaren.
- 9 Wijding der basiliek van den Allerheiligsten Verlosser; Theodorus, Mart.
- 10 Andreas Avellinus, Belijder; Tryphon, Respicius en Nympha, Mart.
- 11 Martinus, Bisschop; Menna, Mart.
- 12 Martinus, Paus-Mart; Lebuinus, Belijder.
- 13 Didacus Bel. Stanislaus Kostka, Bel.
- 14 Josaphat, Bisschop-Mart. Albricus, Biss.
- 15 Gertrudis, Maagd; Machutus, Bisschop.
- 16 Cunibertus, Bisschop; Willehadus, Biss.
- 27 Gregorius, de Wonderdoener, Bisschop.
- 18 Wijding der basiliek van de HH. Petrus en Paulus.
- 19 Elisabeth, Weduwe; Pontianus, Mart.
- 20 Felix van Valois, Belijder; Albertus, Bisschop.
- 21 Opdracht van Maria in den tempel.
- 22 Caecilia, Martelares.

Den 2en Zondog in November, Beschermfeest der H. Maagd.

23 T
24 Jo
25 C
26 C
I
g
27 O
28 S
29 V
I
30 A

1 E
2 B
3 F
4 B
5 S
6 N
7 A
8 C
9 L
10 M

Op
vent,
Wo
Mis g

- 23 Trudo, abt; Felicitas Mart.
24 Joannes van het Kruis; Chrysogonus, Mart.
25 Catharina, Martelares.
26 Clemens I, Paus-Mart. (ook 23 dezer)
Petrus, Mart. Albertus, Mart. Amelber-
ga, Maagd.
27 Oda, Maagd; Acharius, Bisschop.
28 Sosthenes, leerling van den H. Paulus.
29 Vigilie, Saturninus, Martelaar, Radbodus.
Bisschop.
30 Andreas, Apostel; Saturninus, Mart.

DECEMBER.

- 1 Eligius, Bisschop.
2 Bibiana, Martelares.
3 Franciscus Xaverius, Belijder.
4 Barbara, Martelares Petrus Chrysologus,
Bisschop.
5 Sabbas, Abt.
6 Nicolaas, Bisschop.
7 Ambrosius Bisschop-Leeraar.
8 Onbevleete Ontvanging van Maria.
9 Livinus, Mart.
10 Melchiades, Paus-Martelaar; Overbren-
ging van het H. Huisje van Nazareth.

Op de vier Zondagen voor Kerstmis, zijnde de Ad-
vent, wordt geen feest van een Heilige gevierd.

Woensdag na den dèrden Zondag wordt de *Gulden
Mis* gelezen.

- 11 Damasus, Paus.
- 12 Justinus, Mart.
- 13 Lucia, Martelares.
- 14 Nicasius, Bisschop.
- 15 Octaafdag der Onbevleete Ontvangen.
- 16 Everardus, Belijder, Eusebius, Mart.
- 17 Begga, Weduwe.
- 18 Feest der Verwachting van O. L. V.
- 19 Fausta, Mart.
- 20 Vigilie; Philogonius, Bisschop.
- 21 Thomas, Apostel.
- 22 Hungerus, Bisschop.
- 23 Victoria, Maagd-Mart.
- 24 Vigilie (Vastendag.)
- 25 Geboorte van Christus.
- 26 Stephanus, eerste Martelaar.
- 27 Joannes, Evangelist.
- 28 Onnoozele Kinderen.
- 29 Thomas, Bisschop van Kantelberg.
- 30 Eugenius, Bisschop.
- 31 Silvester I, Paus.

H
Lof,
Sac
loovi
vruc
tegen
vruc
is m
van
leg e
waan
de ei
verzu
naar
sen e
des j
Te
voor
door

Voorwoord.

Het bijwonen der H. Mis en van het Lof, de godsvrucht tot het Allerheiligst Sacrament te bevorderen, opdat de geloovigen met gevoelens van grootere godsvrucht in de H. Mis en het Lof zouden tegenwoordig zijn, en daaruit meerdere vruchten van hemelsche gaven plukken; (I) is mijn doel geweest bij het samenstellen van dit boekje. Daartoe dienen de uitleg en verklaringen van de plechtigheden, waarmede de H. Mis wordt opgedragen; de eigen woorden, waarmede de Kerk, verzucht, bidt, smeekt, juicht, jubelt, treurt, naar de verscheidene groote gebeurtenissen en waarheden welke zij in den loop des jaars haren kinderen voorhoudt.

Tevens heb ik gemeend nuttig te zijn voor koorzangers, kosters en misdienaars, door ook het latijn op te nemen van dat

.....
(I) Provinciaal concilie tit V. Cap. 3.

gene, wat door hen moet gebruikt worden opdat zij zouden kunnen lezen (1) en verstaan, wat zij te zingen of te antwoorden hebben:

De vertaling is nu eens letterlijk, dan vrij, naarmate duidelijkheid en verstaanbaarheid vorderde; bovendien is nu en dan eenige nadere verklaring in andere letters toegevoegd. De Z.Eerw. Pater Stokvis veroorloofde wel, zijne schoone vertaling der Hymnen over te nemen.

Moge ik mijn doel bereiken: »nuttig te zijn tot meerdere eer van God,» en om de oefeningen van onzen H. Godsdienst meer te doen kennen, liefhebben en beoefenen.

H.

d. P.

Feestdag van St. Petrus en Paulus 1891.

(1) Om latijn te lezen behoeven slechts twee regels te worden onderhouden: 1o. woorden van twee lettergrepen hebben den nadruk op de eerste — 2o. in woorden van meer dan twee lettergrepen, valt de nadruk op die lettergreep, waarop het teeken ' staat.

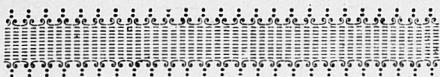

(A
gebea
Kom

V
al or
bren
werk
gonn
brach
Heer
Ge

bare
dat 2
Al

1] D

ƐERSTE AFDEELING.

MORGENGEBED. (1)

*(Allernuttigst kan als morgengebed
gebeden worden het »VENI CREATOR,»
Kom Schepper, H. Geest, met het gebed):*

Vóórkom, Heer (door uwe genade)
al onze werken, en help ze ten uitvoer
brengen, opdat al onze gebeden en
werken met U beginnen, en alzoo be-
gonnen, door U tot een goed einde ge-
bracht worden. Door Christus, onzen
Heer. Amen.

Gezegend zij de Heilige en ondeel-
bare Drieéénheid; loven wij Haar, om-
dat Zij ons barmhartig is geweest.

Allerheiligste Drievuldigheid, wij dan-

1] De Primen gevolgd.

ken U, dat Gij ons dezen nacht bewaard, en goedgunstig behouden hebt alsmede voor alle andere weldaden, ons geschonken; geef, dat wij altijd eene waardige dankbaarheid betoonen.

Aan den onsterfelijken en onzichtbaren Koning, aan God alle eer en heerlijkheid in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Gewaardig, Heer, ons dezen dag vrij van zonden te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

Uwe barmhartigheid, Heer, kome over ons, zooals wij van U verhoplen.

Heer, verhoor mijn gebed.

En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer, Almachtige God, die ons het begin van dezen dag deelt bereiken, behoud ons heden door Uwe kracht, opdat wij vandaag tot geene zonden

neige
dacht
wet t
Ge
en aa
ten, o
naar
te he
opdat
diene
Uwe
Da
reld,
der e
He
van a
wege
verm
den,
draag
van o
He
voor
Hem

neigen; maar al onze woorden, gedachten en werken gericht zijn om uwe wet te onderhouden.

Gelief, Heer God, Koning van hemel en aarde, heden onze lichamen en harten, onze zintuigen, woorden en daden naar Uwe wet en geboden te richten, te heiligen, te geleiden en te bestieren; opdat wij hier en in eeuwigheid verdienen gered en bevrijd te zijn door Uwe hulp.

Dat bidden wij U, Verlosser der wereld, die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer God, schepper en bestierder van alles, in Wien wij leven, ons bewegen en zijn, zonder Wien wij niets vermogen; al mijne gedachten, woorden, werken, en lijden van dezen dag draag ik op te Uwer eer en ter eere van onzen Heer Jesus Christus.

Heilige Maria en alle Heiligen, bidt voor ons den Heer, opdat wij door Hem geholpen en bewaard worden.

Onder Uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, H. Moeder Gods; vermaak onze gebeden niet in onzen nood maar bevrijd ons altijd van alle gevaren; o glorierijke en gezegende Maagd, onze Vrouw, onze Middelaars, onze Voorspreekster, verzoen ons met Uwen Zoon, vertoon ons aan Uwen Zoon, beveel ons aan Uwen Zoon.

Één *Wees gegroet*, en het Schietgebed:

Heilige Maria, zonder zonde ontvangen, bid voor ons, die tot U onze toevlucht nemen.

De »*Engel des Heeren*»

(In den Paaschtijd:) *Verheug u.*

Drie Wees gegroet ter eere der zuiverheid van Maria, en het

GEBED VAN PATER ZUCCHI.

O mijne meesteres, o mijne Moeder, ik draag mij geheel aan U op, en om U te bewijzen, dat ik U ben toegewijd,

draag ik U heden op mijne oogen,
mijne ooren, mijn mond, mijn hart, ja
geheel mij zelven. Dewijl ik alzoo, o
mijne goede Moeder, de Uwe ben, be-
waar en verdedig mij als Uw goed en
Uw eigendom.

*Oefeningen van Geloof, Hoop, Liefde,
en Brouw.*

De Heer zegene ons, bescherm ons
tegen alle kwaad en geleide ons tot het
eeuwig leven; en dat de zielen der ge-
loovigen door Gods barmhartigheid in
vrede rusten. Amen.

Morgenlofzang der Kerk,

Komt, vallen we onzen God te voet
Nu 't licht der morgenzon ons groet,
Hem smeeënd, dat Hij ons van 't kwaad,
Deez' dag bewaar bij ied're daad

Zijn teugel leg' de tong in band,
Opdat het twistvuur niet ontbrand';
Zijn zorg omsluire zoo ons oog,
Dat geen verleiding 't lokken moog.

Rein blijve 't binnenst van ons hart,
Door eigen waanzin niet verward;
En soberheid in drank en spijs
Behale op 't worstlend vleesch den prijs.

Opdat, wanneer de dagtoorts flauwt,
De nacht weer aan den hemel grauwt,
Wij door de onthouding rein, dan blij,
Hem loven in zijn heerschappij.

Lof zij den Vader op zijn troon,
En aan den eengeboren Zoon,
En aan den Trooster, met hen één,
En nu, en door alle eeuwen heen. Amen.

A v o n d g e b e d. (1)

.....

Almachtig God, U smeekt ons lied,
Eer 't daglicht voor het duister vliedt,
Dat Ge in uw goedheid ons ten wacht
En schutse zijn moogt in den nacht.

Houd ons van droom en plagerij
En bange nachtverschijnsels vrij;
Toom onzen vijand, en belet
Wat zelfs het lichaam schade of smet'.

Geef dit, o Vader, mild en rijk,
Geef dit, o Eenge, Hem gelijk,
Die beiden met den Trooster één,
Regeert door eeuw en eeuwen heen
[Amen.]

Litanie van O. L. V. van Loretto.

LAAT ONS BIDDEN.

Bezoek, Heer, deze woning en ver-

1] Naar de Completen.

wijder er van alle hinderlagen des duivels. Moge Uwe H. Engelen hier wonen, opdat zij ons in vrede bewaren en mocht Uw zegen immer over ons blijven.

Behoed ons, Heer, terwijl wij waken, bewaar ons als wij slapen, opdat wij met Christus waken en rusten in vrede.

»Onder uwe bescherming" enz. (bl. 30.)

Drie Wees gegroet ter eere der zuiverheid van Maria" enz. (bl. 30.)

Een Onze Vader en *Wees gegroet* voor het Scapulier.

Een Onze Vader en *Wees gegroet* voor het Broederschap tot Voortplanting des Geloofs, met het schietgebed:

Heilige Franciscus Xaverius, bid voor ons.

Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

Een Wees gegroet voor de H. Kindschheid, en het gebedje;

H. Maagd Maria, bid voor ons en voor de arme ongelooovige kindertjes.

De oefeningen van *Geloof, Hoop,*

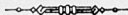
Liefde, vooral Berouw, *na het onderzoek van geweten.*

Gewaardig, Heer, mij dezen nacht vrij van zonden te bewaren.

Ontferm U mijner, Heer, ontferm U mijner.

Uwe barmhartigheid dale over ons neder, zooals wij gehoopt hebben.

Moge de almachtige en barmhartige God, Vader, Zoon en H. Geest ons bewaren, en zegenen. Amen.

III.

Voorbereiding tot de H. Biecht. ¹⁾

Tot U, Heer Jesus, keer ik wederom terug, ik, die door te zondigen zoo dikwijls U verlaten heb. Tot wien zal ik gaan dan tot U? Indien Gij mij verstoot, wie zal mij dan nog in genade aannemen? Wel was ik vroeger vastbe-

¹⁾ Het Bona.

sloten, Uwe geboden te onderhouden en alle 'zonden, bijzonder..... niet meer te bedrijven; maar ik ben helaas! onstandvastig geweest, onder de bekoringen bezwiken en van U afgeweken. Ik heb gezondigd! wat zal ik doen? Tot wien, ongelukkige, zal ik mij wenden dan tot U, die ons heil, ons leven en onze verrijzenis zijt? Zie dan, Heer Jesus, op mij neder, gelijk Gij Petrus hebt aangezien, toen hij U verloochend had en heb ook met mij medelijden. Mocht ik ook U de droefheid van mijn hart betoonen door zoovele tranen als hij! Ik hoop, mijn Jesus, op Uwe barmhartigheid, die grooter is dan mijne ongerechtigheid. Gij kunt en zult meer mij vergeven dan ik misdreven heb. Verwerp mij dan niet van Uw aanschijn; zeg tot mijne ziel: Ik ben uwe redding.

Heilige Geest, verlicht mijn verstand, om goed te kennen de zonden, waaraan ik mij heb schuldig gemaakt; en doe

mij de boosheid daarvan inzien, opdat ik ze oprecht betreure en verfoeie.

(Onderzoek van geweten.)

Oefening van Berouw.

Mocht ik nu, Heer, mijn God, met geheel mijn hart, met geheel mijne ziel en met al mijne vermogens U boven alles beminnen! Mocht mijne liefde gelijk zijn aan die der Serafijnen en ik daarin volharden! Gij weet, Heer, dat ik U bemin en verlang U meer en meer te beminnen; dat ik liever wil sterven dan in deze of die zonden hervallen. O, hoezeer spijt het mij, U, oneindige Majesteit en Goedheid, ooit beleedigd te hebben. Steunende op Uwe hulp, neem ik mij vast voor, U nooit meer, zelfs niet door de kleinste zonden te vergrammen. Gij toch zijt alle liefde eer en onderwerping waardig en ik wil Uwen heiligen Wil in alles stipt volbrengen.

(OOK KAN MEN BIDDEN)

De gewone akte van Berouw.
De psalm «Miserere».
De gebeden tot den H. Geest.
De Kruisweg.

IV.

Dankzegging na de H. Biecht.

.....

Hartelijk dank ik U, Heer, dat Gij de banden mijner zonden verbroken hebt, waarmede de duivel mij in zijne macht hield; en dat Gij mijne ziel, aan het verderf ontruikt, door Uw Bloed gezuiverd, in Uwe vriendschap hersteld hebt. Zie, o goedertieren Jesus, ik keer tot u terug om U te bedanken, dat Gij mijne ziel van de melaatschheid der zonde hebt willen reinigen. Uw Naam, o Jesus, zij in eeuwigheid gezegend. Gij

zijt waarlijk Jesus, dat is onze Redder, die niemand, hoe misdadig hij ook zij, van U afstoot, die alle oprecht boetvaardigen in genade en onder Uwe kinderen aanneemt. Kom nu mijne zwakheid te hulp, opdat ik nooit de weldaad vergete, welke Gij mij bewezen hebt, en ik toch nooit in mijne vorige zonden hervalle, en wederom van U gescheiden worde. Houd mij met de armen Uwer liefde zoo aan U vast, dat ik met den Apostel kan zeggen: «Wie zal mij van Christus liefde scheiden?»

O zoete Verlosser, ik bemin U uit geheel mijn hart en met geheel mijne ziel, omdat Gij oneindig goed zijt. Geef mij de genade, Heer, om mijne goede voornemens ten uitvoer te brengen, mijn leven ernstig te beteren en tot mijn dood in Uwe liefde te volharden. Gij God, die mij dezen goeden wil gegeven hebt, geef mij ook het volbrengen. Amen.

Voorbereiding tot de H. Communie. (1)

Tot de tafel van Uwen allerzoetsten maaltijd, Heer Jesus Cristus, nader ik, zondaar. Op eigen verdiensten kan ik niet bogen, maar vertrouwend op Uwe barmhartigheid en goedheid verstout ik mij, en durf ik naderen, Want mijn lichaam en hart zijn met vele misdaden besmeurd, mijne tong en geest slecht bewaard gebleven voor zonden.

Daarom, o goedertieren God, vlucht ik tot U, Bron van barmhartigheid; tot U haast ik mij te gaan, om genezing; onder Uwe bescherming neem ik mijne toevlucht en ik verhoop in U een Zaligmaker te vinden, daar ik Uw oordeel als Rechter niet zou kunnen doorstaan.

Heer, ik toon U de wonden mijner ziel; ik maak mijne armoede aan goede

1] Naar Vendricks.

werken U bekend. Ik weet hoevele, en hoe groot mijne zonden zijn, en daarom vrees ik voor U. Maar ik hoop op Uwe barmhartigheid, die eindeloos is. Zie dan, Heer Jesus Christus, God en Mensch, gekruist voor den mensch, zie Gij met medelijden op mij neder. Gij, die de bron van mededoogen nooit doet ophouden te vloeien, verhoor mij, die op U hoop, en ontferm U over mij, die vol ellenden en zonden ben. Gegroet, heilzame Offerande, die voor mij en alle menschen aan het kruis opgedragen zijt. Gegroet, edel en kostbaar Bloed, aan het Kruis uit de wonden van mijnen Heer Jesus Christus gevloeid en waarmede de zonden der geheele wereld afgewasschen zijn. Gedenk, Heer, uw schepsel, dat Gij door Uw Bloed verlost hebt. Het is mij innig leed, gezondigd te hebben, en ik wil herstellen wat ik misdreven heb. Neem dan, goedertieren Vader, alle ongerechtigheden en zonden van mij weg, opdat ik met

eene reine ziel en zuiver lichaam het Heilig der Heiligen moge smaken, en geef dat de nutting van Uw Lichaam en Bloed, dat ik onwaardige durf ontvangen, strekke tot vergeving mijner zonden, tot volmaakte uitdelging mijner misdaden; dat het alle onreine gedachten van mij verjage, goede gevoelens op nieuw in mij wekke, moed en kracht schenke tot U aangename werken, mijne ziel en mijn lichaam beveilige tegen alle aanvechtingen mijner vijanden. Amen.

Gebed van den H. Thomas.

Almachtige, eeuwige God, ik nader tot het geheim van Uwen eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jesus Christus. Ik nader gelijk een zieke tot den geneesheer, een onreine tot de bron van barmhartigheid; gelijk een blinde tot het licht van eeuwige helderheid; een arme en behoeftige tot den Heer van hemel en

aarde. Ik smEEK Uwe onuitputtelijke vrijgevigheid, dat Gij mijne ziekte gelievet te genezen, mijne onreinheid te zuiveren, mijne blindheid te verlichten, mijne naaktheid te bedekken, mij in mijne armoede te verrijken opdat ik het Brood der Engelen, den Koning der Koningen, en den Heer der Heirkrachten ontvange met zoo grooten eerbied en nederigheid, met zoo levendige gevoelens van godsvrucht en berouw, met zoo groote reinheid en geloof, met zoo goed voornemen en goede meening, als aan het heil mijner ziel voordeelig is. Geef mij, smEEK ik U, dat ik niet alleen het Lichaam en Bloed des Heeren ontvange, maar ook de zaak en de kracht van het Sacrament. Geef, o allerzachtmoedigste God, dat ik het Lichaam van Uwen Eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jesus Christus zóó ontvange, dat ik deel uitmake van Zijn geheimnisvol Lichaam en als een lidmaat er van worde. O allerbeminnelijkste Vader, doe mij Uwen

geliefden Zoon, Dien ik nu onder de gedaanten van brood en wijn ga ontvangen, eens van aanschijn tot aanschijn aanschouwen. Amen.

Ik geloof in U, Heer Jesus Christus, omdat Gij de opperste waarheid zijt, die gezegd heeft: »Mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank.” Ik hoop op U, o oneindige Barmhartigheid, omdat Gij, die zoo goed zijt jegens ons, beloofd hebt: »Indien iemand van dit brood eet, zal hij eeuwig leven.” Ik bemin U, o eeuwige Goedheid, boven alles met de liefde die door den H. Geest, ons geschonken, in onze harten is uitgestort.

Daarom heb ik uit ganscher harte berouw over alle zonden, en verfoei die, met het voornemen, nooit meer te zondigen. Een vermorseld en verootmoedigd hart zult Gij, o God, niet ver-smaden.

Heer, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt, doch spreek

slechts één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

VI.

Dankzegging na de H. Communie.

(In de eerste oogenblikken na de H. Communie behoort men meer met het hart, dan met den mond te bidden.

De volgende verzuchtingen en schietgebeden geven eenigzins de gevoelens weer, welke den christen na de H. Communie moeten bezielen.)

Jesus! Geloofd zij Jesus Christus. Geloofd, aangebeden en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en goddelijk Sacrament des Altaar. Mijn Jesus, barmhartigheid. Zoet Hart van Jesus, wees mijne toevlucht. Gij zijt Christus, de Zoon van den levenden God. Ik geloof in U, ik hoop op U, ik bemin

U. Wat zal ik U wedergeven voor
alles, wat Gij mij gegeven hebt.

Ziel van Christus, heilig mij.

Lichaam van Christus, maak mij zalig.

Bloed van Christus, maak mij dronken.

Water der zijde van Christus, wasch
mij.

Lijden van Christus, versterk mij.

O goede Jesus, verhoor mij.

I. Uwe wonden verberg mij.

Tegen den boozen vijand bescherm
mij.

In het uur des doods roep mij.

En laat mij tot U komen, opdat ik
U met Uwe Heiligen loven. Amen.

*(Na deze en andere verzuchtingen die
uit het hart moeten voortkomen, vraagt
men Jesus en voor zich zelven, en voor
anderen wat men naar ziel en lichaam
het meest behoeft.)*

Dankgebed volgens den
H. Thomas.

Heer, almachtige Vader, eeuwige God,
ik dank U innig, dat Gij mij, uwen on-
waardigen en zondigen dienaar, niet
om mijne verdiensten, maar alleen uit
barmhartigheid hebt willen spijzen met
het kostbaar Lichaam en Bloed van
Uwen Zoon, onzen Heer Jesus Christus.
Ik bid U, dat deze Communie niet
strekke om mij schuld en daarmede
straf te doen inloopen, maar mij al
meer vergeving te doen verkrijgen.
Mochten mijn geloof en goeden wil ver-
sterkt worden: mochten mijne ondeug-
den uitgeroeid worden: zinnelijkheid en
wellust in mij ophouden; moge de H.
Communie in mij doen toenemen liefde
en geduld, ootmoed en gehoorzaamheid;
moge zij zijn mijne krachtige verdedi-
ging tegen de aanvallen van alle zicht-
bare en onzichtbare vijanden; moge

door haar al mijne driften van geest en hart bedaren en ik U onverdeeld aanhangen en Gij mijn volmaakt geluk zijn. Nog smEEK ik U, dat Gij mij, zondig mensch, tot dien maaltijd wilt toelaten, waar Gij met Uwen Zoon en den H. Geest zijt het waarachtig licht, waar Gij Uwe uitverkorenen volkomen verzadigt, hunne eeuwige vreugde en storelooze zaligheid uitmaakt.

Tot de H. Maagd.

Zie op mij neer, glorierijke Maagd Maria, nu ik welgevallig ben geworden in Uwe oogen. Spreek voor mij ten beste bij Uwen beminden Zoon, Die mij met Zijn Lichaam en Bloed gevoed heeft en bied Hem Uwe verdiensten aan, om mijne onvolmaaktheid goed te maken. Dank Hem voor mij, en verwerf mij, dat Hij in het H. Sacrament niet van mij wijke, voor dat Hij mijne ziel en lichaam gezegend hebbe.

Tot den H. Jozef.

Nu, dat ik het eenig en heilzaam geneesmiddel voor mijne ziel, Uw kostbaar Lichaam en Bloed, genuttigd heb, smee ik U, Heer, dat ik door de voorspraak van den H. Jozef van alle kwaad bevrijd blijve, dagelijks voortgang make in de deugd en in eeuwigheid onder het getal Uwer heiligen geteld worde.

(Gebed dat men vóór een Kruisbeeld moet bidden om den daaraan verbonden vollen aflaat te verdienen.)

O goede en allerzoetste Jesus, zie, ik werp mij voor Uw aanschijn op de knieën en ik bid en smee U met de grootste vurigheid des geestes, in mijn hart te willen prenten levendige gevoelens van Geloof, Hoop en Liefde en een waar berouw over mijne zonden en den krachtdadigsten wil die te herstellen, terwijl ik met groote gemoeds-

aandoening en droefheid Uwe vijf wonden bij mij zelve overdenk en in den geest aanschouw; dit voor oogen hebbende, wat reeds de profeet David wegens U, o goede Jesus, zich in den mond legde: »Zij hebben Mijne handen en voeten doorboord, zij hebben al Mijne beenderen geteld.»

(Hierna bidde men ter intentie van de H. Kerk, b. v. 5 Onze Vaders.

Vóór en na de H. Communie komen zeer te pas de Lofzangen ter eere van het H. Sacrament, in de vierde afdeeling; alsook het te Deum, Magnificat enz., volgens een ieders godsvrucht,)

VII.

Kruiswegoefening.

(Om de vele aflaten, aan deze oefening verbonden te verdienen, is het noodig:

1°. dat men bij iedere statie een oogen-

blik denkt aan —, en overdenkt wat Jesus voor ons geleden heeft.

2°. dat men, (behalve in den plechtigen Kruisweg) zich bij iedere statie van zijne plaats begeve;

3°. dat men, na den geheelen Kruisweg afgelegd te hebben, 6 Onze Vader, 6 Wees gegroet en 6 Glorie zij den Vader bidde.)

VOORBEREIDING.

O mijn God! het is mij van harte leed dat ik U, mijn opperste goed, ooit vergramd heb. Tot Uwe meerdere eer en tot mijne zaligheid, offer ik U deze heilige oefeningen op, met inzicht van al de afdaten te verdienen, die er aan gehecht zijn, zoo voor mij als voor de zielen in het vagevuur, bijzonderlijk voor de zielen van N. N.

I. STATIE.

JESUS WORDT TOT DEN DOOD DES KRUISES
VERWEZÉN.

*Wij aanbidden U, Christus, en loven
U, omdat Gij door Uw H. Kruis de
wereld verlost hebt.*

O Jesus! mijne misdaden hebben het
onrechtvaardige doodvonnis tegen U
beroepen... Ik zou van droefheid over
mijne zonde moeten sterven... Geef mij
genade, opdat ik niet ophoude van
dezelve te beweenen.

*Onze Vader, wees gegroet. Onferm U
onzer, Heer, ontferm U onzer. O God!
wees ons, zondaars, genadig.*

II. STATIE.

JESUS NEEMT HET KRUIS OP ZIJNE
SCHOULDERS.

Wij aanbidden U, enz.

O Jesus! die den zwaren boom des
kruises op Uwe verscheurde schouderen

gewaardigd hebt op te nemen; verleen mij genade, om met geduld de kruisen te dragen, welke Uwe Voorzienigheid mij overzendt.

Onze Vader, wees gegroet. Ontferm, enz.

III. STATIE.

DE EERSTE VAL VAN JESUS ONDER HET
KRUIS.

Wij aanbidden U, enz.

O Jesus! die, beladen met den zwaren last mijner zonden, vermoeid onder U kruis ter aarde zijt neêrgevallen; ach laat niet toe, bid ik U, dat ik in dezelfde nog hervalle.

Onze Vader, wees gegroet Ontferm, enz.

IV. STATIE.

JESUS ONTMOET ZIJNE MOEDER.

Wij aanbidden U, enz.

O allerbedruktste Moeder! verkrijg

mij van Uwen lieven Zoon tranen van ware boetvaardigheid over mijne zonden, die de oorzaak zijn geweest van Zijn en Uw lijden... Sta mij bij in al de ellenden van dit leven... Verlaat mij niet in het uur des doods.

Onze Vader, wees gegroet. Ontferm, enz.

V. STATIE.

SIMON VAN CYRENEN HELPT JESUS HET
KRUIS DRAGEN.

Wij aanbidden U, enz.

O Jesus! geef mij sterkte om met liefde het kruis mijns lijdens op te nemen, en om met kloekmoedigheid U na te volgen... Ik zal mij gelukkig achten U in iets te gelijken, en Uwe smarten door de mijne te eeren.

Onze Vader, wees gegroet. Ontferm, enz.

VI. STATIE.

VERONICA DROOGT HET AANGEZICHT VAN
JESUS AF.

Wij aanbidden U, enz.

O Jesus! druk de gedachtenis van
Uw smartelijk lijden zoo levendig in
mijn hart, dat ik hetzelfde gedurig over-
wege, en aangemoedigd worde, om Uwe
bloedige voetstappen na te volgen.

Onze Vader, wees gegroet. Ontferm, enz.

VII. STATIE.

DE TWEEDE VAL VAN JESUS ONDER HET
KRUIS.

Wij aanbidden U, enz.

O Jesus! mijne hoovaardigheid heeft
U onder den last des kruises nederge-
worpen... Ach, leer mij zachtmoedig en
ootmoedig van harte zijn... Ik wil alle
verootmoedigingen en versmadingen ge-
duldig lijden, opdat ik, U navolgende
in Uwe vernederingen, met U deel

moge hebben in de glorie.

Onze Vader, wees gegroet. Ontferm, enz.

VIII. STATIE.

JESUS TROOST DE WEENENDE VROUWEN.

Wij aanbidden U, enz.

O Jesus! geef eene bron van tranen aan mijne oogen, opdat ik dag en nacht mijne zonden beweene... Ach! gewaardig zelf mij meer en meer van mijne ongerechtigheden te wasschen, en mij van mijne zonden te reinigen.

Onze Vader, wees gegroet, Ontferm, enz.

IX. STATIE.

DERDE VAL VAN JESUS ONDER HET KRUIS.

Wij aanbidden U, enz.

O Jesus! reik mij eene helpende hand toe in het midden der gevaren, waaraan ik blootgesteld ben, opdat ik in de zonde niet valle... Verdedig mij

tez. tegen de vijanden mijner zaligheid, opdat ik onder het geweld hunner bekoringen niet bezwijk.

Onze Vader, wees gegroet. Ontferm, enz.

EN. X. STATIE.

JESUS WORDT VAN ZIJNE KLEEDEREN
ONTBLOOT EN MET EDIK EN GAL
GELAAFD.

Wij aanbidden U, enz.

nen
cht
aar-
ijne
mij
enz. O Jesus! geef, dat ik al mijne booze gewoonten aflegge, mijn hart onthechte van al dat aardsch en vergankelijk is, mijn dartel vleesch kastijde, mijne zinnen versterve, en gaarne met U uit den bitteren kelk des lijdens drinke.

Onze Vader, wees gegroet. Ontferm, enz.

RUIS. XI. STATIE.

JESUS WORDT AAN HET KRUIS GEHECHT.

Wij aanbidden U, enz.

ende
ren,
t ik
mij O Jesus! hecht mij met U aan het

kruis; ik wil met U, gelijk Gij en om U lijden, opdat ik, levende, lijdende en stervende in Uwe liefde, eeuwig met U en door U moge gelukkig zijn.

Onze Vader, wees gegroet. Ontferm, enz.

XII. STATIE.

JESUS STERFT AAN HET KRUIS.

Wij aanbidden U, enz.

O Jesus! door de bittere smarten, welke Gij voor mij aan het kruis geleden hebt, bijzonder toen Uwe ziel uit Uw gezegend lichaam is gescheiden, ontferm U over mijne ziel, als zij van deze wereld zal scheiden.

Onze Vader, wees gegroet, Ontferm, enz.

XIII. STATIE.

JESUS WORDT VAN HET KRUIS AFGENOMEN
EN IN DEN SCHOOT VAN ZIJNE MOEDER
GELEGD.

Wij aanbidden U, enz.

O Maria! laat mij toe, dat ik tus-

schen Uwe armen mijnen gekruisten Zaligmaker, Uwen lieven Zoon, aanbidde en mijne tranen met de Uwe mengende... Bewaar mij door Uwe machtige voorspraak van het ongeluk, van Uwen Jesus door mijne zonden wederom te kruisigen, en dus met een nieuw zwaard Uw moederlijk hart te doorsteken.

Onze Vader, wees gegroet, Ontferm, enz.

XIV. STATIE.

JESUS WORDT IN HET GRAF GELEGD.

Wij aanbidden U, enz.

Ik zal eens sterven en begraven worden gelijk Gij, o mijn Zaligmaker! gewaardig U, in mijn sterfuur, mij door Uwen kruisdood te vertroosten, en mijn lichaam, wanneer Gij het weder zult opwekken, met Uwe glorie te verheerlijken.

Onze Vader, wees gegroet, Ontferm, enz.

[In de plechtige Kruiswagoefeningen zingt het koor de *Stabat Mater*. Het doelmatigst is wel, na het Voorbereidingsgebed twee stroofen te zingen; als ook tusschen de zevende en achtste statie: de overblijvende strofen na de veertiende.]

T W E E D E A F D E E L I N G .

DE H. MIS
UIT HET
ROMEINSCH MISSAAL.

Ter onderrichting en stichting eenige
verklaringen.

1°. De Mis of het Sacrificie (slacht-
offerande) der Mis is de vernieuwing
van het slachtoffer, dat Christus van
zich zelve aan Zijnen Hemelschen
Vader heeft opgedragen, toen Hij Zijn
bloed stortte en stierf voor alle men-
schen op den berg Calvarie.

't Is hetzelfde slachtoffer, Christus,

die t
waan
slach
waan
Calv
onbl
C
gesla
Kru
sterf
perp
prie
zijn
geda
dig,
zije
tot
2
tigh
van
die
geve
god

die tevens Offeraar is; alleen de wijze, waarop Christus zich in de H. Mis slachtoffert, is verschillend van die, waarop Hij zich geslachtofferd heeft op Calvarie: dáár op bloedige — hier op onbloedige wijze.

Christus nu wordt in de Mis waarlijk geslachtofferd; wel niet gelijk op het Kruis, want »Christus, ééns gestorven sterft niet meer,” maar Christus, de opperpriester, stelt door de bediening zijner priesters, die in zijnen naam offeren, zijn lichaam en zijn bloed onder de gedaante van brood en wijn tegenwoordig, als ontgaan van de verrichtingen zijner heilige menschheid en gebracht tot den toestand van spijs en drank.

2°. Dit grootste werk van godsdienstigheid heeft den naam van Mis ontvangen, waarschijnlijk naar de woorden, die op het einde het volk worden toegevoegd: *Ite, Missa est: Gaat: deze goddelijke dienst is geëindigd.*

3°. Het Sacrificie der Mis is uit Zijnen aard eene handeling van goddelijke eer en aanbidding: het grootste werk van godsdienstigheid, waardoor wij onze plichten jegens God volbrengen:

Wij erkennen God als onzen oppersten Heer en Meester; — danken Hem voor alle weldaden; — smeeke nieuwe van Hem af; — voldoen voor onze zonden.

4°. Christus stelt zich zelf onder de gedaante van brood en wijn tegenwoordig:

Zóó is Hij dus de voornaamste Offeraar, en de priester is zijn dienaar in het offeren, doordat Christus zich tegenwoordig stelt bij middel der woorden van de H. Consecratie, die de priester spreekt.

Met Christus en den priester wordt in oneigenlijken zin de H. Mis ook opgedragen.

a) door de geheele H. Kerk d. i. alle geloovigen.

b) door al degenen, die zich in den geest met Christus en den priester voegen; b. v. die, verhinderd zijnde, thuis zich onder de H. Mis met Christus en den priester vereenigen.

c) door hen, die de H. Mis bijwonen.

d) door hen, die werkelijk, of geestelijk onder de H. Mis Communiceeren.

e) door hen, die den priester in het opdragen der H. Mis bijstaan en helpen, zooals misdienaars, zangers, enz.

Deze, misdienaars en zangers, vertegenwoordigen het volk en antwoorden d. i. stemmen in met de gebeden des priesters, gelijk de priester bidt in naam der Kerk.

50. Uit den aard van het Sacrificie volgt, dat men goddelijke eer geeft aan Hem, wien men het opdraagt. Het kan dus alleen aan God worden

opgedragen, nooit *aan* Heiligen, maar wel *ter eere van* Heiligen.

60. De Mis is verder de gedachtenis van het lijden en dood van Christus:

De plechtigheden, waarmede de Mis wordt opgedragen, herinneren ons daar aan.

Het altaar kan ons doen denken aan den berg van Calvarie; het is boven den grond verheven en het Kruisbeeld moet daarop in het midden prijken.

De priester verbeeldt Christus.

Staande draagt de priester de H. Offerande op, om voor te stellen, dat hij is de middelaar tusschen Christus en den mensch; met *opgeslagen* of *gevouwen* handen biddend, om den eerbied en de vurigheid te kennen te geven, waarmede moet gebeden worden; zoo ook beduiden dit de buigingen van hoofd en lichaam, welke hij gedurende de H. Mis maakt.

Het meest wordt Christus afgebeeld in den priester door de kleederen, welke deze onder de H. Mis draagt, die de voornaamste lijdenswerktuigen ons voor den geest brengen:

De Amict: witte doek over de schouders, slechts even aan den hals zichtbaar.

Alb: lang wit kleed

Singel, om het lichaam gebonden.

Manipel, smalle gekleurde (1) strook

Den blinddoek.

Spotkleed, waarmede Jesus op bevel van Herodes bekleed werd.

Koorden waarmede Jesus aan de geeselkolom werd gebonden.

Touwen waarmede Jesus in den

1) De verschillende kleuren geven den geest aan, of het doel waartoe het H. Misoffer wordt opgedragen:

Wit: licht, reinheid.

Rood: bloed, vuur.

Paars: droefheid.

Groen.

Zwart.

Blijdschap, gekroonde heiligheid.

Lijden — Liefde des H. Geest.

Boetvaardigheid.

Dankbaarheid en hoop.

Diepen rouw.

aan den linkerarm
des priesters.

Stool, langere
strook, gekleurd,
die om den hals
afhangt en over de
borst wordt ge-
kruist.

Kasuivel, ge-
kleurd zijden kleed.

Op het Kasuivel
aan den voorkant
eene kolom;

aan den achter-
kant het Kruis.

hof de handen-
werden gekneveld.

Koorden en kete-
nen, den Zaligma-
maker om den
hals geworpen, om
Hem voort te sleu-
ren.

Spotmantel, door
de soldaten Jesus
na de geeseling
omgehangen.

Kolom der gee-
seling.

het Kruishout,
door Jesus gedra-
gen.

*De priester bercidt zich voor tot, —
en begint het H. Missoffer aan den voet
des Altaars, gelijk Christus ook in den
hof (aan den voet van den Olijfberg)
het verlossingswerk heeft begonnen.)*

1) De misdienaar schelt; in plechtige Missen wordt
eerst het H. Sacrament bewierookt; dadelijk daarna
geeft de priester, het wierooksvat terug.)

P. In nòmine Pa-
tris et Filii et Spi-
ritus Sancti.

Introibo ad altà-
re Dei.

M. Ad Deum,
qui laetificat juven-
tùtem meam.

In den naam des
Vaders, des Zoons,
en des H. Geestes.

Ik zal opgaan tot
het altaar Gods.

Tot God, die
mijne jeugd ver-
blijdt.

PSALM 42.

*Een boetgebed, dat de priester met
den misdienaar (het volk) wisselt, en
waardoor hij zijn verlangen uitdrukt,
het H. Offer op te dragen, en daartoe
bemoedigd wordt. Deze psalm wordt
niet gebeden in de Missen voor Overle-
denen, en van Passiezondag tot Paschen.*

P. Jùdica me
Deus, et discèrne
causam meam de
gente non sancta;
ab hòmine iniquo
et dolòso èrue me.

Wees mijn rech-
ter, o God, en be-
slis mijne zaak, te-
gen het onheilig
volk; verlos mij
van den boozen
en bedriegelijken

M. Quia tu es
Deus, fortitudo mea:
quare me repulisti,
et quare tristis in-
cèdo, dum affligit
me inimicus?

P. Emitte lucem
tuam, et veritatem
tuam: ipsa me de-
duxerunt, et addu-
xerunt in montem
sanctum tuum, et
in tabernacula tua.

M. Et introibo
ad altare Dei, ad
Deum, qui laetificat
juventutem meam.

P. Confitebor tibi in
cithara, Deus, Deus
meus, quare tristis
es anima mea, et
quare conturbas

mensch.

Want gij, God,
zijt mijne sterkte;
waarom hebt gij
mij verstooten,
waarom ga ik be-
droefd, terwijl de
vijand mij verdrukt.

Zend neer uw
licht en uwe waar-
heid: deze hebben
mij geleid en ge-
bracht op uwen
heiligen berg en in
uwe woningen.

En ik zal op-
gaan tot het altaar
Gods, tot God, die
mijne jeugd ver-
blijdt. (die van
mijne jeugd af, de
vreugde mijns le-
vens is.)

Ik zal u loven
op de harp, o God,
mijn God; waar-
om, mijne ziel,
zijt gij bedroefd,

me!

M.
quòni-
confite-
lutàre
et De

P.
et Fil-
Sanct-

M.
princi-
et
in sa-
lòrum

P.
altàre

M.
qui la-
tutem

P.
nostru

Dòmi

M.

lum e

P.

omni

me!

*M. Spera in Deo,
quònam adhuc
confitèbor illi: Sa-
lutàre vultus mei,
et Deus meus.*

*P. Glòria Patri
et Filio et Spiritui
Sancto.*

*M. Sicut erat in
principio, et nunc,
et semper; et
in saecula saecu-
lòrum. Amen.*

*P. Introibo ad
altàre Dei.*

*M. Ad Deum,
qui laetificat juven-
tutem meam.*

*P. Adjutòrium
nostrum in nòmine
Dòmini.*

*M. Qui fecit coe-
lum et terram.*

*P. Confiteor Deo
omnipotènti, bèatæ*

en waarom ont-
stelt gij mij?

Betrouw op God
want ik zal hem
nog loven; Hij is
het heil mijns
aanschijs en mijn
God.

Eere zij den Va-
der, den Zoon, en
den H. Geest.

Gelijk het was in
den beginne, en
nu en altijd, en
in de eeuwen der
eeuwen. Amen.

Ik zal opgaan
tot het altaar Gods.

Tot God die
mijne jeugd ver-
blijdt.

Onze hulp zij in
den naam des
Heeren.

Die hemel en aar-
de gemaakt heeft.

Ik belijd voor
den almachtigen

Mariæ semper Virgini, beàto Michàeli Archàngelo, beàto Joanni Baptistae, Sanctis Apòstolis Petro et Paulo, òmnibus Sanctis et vobis, fratres; quia peccàvi nimis cogitatione, verbo et òpere, mea culpa, mea culpa, mea màxima culpa.

Ideo precor beàtam Mariam semper Virginem, beàtum Michaellem Archangelum, beàtum Joànnem Baptistam, Sanctos Apòstolos Petrum et Paulum et omnes sanctos, et vos fratres, oràre

God, vocr de Heilige Maria, altijd Maagd, den H. Aartsengel Michael, den H. Joannes den Dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus en alle Heiligen en voor u, broeders, dat ik zeer gezondigd heb door gedachten, woorden en werken; door mijne schuld, mijne schuld door mijne allergrootste schuld. Daarom bid ik de Heilige Maria, altijd Maagd, den H. Aartsengel Michael, den H. Joannes den Dooper de HH. Apostelen Petrus en Paulus en alle Heiligen, en u broeders tot

pro
num
trum

M
omn
et
tis t
ad v

P

(-
nis
zijn

C
om
Ma
gin
Ar
Joà
sar
Pet
òm
tib
pe
tat
òp

pro me ad Dòmi-
num Deum nos-
trum.

M. Misereàtur tui
omnipotens Deus,
et dimissis peccà-
tis tuis, perdùcat te
ad vitam aetèrnam.

P. Amen.

*(Na deze rouwmoedige schuldbekente-
nis des priesters, belijdt ook het volk
zijne schuld:)*

Confiteor Deo
omnipotèti, beàtae
Mariae semper Vir-
gini, beàto Michaèli
Archàngelo, beàto
Joànni Baptistae
sanctis Apòstolis tuis
Petro et Paulo, et
òmnibus Sanctis et
tibi, pater; quia
peccàvi nimis cogi-
tatione, verbo et
òpere: mea culpa,

den Heer onzen
God voor mij te
bidden.

De almachtige
God ontferme zich
over u, vergeve u
uwe zonden en ge-
leide u tot het
eeuwig leven.

Het zij zoo.

Ik belijd voor
den Almachtigen
God, de Heilige
Maria, altijd Maagd,
den H. Aartsengel
Michael, den H.
Joannes den Doo-
per, de HH. Apo-
stelen Petrus en
Paulus en alle Hei-
ligen en u, Vader,
dat ik zeer gezon-
digd heb door ge-

mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beàtam Mariam, semper Virginem, beàtum Michaëlem Archàngelum, beàtum Joànnem Baptistam, sanctos Apòstolos Petrum et Paulum, et omnes Sanctos, et te, pater, oràre pro me ad Dòminum Deum nostrum.

P. Misereàtur vestri omnipotens Deus; et dimissis peccàtis vestris, perducatur vos ad vitam aetèrnam.

M. Amen.

(De priester ontslaat beiden, om rein en zuiver het Offer op te dragen.)

dachten, woorden en werken; door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne allergrootste schuld. Daarom bid ik de Heilige Maria, altijd Maagd, den H. Aartsengel Michael, den H. Joannes den Dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus, en alle Heiligen, en U, Vader, tot den Heer, onzen God voor mij te bidden.

De almachtige God ontferme zich over u, vergeve u uwe zonden, en geleide u tot het eeuwig leven.

Het zij zoo.

P.
abso
miss
tòru
tribu
pote
cors

M.

N.
God.
nen;

P.
versu
nos.

M.
lètāl

P.
Dòm
diam
M.
tuum

P.

P. Indulgèntiam,
absolutiònem et re-
missiònem pecca-
tòrum nostrorum,
tribuat nobis omni-
potens et misèri-
cors Dòminus.

M. Amen.

Kwijtschelding,
ontbinding en ver-
geving van onze
zonden, schenke
ons de almachtige
en barmhartige
Heer.

Het zij zoo.

*Nog vernedert de priester zich voor
God, om diens barmhartigheid te win-
nen; daarom buigt hij zich, zeggende:*

P. Deus, tu con-
vèrsus vivificabis
nos.

M. Et plebs tua
lætabitur in te.

P. Ostènde nobis,
Dòmine, misericor-
diam tuam.

M. Et salutàre
tuum da nobis.

P. Dòmine, exau-

God, wend u
tot ons, en gij zult
ons levend maken
(door uwe genade.)

En uw volk zal
zich in u verblij-
den. (Om de ont-
vangene genade.)

Toon ons, Heer,
uwe barmhartig-
heid.

En geef ons uw
heil. (Christus in
de H. Communie.)

Heer, verhoor

di orationem meam.

M. Et clamor
meus da te veniat.

P. Dominus vo-
biscum, 1)

M. Et cum spi-
ritu tus.

P. Orèmus.

mijn gebed.

En mijn geroep
kome tot U.

De Heer zij met U.

En met uwen
geest.

Laat ons bidden.

*De priester, bij het opgaan naar het
altaar, bidt voor zich zelven en daarom
stil:*

Neem van ons weg, bidden wij U,
Heer, onze ongerechtigheden, opdat wij
met zuivere harten mogen ingaan tot
het heilige der Heiligen. Door Christus,
onzen Heer. Amen.

*Kust den altaarsteen, waarin zich de
overblijfselen van HH. Martelaren be-
vinden; — herinnert daardoor aan den*

1) Deze groet, zegewensch wordt dikwijls uitgebracht,
omdat 's Heeren bijstand en gunst aan het volk steeds
noodig is. Maar ook de priester behoeft die, van
daar: »Et cum,» hetzelfde den priester door het volk
toegewenscht.

verre
zegt.

W
diens
len l
dat
verge

Im
lerhe
het a
wier
W

bewij
zaken
ver a
tus z
gebru

Ge
kolen

1) D
gereed
over al
aan d
bewier
rookt h

verraderlijken kus van Judas; — en zegt:

Wij bidden U, Heer, door de verdiensten der Heiligen, wier overblijfselen hier rusten, en van alle Heiligen, dat Gij al mijne zonden gelievet te vergeven. Amen.

In plechtige Missen worden het Allerheiligste Sacrament of het Kruisbeeld, het altaar, het volk en de priester bewierookt. I)

Wierook branden is de hoogste eer bewijzen. Toch worden personen en zaken bewierookt, omdat, en voor zoo ver deze dienaren, ledematen van Christus zijn, of tot den dienst van God gebruikt worden.

Gelijk goede wierook, op gloeiende kolen gestrooid geheel, verbrandt, in

1) De Misdienaar zorgt wierooksvat en scheepje gereed te hebben, geeft het wierooksvat den priester over als deze er wierook in gedaan heeft, plaatst zich aan den Epistelkant, neemt het wierookvat terug en bewierookt den priester, nadat deze het altaar bewierookt heeft.

dikke wolken opstijgt en een aangenaamen geur verspreidt; — zoo ook stijgt het gebed van den Christen, die God vurig bemint, geheel en recht ten hemel, is Gode aangenaam en doet den geur van deugden en goede werken verspreiden.

De wierook wordt gezegend met deze woorden:

Gezegend moget ge zijn door hem, ter wiens eere ge zult verbranden.

De priester begeeft zich ter rechterzijde van het altaar en leest de Introitus dat is: begin der Mis.

De introitus is een kort gezegde, uit de H. Schriftuur genomen, of wel door de Kerk gemaakt; wordt gevolgd door de eerste woorden van een psalm, besloten met Glorie zij den Vader enz, en daarna herhaald.

Introitus (Begin) van de Mis ter eere van het Allerheiligste Sacrament.

Cibavit eos ex
àdipe frumènti, et
de petra, melle sa-
turavit eos. (alle-
luja, alleluja.)

Ps. Exultate Deo,
adjutori nostro: ju-
bilate Deo, Jacob.

Glòria Patri, et
Filio, et Spiritui
sancto.

Sicut erat in prin-
cipio, et nunc et
semper, et in saè-
cula saeculòrum.

Amen.

Hij heeft hen met
het vette der tarwe
gespijsd: en met
honig uit de steen-
rots hen verzadigd.

Psalm. Juicht voor
God, onzen helper:
jubelt voor den
God van Jacob.

Glorie zij den
Vader, den Zoon,
en den H. Geest.

Gelijk het was
in den beginne nu
en altijd, en in de
eeuwen der eeuwen.

Amen.

(Cibavit wordt herhaald.)

*De priester keert terug in het mid-
den des Altaars als om Jesus Christus,
in het tabernakel tegenwoordig, of wel
aan het Kruis afgebeeld, om ontferming
te smeeken. Driemaal wordt deze smeek-
bede herhaald ter eere der H. Drievul-
digheid en negenmaal in navolging van
de negen englenkoren.*

P. Kyrie elèison.	Heer, ontferm U onzer.
M. Kyrie elèison.	Heer, ontferm U onzer.
P. Kyrie elèison.	Heer, ontferm U onzer.
M. Christe elèison.	Christus, ontferm U onzer.
P. Christe elèison.	Christus, ontferm U onzer.
M. Christe elèison.	Christus, ontferm U onzer.
P. Kyrie elèison.	Heer, ontferm U onzer.
M. Kyrie elèison.	Heer, ontferm U onzer.
P. Kyrie elèison.	Heer, ontferm U onzer.

Gezang der Engelen: verheerlijking der menschwording van Christus en van het verlossingswerk. Deze vreugdezang wordt in dagen van boete (Vasten, Advent) en rouw (voor overledenen) achtergelaten.

Gloria in excelsis Deo: et in terra	Glorie aan God in het allerhoogste,
-------------------------------------	-------------------------------------

pax
nae

L
B
A
G

G
tibi,
nam

D
Rex
Pate

D
gèni

D
Agn
Patr
Q
ta n
re n

Q
ta n
depr

pax hominibus bonae voluntatis.

Laudamus te.

Benedicimus te.

Adoramus te.

Glorificamus te.

Gratias agimus tibi, propter magnam gloriam tuam.

Domine Deus, Rex coelestis, Deus Pater omnipotens.

Domine Fili Unigenite, Jesu Christe.

Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.

Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem

en vrede op aarde den menschen van goeden wil.

Wij loven U.

Wij zegenen U.

Wij aanbidden U.

Wij verheerlijken U.

Wij danken U, om Uwe groote heerlijkheid.

Heer God, Koning des Hemels, God, almachtige Vader.

Heer, Eengeboren Zoon, Jesus Christus.

Heer God, Lam Gods, Zoon des Vaders.

Die de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer.

Die de zonden der wereld wegneemt, neem ons

nostram.

Qui sedes ad
dexteram Patris,
miserere nobis.

Quoniam tu so-
lus sanctus.

Tu solus Domi-
nus.

Tu solus Altissi-
mus.

Jesu Christe.

Cum Sancto Spi-
ritu in gloria Dei
Patris. Amen.

smeeken aan.

Die zit aan de
rechterhand (hoog-
ste eer bij den)
des Vaders, ont-
ferm U onzer.

Want Gij alleen
zijt Heilig.

Gij alleen de Heer.

Gij alleen de al-
lerhoogste,

Jesus Christus,
met den H. Geest
in de glorie van
God den Vader.

Amen.

*De priester begroet het volk, begeeft
zich ter rechterzijde des Altaars en bidt
de Collecten (verzameling,) dat is het
gebed, waarin hij de gebedenen, wen-
schen van het volk, verzameld aan God
opdraagt.*

*Bijna alle gebeden begint de Priester
met Oremus dat is: Laal ons bidden;
om zich zelf en het volk tot een aan*

dachtig, godvruchtig gebed op te wekken. Alle gebeden worden besloten met: door onzen Heer Jesus Christus, enz., om door diens verdiensten van God den Vader te verkrijgen, wat wij om onze onwaardigheid niet zouden vermogen.

Pr. Dòminus vobiscum

M. Et cum spiritu tuo.

Pr. De Heer zij met u

M. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

God, die onder dit wonderbare Sacrament ons de gedachtenis aan uw lijden hebt nagelaten; geef, bidden wij u, dat wij de heilige geheimen van uw Lichaam en Bloed zóó eeren, dat wij steeds de vrucht (uitwerking) uwer verlossing in ons mogen gevoelen. Die leeft en heerscht met God den Vader in de éénheid van den H. Geest, God, door alle eeuwen der eeuwen. M. Amen.

M. Amen. Krachtvolle bede en instemming met hetgeen de priester vraagt en belooft in naam des volks.

Hierop volgt de epistel d. i. brief, als zijnde meestal een uittreksel uit de brieven der Apostelen. Ook wel wordt de epistel genomen uit de boeken van het Oud-Testament, in alle geval uit de H. Schrift, het woord, den brief van God tot de menschen. De epistel is eene onderwijzing aan de geloovigen, daarom wordt hij op Zon-en feestdagen in de moedertaal gelezen. De epistel uit het Oud-Testament genomen, bevat de voorstelling en voorafbeelding van het Evangelie, Jesus' eigene leer.

LES UIT DEN EERSTEN BRIEF VAN DEN
H. APOSTEL PAULUS AAN DE
CORINTHIËRS.

Broeders, ik heb van den Heer ontvangen, hetgeen ik u ook heb overgelerd, dat de Heer Jesus in den nacht,

wa
nan
nee
wel
doe
lijk
avo
De
mij
die
Wa
eter
doe
Hij
onv
des
zijn
He
bep
en
wa
zic
nie
ma

waarin Hij werd verraden, het brood nam, en dankende het brak, en zeide: neemt, en eet: dit is mijn lichaam, hetwelk voor u zal worden overgeleverd: doet dit ter mijner gedachtenis! Desgelijks ook den Kelk, nadat Hij het avondmaal had gehouden, zeggend: Deze kelk is het Nieuw Verbond in mijn bloed: doet dit, zoodikwijls gij dien zult drinken, tot mijne gedachtenis! Want zoo dikwijls gij dit brood zult eten, en den kelk drinken, zult gij den dood des Heeren verkondigen, totdat Hij kome (oordeelen) Al wie derhalve onwaardig dit brood eten, en den kelk des Heeren drinken zal, zal schuldig zijn aan het Lichaam en Bloed des Heeren. Dat dan de mensch zich zelve beproeve en aldus van dit brood ete, en van den kelk drinke! Want die onwaardig eet en drinkt, eet en drinkt zich zelve het oordeel, (verdoemenis) niet onderscheidende (geen onderscheid makend tusschen) het Lichaam des

Heeren (en andere spijzen.) 1)

GRADUALE OF TRAPGEZANG 2).

Aldus genoemd, omdat dit beurtelings met het volk gezongen werd terwijl de Diaken de trappen van het leesgestoelte beklom, om het Evangelie te zingen. Het Graduale bevat de hoofdgedachte van het Epistel of wel iets, dat nauw in verband staat met het feest of den tijd van het kerkelijk jaar, dat herdacht wordt. Het wordt gevolgd 3) door een of meer Alleluja's Dit woord is in onze taal moeilijk uit te druk-

.....
1] De misdienaar antwoordt: Deo Gratias. — God zij dank en plaatst zich naast den Priester, om het Misboek naar de overzijde te dragen, dan wordt in plechtige Missen wierook in het wierookvat gedaan, waarmede de misdienaar zich naast het Evangelie plaatst en biedt het den priester aan als deze gezongen heeft: Sequentia, neemt het aanstonds terug, blijft onder het zingen van het Evangelie wierookken en bewierookt den priester daarna.

2) In den paaschtijd, d. i. van Paaschzaterdag tot daags voor H. Drievuldigheid wordt het Graduale niet gezongen, doch twee alleluja's en twee verzen.

3) Behalve in den vastentijd, en in de Mis voor overledenen.

ken. *Het is een juich- een jubelkreet. De laatste a wordt op eene langen notengroep aangehouden, om de eeuwige, onuitsprekelijke vreugde der zalige in den hemel aan te duiden, waarnaar ook wij verlangen.*

Vijfmaal in het jaar volgt op het al leluja de Sequentia: Vervolg, n. l. op het graduale en alleluja. In vrije — soms ook zonder versmaat worden daarin de gevoelens van het feest, of den dag uitgedrukt. Zóó met Paschen, Pinksteren H. Sacramentsdag, Feest der Zeven Smarten en de Mis voor Overledenen.

GRADUALE.

O culi òmnium in
te sperant, Dòmine,
et tu das illis es-
cam in tèm pore
opportùno.

Aperis tu manum
tuam, et imples
omne ànimal bene-
dictione.

Aller oogen ho-
pen op u, Heer;
en Gij geeft hun
voedsel ten rech-
ten tijde.

Gij opent uwe
hand, en vervult
ieder schepsel met
zegening.

Allelùja, allelùja.

Caro mea vere
est cibus, et san-
guis meus vere est
potus; qui mandu-
cat meam Carnem,
et bibit meum San-
guinem, in me
manet, et ego in eo

Alleluja, alleluja.

Mijn vleesch is
waarlijk spijs, en
mijn bloed is waar-
lijk drank: die mijn
vleesch eet, en
mijn bloed drinkt,
blijft in mij, en ik
in hem. Alleluja.

*In den Vastentijd, d. i. reeds van
Zondag Septuagesima (14 dagen voor
Vastenavond) af wordt alleluja enz.
achter gelaten, en in plaats daarvan ge-
zongen.*

Ab ortu solis
usque ad occàsum,
magnum est nomen
meum in gèntibus.

Van den opgang
der Zon tot haren
ondergang, van het
Oosten tot het
Westen is mijn
naam groot onder
de heidenen.

Et in omni loco
sacrificàtur et offer-
tur nòmini meo
oblàtio munda: quia
magnum est nomen

En op iedere
plaats wordt ge-
offerd. en aan mij-
nen Naam een zui-
ver offer opgedra-

meum in géntibus.

Venite, comédite
panem meum, et
bibite vinum, quod
miscui vobis.

gen: want groot is
mijn Naam onder
de volkeren.

Komt, eet mijn
brood, en drinkt
den wijn, dien ik
u gemengd (voor
u bereid) heb.

*In den Paaschtijd wordt al het vorige
weggelaten en gezongen:*

Alleluja, alleluja.

Cognovèrunt dis-
cipuli Dominum Je-
sum in fractiòne
panis.

Caro mea vere est
cibus, et sanguis
meus vere est potus:
qui manducat meam
carnem, et bibit me-
am sànguinem, in
me manet, et ego in
eo.

De leerlingen ken-
den den Heer Je-
sus aan het breken
des broods alleluja.

Mijn vleesch is
waarlijk spijs, en
mijn bloed is waar-
lijk drank: die mijn
vleesch eet, en mijn
bloed drinkt, blijft
in mij, en ik in
hem, alleluja.

*De priester gaat naar het midden des
altaars, buigt zich diep neder en bidt
ter voorbereiding voor de verkondiging*

des Evangelies: »Almachtige God zuiver mijn hart en mijne lippen, Gij, die de lippen van den Profeet Isaias met een gloeiende kool gezuiverd hebt; wil mij door uwe goedgunstige barmhartigheïl zóó reinigen, dat ik uw heilig Evangelie waardig moge verkondigen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Heer, gelief mij te zegenen! De Heer zij in mijn hart en op mijne lippen, opdat ik waardig en passend zijn Evangelie moge verkondigen."

Inmiddels worde het Misboek overgedragen, waardoor de overgang van het Oude- naar het nieuwe Testament wordt te kennen gegeven; ook, dat het geloof aan de Joden ontnomen, aan de heidenen gegeven is. Daarom leest de priester het Evangelie met het gelaat naar het Noorden gekeerd. Na den vrede-groet: »De Heer zij met u," »en met uwen geest," zegt of zingt de priester: Initium of ook Sequentia d. i. Begin of Vervolg, alsof hij zeide: ik ga u het

Begin of Vervolg van het Evangelie verkondigen, waarop geantwoord wordt: Glòria tibi, Dòmine," dat is: »Eer aan u, o God," die ons de woorden des heils gegeven hebt. Dan teekenen allen zich het voorhoofd, mond en borst met het kruis, om te kennen te geven, dat zij zich over het kruis niet schamen, maar het met den mond belijden en in hun hart willen liefhebben, en ook bereid zijn, te volbrengen, wat het Evangelie leert. Ook om te kennen te geven, dat zij het Evangelie in den geest prenten, met den mond belijden, en met de daad naleven. Daarom ook om die bereidvaardigheid aan te duiden, blijven allen onder het lezen staan.

Op feestdagen wordt het Evangelie eerst bewierookt: dit beteekent, dat de wierook des gebeds moet voorafgaan zal de leer van Christus vruchten voortbrengen,

*P. Dominus vo- De Heer zij met U.
biscum.*

M. Et cum spiritu tuo.

En met uwen geest.

P. Sequentia S. Evangelii secundum Joannem.

VERVOLG VAN HET H. EVANGELIE NAAR
JOANNES.

M. Gloria tibi, Lof zij U, o Heer.
Dómine.

In dien tijd zeide Jesus tot de scharen der Joden: Mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank. Die mijn vleesch eet, en mijn bloed drinkt, blijft in Mij, en Ik in hem. Gelijk de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik leef om den Vader: Zoo zal ook hij, die Mij eet om Mij leven. Dit is het brood, dat uit den hemel is neergedaald. Niet gelijk uwe vaderen het Manna gegeten hebben, en gestorven zijn. Wie dit brood eet, zal leven in eeuwigheid.

M. Laus tibi, Christus, u zij lof.
Christe.

Na de Evangelieverkondiging volgt op vele dagen des jaars 1) het Credo; d. i. de plechtige belijdenis, dat men de punten des Geloofs, welke in het Evangelie liggen opgesloten, vastelijk aanneemt.

Wel volgens den inhoud, maar niet naar de letter, zijn het de Twaalf Artikelen, welke gebeden worden. Het is de geloofsbelijdenis in de Kerkvergadering van Constantinopel opgesteld.

Credo in unum
Deum, Patrem om-
nipotentem, factò-
rem coeli et terrae.

Visibilem omni-
um et invisibilem.

Ik geloof in één
God, den almach-
tigen Vader, Schep-
per van hemel en
aarde,

Van alle zicht-
bare en onzicht-
bare dingen.

.....
1) N. l. op Zon- en heiligdagen, op de feesten des Heeren, van O. L. Vrouw en Maria Magdalena, van de Apostelen en Kerkleeraars.

Et in unum Dó-
minum, Jesum
Christum, Fílium
Dei unigénitum.

Et ex Patre na-
tum ante ómnia
sáecula.

Deum de Deo,
lumen de lúmine,
Deum verum de
Deo vero;

Génitum, non fac-
tum, consubstanti-
alem Patri per
quem ómnia facta
sunt.

Qui propter nos
hómines et propter
nostram salútem
descéndit de coelis.

(Men knielt, uit eerbied voor het ge-
heim der menschwording.)

Et incarnátus est
de spíritu Sancto,
ex María Vír-

En (ik geloof) in
één Heer, Jesus
Christus Gods eenig
geboren Zoon,

Die uit den Vader
vóór alle ceuwen
geboren is:

God van God,
Licht van Licht,
waarachtig God
van den waarach-
tigen God; voort-
gebracht, niet ge-
maakt, medezelf-
standig met den
Vader; door Wien
alles gemaakt is.

Die om ons, men-
schen, en om onze
zaligheid is neer-
gedaald van den
hemel.

En is vleesch ge-
worden door den
H. Geest, geboren

gine: et homo factus est.

Crucifixus étiam pro nobis; sub Pòntio Pilàto passus, et sepúltus est.

Et resurrèxit tertia die secundum scriptùras.

Et ascèndit in cœlum, sedet ad dexteram Patris.

Et iterum venturus est cum glòria judicàre vivos et mòrtuos, cujus regni non erit finis.

Et in Spìritum Sanctum, Dòminum, et vivificàntem, qui ex Patre, Filiòque procèdit.

uit de Maagd Maria, en is mensch geworden.

Hij is ook voor ons gekruist: heeft onder Pontius Pilatus, geleden, en is begraven.

En Hij is den derden dag verrezen, volgens de H. Schrift; —

En Hij is ten hemel geklommen zit aan de rechterhand des Vaders.

En Hij zal wederkomen in heerlijkheid, om levenden en dooden te oordeelen, aan wiens rijk geen einde zal zijn.

En (ik geloof) in den H. Geest, den Heer en levendmakende, die van den Vader en den

Qui cum Patre
et Filio simul ado-
ratur, et conglorifi-
catur, qui locutus
est per prophetas.

Et unam sanctam
catholicam et apos-
tolicam Ecclesiam.

Confiteor unum
baptisma in remis-
sionem peccatorum.

Et exspecto re-
surrectionem nostro-
rum.

Et vitam venturi
Saeculi. Amen.

Zoon voortkomt,

Die met den Va-
der en den Zoon
te zamen aanbe-
den en medever-
heerlijkt wordt; die
door de profeten
gesproken heeft.

En (ik geloof)
ééne heilige, ka-
tholieke, (algemeen-
ne) apostolieke
Kerk.

Ik belijd één
Doopsel tot verge-
ving der zonden.

Ik verwacht (hoop
op) de verrijzenis
der dooden;

en het eeuwig
leven.

Het zij zoo.

*Met het Credo eindigt het eerste ge-
deelte der Mis, dat ook genoemd wordt
»Mis der geloofsleerlingen,» omdat zij,
die nog niet gedoopt waren, zich als-
dan moeten verwijderen. Nu begint het*

eers

de

I

wed

A

bisc

A

ritu

laa

van

betr

offe

om

gen

vig

Ma

I

bes

voe

Pat

Off

gel

eerste der drie voornaamste deelen van de Mis: het Offertorium: de Offerande.

De Priester in het midden des altaars wedergekeerd, begroet de geloovigen.

P. Dominus Vobiscum.

De Heer zij met u.

M. Et cum spiritu tuo.

En met uwen geest.

Wekt hen op tot bidden: »Oremus, laat ons bidden" en zegt een gedeelte van een psalm of eenig kort gezegde, betrekking hebbende op het feest, dat offertorium: offerande genoemd wordt, omdat vroeger tijdens het bidden en zingen van dezen geheelen psalm, de geloovigen brood en wijn offerden voor het Misoffer bestemd. 1)

1) Naar dit gebruik der Kerk in vroegere eeuwen, bestaat nog op vele plaatsen de gewoonte, in de Mis voor Overledenen, en op sommige feestdagen (Paschen, Patroonsfeesten) kaarsen, geld, enz. te offeren. Het Offertorium in de Mis voor Overledenen is nog lang, overblijfsel van vroegere tijden.

Qui cum Patre
et Filio simul ado-
ratur, et conglorifi-
catur, qui locutus
est per prophetas.

Et unam sanctam
catholicam et apos-
tolicam Ecclesiam.

Confiteor unum
baptisma in remis-
sionem peccatorum.

Et exspecto re-
surrectionem nostuo-
rum.

Et vitam venturi
Saeculi. Amen.

Zoon voortkomt,
Die met den Va-
der en den Zoon
te zamen aanbe-
den en medever-
heerlijkt wordt; die
door de profeten
gesproken heeft.

En (ik geloof)
ééne heilige, ka-
tholieke, (algemeen-
ne) apostolieke
Kerk.

Ik belijd één
Doopsel tot verge-
ving der zonden.

Ik verwacht (hoop
op) de verrijzenis
der dooden;

en het eeuwig
leven.

Het zij zoo.

*Met het Credo eindigt het eerste ge-
deelte der Mis, dat ook genoemd wordt
»Mis der geloofsleerlingen,» omdat zij,
die nog niet gedoopt waren, zich als-
dan moeten verwijderen. Nu begint het*

eers

de

I

wed

F

bisc

M

ritu

I

laa

van

betr

offe

om

gen

vig

Mi

i

best

voor

Pat

v Ofr

v ge

eerste der drie voornaamste deelen van de Mis: het Offertorium: de Offerande.

De Priester in het midden des altaars wedergekeerd, begroet de geloovigen.

<i>P. Dominus Vo-</i>	:	De Heer zij
<i>biscum.</i>	:	met u.
<i>M. Et cum spi-</i>	:	En met uwen
<i>ritu tuo.</i>	:	geest.

Wekt hen op tot bidden: »Oremus, laat ons bidden" en zegt een gedeelte van een psalm of eenig kort gezegde, betrekking hebbende op het feest, dat offertorium: offerande genoemd wordt, omdat vroeger tijdens het bidden en zingen van dezen geheelen psalm, de geloovigen brood en wijn offerden voor het Misoffer bestemd. 1)

.....

1) Naar dit gebruik der Kerk in vroegere eeuwen, bestaat nog op vele plaatsen de gewoonte, in de Mis voor Overledenen, en op sommige feestdagen (Paschen, Patroonsfeesten) kaarsen, geld, enz. te offeren. Het Offertorium in de Mis voor Overledenen is nog lang overblijfsel van vroegere tijden.

OFFERTORIUM.

Sacerdotes Dò-
mini incensum et
panes offerunt Deo,
et ideo Sancti erunt
Deo suo: et non
polluent nomen
ejus. (Alleluja.)

De priesters des
Heeren dragen aan
God wierook en
brood op: en daar-
om moeten zij
heilig zijn voor
God, en zijnen
naam niet bezoe-
delen. 1)

(De priester ontdekt den kelk neemt
het brood, slaat de oogten hemel en
wijdt het met deze woorden aan God:

Heilige Vader, Almachtige eeuwige
God, neem dit vlekkeloos offer aan,
hetwelk ik, uw onwaardige dienaar, op-

.....
1) Als de priester den kelk ontdekt, knielt de mis-
dienaar in het midden des Altaars, gaat naar de be-
stemde plaats, neemt de beide ampullen met wijn en
water: den wijn in de rechter — het water in de lin-
kerhand, reikt de ampul met wijn den priester aan;
maar houdt het water hem voor, opdat hij het zegene
een weinig daarvan neme, en teruggeve. Dan neemt
de misdienaar alleen de waterampul met bord, en
giet een weinig uit over de handen des priesters, biedt
hem het doekje om ze af te droogen, neemt dit terug
en zet wederom alles op zijne plaats.

draag aan U, mijn levenden en waarachtigen God, voor mijne ontelbare zonden en beledigingen en nalatigheden en voor alle omstanders en voor alle geloovige Christenen, zoo levenden als overledenen, opdat het mij en hun strekke tot heil en eeuwig leven. Amen.

Met het brood teekent de priester een kruis over den linnendoek die op het altaar uitgespreid is en legt het daarop neder. 1)

Dan giet hij wijn in den kelk en vermengt dien met een weinig water, ter gedachtenis aan het water en bloed, dat uit Jesus zijde vloeide, en om te kennen te geven de vereeniging van Christus met het volk. Het water wordt echter eerst gezegend met deze woorden:

O God, die de waardigheid van de

.....
1) Deze doek, wordt Corporale genoemd, omdat het H. Lichaam van Christus daarop rusten moet. Hij verbeeldt de linnen doeken, waarin het Lichaam van Christus gewikkeld werd bij zijne begravenis.

OFFERTORIUM.

Sacerdotes Dò-
mini incensum et
panes offerunt Deo,
et ideo Sancti erunt
Deo suo: et non
polluent nomen
ejus. (Alleluja.)

De priesters des
Heeren dragen aan
God wierook en
brood op: en daar-
om moeten zij
heilig zijn voor
God, en zijnen
naam niet bezoe-
delen. 1)

(De priester ontdekt den kelk neemt
het brood, slaat de oogten hemel en
wijdt het met deze woorden aan God:

Heilige Vader, Almachtige eeuwige
God, neem dit vlekkeloos offer aan,
hetwelk ik, uw onwaardige dienaar, op-

.....
1) Als de priester den kelk ontdekt, knielt de mis-
dienaar in het midden des Altaars, gaat naar de be-
stemde plaats, neemt de beide ampullen met wijn en
water: den wijn in de rechter — het water in de lin-
kerhand, reikt de ampul met wijn den priester aan;
maar houdt het water hem voor, opdat hij het zegene
een weinig daarvan neme, en teruggeve. Dan neemt
de misdienaar alleen de waterampul met bord, en
giet een weinig uit over de handen des priesters, biedt
hem het doekje om ze af te droogen, neemt dit terug
en zet wederom alles op zijne plaats.

draag aan U, mijn levenden en waarachtigen God, voor mijne ontelbare zonden en beledigingen en nalatigheden en voor alle omstanders en voor alle geloovige Christenen, zoo levenden als overledenen, opdat het mij en hun strekke tot heil en eeuwig leven. Amen.

Met het brood teekent de priester een kruis over den linnendoek die op het altaar uitgespreid is en legt het daarop neder. 1)

Dan giet hij wijn in den kelk en vermengt dien met een weinig water, ter gedachtenis aan het water en bloed, dat uit Jesus zijde vloeide, en om te kennen te geven de vereeniging van Christus met het volk. Het water wordt echter eerst gezegend met deze woorden:

O God, die de waardigheid van de

.....
1) Deze doek, wordt Corporale genoemd, omdat het H. Lichaam van Christus daarop rusten moet. Hij verbeeldt de linnen doeken, waarin het Lichaam van Christus gewikkeld werd bij zijne begravenis.

menschelijke natuur op wonderbare wijze geschapen, en op nog wonderbaarder wijze hersteld hebt; geef ons, dat wij door het geheim van dit water en dezen wijn, deelachtig worden aan de Godheid van hem, die zich gewaardigd heeft in onze menschheid te deelen, Jesus Christus, uw Zoon, onzen Heer, die met U leeft en heerscht in de eenheid met den H. Geest, God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Opoffering van den wijn:

Wij offeren U, o Heer, den kelk des heils, en smeecken uwe barmhartigheid af, opdat hij voor het aanschijn van uwe goddelijke Majesteit, tot onze zaligheid, en die van de geheele wereld, in zoeten geur opstijge. Amen.

(De handen smeevend gevouwen, en het hoofd eerbiedig gebogen, vervolgt de priester:)

Mogen wij, o Heer, door U opgenomen

worden in den geest van ootmoedigheid en met een berouwhebbend hart; en moge ons offer zóó voor uw aanschijn geschieden, dat het U behage, Heer God!

Kom, Heiligmaker, almachtige, eeuwige God, en zegen dit offer, aan uwen heiligen Naam bereid.

In plechtige Missen worden de offerande en het altaar bewierookt. Den Wierook in het wierookvat zegenend, bidt de priester: 1)

Door de voorspraak van den H. Aartsengel Michaël, staande ter rechterzijde van het reukaltaar, en van alle zijne uitverkorenen, gelieve de Heer dezen wierook te zegenen, en in zoeten geur

.....

De misdienaar zorgt met wierookvat en scheepje boven op het altaar gereed te staan, als de priester het vorig gebed eindigt. Nadat de priester wierook op het vuur gestrooid heeft, geeft de misdienaar het wierookvat af, wacht aan den Epistelkant tot de priester hem het wierookvat terug geeft en bewierookt den priester.

aan te nemen. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Bij het bewierooken van brood en wijn:

Deze wierook, Heer, door u gezegend, stijge tot u op; en uwe barmhartigheid dale over ons neder.

Het altaar:

Mijn gebed, Heer, stijge als wierook voor uw aanschijn; de opheffing mijner handen (zij aangenaam) aan U als een avondoffer. Plaats, o Heer, eene wacht bij mijnen mond, en eene deur bij mijne lippen: opdat mijn hart niet genegen zij tot booze woorden ter verontschuldiging mijner zonden.

Het wierookvat overgevend:

De Heer ontsteke in ons het vuur zijner liefde en de vlam zijner eeuwige liefde. Amen.

De handenwassching moet den priester

en het volk leeren, dat het onbevleete Offer met algeheele reinheid behoort opgedragen te worden. Inmiddels bidt de priester den 25^{en} psalm:

Met de onschuldigen zal ik mijne handen wasschen en mij rondom uw altaar begeven;

Opdat ik de stem van lof aanhoore, en al uwe wonderdaden verkondige. Heer, den luister van uw huis heb ik liefgehad; en de woonplaats uwer heerlijkheid.

O God, doe mijne ziel niet verloren gaan met de goddeloozen, noch mijn leven met de mannen des bloeds.

Wier handen vol ongerechtigheden zijn, wier rechterhand vol geschenken is.

Doch in onschuld heb ik gewandeld: verlos mij, en ontferm u mijner;

Mijn voet bleef staan op den rechten weg (ik volhardde in het goed); in de vergaderingen (der geloovigen) zal ik U, o Heer, loven,

Eer zij den Vader, den Zoon en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, nu, en altijd: en in de eeuwen der eeuwen, Amen.

In het midden des altaars draagt de priester de offeranden op aan de H. Drievuldigheid, ter gedachtenis van Jesus lijden, verrijzenis en hemelvaart; ook tot meerdere eer der Heiligen, wier voor-spraak voor zich hij als bedingt in het gebed:

O, H. Drievuldigheid, neem dit offer aan, hetwelk wij U opdragen ter herinnering aan het lijden, de verrijzenis en hemelvaart van Jesus Christus, onzen Heer: en ter eere van de H. Maria, altijd Maagd, en van den H. Joannes den Dooper, en van de H. Apostelen Petrus en Paulus en van deze en van alle Heiligen; opdat het hun tot eer zij, maar ons tot zaligheid: en zij, wier

aan
voor
hem
Hee

A
inge
't la
vur
ooge
nade

B
offer
den

M
min
de n
laud
nòm
utilit
nost
Eccl
tae.

andenken wij op aarde vieren, onze
voorsprekers gelieven te zijn in den
hemel. Door denzelfden Christus, onzen
Heer. Amen.

*Na de voorspraak der hemelingen
ingeroepen te hebben, wendt hij zich voor
't laatst tot de menschen, opdat zij ook
vuriger bidden zouden, naarmate het
oogenblik van de voltrekking des offers
nadert.*

ORATE FRATRES.

Bidt, broeders, opdat mijne en uwe
offerande welgevallig worde aan God,
den almachtigen Vader.

*M. Suscipiat Dò-
minus Sacrificium
de mànibus tuis, ad
laudem et glòriam
nòminis sui, ad
utilitatem quoque
nostram, totiùsque
Ecclèsiae Suae Sanc-
tae.*

De Heer neme
het offer uit uwe
handen aan tot lof
en eer van zijnen
Naam, alsook tot
ons welzijn en
dat van geheel
zijne heilige Kerk.

In stilte beantwoordt de priester dezen vromen wensch des volks: Amen: het zij zoo; en vervolgt in stilte een gebed om aanneming van het bereide offer, dat dan ook »Secreta:» »Stil gebed» genoemd wordt.»

STIL GEBED.

Verleen aan uwe Kerk, bidden wij U, Heer, de gaven van eenheid en vrede; die door de opgedragene offeranden zinnebeeldig worden beduid. Door onzen Heer Jesus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht.

Hier eindigt de Offerande. Het volgende in de inleiding (praefatie) tot den Canon (begin der Consecratie.) Hiertoe bereidt zich de priester en wekt het volk op, zich door een jubelend danklied op te voeren ten hemel, bij de koren der Engelen.

Het eerste: »Amen» is het slot van het »Stil gebed,» waarmede het volk zijne

inste
F
saec
M
F
bisc
M
ritu
P
M
Don
F
mus
nost
M
just
In
vaa
altij
Hee
Om
gew
gee
hee

instemming betuigt.

P. Per òmnia
saecula saeculòrum.

M. Amen.

P. Dòminus vo-
biscum.

M. Et cum spi-
ritu tuo.

P. Sursum corda.

M. Habemus ad
Dòminum.

P. Gràtias agà-
mus Dòmino Deo
nostro.

M. Dignum et
justum est.

Door alle eeuwen
der eeuwen.

Het zij zoo.

De Heer zij met u.

En met uwen
geest.

(Heft uwe) har-
ten omhoog.

Wij hebben ze
(opgeheven) tot den
Heer.

Danken wij den
Heer, onzen God.

Dat is waardig
en rechtvaardig.

Inderdaad, het is waardig en recht-
vaardig, billijk en heilzaam, dat wij U
altijd en overal dank betuigen; Heilige
Heer, Almachtige Vader, eeuwige God.
Omdat door het geheim van het vleesch-
geworden Woord, de oogen van onzen
geest een nieuw licht uwer heerlijkheid
heeft beschenen: opdat wij, God op

zienlijke wijze kennende, door Hem tot liefde voor het onzichtbare vervoerd worden. En daarom is het, dat wij met de Engelen en Aartsengelen, met de Troonen en Heerkrachten, en met de geheele hemelsche schare, den lofzang uwer heerlijkheid zingen, en zonder einde zeggen: 1)

Sanctus, Sanctus
Sanctus, Dòminus
Deus Sàbaoth.

Pleni sunt cœli
et terra glòria tua.

Hosàнна in ex-
cèlsis.

Benedictus, qui
venit in nòmine
Dòmini.

Hosanna in ex-
celsis.

Heilig, heilig, hei-
lig is de Heer, de
God der Heer-
scharen.

Hemel en aarde
zijn vervuld van
uwe heerlijkheid.

Hosanna in den
hooge.

Gezegend Hij,
die komt in den
naam des Heeren.

Hosanna, in den
hooge!

.....
1) Onder deze woorden schelt de misdienaar drie malen.

CANON

*d. i. vaste en onveranderlijke regel, volgens welken het Misoffer moet opgedragen worden. Het is een indrukwekkend gebed, dat in stilte wordt gebeden, om te be-
duiden de oplettendheid, vrij van alle
verstrooiing, waarmede het Offer dient
bijgewoond, dat op het punt staat vol-
trokken te worden. Want de consecratie,
is de vernieuwing van het Offer des
Kruizes.*

*Oogen en handen ten hemel geheven,
vanwaar hij den Verwachte der volken
verwacht, bidt de priester:*

*Ootmoedig vragen en smeeken wij U
goedertierenste Vader, door Jesus Chris-
tus, uwen Zoon, onzen Heer, dat Gij
welgevallig aanneemt en zegent deze
gaven, deze geschenken, deze heilige,
onbevleete offers, vooral die wij U op-
dragen voor uwe heilige, Katholieke
Kerk; opdat Gij haar over de geheele
aarde in vrede gelievet te bewaren, te*

behoeden, in eenheid te behouden, en te bestieren tegelijk met uwen dienaar, onzen Paus N. (Leo) en onzen Bisshop N. en alle rechtgeloovigen en belijders van het katholiek en apostoliek geloof.

Gedachtenis der levenden, waarin de priester bijzonder bidt voor hen, die zich in zijne gebeden hebben aanbevolen, en die in de Mis tegenwoordig zijn: bij de letter N. drukt men de personen uit, voor wie men bijzonder wil bidden.

Gedenk, Heer, uwe dienaren en dienaressen N. en N. en alle omstanders wier geloof en godsvrucht u bekend zijn: voor wie wij u opdragen, of die zelve U opdragen dit offer van lof, voor zich zelve en al de hunnen: voor de verlossing hunner zielen; tot hoop op zaligheid en behoud: en aan U, den eeuwigten, waarachtigen en levenden God hunne geloften volbrengen.

De priester vereenigt zich met de Hei-

lige
len
van

(
met
voor
altij
Go
van
Pet
Jo
Bar
dæ
Cor
sog
Dar
doo
dat
sch
zelf

ligen in den hemel, bijzonder de Apostelen en Martelaren, omdat deze het Offer van hun leven voor Jesus gebracht hebben.

(Wij bidden u dan) in gemeenschap met — en de gedachtenis vierende vooreerst van de roemwaardige Maria, altijd Maagd, de Moeder van onzen God en Heer Jesus Christus: maar ook van de heilige Apostelen en Martelaren Petrus en Paulus, Andreas, Jacobus, Joannes, Thomas, Jacobus, Philippus, Bartholomæus, Mathæus, Simon en Thaddæus: Linus, Cletus, Clemens, Xistus, Cornelis, Cyprianus, Laurentius, Chrysogonus, Joannes en Paulus, Cosmas en Damianus: en van al uwe heiligen: geef door hunne verdiensten en gebeden, dat wij in alles door de hulp uwer bescherming beveiligd worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

De handen over het Offer uitstrek-

kend 1) vervolgt de priester.

Dit offer dan van ons, uwe dienaren en van geheel uw gezin, bidden wij U, Heer, neem het in genade aan; beschik onze dagen in uwen vrede; en laat ons aan de eeuwige verdoemenis ontrukkt en onder de schare uwer uitverkorenen geteld worden. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Gewaardig U, deze Offerande, bidden wij U, o God, in alles gezegend, aangenomen, goedgekeurd, redelijk en welbehagelijk te maken; opdat deze voor ons worde het Lichaam en Bloed van uwen allerliefsten Zoon, onzen Heer Jesus Christus.

De priester doet, wat Christus gedaan heeft in het laatste avondmaal. Hij neemt het brood, daarna den wijn, in

1) De misdienaar schelt, om de H. Consecratie aan te kondigen.

zijne handen, slaat zijne oogen ten hemel en dankt God, zegent ze, spreekt de woorden der H. Consecratie, en het brood en de wijn worden veranderd in het Lichaam en Bloed van Christus.

VOLGEN DE WOORDEN DER H.
CONSECRATIE.

Onder de H. Consecratie kan men verzuchten de volgende gebeden.

Geloofd zij Jesus Christus; geloofd, aangebeden en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligst en goddelijk Sacrament des Altaars. Gij zijt Christus, de Zoon van den levenden God.

Mijn God, ik offer u het kostbaar Bloed van Jesus Christus ter voldoening voor mijne zonden en voor de behoeften der H. Kerk.

Mijn Jesus, barmhartigheid. Jesus, ik geloof in u; ik hoop op u; ik bemin u;

vermeerder mijn geloof, mijne hoop, mijne liefde. 1)

Door de H. Consecratie is Christus geslachtofferd; en nu de handen uitgestrekt, gelijkst Jesus op het kruis, zet de priester de H. Mis voort, bidt, opdat het Offer welgevallig zou zijn aan God den Vader, maakt herhaaldelijk het kruisteeken over het H. Lichaam en Bloed des Heeren, om te herinneren aan de kracht van het Kruis en Christus lijden dat aan het Kruis voltrokken is.

Daarom (om uw gebod te vervullen) zijn wij, uwe dienaren en ook uw heilig volk het zalig lijden en de verrijzenis uit het graf en de heerlijke hemelvaart indachtig van denzelfden Christus, uwen Zoon, onzen Heer, en brengen aan uwe verhevene Majesteit van uwe

.....
1] In de plechtige Mis voor Overledenen, doet de misdienaar zelf wierook in het vat en bewierookt bij de opheffing het H. Sacrament. In alle Missen belt hij driemaal onder de opheffing der H. Hostie en driemaal onder die van den kelk.

giften en gaven een zuiver offer, een heilig offer, een onbevlekt offer, het heilig Brood des eeuwigen levens, en den Kelk der altijddurende zaligheid.

En gewaardig u hierop (op dit offer) met genadig en gunstig oog neer te zien, en het goedgunstig aan te nemen, gelijk Gij u gewaardigd hebt de geschenken van uwen rechtvaardigen dienaar Abel goedgunstig aan te nemen, en het offer van onzen Aartsvader Abraham en de heilige offerande, het onbevlekt offer door uw hoogepriester Melchisedech aan u opgedragen.

Nog dringender bidt de priester, als hij zich diep neerbuijgt, de handen tot inniger gebed samenvouwt en smeekt:

Ootmoedig smeecken wij U, almachtige God, laat dit offer door de handen van uwen heiligen Engel, op uw verheven altaar voor het aanschijn Uwer goddelijke Majesteit gebracht worden, opdat

wij, zooveel als deelnemen aan dit altaar, en het hoogheilig Lichaam en Bloed uws Zoons zullen ontvangen, met alle hemelsche zegeningen en genaden vervuld worden. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

Na dit gebed voor de levenden, strekt de priester de handen uit en vouwt ze samen tot een even vurig gebed voor de Overledenen, opdat ook zij deel zouden hebben aan Jesus' offer van zich zelven.

Wees, Heer, gedachtig uwe dienaren en dienaressen, die ons met het teeken van geloof zijn voorgegaan en in den slaap des vredes rusten.

Vereenig u met dit gebed, zoo voordeelig aan de zielen uwer bloedverwanten, vrienden, enz.

Wij smeecken u, Heer, geef aan deze en aan allen, die in Christus rusten de plaats van verkwikking, licht en vrede.

Door
Ame
Oo
ren,
ferm
deel
heilig
Joan
Igna
Felic
Caec
Heili
hun
deer
gevin
Heer
De
deze
heilig
ons

D
daar
om a

Door denzelfden Christus onzen Heer.
Amen.

Ook aan ons, zondaars, uwe diena-
ren, die op de menigte uwer (vele) ont-
fermingen hopen; wil ook ons eenig
deel en gemeenschap geven met uwe
heilige Apostelen en Martelaren: met
Joannes, Stephanus, Mathias, Barnabas,
Ignatius, Alexander, Marcellinus, Petrus,
Felicitas, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnes,
Caecilia, Anastasia, en met alle uwe
Heiligen. Wij bidden U, neem ons in
hunne gemeenschap op, niet als waar-
deerder onzer verdiensten, maar als ver-
gevingschenker. Door Christus, onzen
Heer.

Door wien (Christus) Gij, Heer, al
deze goede gaven voor ons altijd schept,
heiligt, levend maakt, zegent en aan
ons verleent.

*De priester neemt de H. Hostie, maakt
daarmede drie kruizen boven den Kelk,
om daarmede te beteekenen dat alle hei-*

liging, levendmaking en zegening vruchten zijn van Christus' kruis en lijden; maakt dan twee kruisen tusschen zich zelven en den Kelk, en heft beiden tegelijk even omhoog.

Door Hem (Christus) en met Hem en in Hem is U, God, den Vader almachtig, in de eenheid van den H. Geest alle eer en glorie.

<i>Pr.</i> Per omnia saecula saeculorum.	Door alle eeu- wen der eeuwen.
<i>M.</i> Amen.	Het zij zoo.

De gebeden van den Canon heeft de priester in stilte gebeden, nu noodigt hij de geloovigen uit samen te bidden het gebed van — en voor allen, door Christus zelven geleerd.

LAAT ONS BIDDEN.

Door heilzame voorschriften vermaand,

.....
1) Bij deze opheffing van de H. Hostie en den Kelk schelt de misdienaar even.

en door goddelijke onderwijzing geleerd, durven wij zeggen: Onze Vader, die in de hemelen zijt; geheiligd zij uw naam; ons toekome uw rijk; uw wil geschiede op aarde als in den hemel; geef ons heden ons dagelijksch brood; vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onze schuldenaren; en leid ons niet in bekoring.

M. Sed libera *Maar verlos ons*
nos a malo. *van den kwade.*

Amen, zegt de priester op zachten toon en vervolgt de voorbereiding tot de H. Communie, want bij het »Onze Vader'' is de Canon geeindigd.

Bevrijd ons, bidden wij u, Heer, van alle verleden, tegenwoordig en toekomstig kwaad; en door de voorbede van de heilige en roemvolle Moeder Gods, Maria, altijd Maagd, en uwe heilige Apostelen Petrus en Paulus en Andreas, en van alle Heiligen, geef genadiglijk

vrede in onze dagen; opdat wij door uwe barmhartigheid geholpen, altijd van alle zonden bevrijd blijven en gerust voor alle kweeling: door denzelfden Jesus Christus, onzen Heer, die met u leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, God.

P. Per omnia
sæcula sæculorum.

M. Amen.

P. Pax Domini
sit semper vobis-
cum.

M. Amen.

Door alle eeuwen
der eeuwen.

Amen.

De vrede des
Heeren zij altijd
met u.

Het zij zoo.

Bij deze laatste woorden breekt de priester de H. Hostie, maakt met een gedeelte driemaal het kruisteeken over den Kelk en laat dat er in vallen. Dit breken geschiedt naar het voorbeeld van Christus in het laatste Avondmaal; de vermenging van een gedeelte der H. Hostie met het H. Bloed beteekent de Verrijzenis van Christus, toen zijne ziel

wederom met zijn Lichaam vereenigd werd. Bij die vermenging bidt de priester:

Deze vermenging en ten offerwijding van het Lichaam en Bloed onzes Heeren Jesus Christus strekke ons bij het ontvangen ten eeuwigen leven. Amen.

De naaste voorbereiding tot de H. Communie zijn het »Agnus Dei" en de daarop volgende gebeden:

Agnus Dei, qui
tollis peccata mun-
di, miserere nobis.

Agnus Dei, qui
tollis peccata mun-
di, miserere nobis.

Agnus Dei, qui
tollis peccata mun-
di, dona nobis
pacem.

Lam Gods, dat
wegneemt de zon-
den der wereld,
ontferm U onzer.

Lam Gods, dat
wegneemt de zon-
den der wereld,
ontferm U onzer.

Lam Gods, dat
wegneemt de zon-
den der wereld,
geef ons den vrede.

Vol eerbied buigt zich de priester nog dieper voor het H. Sacrament en bidt:

Heer Jesus Christus, die tot uwe Apostelen gezegd hebt: ik laat u den vrede, ik geef u mijn vrede; zie niet neer op mijne zonden, maar op het geloof uwer Kerk, en gewaardig u haar volgens uwen wil in vrede en eenheid te bewaren, Gij die leeft en heerscht, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen. 1)

Heer Jesus Christus, Zoon van den levenden God, die naar den wil uws Vaders door de medewerking van den H. Geest de wereld door uwen dood hebt levend gemaakt; bevrijd mij door dit hoogheilig Lichaam en Bloed van al mijne ongerechtigheden en van alle kwaad; en doe mij altijd uwe geboden naleven, en duld niet dat ik ooit van U gescheiden worde, die met denzelfden God den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

.....
1) Dit gebed wordt in de Mis voor Overledenen niet gebeden.

He
gen
dige,
mijn
het o
besch
tot e
heers
eenhe
alle e
He
en de
He
onder
slecht
gezon

Tot
deze z
dan 1
daarm

Het

1) Tel

Heer Jesus Christus, laat het ontvangen van uw Lichaam, dat ik, onwaardige, durf nuttigen, niet strekken tot mijn oordeel en verwerping; maar dat het door uwe barmhartigheid diene tot bescherming van ziel en lichaam en tot een heilmiddel: Gij, die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Het hemelsche Brood zal ik nemen, en den Naam des Heeren aanroepen.

Heer, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt, doch spreek slechts één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

Tot driemaal 1) herhaalt de priester deze zijne betuiging van onwaardigheid; dan neemt hij de H. Hostie, maakt daarmede het kruisteeken, terwijl hij zegt:

Het Lichaam van onzen Heer Jesus

1) Telkenmale ook schelt de misdienaar.

Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen.

Nuttigt dan de H. Hostie en blijft eenige oogenblikken in overdenking verzonken. Doch ook slechts eenige oogenblikken, want de H. Mis mag niet onderbroken worden; en zijn eerste woord luidt: 1)

Wat zal ik den Heer wedergeven voor alles, wat Hij mij geschonken heeft.

En den Kelk in de hand nemend, vervolgt hij:

Ik zal den Kelk des heils nemen, en den Naam des Heeren aanroepen. Lofprijzend zal ik den Heer aanroepen en van mijne vijanden verlost zijn.

.....
1] De misdienaar staat op, knielt in het midden des altaars, neemt de wijn- en waterampullen en zet zich geknield neer op de bovenste trap van ter zijde des altaars. Als de priester hem den kelk toereikt, giet hij daarin wijn; daarna wijn en water en wel op de vingers des priesters. Daarna neemt hij den kelkdoek draagt die naar de zijde, waar het Misboek staat en brengt dit aan de overzijde terug.

Het Bloed van onzen Heer Jesus Christus beware mijne ziel ten eeuwen leven.

Na de H. Communie volgen verschillende dankgebeden. Terwijl de priester den Kelk zuivert, bidt hij:

Laat ons, Heer, hetgeen wij met den mond genuttigd hebben, met een zuiver hart bewaren; en dat het ons van eene tijdelijke gave, een altijddurend geneesmiddel worde.

Vervolgens mogen uw Lichaam, Heer dat wij genuttigd, en uw Bloed, dat wij gedronken hebben, verblijven in mijn binnenste; en geef, dat geen vlek van zonden overblijve in mij, dien de reine en heilige Sacramenten verkwikt hebben. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

COMMUNIE.

Zoo wordt eene antifoon, beurtzang

genoemd die tijdens de Nutting gebeden of gezongen wordt. Deze bevat gevoelens van dankbaarheid evenals de gebeden, welke daarna gebeden worden, Postcommunie genaamd.

Quotiès cumque
manducàbitis pa-
nem hunc et càli-
cem bibètis, mortem
Dòmini annuntiàbi-
tis, donec vèniat:
itaque quicùmque
mandu càverit pa-
nem, vel biberit cà-
licem Dòmini in-
digne, reus erit còr-
poris, et sànguinis
Dòmini.

Zoo dikwijls gij
dit brood zult eten,
en den kelk drin-
ken, zult gij den
dood des Heeren
verkondigen, totdat
Hij kome (om te
oordeelen) zoo dan,
alwie onwaardig
dit brood zal eten,
of den kelk drin-
ken, zalschuldig zijn
aan het Lichaam
en Bloed des Hee-
ren.

(POST COMMUNIO GEBED NA DE COMMUNIE.)

P. Dominus vo-
biscum.

De Heer zij met U.

M. Et cum spi-
ritu tuo.

En met uwengeest.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer, wij bidden U, doe ons het
eeuwig genot uwer Godheid smaken,
dat het tijdelijk ontvangen van uw
kostbaar Lichaam en Bloed voorafbeeldt.

Die leeft en heerscht met God den
Vader in de eenheid van den H. Geest,
God, door alle eeuwen.

M. Amen.

Het zij zoo.

P. Dominus vo-
biscum.

De Heer zij met U.

M. Et cum spi-
ritu tuo.

En met uwen geest.

P. Ite, Missa est.

Gaat, de Mis is
geëindigd.

M. Deo gratias.

Gode zij dank
of

P. Benedicamus
Domino. 1)

Zegenen wij den
Heer.

M. Deo gratias.

Gode zij dank.

*Dit »God zij dank» is de uiting van
dankbaarheid voor Gods goedheid en ge-*

1) In alle Missen, waarin het »Gloria in excelsis»
niet wordt gebeden.

nadegaven, waarmede ieder Christen hartelijk moet instemmen. Het volgende gebed is eene korte samenvatting van alles wat in de H. Mis herdacht, en waartoe de H. Mis is opgedragen, namelijk als een Eer- Dank- Zoen- en Smeekoffer.

Heilige Drievuldigheid, dat de hulde mijner dienstbaarheid U behage; en geef, dat het offer, dat ik onwaardige voor het aanschijn Uwer Goddelijke Majesteit heb opgedragen, U welgeval-
lig zij; en dat het mij en allen, voor wie ik het heb opgedragen, door uwe barmhartigheid tot verzoening strekke. Door Christus, onzen Heer. Amen.

De priester kust het Altaar: het teeken van welwillendheid en liefde van Jesus voor ons, om de rijkste zegeningen te kunnen mededeelen; strekt de handen uit tot het kruis, vanwaar zegen moet nederdalen, en zegt dan:

Zegene U de almachtige God, de

Vader, de Zoon en de H. Geest.

M. Amen.

: Het zij zoo.

Aan het einde van de H. Mis wordt het Evangelie van den H. Joannes gelezen. Het is de belijdenis der Godheid van Christus en Zijner menschwording: daarom knielt de priester bij de woorden: »En het woord is Vleesch geworden.»

P. Dominus vobiscum.

: De Heer zij met u.

M. Et cum spiritu tuo.

: En met uwen geest.

P. Initium Sancti Evangelii secundum Joannem.

: Begin van het H. Evangelie volgens Joannes.

M. Glòria tibi, Domine.

: Eer zij u, o Heer.

P. In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alles is door Hetzelve gemaakt; en zonder Hetzelve is niets gemaakt, wat gemaakt is; in Hetzelve was het leven, en het leven was het

licht der menschen: en het licht schijnt in de duisternissen, en de duisternissen hebben het niet aangenomen. Er was een mensch, van God gezonden, wiens naam Joannes was. Deze kwam tot getuigenis, om getuigenis te geven van het licht, opdat allen door hem zouden gelooven. Hij was het licht niet, maar om getuigenis te geven van het licht. Het waarachtig licht was, dat iederen mensch verlicht, die in deze wereld komt. Hij was in de wereld, en de wereld, is door hem gemaakt, en de wereld heeft hem niet gekend. Hij kwam in zijn eigendom, en de zijnen hebben hem niet aangenomen. Maar aan zoo velen als hem aannamen, aan hen heeft hij macht gegeven, kinderen Gods te worden, aan hen, die in zijnen naam gelooven: die niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil eens mans, maar uit God geboren zijn. En het Woord is vleesch geworden, en het heeft onder ons gewoond,

en
sch
ge
en

Le
het
beh

v
bar
(
hoc
T
der
T
nen
D
sla
en

en wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, eene heerlijkheid als des Eeniggeborenen van den Vader, vol genade en waarheid.

M. Deo gratias. : God zij dank.

Volgens voorschrift van Z. H. Paus Leo XIII moet na de gelezene Missen het volgende gebeden worden voor de behoeften van Kerk en Paus.

DRIEMAAL WEES GEGROET.

Dan gezamenlijk.

Wees gegroet, Koningin, Moeder van barmhartigheid.

Ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet.

Tot u roepen wij, bannelingen, kinderen van Eva.

Tot u smeecken wij, zuchtend en weenend in dit dal van tranen.

Daarom dan, onze Voorspreekster, sla op ons uwe zoo barmhartige oogen, en toon ons, na deze ballingschap, Jesus

de gezegende vrucht uws lichaams:

O goedertierene, o meedoogende,
o zoete Maagd Maria.

Bid voor ons, H. Moeder Gods

Opdat wij waardig worden der be-
loften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, onze toevlucht en onze kracht,
zie genadig neer op het tot U roepende
volk, en door de voorspraak der glo-
rierijke en onbevleete Maagd en Moe-
der Gods Maria, van den H. Jozef,
Haren Bruidegom, van uwe HH. Apos-
telen Petrus en Paulus en alle Heiligen,
verhoor barmhartig en goedgunstig de
gebeden, welke wij storten voor de be-
keering der zondaren, voor de vrijheid
en verheffing onzer Moeder, de H. Kerk.
Door Christus onzen Heer. Amen.

H. Aartsengel Michaël, verdedig ons
in den strijd, wees onze bescherming
tegen de boosheid en de lagen des dui-

vels
hen
het
de
der
ven
hel

won
het
gebe

T
kwe
bijs
heb
beso
bide
onb
vere
dig
waa
hebb

vels. Wij smeeken nederig, dat God hem gebiede, en Gij, Aanvoerder van het hemelsch heir, drijf den satan, en de andere booze geesten, die ten verderve der zielen in de wereld omzwerven, door de goddelijke kracht in de hel terug. Amen.

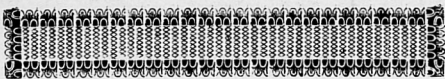
In de maanden Maart en October wordt op vele plaatsen na de H. Mis het volgend Gebed tot den H. Jozef gebeden.

Tot U, H. Jozef, nemen wij in onze kwelling onzen toevlucht en, na den bijstand van uwe allerheiligste Bruid te hebben afgebeden, roepen wij ook uwe bescherming met vertrouwen in. Wij bidden U bij de liefde, die U met de onbevleete Maagd en Moeder Gods vereenigd heeft, en smeeken U deemoedig bij de vaderlijke teerhartigheid, waarmede gij het Kind Jesus omhelsd hebt, goedgunstig neer te zien op het

erfdeel, dat Jesus Christus door zijn bloed verworven heeft, en ons door uw vermogen en bijstand in al onze behoeften te ondersteunen.

Bescherm, o allertzorgvuldigste bewaarder der H. Familie, de uitverkoren kinderen van Jesus Christus; verwijder van ons, allerliefste Vader, iedere besmetting van dwaling en bederf; sta ons, allerkrachtdadigste behoeder, uit den hemel genadig bij in dezen strijd tegen de macht der duisternis, en gelijk gij weleer het Kind Jesus uit het grootste levensgevaar gered hebt, verdedig nu eveneens de H. Kerk Gods tegen de vijandige aanslagen en elk ander onheil; behoed ons allen door uwe voortdurende bescherming, opdat wij, naar uw voorbeeld en door uwe hulp, heilig mogen leven, zalig sterven en het eeuwig geluk des hemels verwerven. Amen.

In sommige Bisdommen wordt na elke Mis gebeden de Litanie van O. L. V. van Loretto.

H. Mis voor Overledenen.

(Zie de gewone gebeden, bl. 66.)

BEGIN DER H. MIS.

Rèquiem aeter-
nam dona eis Dò-
mine, et lux perpè-
tua luceat eis.

Te decet hymnus
Deus in Sion, et tibi
reddètur votum in
Jerusalem:

Exaudi orationem
meam, ad te omnis
caro veniet.

REQUIEM, (wordt
herhaald.)

Heer, geef haar
de eeuwige rust en
het eeuwig licht
verschijne haar.

U, God, komt toe
een lofzang in Sion,
en aan U zal de
gelofte in Jerusa-
lem voldaan wor-
den.

Verhoor mijn ge-
bed en alle vleesch
(alle zielen) zal tot
U (in den hemel)
komen.

Kyrie elèison.	Heer, ontferm u onzer.
Christe elèison.	Christus, ontferm u onzer.
Kyrie elèison.	Heer, ontferm u onzer.

GEBED.

God, die vergeving schenkt en de zaligheid wilt van den mensch, wij smeecken uwe goedheid, dat Gij door de voorspraak van de Heilige Maria, altijd Maagd en van alle uwe Heiligen aan onze broeders, verwanten en wel-doeners, die uit dit leven gescheiden zijn, wilt verleenen, dat zij tot de eeuwige zaligheid geraken. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

VOORLEZING UIT DEN BRIEF VAN DEN
HEILIGEN APOSTEL PAULUS TOT
DE THESSALONICENSERS.

Broeders, wij willen niet, dat gij on-

kundig zijt omtrent de ontslapenen, opdat gij u niet bedroeft, gelijk ook de overigen, die geene hoop hebben. Want indien wij gelooven, dat Jesus gestorven en verrezen is, zal God aldus ook de ontslapenen door Jesus brengen met Hem. Want dit zeggen wij u in het woord des Heeren, dat wij, die leven, die overblijvende zijn tot de komst des Heeren, geenszins zullen voorkomen de ontslapenen. Want de Heer zelf zal bij het bevel en bij de stem van den aartsengel, en bij de bazuin Gods nederdalen van den hemel, en de gestorvenen in Christus zullen eerst verrijzen. Daarna wij, die leven, die overblijvende zijn, zullen te zamen met hen opgevoerd worden in de wolken, Christus tegemoet, in de lucht, en aldus ten allen tijde met den Heer zijn. Zoo dan, troost elkander met deze woorden.

Deo gratias.

∴ God zij dank.

GRADUALE EN TRACTUS.

Rèquiem aetèr-
nam dona eis, Dò
mine: et lux per-
pètua lùceat eis.

In memòria ae-
tèrna erit justus;
ab auditióne mala
non timèbit.

Absòlve, Dòmine,
ánimas òmnium
fidèlium defunctò-
rum ab omni vìn-
culo delictòrum.

Ÿ. Et gràtia tua
illis succurènte,
mereàntur evàdere
judicium ultiónis.

Ÿ. Et lucis ae-
tèrnae beatitùdine
pèrfrui.

Heer, geef haar
de eeuwige rust:
en het eeuwig
licht verschijne
haar.

De rechtvaardige
zal in eeuwig aan-
denken zijn; hij
zal voor geen
kwaad gerucht
vreezen.

Ontsla, Heer, de
zielen van alle
overleden geloovi-
gen van allen band
van zonden.

En met de hulp
uwer genade,
mochten zij ver-
dienen aan uwe
wraakoefening te
ontkomen,

En de zaligheid
van het eeuwig
licht te genieten.

DIES IRAE.

1. Dies irae, dies
illa, solvet sæclum
in favilla:

Teste David cum
Sybilla.

2. Quantus tremor
est futurus,

Quando judex
est venturus,

Cuncta stricte
discussurus!

3. Tuba mirum
spargens sonum

Per sepulchra
regionum

Coget omnes ante
Thronum.

4. Mors stupèbit
et natura,

Cum resurget cre-
atura,

Judicanti respon-
sura.

Op den wraakdag,
dag des Heeren,

Zal deze aarde in
asch verkeeren,

Naar Sibylle en
David leeren.

Wat een angst zal
't hart doen jagen,

Als de Regter op
zal dagen,

Om ten strengste
te ondervragen.

Gods bazuinen
zullen schallen,

En voor zijnen
zetel allen

Roepen uit de
doodenhallen.

Dood en wereld
zullen beven,

Als het schepsel
zal herleven,

Om God reken-
schap te geven.

5. Liber scriptus
proferètur,

In quo totum
continètur,

Unde mundus
judicètur.

't Boek zal wor-
den opgeslagen,

Waar zijn hand
schreef alle dagen

Wat de wereld
aan zal klagen.

6. Judex ergo cum
sedèbit,

Quidquid latet,
apparèbit,

Nil inultum re-
manèbit.

Voor dien Reg-
ter, daar gezeten,

Ligt dan open
elks geweten,

Niets, wat schuld
is, wordt vergeten.

7. Quid sum miser
tunc dicturus?

Quem patrònum
rogaturus?

Cum vix justus
sit securus?

Hoe zal 'k, arme,
mij verweren?

Tot wiens voor-
spraak mij dan
keeren,

Als zelfs heilgen
't nauw trotseeren?

8. Rex tremèndae
majestàtis,

Qui salvàndos
salvas gratis,

Salve me fons
pietàtis.

Ontzagwekkend
Opperkoning,
De uwen roept Ge
uit gunst ter kroo-
ning.

Zalig mij in gunst-
betooning

9. Recordàre Jesu
pie,

Quod sum causa
tuae viae,

Ne me perdas
illa die.

10. Quaerens me,
sedisti lassus:

Redemisti crucem
passus:

Tantus labor non
sit cassus.

11. Juste judex
ultionis,

Donum fac re-
missionis,

Ante diem ratio-
nis.

12. Ingemisco, tan-
quam reus:

Culpa rubet vul-
tus meus:

Supplicanti par-
ce Deus.

Lieve Jesus, blijf
beseffen,

Gij werdt mensch
om mij te ontheffen.

Laat uw vloek mij
dan niet treffen.

Moede door mij
op te sporen,

Liet Ge U aan het
kruis doorboren.

Ga zoo'n arbeid
niet verloren.

Streng Regter,
Heer der wrake,

Dat uw gunst mij
schuldloos make,

Eer de schrikbre
regtsdag nake.

Door mijn schul-
den neergebogen,

Sta ik schaamrood
voor uwe oogen,

Zuchtend: Heer,
heb mededoogen.

13. Qui Mariam
absolvisti,
Et latronem ex-
audisti,
Mihi quoque
spem dedisti.

Magdalena hebt
Ge ontheven,
Aan den moorde-
naar vergeven,
Mij ook doet Ge
in hope leven.

14. Preces meae
non sunt dignae,
Sed tu bonus fac
benigne,
Ne perenni cre-
mer igne.

Op mijn bee kan
ik niet bouwen,
Maar om U durf
ik vertrouwen,
Nooit in 't vuur te
zullen rouwen.

15. Inter oves lo-
cum praesta,
Et ab hoedis me
sequèstra,
Statuens in parte
dextra.

Bij de schapen
uwer weiden,
Van de bokken
afgescheiden,
Doe mij regts
Van U geleiden.

18. Confutàtis ma-
ledictis,
Flammis àcribus
addictis,
Voca me cum
benedictis.

Na den doemvloek
der verlorenen.
Dier ter folter-
vlam verzworenen.
Roep mij met uw
uitverkorenen.

19. Oro supplex
et acclinis,

Cor contritum
quasi cinis:

Gere curam mei
finis.

20. Lacrymòsa
dies illa,

Qua resurget ex
favilla,

Judicandus homo
reus,

21. Huic ergo,
parce Deus:

Pie Jesu, Dòmine,

Dona eis rèquiem.
Amen.

Aan uw voeten
blijf ik vragen,

't Hart vol rouw en
gansch verslagen:

Veilig 't einde
mijner dagen.

Dag van jamren
en van vreezen.

Als de mensch, uit
de asch herrezen,

't Eeuwig vonnis
op hoort lezen!

God wil dan ge-
nadig wezen!

Lieve Jesus hoor
deez' bee:

Schenk aan allen
eeuwge vreê. Amen.

VERVOLG VAN HET H. EVANGELIE VOLGENS
DEN H. JOANNES.

In dien tijd zeide Martha tot Jesus:
Heer, indien Gij hier waart geweest,
zou mijn broeder niet gestorven zijn.
Maar ook nu weet ik, dat al hetgeen

Gij van God vraagt, God u geven zal. Jesus zegt tot haar: Uw broeder zal verrijzen. Martha zegt Hem: Ik weet, dat hij in de verrijzenis op den laatsten dag verrijzen zal. Jesus zeide haar: Ik ben de verrijzenis en het leven, die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij gestorven; en ieder die leeft en in Mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven. Geloofst gij dit? Zij zeide tot Hem: Zeker Heer, ik geloofde, dat Gij de Christus zijt, de Zoon van den levenden God, die in deze wereld zijt gekomen. Gloria tibi Domine. Christus, U zij lof!

AAN DE OFFERANDE.

Dòmine Jesu
Christe, Rex glò-
riæ, libera ànimas
òmnium fidèlium
defunctòrum de
pœnis inferni, et
de profundo lacu:

Heer Jesus Chris-
tus, Koning der
glorie, bevrijd de
zielen van alle
overleden geloovi-
gen van de straf-
fen der hel en
van den diepen

Libera eas de
ore leònis, ne ab-
sòrbeat eas tàrtarus,
ne cadant in obs-
cùrum:

Sed signifer, sanc-
tus Michael repræ-
sèntet eas in lucem
sanctam,

Quam olim A-
brahæ promisisti,
et sèmini ejus.

Ÿ, Hòstias et pre-
ces tibi, Dòmine,
offèrimus: tu sùscipe
pro animàbus
illis, quarum hòdie
memòriam fàcimus:

fac eas, Dòmine,
de morte transire
ad vitam,

kolk (des Vage-
vuurs.)

Verlos haar uit
den muil des
leeuws (duivel), dat
de hel haar niet
inzwelge en zij in
de (eeuwige) dui-
ternis vallen,

maar de Heilige
aanvoerder (aarts-
engel) Michael voere
haar tot het hei-
lig licht,

Dat Gij eertijds
aan Abraham en
zijne nakomelingen
beloofd hebt.

Offeranden en ge-
beden dragen wij
U op, o Heer:
neem Gij ze aan
voor die zielen,
wier gedachtenis
wij heden houden,
doe haar, Heer,
van den dood tot
het leven overgaan,

Quam olim Abra-
hæ promisisti, et
semini ejus.

Dat Gij eertijds
aan Abraham en
zijne nakomelin-
gen hebt beloofd.

STIL GEBED.

God, wiens barmhartigheid zonder
einde is, neem genadiglijk onze nede-
rige gebeden aan en schenk door deze
geheimen, tot onze zaligheid (ingesteld)
de vergeving van alle zonden aan de
zielen onzer broeders, verwanten en
weldoeners, aan wie Gij de belijdenis
van Uwen naam (het geloof) gegeven
hebt. Door onzen Heer Jesus Christus,
enz.

BIJ DE COMMUNIE.

Lux æterna lū-
ceat eis, Dòmine:
Cum sanctis tuis
in ætèrnum, quia
pius es.

Het eeuwige licht
verschijne haar, o
Heer, in eeuwig-
heid met uwe hei-
ligen, want gij zijt
zoo goedertieren.

Rèquiem ætèrnam

Heer, geef haar

dona
et lux
ceat
Cu
in æ
pius

Wi
hartig
onze
voor
Majes
krach
den
barm
eeuw
Heer

B
lijkba

dona eis, Dòmine:
et lux perpètua lù-
ceat eis.

Cum sanctis tuis
in ætèrnum: quia
pius es.

de eeuwige rust,
en het eeuwig licht
verschijne haar.

Met uwe heiligen
in eeuwigheid, want
gij zijt zoo goed.

NA DE COMMUNIE.

Wij bidden U, almachtige en barmhartige God, geef, dat de zielen van onze broeders, verwanten en weldoeners, voor wie wij dit offer van lof aan uwe Majesteit hebben opgedragen, door de kracht van dit Geheim gereinigd worden van alle zonden, en door uwe barmhartigheid de zaligheid van het eeuwig licht verwerven. Door onzen Heer Jesus Christus enz.

A.

*Bij uitvaarten, als de priester bij de
lijkbaar gekomen is, zingt het koor de*

LIBERA.

Libera me, Dò-
mine, de morte
aeterna in die illa
tremènda:

Quando coeli
movèndi sunt et
terra:

Dum vèneris ju-
dicàre sàeculum
per ignem.

V. Tremens fac-
tus sum ego, et
timeo, dum discus-
sio vènerit, atque
ventùra ira.

Quando coeli, wordt herhaald.

Dies illa, dies
irae, calamitatis et
misèriae, dies mag-
na et amàra valde.

Verlos mij, Heer,
van den eeuwigen
dood op dien zoo
te vreezen dag,

als hemel en aarde
zullen beroerd wor-
den,

als Gij de we-
reld door het vuur
zult komen oor-
deelen.

Ik schrik en beef,
als het onderzoek
zal plaats hebben
en de daarop vol-
gende gramschap.

(Want) die dag
zal een dag van
gramschap zijn,
van jammer en
ellende; een groote
maar zeer droevige
dag.

Dum vèneris, herhalen.

Réquiem aetérnam
dona eis, Dómine:
et lux perpètua lù-
ceat eis.

Heer, geef *haar*
de eeuwige rust:
en het eeuwig
licht verschijne
haar.

Libera me, nog eens zingen tot »Tremens»

Kyrie elèison.

Heer, ontferm u
onzer.

Christe, eléison.

Christus, ont-
ferm u onzer.

Kyrie elèison.

Heer, ontferm u
onzer.

Pater noster etc
Et ne nos indù-
cas in tentatiònem.

Onze Vader, enz.
En leid ons niet
in bekoring.

Sed libera nos
a malo.

Maar verlos ons
van den kwade.

A porta inferi.

Van de deur
der hel.

Erue, Dòmine,
ànimam ejus (àni-
mas eòrum.)

Ontrek, Heer,
zijne (hare) ziel
(zielen als er meer)
zijn.)

Requiescat in
pace. Amen.

Hij (zij) ruste(n)
in vrede. Amen.

Dòmine, exàudi

Heer, verhoor

orationem meam :	mijn gebed.
Et clamor meus	En mijn geroep
ad te veniat.	kome tot u.
Dominus vobis-	De Heer zij
cum.	met u.
Et cum spiritu tuo.	En met uwen
	geest.

GEBED.

God, wien het eigen is, altijd barmhartig te zijn en te sparen: wij smee-ken u nederig voor de ziel van uwen dienaar (dienares) N. die gij heden van deze wereld hebt doen scheiden; dat gij haar niet overgevet in de macht des duivels, noch haar in eeuwigheid ver-geet, maar haar door uwe heilige En-gelen doet opnemen en naar het vader-land, den hemel, voeren: dat zij de straffen der hel niet verdure, maar de eeuwige vreugden geniete, daar zij toch op u gehoopt, in u geloofd heeft. Door Christus onzen Heer. Amen.

B.

Als het lijk opgenomen wordt.

In paradisum deducant te Angeli:
in tuo adventu suscipiant te Martyres:
et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem.

Chorus Angelorum te suscipiat et
cum Lazaro, quondam paupere acternam habeas requiem.

Mochten de Engelen u voeren
naar het paradijs (den hemel), en de
Martelaren u bij uwe komst ontvangen
en u geleiden tot de heilige stad
Jerusalem (den hemel.)

Het koor der Engelen ontvang u;
en mocht ge met den armen Lazarus
de eeuwige rust genieten.

C.

(Bij het graf, of in de kerk bij de lijkbaar.)

Ego sum:
I. Benedictus Dominus Deus Israel: *
quia visitavit, et

Ik ben:
Gezegend de Heer,
de God van Israël,
omdat Hij zijn

fecit redemptionem
plebis suae,

2. Et erexit cornu
salutis nobis * in
domo David pueri
sui.

3. Sicut locutus est
per os sanctorum,
* qui a saeculo
sunt, prophetarum
ejus.

4. Salutem ex ini-
micis nostris, * et
de manu omnium
qui oderunt nos:

5. Ad faciendam
misericordiam cum
patribus nostris: *
et memorari testa-
menti sui sancti.

volk bezocht en
verlossing bewerkt
heeft.

En een hoorn der
redding (een mach-
tigen Redder) voor
ons opgericht in
het huis van Israël,
zijn dienaar.

Gelijk hij gespro-
ken heeft door den
mond zijner hei-
lige profeten, die
van ouds (in vroe-
gere eeuwen) ge-
weest zijn.

Redding van onze
vijanden, en uit
de macht van allen,
die ons haten:

Om barmhartig-
heid te bewijzen
jegens onze voor-
vaderen; en zijn
heilig Verbond in-
dachtig te zijn (ge-
stand te doen.)

6 Jusjurandum, quod
juravit ad Abraham
patrem nostrum, *
datum se nobis.

7 Ut sine timore,
de manu inimicorum
nostrorum liberati: * serviamus
illi.

8. In sanctitate
et justitia coram
ipso, omnibus diebus
nostris.

9. Et tu, puer, propheta
Altissimi vocaberis: praeibes
enim ante faciem
Domini, parare vias
ejus.

10. Ad dandam
scientiam salutis
plebi ejus: in remis-

Den eed (na te
komen) dien Hij
gezworen heeft
aan onzen Vader
Abraham, dat Hij
ons zoude geven,
Dat wij, verlost
uit de macht onzer
vijanden, Hem zonder
vrees dienen.

In heiligheid en
gerechtigheid voor
hem alle onze da-
gen.

En gij, o Kind,
(Joannes de Doo-
per) zult een pro-
feet des Allerhoog-
sten genoemd wor-
den, want gij zult
voor het aanschijn
des Heeren uit-
gaan, om zijne we-
gen te bereiken,

Om aan zijn volk
kennis te geven
van zijn heil (ver-

sionem peccatorum
eorum.

11. Per viscera
misericordiae Dei
nostri: in quibus
visitavit nos, oriens
ex alto.

12. Illuminare his,
qui in tenebris et in
umbra mortis se-
dent: ad dirigendos
pedes nostros in
viam pacis.

13. Requiem ae-
ternam dona eis,
Domine

Et lux perpetua
luceat eis.

Ego sum resurre-
ctio et vita, qui
credit in me, etiam
si mortuus fuerit,
vivet: et omnis, qui

lossing) ter verge-
ving der zonden.

Door de innigste
barmhartigheid van
onzen God; waar-
mede Hij ons be-
zocht heeft, dalen-
de uit den Hooge
als de opgaande
zon.

Om hen te ver-
lichten, die in de
duisternis en de
schaduw des doods
gezet en zijn om
onze schreden te
richten op den weg
des vredes.

Heer, geef haar
de eeuwige rust.

En het eeuwig
licht verschijne
haar.

Ik ben de ver-
rijzenis en het le-
ven, die in mij
geloofst, zal leven,
al ware hij ook

vivit et credit in me,
non moriètur in aeternum.

gestorven, en ieder,
die leeft en in mij
gelooft, zal in eeu-
wigheid niet ster-
ven.

De priester zegt: Kyrie enz.

Ÿ. Et ne nos in-
ducas in tentatiò-
nem.

R. Sed libera nos
a malo.

Ÿ. A porta inferi

R. Erue, Dòmine,
animam ejus.

Ÿ. Requièsca in
pace.

R. Amen.

Ÿ Domine, exaudi
orationem meam.

Ÿ Et clamor meus
ad te veniat.

Ÿ Dòminus vobis-
cum.

Ÿ Et cum spiritu
tuo.

En leid ons niet
in bekoring.

Maar verlos ons
van den kwade.

Aan de deur der
hel, ontruk, Heer,
zijne (hare) ziel.

Zij ruste in vrede.

Amen.

Heer, verhoor
mijn gebed.

En mijn geroep
kome tot U.

De Heer zij met u.

En met uwen
geest.

GEBED.

Bewijs Heer, deze barmhartigheid aan uwen overleden dienaar N., dat zijne daden niet gestraft worden, daar hij toch van goeden wil was om uwe wet te volbrengen, en gelijk het ware geloof hem onder de geloovigen deed tellen, zoo voege uwe barmhartigheid hem bij de koren der Engelen. Door Christus onzen Heer. Amen.

✠ Rêquiem ætèrnam dona ei, Dòmine.

✠ Et lux perpètua lùceat ei.

✠ Requiescat in pace.

✠ Amen.

✠ Anima ejus et ànimæ òmnium fidèlium defunctòrum per misericòrdiam Dei requiès-

Heer, geef hem de eeuwige rust.

En het eeuwig licht verschijne hem.

Hij ruste in vrede.

Amen.

Mogen zijne ziel en de zielen van alle overleden geloovigen door Gods barmhartig-

cant in pace.

Ÿ Amen.

heid rusten in
vrede.

Amen.

D.

*Vóór eene uitvaart-Mis, als het lijk
in de Kerk gedragen wordt, zingt het
koor :*

SUBVENITE.

Subvenite sancti
Dei, occurrere An-
geli Dòmini.

Suscipientes ani-
mam ejus.

Offerentes eam
in conspectu Al-
tissimi.

Ÿ Suscipiat te
Christus, qui vocà-
vit te, et in sinum
Abrahæ Angeli de-
ducant te.

Ÿ Suscientes ani-
mam ejus. Offeren-

Komt ter hulp,
Heiligen Gods,
snelt toe, Engelen
des Heeren,

ontvangt zijne
ziel, (en)

en biedt haar aan
voor het aanschijn
des Allerhoogsten.

Dat Christus, die
u geroepen heeft,
u aanneme, en de
Engelen u voeren
in Abrahams schoot.

Ontvangt zijne
ziel en biedt haar

tes eam in conspectu Altissimi.

✠ Rèquiem æternam dona ei, Dòmine; et lux perpètua lùceat ei.

Offerèntes eam in conspectu Altissimi.

aan voor het aanschijn des Allerhoogsten.

Heer, geef hem de eeuwige rust, en het eeuwig licht verschijne hem.

Biedt hem aan voor het aanschijn des Allerhoogsten.

E.

Van de begraafplaats naar de Kerk of van de lijkbaar naar de Sacristie terugkeerend, wordt gebeden:

DE PROFUNDIS.

Bede om vergeving, vertrouwen op Gods barmhartigheid.

1. De profùndis clamàvi ad te, Dòmine:

Dòmine, exaudi vocem meam.

2. Fiant aures tuæ

Uit de diepten heb ik tot u geroepen, Heer;

Heer, verhoor mijn gebed.

Mochten Uwe

intendentes, *

in vocem deprecationis meæ.

3. Si iniquitates observaveris, Domine: *

Domine, quis sustinebit.

4. Quia apud te propitiatio est *

et propter legem tuam sustinui te, Domine.

5. Sustinuit anima mea in verbo ejus *

Speravit anima mea in Domino.

6. A custodia matutina usque ad noctem * speret Israël in Domino.

7. Quia apud Dominum misericordia: *

ooren neigen
naar mijn smeekgeroep.

Indien gij acht slaat op de ongerechtigheden

Heer, wie zal dan bestaan?

Omdat bij u genade is

en om uwe wet heb ik op u, Heer, gehoopt.

Mijne ziel heeft op zijn woord vertrouwen gehad,

mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Israël (het volk Gods) hope op den Heer van 's morgens vroeg tot 's nachts (den geheelen dag.)

Want bij den Heer is barmhertigheid:

et copiosa apud
eum redemptio

8. Et ipse redimet
Israel *

ex omnibus ini-
quitatibus ejus.

Rèquiem ætèr-
nam dona ei, Dó-
mine.

Et lux perpétua
lúceat ei.

en bij Hem over-
vloedige verlossing

En Hij zal zijn
Israel (volk) uit al
zijne ongerechtig-
heden verlossen.

Heer, geef zijne
ziel de eeuwige
rust.

En het eeuwig
licht verschijne
hem.

F.

PSALM MISERERE.

*Gebed voor de overledenen; rouwmoe-
dige bede van een boetvaardig hart.*

1. Miserère mei,
Deus, secúndum
magnam misericor-
diam tuam.

2. Et secúndum
multitúdinem mi-
serationum tuarum,
dele iniquitatem

Ontferm U mij-
ner, Heer, volgens
uwe groote barm-
hartigheid.

En volgens de
menigte uwer barm-
hartigheden (uwe
overgroote barm-

meam.

3. Amplius lava
me ab iniquitate
mea, * et a peccato
meo munda me.

4. Quoniam ini-
quitatem meam ego
cognosco: *

et peccatum me-
um contra me est
semper.

5. Tibi soli pec-
cavi, et malum co-
ram te feci. *

Ut justificeris in
sermionibus tuis, et
vincas cum judica-
ris.

6. Ecce enim in
iniquitatibus con-
ceptus sum; *

et in peccatis con-
cepit me mater

hartigheid) wisch
mijne misdaad uit.

Wasch mij meer
en meer van mijne
boosheid en zuiver
mij van mijne
zonde.

Want ik belijd
mijne ongerechtig-
heid;

en mijne zonde
staat mij altijd
voor.

Voor u alleen heb
ik gezondigd en
kwaad gedaan, *

zoodat gij waar-
achtig bevonden
zijt in uwe woor-
den en overwint,
als er geoordeeld
wordt (tusschen U
en mij.)

Want zie, in on-
gerechtigheid ben
ik ontvangen;
en in zonden heeft
mijne moeder mij

mea.

7. Ecce enim veritatem dilexisti; *
incerta et occulta sapientie tuæ manifestasti mihi.

9. Aspèrges me hyssòpo et mundabor *

lavabis me, et super nivem dealbabor.

10 Auditui meo dabis gaudium et lætitiā: *

et exultabunt ossa humiliata.

11. Avèrte faciem tuam a peccatis meis: *

et omnes iniquitates meas dele.

ontvangen.

Want zie, gij hebt de waarheid lief; de onbekende en verborgen geheimen uwer wijsheid hebt gij mij geopenbaard.

Besproei mij met hijsop, en ik zal gezuiverd worden: wasch mij, en ik zal witter worden dan sneeuw.

Laat mij vreugde en blijdschap hoozen (dat mijne zonden vergeven zijn) en mijne vernederde beenderen zullen opspringen (ik zal aangevuurd worden om u te dienen)

Wend uw aangezicht van mijne zonden af;

en wisch al mijne boosheden uit.

12. Cor mundum
crea in me, Deus
* et spiritum rec-
tum innova in vis-
cèribus meis.

13. Ne projicias me
a facie tua: * et
spiritum sanctum
tuum ne auferas a
me.

14. Redde mihi
laetitia salutàris
tui: * et spiritu
principali confir-
ma me.

15. Docèbo iniquos
vias tuas, * et im-
pii ad te conver-
tèntur.

16. Libera me de
sanguinibus Deus.
Deus salutis meae: *
et exultabit lingua
mea justitiam tuam.

Schep, o God,
een zuiver hart in
mij:

en vernieuw een
oprechten geest in
mijn binnenste.

Verdrijf mij niet
uit uw aangezicht
en neem uwen hei-
ligen geest van mij
niet weg.

Geef mij weder
de blijdschap uws
heils en versterk
mij door den ge-
willigen geest.

Ik zal den boozen
uwe wegen leeren;
en de goddeloo-
zen zullen zich tot
u bekeeren.

Verlos mij van
bloedschuld, o God,
God mijns heils,
(van wie ik deze
vergeving verhoop.)

en mijne tong
zal uwe rechtvaar-

17. Dòmine, làbia
mea apèries: *

et os meum an-
nuntiàbit laudem
tuam.

18. Quònam si
voluisses sacrifici-
um, dedissem ùti-
que: *

holocàustis non
delectàberis.

19. Sacrificium
Deo spìritus contri-
bulàtus: *

Cor contritum et
humiliàtum, Deus,
non despìcies.

20 Benigne fac,
Dòmine, in bona
voluntàte tua Sion:

digheid loven.

Open, Heer, mijne
lippen,
en mijn mond zal
uwen lof verkon-
digen.

Want indien gij
(tot uitboeting mij-
ner zonden) een
offer gewild had,
zou ik dat zeker
opgedragen heb-
ben;

brandoffers zul-
len u niet aange-
naam zijn.

Een rouwmoedi-
ge geest is voor
God een offer;

een vermorzeld
en verootmoedigd
hart zult Gij, o God,
niet versmaden.

Doe wel, Heer,
volgens Uwe goed-
gunstigheid aan
Sion.

(Bewijs mij, Heer,

ut aedificèntur muri Jerùsalem.

20. Tunc acceptabis sacrificium justitiae, oblationes et holocausta: *

tunc imponent super altàre tuum vitulos.

Rèquiem aeternam dona eis, Dòmine *

Et lux perpètua lùceat eis.

deze gunst, vergëving; ze zal ook uw volk ten goede komen.)

opdat de muren van Jerusalein opgebouwd worden.

Dan zult gij onze offers van rechtvaardigheid (onze rechtvaardige goede werken) danken brandoffers aan nemen,

dan zullen zij kalveren op uw altaar leggen (eene u aangename offerande opdragen)

Heer geef haar de eeuwige rust:

En het eeuwig licht verschijne haar.

In tijd van boete.

Gloria Patri et Filio, etc.	Eere zij den Va- der en den Zoon, enz.
--------------------------------	--

G.

Credo quod Redemptor.

Credo, quod Re- demptor meus vivit et in novissimo die de terra surrectū- rus sum.	Ik geloof, dat mijn Verlosser leeft en dat ik op den laatsten dag uit de aarde zal verrijzen.
--	--

Et in caren mea videbo Deum Sal- vatōrem meum.	En in mijn vleesch zal ik God, mijnen Zaligmaker zien.
--	--

Quem visurus sum ego ipse, et non àlius, et òculi mei conspecturi sunt.	Ik zelf zal hem zien en geen ander, en mijne oogen zullen Hem aan- schouwen.
---	--

Lof- en Beurtzangen door
het jaar.

I.

Ten tijde van den Advent.

I.

CREATOR ALME SIDERUM.

Creâtor alme si-
derum,

Aeterna lux cre-
dèntium,

Jesu, Redemptor
òmnium,

Intènde votis sùp-
plicum.

Qui daèmonis ne
fraùdibus

Periret orbis, im-
petu

o Schepper van
het firmament,

En eeuwig licht
van wie U kent,

o Jesus, die ons
hebt gered,

Aanhoor ons vu-
rig smeekgebed.

Opdat door sa-
tan's valschen haat

De wereld niet
verginge in 't

Amòris actus,
lànguìdi
Mundi medèla
factus es.

Commùne qui
mundi nefas,
Ut expiàres, ad
crucem,
E Virginis sa-
cràrio
Intàcta prodis
vìctima.

Cujus potèstas
glòriæ,
Nomènque cum
primum sonat,

Et còelites et in-
feri
Tremènte cur-
vântur genu.

Te deprecàmur
ùltimæ

kwaad,
Zijt Gij, gespoord
door liefdegloed,
Haar in den nood
ter hulp gespoed.

Bewerker van des
werelds zoen,
Om aller schulden
te voldoen,
Gaaf gij uit d'on-
gerepten schoot
Als schuldloos
offer tot den dood.

Gij, voor wiens
hooge majesteit,
Zoodra uw naam
zijn klank ver-
spreidt,
In eerbiedvolle
siddering
En heemling
knielt en doeme-
ling.

U smeecken wij
met diep ontzag,

Magnum dièi Jù-
dicem,
Armīs supèrnae
gràtiae

Defènde nos ab
hòstibus.

Virtus, honor,
laus, glòria

Deo Patri cum
Filio,

Sancto simul Pa-
ràclito

In saeculòrum
sàecula. Amen.

o Rechter van
den jongsten dag,
Beschermt ons
door de hemel-
kracht

Van uw gena voor
's vijands macht.

Macht, lof en
roem, en eerbe-
toon

Zij aan den Vader
en den Zoon,

En aan den Troos-
ter, met hen één,

Door aller eeuwen
eeuwen heen.

Amen.

2.

ECCE VIRGO CONCIPIET.

Ecce Virgo con-
cipiet,
et pàriet filium:

et vocàbitur nomen
ejus Emmànel.

Zie, de Maagd
zal ontvangen
en een Zoon ba-
ren:

en Zijn naam zal
zijn Emmanuel (d.

i. God met ons.)

3.

Hòdie sciètis,
quia vènièt Dòmi-
nus
et salvàbit nos:

et mane vidèbitis
glòriam ejus.

Heden zult gij
weten, dat de
Heer komen
en ons verlossen
zal,
en morgen zult gij
zijne heerlijkheid
aanschouwen.

II.

KERSTMIS.

I.

JESU REDEMPTOR.

Jesu Redemptor
òmnium,
Quem lucis ante
originem,
Parem patèrnæ
gloriæ,

o Jesus, heil van
alle vleesch,
Dien, eer het licht
ter dagkim rees,
De Vader zelf
heeft voortge-
bracht,

Pater suprèmus
èdedit.

Tu, lumen et
splendor Patris,
Tu spes perènnis
òmnium,

Intènde quas fun-
dunt preces
Tui per orbem
sèrvuli.

Memènto, rerum
Cònditor,
Nostri quod olim
còrporis,

Sacràta ab alvo
Virginis.
Nascèndo, formam
sùmpseris.

Testàtur hoc prae-
sens dies,
Currèns per anni
circulum,
Quòd solus e

Aan Hem gelijk
in eer en macht.

Gij licht en glans
van 's Vaders gloed,
Gij, eeuwge hoop
van 't bangst ge-
moed,

Aanhoor de bee,
die overal

Tot U stijgt uit
dit tranendal.

Gedenk, o Schep-
per eindloos groot,
Dat Ge, uit der
Maged heiligen
schoot

Te voorschijn tre-
dend, eens op aard
Ons sterflijk hul-
sel hebt aanvaard,

Ons tuigt dit plech-
tig feestgetij,
Rondwentlend
met der dagen rij,
Dat Gij alleen uit

sinu Patris
Mundi salus advè-
neris.

Hunc astra, tel-
lus, aèquora,
Hunc omne, quod
coelo subest,

Salùtis auctòrem
novae
Novo salùtat càn-
tico.

Et nos, beàta
quos sacri.

Rigàvit unda sàn-
guinis,
Natàlis ob diem
tui

Hymni tribùtum
sòlvimus.

Jesu, tibi sit glò-
ria,

Qui natus es de
virgine,

Cum Patre et

's Vaders schoot
U aan deze aard
ten Redder boodt.

Dien dag begroet
in 't nieuwe lied,
Voor 't nieuwe
heil, dat hij ons
biedt,

En aarde en zee
en starrenkring
En alles, wat be-
staan ontving.

En wij, gewas-
schen in den vloed
Van uw, ons zaal-
gend, heilig bloed,
Wij zingen met
verrukten geest
U lof om uw ge-
boortefeest.

U, Jesus, zij de
lof gewijd,

Die uit de maagd
geboren zijt,

U, met den Geest

almo
In
cula.

P
nob
tus
jus
hùr
voo
eju
An

almo spiritu

In sempiterna sae-
cula. Amen.

en Vader één.

Door de altijddu-
rende eeuwen heen.
Amen.

2.

PUER NATUS EST.

Puer natus est
nobis, et filius da-
tus est nobis: cu-
jus impèrium super
humerum ejus: et
vocabitur nomen
ejus magni consilii
Angelus.

Een kind is ons
geboren, en een
Zoon ons gegeven:
wiens (teeken van)
heerschappij op
zijn schouder rust
(het kruis): en zijn
naam zal genoemd
worden Engel
(boodschapper,
aanbrenger) van
den grooten raad
(van het besluit der
H. Drievuldigheid,
den mensch te ver-
lossen.)

3.

TECUM PRINCIPIUM.

Tecum principium
in die virtutis tuae.

in splendòribus
sanctòrum:

ex ùtero ante
luciferum gènuì te.

Dixit Dòminus
Dòmino meo:

Sede a dextris
meis

Donec ponam ini-
micos tuos, scabèl-
lum pedum tuòrum.

Bij U, (God, den
Zoon), berust de
opperheerſchappij
ten dage Uwer
kracht

in den glans des
heiligdoms:

vóór den dage-
raad heb ik u uit
den schoot voort-
gebracht.

De Heer, (God
de Vader) heeft
tot mijnen Heer
(God den Zoon)
gezegd:

Zit aan mijne
rechterhand,

totdat ik uwe vij-
anden make tot
een voetbank
uwer voeten (hen
geheel aan u on-
derwerpe.)

4.

DEUS FIRMARIT.

Deus firmàvit or
bem terrae,

qui non commo-
vèbitur;

Paràta sedes tua
ex tunc,

a saèculo tu es.

God heeft den
aardbol hecht ge-
maakt;

hij zal niet wan-
kelen;

Uw zetel (macht)
is van dan af be-
vestigd,

Gij zijt van
eeuwigheid.

5.

TUI SUNT COELI.

Tui sunt coeli,

et tua est terra,

orbem terræ et
plenitudinem ejus
tu fundàsti;

justitia et judi-

U behooren de
hemelen

en u behoort de
aarde,

den aardbodem
en al wat er op
is, hebt Gij ge-
grondvest:

Uw zetel steunt

cium præparatio	:	op	rechtvaardig-
sedis tuæ.	:	heid en recht.	

6.

VIDERUNT OMNES FINES.

Vidèrunt omnes	:	Tot aan de ui-
fines terræ salutàre	:	terste grenzen der
Dei nostri.	:	aarde is het heil
	:	(de Zaligmaker)
	:	van onzen God
	:	gezien (gekend.)

7.

GLORIA.

Glòria in excèl-	:	Eer aan God in
sis Deo; et in terra	:	den hooge en vre-
pax hominibus bo-	:	de op aarde den
nae voluntátis.	:	menschen van goe-
	:	den wil.

8.

QUEM VIDISTIS PASTORES.

Quem	vidistis	:	Herders,	wien
pastòres?	dìcite,	:	hebt	gij gezien?

annuntiàte nobis.

zegt het. deelt het
ons mede.

Natum vidimus
et choro Angelò-
rum collandàntes
Dòminum.

Den jonggebore-
nen hebben wij ge-
zien, en Engelen-
scharen, die den
Heer loofden.

9.

LAETENTUR COELI.

Lætèntur coeli et
exùltet terra,

Dat de Hemel
zich verblijde en
de aarde opsprin-
ge van vreugde
voor het aanschijn
des Heeren, want
Hij (de Heer) is
gekomen.

ante facièm, Dò-
mini,
quòniàm venit.

10.

PARVULUS FILIUS.

Pàrvulus filius
hodie natus est no-
bis; et vocàbitur
Deus, Fortis.

Een klein kind
is ons heden ge-
boren, het zal God,
de machtige, ge-
noemd worden.

II.

HODIE.

Hodie Christus
natus est; hodie
salvator apparuit:

hòdie in terra
canunt Angeli
lætantur Archàn-
geli:
hòdie exultant
justi, dicentes:

Glòria in excèl-
Deo, alleluja.

Heden is Chris-
tus geboren; heden
verscheen de Za-
ligmaker,

heden zingen En-
gelen op aarde (en)
verblijden zich
de Aartsengelen;
heden juichen de
rechtvaardigen en
zeggen:

Glorie aan God
in den hooge,
alleluja.

12.

DIES SANCTIFICATUS.

Dies sanctificatus
illuxit nobis:

Venite gentes, et
adorate Dòminum:

Quia hòdie des-

Een geheiligde
dag is voor ons
opgegaan:

komt, volkeren,
den Heer aanbid-
den:

Want heden is

cendit lux magna
in terris:

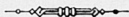
Hæc dies, quam
fecit Dòminus;

exultemus et læ-
tetur in ea.

een groot licht op
aarde verschenen.

op dezen dag,
(dan) dien de Heer
gemaakt heeft,

laten wij ons ver-
heugen en verblij-
den.

III.

Driekoningen.

I.

CRUDELIS HERODES.

Crudèlis Heròdes,
Deum.

Regem venire,
quid times?

Non eripit mor-
talia,

Qui regna dat
cœlestia.

Wat ducht uw
wreede dwing-
landij,

Herodes, dat God
Koning zij?

Die tronen in den
hemel biedt,

Ontneemt een
aardschen scepter
niet.

Ibant Magi, quam
viderant

Stellam sequen-
tes præviam:

Lumen requirunt
lumine;

Deum fatentur
mūnere.

Lavàcra puri
gūrgitis

Cœlestis Agnus
attigit:

Peccàta, quæ non
dētulit

Nos abluendo
sūstulit.

Novum genus
potentiæ,

Aquæ rubescunt
hydriæ,

Vinūmq̃ jussa
fūdere,

De Wijzen gin-
gen op het spoor.

Geteekend door
den sterregloor;

Zij zoeken bij dat
licht het Licht

En offren Gode,
erkend in 't Wicht.

Het Offerlam des
hemels trad

In 't heldervlie-
tend zuivingsbad.

En wiesch door
onze zuivering

De zonden, die
Hij nooit beging.

Een nieuwe daad
van de almacht
Gods:

De waterkruid
draagt purpren
blos:

't Natuurbeheer-
schend wonder-
woord

Mutàvit ùnda ori
ginem.

Jesu, tibi sit glò-
ria,

Qui apparuisti
gèntibus,

Cum Patre èt
almo Spìritu,

In sempitèrna
saècula. Amen.

Bracht wijn uit
enkel water voort.

Lof zij u, Jesus,
die op aard

U aan den hei-
den openbaart,

U, met den Geest
en Vader één,

Door de altijddu-
durende eeuwen
heen. Amen.

2.

OMNES DE SABA.

Omnes de Saba
vènient,

aurum et thus
deferèntes,

et laudem Dò-
mino annuntiàntes.

Surge, illuminàre

Jerusalem, quia
glória Dòmini su-
per te orta est.

Uit Saba zullen
allen komen,

goud en wierook
brengen,

en den Heer lof-
prijzen.

Sta (dan) op en
wordt verlicht

o Jerusalem, om-
dat de heerlijkheid
des Heeren over
U is opgegaan.

3.

REGES THARSIS.

Reges Tharsis et
insulae mûnera ôf-
ferent:

De koningen van
Tharsis en der ei-
landen zullen ge-
schenken opdra-
gen,

Reges Arabum
et Saba dona addû-
cent: et adorabunt
eum omnes Reges
terrae, omnes gen-
tes sèrvient ei.

De koningen van
Arabië en Saba
zullen giften bren-
gen: alle koningen
der aarde zullen
hem aanbidden, alle
volken hem dienen.

4.

TRIBUS MIRACULIS.

Tribus mirâculis
ornatum diem sanc-
tum còlimus: hodie
stella Magos duxit
ad praesèpium; hò-
die vinum ex aqua
factum est ad nûp-

Wij vieren een
heiligen dag, door
drie wonderen op-
geluisterd: eene
ster voerde heden
de Wijzen tot de
Krib; heden werd

tias; hodie in Jor-
dane a Joanne
Christus baptisari
voluit, ut salvaret
nos.

bij de bruiloft (te
Cana) water in wijn
veranderd; heden
wilde in den Jor-
daan Christus door
Joannes gedoopt
worden, om ons
te verlossen.

IV.

Feest van den H. Naam Jesus.

(2e Zondag na Driekoningen.)

I.

JESU, DULCIS MEMORIA.

Jesu, dulcis me-
mòria,

Dans vera cordis
gàudia;

Sed super mel
et ómnia.

Ejus dulcis prae-
séntia.

Aan Jesus denken
is wel zoet,

't Geeft ware
vreugde aan 't blij
gemoed,

Maar boven 't al-
lerhoogste goed

Gaat, wat zijn bij-
zijn smaken doet.

Nil cànitur suà-
vius,
Nil auditur ju-
cùndius,

Nil cogitatur dül-
cius,

Quam Jesus, Dei
Filius.

Jesu, spes poëni-
tèntibus,

Quam pius es
petèntibus.

Quam bonus te
quaerèntibus.

Sed quid inve-
nièntibus?

Nec lingua valet
dicere

Nec littera expri-
mere;

Expértus potest
crèdere.

Zoo lieflijk ruischt
er geen akkoord,
Zoo zoet een
klank wordt nooit
gehoord,

Geen denkbeeld
brengt een vreugde
voort,

Als Jesus 's Va-
derseeuwig Woord.

o Jesus, hoop van
hem, die boet,

Wat zijt Gij voor
uw smeekling goed,

Hoe mild, voor
wie u zoekend
spoedt!

Maar wat den
minnende aan uw
voet?

Geen blijde tonge
meldt het luid,

Geen letter is er,
die het duidt,

De ervaring weet,
maar drukt niet uit,

Quid
diligere

Sis,
gàndiu

Qui
pràen

Sit
glòria

Pe
per s

I
om

rès
nò

co
m

Quid sit Jesum
diligere.

Sis, Jesu, nostrum
gàudium,

Qui es futùrus
pràemium;

Sit nostra in te
glòria,

Per cuncta sem-
per saècula. Amen.

Wat Jesus liefde
in zich besluit.

Wees Gij, o Jesus,
onze vreugd,

Die 't eeuwig loon
zult zijn der deugd;

In U zij onze
roem alleen

Door aller eeuwen
eeuwen heen.
Amen.

2.

IN NOMINE JESU.

In nòmine Jesu
omne genu flectàtur

Coelèstium, ter-
rèstrium et infer-
nòrum:

et omnis lingua
confiteàtur, qia Dò-
minus Jesus Chris-

Voor den naam
Jesus moeten alle
knieën gebogen
worden,

van die den he-
mel, de aarde en
de hel bewonen:

en aller tong moet
belijden, dat de
Heer Jesus Chris-
tus in de heerlijk

tus in glòria est	heid is bij God
Dei Patris.	den Vader.

3.

LITANIE VAN DEN H. NAAM JESUS.

Kyrie elèison.	Heer, ontferm u onzer.
Christe elèison.	Christus, ontferm u onzer.
Kyrie elèison.	Heer, ontferm u onzer.
Jesu, audi nos.	Jesus, hoor ons.
Jesu, exaudi nos.	Jesus, verhoor ons.
Pater, de coelis	God, hemelsche
Deus, miserère nobis.	Vader, ontferm u onzer.
Fili, Redemptor mundi Deus,	God Zoon, Verlosser der wereld.
Spìritus Sancte Deus,	God, H. Geest,
Sancta Trinitas, unus Deus,	Heilige Driedigheïd, een God,
Jesu, splendor Patris,	Jesus, luister des Vaders,

miserère nobis,

ontferm u onzer.

Jes
lucis

Jes
riæ,
Jes

Jes
riæ,
Jes

Jes

Jes

Je
turi

Jes
sili

J
sim
J
sim

J
tiss

J
hùn

Jesu, candor
lucis aeternae,

Jesu, rex glò-
riæ,

Jesu, sol justitiæ,

Jesu, Fili Ma-
riæ,

Jesu amabilis,

Jesu admirabilis,

Jesu, Deus fortis,

Jesu, pater fu-
turi saeculi,

Jesu, magni con-
siliij àngele,

Jesu potentis-
sime,

Jesu patientis-
sime,

Jesu obedi-
tissime,

Jesu, mitis et
humilis corde,

Jesus, helder-
heid van het
eeuwig licht,

Jesus, Koning
der glorie,

Jesus, zon der
rechtvaardigheid,

Jesus, Zoon van
de Maagd Maria,

Beminnelijke

Jesus,

Bewonderens-
waardige Jesus,

Jesus, sterke
God,

Jesus, Vader
van het toeko-
mende leven.

Jesus, engel van
den grooten raad,

Allermachtigste
Jesus,

Allergeduldig-
ste Jesus,

Allergehoor-
zaamste Jesus,

Jesus, zacht-
moedig en oot-

miserere nobis.

ontferm u onzer.

Jesu, amàtor
castitatis,

Jesu, amàtor
noster,

Jesu, Deus pa-
cis,

Jesu, auctor
vitae,

Jesu, exèmplar
virtutum,

Jesu, zelator ani-
marum,

Jesu, Deus nos-
ter,

Jesu, refugium
nostrum,

Jesu, pater pau-
perum,

Jesu, thesaurus
fidelium,

Jesu, bone pas-
tor,

Jesu, lux vera

Jesu, sapiëntia

miserere nobis.

moedig van
harte,

Jesus, bemin-
naar der zuiver-
verheid,

Jesus, onze be-
minnaar,

Jesus, God van
vrede,

Jesus, Gever
des levens,

Jesus, voorbeeld
van deugden,

Jesus, ijveraar
der zielen,

Jesus, onze God;

Jesus, onze toe-
vlucht,

Jesus, vader der
armen,

Jesus, schat der
geloovigen,

Jesus, goede
herder,

Jesus, waarach-
tig licht,

Jesus eeuwige

ontferm u onzer.

aetern
Je
infin
Je
nost
Je
Ang
Je
tria
J
Ap
J
Ev
M
C
V
Sa
ni
p
e

aeterna,
Jesu, bònitas
infinita,

Jesu, via et vita
nostra,

Jesu, gaudium
Angelòrum,

Jesu, Rex pa-
triarchàrum,

Jesu, magister
Apostolòrum,

Jesu, doctor
Evangelistàrum,

Jesu, fortitudo
Màrtyrum,

Jesu, lumen
Confessòrum,

Jesu, pùritas
Virginum,

Jesu, coròna
Sanctòrum òm-
nium,

Propitius esto,
parce nobis, Jesu.

Propitius esto,
exaudi nos Jesu,

Ab omni malo,

wijsheid,

Jesus, oneindi-
ge goedheid,

Jesus, onze weg
en ons leven,

Jesus, vreugde
der Engelen,

Jesus, koning
der aartsvaders,

Jesus, leer-
leer der apos-
telen,

Jesus, leeraar
der Evangelisten,

Jesus, sterkte
der Martelaren,

Jesus, licht der
Belijders,

Jesus, reinheid
der Maagden,

Jesus, kroon
van alle Hei-
ligen,

Wees genadig,
spaar ons, Jesus.

Wees genadig,
verhoor ons, Jesus.

Van alle kwaad,

miserère nobis.

ontferm u onzer.

ontferm u onzer.

libera ros, Jesu.
Ab omni pec-
càto,
Ab ira tua,
Ab insidüs dià-
boli,
A spiritu forni-
cationis,
A morte per-
pètua,
A neglectu in-
spirationum tua-
rum,
Per mysterium
sanctae incarna-
tionis tuae,
Per nativitatem
tuam,
Per infàntiam
tuam,
Per divinissi-
mam vitam tuam,
Per labòres
tuos,
Per agoniam et
passionem tuam,
Per crucem et de-
relictionem tuam

libera nos. Jesu.

verlos ons, Jesus.
Van alle zonde,

Van uwen toorn,
Van de listen
des duivels,
Van den geest
der ontucht,
Van den eeu-
wigen dood,
Van het ver-
waarloozen uwer
inspraken,
Door het ge-
heim uwer heilige
Menschwording,
Door uwe ge-
boorte,
Door uwe
kindschheid,
Door uw aller-
goddelijkst leven,
Door uwe wer-
ken,
Door uwen dood-
strijd en lijden,
Door uw kruis
en verlatenheid,

verlos ons, Jesus.

Per languores
tuos,

Per mortem et
sepulturam tuam,

Per resurrecti-
onem tuam,

Per ascensio-
nem tuam,

Per gaudia tua,

Per glòriam
tuam,

Agnus Dei, qui
tollis peccàta mun-
di, parce nobis, Jesu

Agnus Dei, qui
tollis peccàta mun-
di, exaudi nos, Jesu.

Agnus Dei, qui
tollis peccàta mun-
di, miserere nobis,
Jesu.

Jesu, audi nos.

Jesu, exaudi nos.

Door uwe kwij-
ningen,

Door uwen dood
en begravenis,

Door uwe ver-
rijzenis,

Door uwe he-
melvaart,

Door uwe vreug-
den,

Door uwe heer-
lijkheid,

Lam Gods, dat
de zonden der we-
reld wegneemt,
spaar ons, Jesus.

Lam Gods, dat
de zonden der we-
reld wegneemt, ver-
hoor ons, Jesus.

Lam Gods, dat
de zonden der we-
reld wegneemt, ont-
ferm u onzer, Jesus.

Jesus, hoor ons.

Jesus, verhoor ons.

libera nos, Jesu.

verlos ons, Jesus.

us.

e,

n

t

verlos ons, Jesus.

GEBED.

Heer Jesus Christus, die gezegd hebt:
Vraagt en gij zult verkrijgen; zoekt, en
gij zult vinden; klopt, en u zal geopend
worden; wij verzoeken, geef ons, die er
om bidden, genegen te zijn tot uwe
allergoddelijkste liefde; opdat wij u uit
ganscher harte met woord en daad be-
minnen en nooit ophouden u te loven.

Doe ons, Heer, altijd uwen heiligen
Naam vreezen en beminnen, omdat Gij
nooit uwe leiding onttrekt aan hen, die
gij in uwe liefde bevestigd hebt. Door
onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die
met u leeft en heerscht in de eenheid
van den H. Geest, door alle eeuwen
der eeuwen. Amen.

V.

Gedurende den Vasten.

I.

AUDI, BENIGNE CONDITOR.

Audi, benigne
Cònditor,

Nostras preces
cum flètibus,

In hoc sacro je-
jùnio

Fusas quadrage-
nàrio.

Scrutàtor alme
còrdium,

Infirma tu scìs
vìrium:

Ad te revèrsis èx-
hibe

Remissìonis grà-
tiam.

Multum quidem
peccàvimus,

God, Schepper,
neem genadig aan

Het smeekgebed,
den boetetraan,

In dezen heiligen
vastentijd

Van veertig da-
gen, U gewijd.

Oneindig God
die 't hart doorziet,

En al zijn krank-
heid en zijn niet,

Geef ons, die rou-
wend tot U gaan,

Vergeving aller
euveldaan.

De zonde is zwaar
en menigvoud,

Sed parce confitentibus:

Ad nòminis laudem tui

Confer medèlam lànguidis.

Concède nostrum cònteri

Corpus per abstinentiam;

Culpaè ut relinquamt pàbulum

Jejuna corda criminum.

Praesta, beàta Trìnitas,

Concède, simplex Unitas,

Ut fructuosa sint tuis

Jejuniorum mìnèra. Amen.

Maar spaar toch, wie op U betrouwt:

En geef, uw heiligen naam ter eer,

Den kranken kracht en sterkte weer.

Geef dat ons vleesch in boete lijd'

De onthouding, die het vleesch kastijdt.

Opdat het zondenvrij gemoed

Zoo derve, wat de zonde voedt.

Deez' gunst zij ons door U bereid,

Die Eén zijt in Drievuldigheid,

Dat elk der uwen blij geniet'

De vruchten, die de vasten biedt. Amen.

Sta
loròsa
Jux
crym
Du
Filius

Cu
mènt
Co
dolèr
Pe
dius.

O
afflic
Fu

M

Q
et d

STABAT MATER.

Stabat Mater do-
lorosa

Juxta crucem la-
crymosa,

Dum pendebat
Filius;

Cujus ànimam ge-
mèntem,

Contristatam et
dolèntem,

Pertransivit glà-
dius.

O quam tristis et
afflicta

Fuit illa benedicta

Mater Unigèni!

Quae moerèbat
et dolèbat

Schreiende, in een
macht'loos lijden,
Stond de Moe-
dermaagd bezijden
't Kruishout, waar
haar Zoon aan
hing;

En door 't droef
en zuchtend harte,
Deelende in haar
Jesus smarte,
Ging het zwaard
der marteling.

O wat was ze in
wee en rouwe,
De gebenedijde
Vrouwe,
Moeder van Gods
een'gen Zoon!

Wat ze schreide
wat ze snikte,

Pia Mater, dum
vidèbat

Nati poenas in-
clyti.

Quis est homo,
qui non fleret,

Matrem Christi
si vidèret

In tanto sup-
plicio?

Quis non posset
contristari,

Christi Matrem
contemplari,

Dolentem cum
Filio?

Pro peccàtis suae
gentis

Vidit Jesum in
tormèntis

Et flagèllis sub-
ditum,

Vidit suum dul-
cem Natum

Als zij op de
doodstraf blikte
Van haar Kind, zoo
eind'loos schoon!

Wie is mensch,
die onbewogen

Christus Moeder
voor zijne oogen

Zage in zulke fol-
tering?

Wie kunne er
niet mede rouwen,

En die Moeder
daar aanschouwen,

Lijgend met haar
Lieveling?

Voor de zonden
van de zijnen

Zag zij Jesus vol
van pijnen,

En Hem gees'len
streng en straf;

Zag zij haren
Liev'ling sterven

Morièndo deso-
làtum,

Dum emìsit spi-
ritum.

Eja Mater, fons
amòris,

Me sentìre vim
dolòris

Fac, ut tecum
lùgeam.

Fac, ut àrdeat
cor meum

In amàndo Chris-
tum Deum,

Ut sibi complà-
ceam.

Sancta Mater,
istud agas,

Crucifìxi fige pla-
gas

Cordimeo vàlide.

En Hem alles, alles
derven,

Toen zijn mond
den doodsnik gaf.

Moeder, Moeder,
bron van liefde,

Dat uw zwaard
ook mij door-
kliefde,

Dat ik treuren
moge als gij!

Och, ontsteek
mijn ziel en zinnen,

Dat ook ik mijn
God moog' minnen

En Hem welge-
vallig zij.

Heil'ge Moeder,
'k bid u, hoor het,
't Lijden des Ge-
kruisten boor het,

Krachtig won-
dend, mij in 't
hart.

Tui Nati vulne-
rati,

Tam dignati pro
me pati,

Poenas mecum
divide.

Fac me tecum
pie flere,

Crucifixo condo-
lere

Donec ego vixero.

Juxta crucem te-
cum stare,

Et me tibi sociare

In planctu desi-
dero.

Virgo virginum
praeclara,

Mihi jam non sis
amara,

Fac me tecum
plangere.

Met uw Zoon, die
om mijn zonden

Zich zoo gruw-
zaam liet verwon-
den,

Wil ik deelen in
de smart.

Doe me in liefde
met u klagen,

't Lijden des Ge-
kruisten dragen

Tot mijn stervens-
uur zal slaan.

O ik voel mijn
ziel versmachten,

Om te deelen in
uw klachten,

En met u bij 't
kruis te staan.

Maagd der maag-
den hoog verheven,

Wil mijn bede
niet weerstreven,

Laat me met u
droevig zijn.

Fa
Chris
Pa
sorte
Et p

Fa
vulne

Fa
inebr
Et

Fl
succ
Pe
defe

In

C
hinc
D
me

Fac, ut portem
Christi mortem,
Passionis fac con-
sortem,
Et plagas recòlere.

Fac me plagis
vulnerari,

Fac me cruce
inebriari
Et cruòre Filii

Flammis ne urar
succensus,
Per te, Virgo, sim
defensus

In die judicii.

Christe, cum sit
hinc exire,
Da per Matrem
me venire

Laat me dragen
Christus plagen,
Deelgenoot zijn
zijner slagen,
Immer denken
aan zijn pijn.

'k Zij met Hem
aan 't kruis ge-
geklonken,
Van de smart des
kruises dronken
En het zoenbloed
van uw Zoon,

Wees, opdat geen
hel me ooit dere.
Gij mijn voor-
spraak bij den
Heere,
Zeet'lend op zijn
Rechtertroon.

Christus, als ik
zal verscheiden,
Laat uw Moeder
mij dan leiden

Ad palmam vic-
tòriae.

Quando corpus
moriètur,
Fac, ut ànimae
donétur
Paradisi glòria.
Amen.

Tot den palm der
zegepraal.

Als het lichaam
weg zal sterven,
Doe mijn ziele
dan verwerven,
Dat zij van uw
glorie straal'.
Amen.

VI.

Lijdenstijd.

(Passie-zondag tot Paschen.)

I.

VEXILLA REGIS.

Vexilla Regis prò-
deunt,

Fulget crucis my-
stèrium,

Des Konings
standaard treedt
hervooft,
't Geheimnisvolle
Kruishout gloort,

Qua vita mortem
pèrtulit

Et morte vitam
pròtulit.

Quae vulnerata
lanceae,

Mucrone diro cri-
minum,

Ut nos lavaret
sordibus,

Manavit unda et
sanguine,

Implèta sunt quae
concinit,

David fideli car-
mine,

Dicendo nationi
bus:

Regnavit a ligno
Deus.

Arbor decora et
fulgida,

Ornata Regis pur-
pura,

Waarop het leven
ging ter dood,

En door dien
dood het leven bood.

De wreede spits
der speer ontsluit

In 's levens zijde
een bron, waaruit

Ter onzer reini-
ging een vloed

Van water neer-
stroomt en van
bloed.

Wat David in 't
geloovig lied

Gezongen heeft,
is thans geschied,

Als hij den vol-
ken profeteert:

God heeft van 't
hout uit geregeerd.

o Schoone boom,
die heerlijk straalt

Van 's Konings
purper, waar ge in

Elècta digno sti-
pite,
Tam sancta mem-
bra tàngere.

Beàta, cujus brà-
chiis,
Prètium pepèndit
sàeculi,
Statèra facta còr-
poris,

Tulitque praedam
tàrtari.

O Crux, ave, spes
ùnica,

1) Hoc passìonis
tèmpore,

Piis adaùge grà-
tiam.

Reisque dele cri-
mina.

Te, fons salùtis,
Trinitas,

praalt,
o Uitverkorene,
wiens stam
Mocht dragen 't
heilig Offerlam.

Welzalige, aan
wiens armen hing
De losprijs onzer
zaliging
Als weegschaal,
die het lichaam
woog,
En aan de hel
den roof ontoog.

o Kruis, onze
een'ge hope, zijt
Gegroet in dezen
lijdenstijd,
Stort meer genade
in 't vrome hart,
En wasch hem, die
bezoedeld werd.

Drieëenig God,
genadebron,

Coll
spiritu
Quil
tòriam
La
praem

1) De
H. K
zong
dan

Pa
fers

Z
der
L

in
glòr

Collaudet omnis
spiritus;

Quibus crucis vic-
tòriam.

Largiris, adde
praemium. Amen.

U love, wat ooit
loven kon:

Geef hun, die Gij
verwinnen doet

Door 't Kruis, ten
loon nog 's hemels
goed. Amen.

1) *Den 3 Mei, feest der Vinding van het
H. Kruis, wordt deze zelfde lofzang ge-
zongen met verandering van dit vers dat
dan luidt:*

Paschàle, quae
fers gaudium.

Gegroet, die
paaschvreugd ons
bereidt.

*Zoo ook den 14 September, feestdag
der Verheffing van het H. Kruis.*

Dan wordt dit vers gezongen:

in hac triùmphì
glòria.

ter overwinning
ons geleidt.

2.

ADORAMUS TE.

Adoramus Te,

Wij aanbidden.

Christe et benedici-
mus tibi, quia per
sanctam crucem tu-
am, et passionem
tuam redemisti mun-
dum.

U, Christus, en ze-
genen U, omdat
Gij door uw heilig
Kruis en Lijden
de wereld verlost
hebt.

3.

CRUX FIDELIS.

Crux fidelis inter
omnes, arbor una
nobilis; nulla silva
talem profert, fron-
de, flore gemine.

Trouw Kruis, on-
der alle boomen
de edelste, geen
woud brengt dus-
danigen voort, in
blad, bloesem, knop
aan U gelijk.

Dulce lignum,
dulces clavos, dulce
pondus sustinet.

O zoet hout, zoete
nagelen, die een
zoeten last dragen.

4.

ECCE QUOMODO MORITUR.

Ecce, quomodo
moritur justus
et nemo percipit
corde.

Zie, hoe de recht-
vaardige sterft;
en niemand gevoelt
het in zijn hart.

Viri justī tolluntur

Rechtvaardige
mannen worden
(door den dood)
weggenomen,

et nemo considerat:

en niemand be-
schouwt het met
aandacht:

a facie iniquitatis

voor het aanschijn
(om wille) der
zonde is

sublatus est justus;

de rechtvaardige
weggenomen (van
de aarde:)

et erit in pace me-
moria ejus.

zijn aandenken zal
in vrede zijn.

In pace factus
est locus ejus
et in Sion habitatio
ejus;

Zijne plaats is in
vrede;
en zijne woonplaats
in Sion (den
hemel.)

et erit in pace me-
moria ejus.

en Zijn aandenken
zal in vrede zijn.

5.

TENEBRAE FACTAE SUNT.

Tenebrae factae
sunt,

Duisternis bedekte
de aarde,

cum crucifixissent
Jesum Judæi
et circa horam no-
nam exclamavit Je-
sus voce magna:

Deus meus, ut
quid me dereli-
quisti?

Et inclinàto ca-
pite, emisit spiritum.

Exclamans Jesus
voce magna, ait:

Pater, in manus
tuas commendo
spiritum meum.

toen de Joden Je-
sus kruisigden:
omtrent het ne-
gende uur riep Je-
sus met luider
stemme:

Mijn God, waar-
om hebt Gij mij
verlaten?

En het hoofd ge-
bogen hebbend,
gaf Hij den geest.

Luide riep Jesus
uit:

Vader, in uwe
handen beveel ik
mijnen geest.

6.

SUPER FLUMINA BABYLONIS.

Super flumina
Babylònis,
illic sedimus, et
flëvimus; dum re-
cordarëmur tui,
Sion:

Aan Babylons
stroomen,
dáár waren wij
gezeten en ween-
den, als wij aan U,
o Sion, dachten:

aar-
mij

ge-
nd,
est.
sus

we
ik

et qui consolatur, et non inveni;

ns

vij
n-
J,
n:

En zij hebben mij
gal tot spijs en
azijn tot drinken
gegeven.

IN MONTE OLIVETI.

In monte Olivèti : Bij den Olijfberg

oràvit ad Patrem:

Pater, si fièri potest, trànseat a me calix iste:

Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma:

Fiat volùntastua.

bad Hij (Christus) tot Zijnen Vader:

Vader, indien het kan, dat dan deze kelk (van lijden) van mij wegga.

De geest is wel gewillig, doch het vleesch zwak.

Uw wil geschiede.

9.

O VOS OMNES.

O vos omnes, qui transitis per viam, attendite et videte: si est dolor similis, sicut dolor meus.

Attendite universi populi et videte dolorem meum.

O gij allen, die langs den weg gaat, geeft acht, en ziet of er eene smart is gelijk aan de mijne.

Gij, alle volken belet en ziet mijne smart.

10.

OMNES AMICI MEI.

Omnes amici mei

Al mijne vrien-

dereliquèrunt me,
et praevaluèrunt in
sidiàntes mihi;

tràdidit me quem
diligèbam

et terribilibus ò-
culis plaga crudèli
percutièntes,

aceto potàbant me,

Inter inìquos pro-
jecèrunt me,

et non pepercèrunt
ànimaè meae.

den hebben mij
verlaten, en zij die
mij belaagden, heb-
ben de overhand
gekregen;

hij, dien ik lief-
had, heeft mij ver-
raden.

en met wreedaar-
digen lust hebben
zij mij wreed mis-
handeld;

en met azijn ge-
laafd,

zij hebben mij
gerekend onder de
boozen,

en mijn leven niet
gespaard.

VII.

De drie laatste dagen der
Goede Week.

Zie de gew. gebeden der H. Mis. bl. 67.

I.

WITTE DONDERDAG.

*Herinneringsdag der instelling van het
Allerheiligste Sacrament des Altaars.*

INTROITUS.

Nos autem glo-
riari oportet in cru-
ce Dòmini nostri
Jesu Christi:

in quo est salus,
vita et resurrectio
nostra;

per quem salvati
et liberati sumus.

Ps. Deus misere-
atur nostri, et be-
nedicat nobis:

illuminet vultum
suum super nos,

Begin der Mis.

Wij moeten roe-
men op het Kruis
van onzen Heer
Jezus Christus:

in wien ons leven,
heil en opstanding
zijn,

door wien wij ge-
red en verlost zijn.
God ontferme zich
onzer en zegene
ons;

hij beschijne *ons*
met den glans van

et misereatur : zijn aangezicht *en*
nostri, : *zij ons genadig.*

Nos autem, wordt herhaald.

GEBED.

God, van wien en Judas de straf voor zijne misdaad, en de moordenaar de belooning zijner (schuld) bekentenis ontvangen heeft; verleen aan ons, als uitwerking uwer begenadiging, dat gelijk Jesus Christus, onze Heer in zijn lijden aan beiden verschillend loon naar werken heeft geschonken, Hij van ons de oude verdorvenheid wegneme, en de genade zijner verrijzenis ons schenke. Die met U leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

VOORLEZING UIT DEN EERSTEN BRIEF VAN
DEN H. APOSTEL PAULUS AAN DE GE-
LOOVIGEN VAN CORINTHE. XI HOOFD-
STUK. 20—32 VERS.

Broeders, als gij dan in eene plaats

samenkomt, is het niet meer, des Heeren avondmaal eten, want een ieder neemt te voren zijn eigen avondmaal om te eten, en de een lijdt honger en de ander is dronken. Of hebt gij geene huizen, om te eten en te drinken? Of veracht gij de kerk Gods, en beschaamt gij hen, die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? Prijs ik u? Hierin prijs ik u niet. Want ik heb van den Heer ontvangen, hetgeen ik u ook heb overgeleverd, dat de Heer Jesus in den nacht, waarin Hij verraden werd, het brood nam, en dankende het brak, en zeide: Neemt en eet: dit is mijn lichaam, dat voor u zal worden overgeleverd: doet dit tot mijne gedachtenis! Desgelijks nam Hij ook den kelk, nadat Hij het avondmaal had gehouden, zeggende: deze kelk is het Nieuw Verbond in mijn bloed: doet dit, zoo dikwijls gij dien zult drinken, tot mijne gedachtenis! Want zoo dikwijls gij dit brood zult eten, en den kelk drinken, zult gij

den
dat
waa
des
zijn
Hee
bep
en
waa
zijn
het
er
zijn
W
de
M
de
ni

e

den dood des Heeren verkondigen tot dat Hij komt. Alwie derhalve onwaardig dit brood eten, of den kelk des Heeren drinken zal, zal schuldig zijn aan het lichaam en het bloed des Heeren. Dat dan de mensch zich zelve beproeve, en aldus van dit brood ete, en van den kelk drinke. Want die onwaardig eet en drinkt, eet en drinkt zijn eigen oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren. Daarom zijn er onder u vele zieken en zwakken, en zijn velen door den dood getroffen. Want indien wij ons zelve beoordeelden, zouden wij niet geoordeeld worden. Maar geoordeeld wordende, worden wij door den Heer getuchtigd, opdat wij niet met de wereld veroordeeld worden.

Deo gr̃atias! God zij dank!

GRADUALE.

Christus factus Christus is voor
est pro nobis obè- ons gehoorzaam

diens usque ad
mortem, mortem
autem Crucis.

Propter quod et
Deus exaltàvit eum:
et dedit illi nomen
quod est super om-
ne nomen.

geworden tot den
dood, ja tot den
dood des kruizes.

Daarom heeft God
Hem ook verhe-
ven, en Hem een
naam gegeven bo-
ven allen naam.

VERVOLG VAN HET H. EVANGELIE VOLGENS
DEN H. JOANNES. XIII HOOFDSTUK V 1—15.

Vóór den feestdag van Paschen, daar
Jesus wist, dat zijn uur gekomen was,
waarop Hij uit deze wereld zoude
gaan tot den Vader; dewijl Hij de
zijnen, die in de wereld waren, had
liefgehad, zóó heeft Hij hen tot het
einde liefgehad. En als het avondmaal
gedaan was, toen alreeds de duivel aan
Judas Iscarioth, den zoon van Simon,
in het hart had gegeven dat hij Hem
zoude verraden: wetend, dat de Vader
alles in zijne hand had gegeven en dat
Hij van God was uitgegaan, en tot God
henenging, stond Hij op van het Avond-

maal
een
na g
bego
sche
doek
kwa
zeid
de
tot
maa
zeid
mij
wo
zul
Sin
nie
ha
He
no
hij
m
H
H

maal en legde zijne kleederen af, nam een linnen doek en omgordde zich. Daarna goot Hij water in het bekken, en begon de voeten der leerlingen te wasschen en af te drogen met den linnen doek, waarmede hij omgord was. Hij kwam dan tot Simon Petrus. En Petrus zeide tot Hem: Heer, wascht Gij mij de voeten? Jesus antwoordde en sprak tot hem: Wat ik doe, weet gij nu niet; maar gij zult het later weten. Petrus zeide tot Hem: Gij zult in eeuwigheid mij niet de voeten wasschen. Jesus antwoordde hem: Indien ik u niet wassche, zult gij geen deel met mij hebben. Simon Petrus zeide tot Hem: Heer, niet alleen mijne voeten, maar ook de handen en het hoofd. Jesus sprak tot Hem: Die gewasschen is, heeft slechts noodig, dat hij de voeten wassche, want hij is geheel rein. Ook gij zijt zuiver, maar niet allen. Want hij wist, wie Hem zoude verraden; daarom zeide Hij: gij zijt niet allen zuiver. Nadat Hij

nu hunne voeten gewasschen en zijne kleederen aangedaan had, als Hij wederom aan (tafel) gezeten was, sprak Hij tot hen: Weet Gij, wat ik u gedaan heb? Gij noemt mij Meester en Heer: en gij zegt wèl, want ik ben het. Indien ik dan, uw Heer en Meester, uwe voeten gewasschen heb, moet gij ook elkanders voeten wasschen. Want een voorbeeld heb ik u gegeven, opdat gelijk ik u gedaan heb, gij ook zoo doen zoudet.

Laus tibi, Christe. . . U, Christus zij lof.

BIJ DE OFFERANDE.

Dèxtera Dòmini fecit virtutem,	De rechterhand des Heeren heeft iets grootsch gedaan
dèxtera Dòmini exaltàvit me:	de rechterhand des Heeren heeft mij verheven:
non mòriar, sed vivam	Ik zal niet ster- ven, maar leven,
et nariàbo òpera Domini.	en de daden des Heeren verhalen.

STIL GEBED.

Wij bidden u, heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God, dat Hij ons offer behagelijk make, die het op dezen dag aan zijne leerlingen uitreikte, en verklaarde dat dit tot zijne gedachtenis geschiedt; Jesus Christus, uw Zoon, onze Heer, die met u leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

CANON.

In de »Gedachtenis der Heiligen" worden eenige woorden tusschengevoegd, betrekking hebbende op de instelling van het H. Misoffer op dezen dag:

(En dit doen wij) in gemeenschap en den allerheiligsten dag vierende, dat onze Heer Jesus Christus voor ons is overgeleverd; en ook de gedachtenis vierende van de glorierijke Maria, altijd Maagd, Moeder van denzelfden God en onzen Heer Jesus Christus: maar

ook van uwe gelukzalige Apostelen en Martelaren: Petrus en Paulus, Andreas, Jacobus, Joannes, Thomas, Jacobus, Philippus, Bartholomeus, Matthaeus, Simon et Thaddaeus, Linus, Cletus, Clemens, Xistus, Cornelius, Cyprianus, Laurentius, Chrysogonus, Joannes en Paulus, Cosmas en Damianus en van al uwe Heiligen: wil om hunne verdiensten en voorbeden verleenē, dat wij in alles door de hulp uwer bescherming beveiligd worden. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

VÓÓR DE CONSECRATIE.

Neem dan, bidden wij u, Heer, dit offer der dienstbaarheid van ons, maar ook van uw gansch gezin met vergevingsgezindheid aan, hetwelk wij u opdragen ter wille van (of op) den dag, waarop onze Heer Jesus Christus de geheimen van Zijn lichaam en bloed aan zijne leerlingen te vieren heeft gegeven,

en sch
laat
ontrub
verko
tus, o
Zie
lijk.

Dē
post
cum
lavit
et ai

Sc
rim
eg
Mag
E
vobi
faciā

en schik onze dagen in uwen vrede en laat ons aan de eeuwige verwerping ontruikt en onder de schare uwer uitverkorenen geteld worden. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Zie bladz. 112 het overige als gewoonlijk.

COMMUNIO.

Dòminus Jesus,
postquam coenàvit
cum discipulis suis
lavit pedes eòrum,
et ait illis:

Scitis, quid fèce-
rim vobis,
ego Dòminus et
Magister?

Exèmplum dedi
vobis, ut et vos ita
faciàtis.

COMMUNIE.

De Heer Jesus
nadat Hij met zijne
leerlingen Avond-
maal had gehou-
den, wiesch hun
de voeten en zeide
tot hen:

Weet gij, wat ik
u gedaan heb?
ik, de Heer en
Meester?

Een voorbeeld
heb ik U gegeven,
opdat gij ook zóó
doen zoudt.

POSTCOMMUNIO. (NA DE COMMUNIE.)

Heer, onze God, wij bidden u, dat wij door de spijs des levens versterkt, door de gave uwer onsterfelijkheid mogen verkrijgen, hetgeen wij tijdens ons sterfelijk leven verrichten. Door onzen Heer, Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in eenheid met den H. Geest door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

N.B. Op dezen dag wordt aanstonds na de H. Mis het H. Sacrament in plechtige processie gebracht naar een daartoe versierd altaar. In deze processie wordt gezongen de lofzang »Pange lingua." Indien de processie langer duurt dan het zingen van de vier eerste strophen, worden deze herhaald; doch de twee laatste »Tantum ergo" en »Genitori" worden niet gezongen vóór het H. Sacrament ter bestemder plaatse is gekomen. Pange lingua, zie lofzangen ter eere van het H. Sacrament.

Na de processie worden de altaren door de geestelijken ontbloot, ter herinnering, dat Christus van al zijne klederen beroofd werd.

Des avonds van Witten Donderdag wordt het H. Sacrament in alle stilte in het tabernakel besloten.

II.

GOEDEN VRIJDAG.

De plechtigheden op dezen dag leggen het geheele Verlossingswerk voor oogen: zij zijn eene afbeelding van het geheele lijden en sterven des Verlossers.

De eerste voorspelling, welke gelezen wordt, is die van den profeet Osee, die uitdrukt 1° de verwachting, welke het volk had op verlossing.

De priester(s) gaat vóór het altaar plat ter aarde liggen, ter beduiding dat de geheele aarde gedrukt is onder de zonde.

Vervolgens wordt gelezen of gezongen:

OSEE. HOOFDSTUK VI.

Dit spreekt de Heer: in hunne verdrukking zullen zij des morgens vroeg tot Mij opstaan (en zeggen): Komt, laat ons tot den Heer wederkeeren. Dewijl Hij zelf ons gevangen heeft gemaakt, zal Hij ons ook verlossen, ons heeft geslagen, zal hij ook genezing aanbrengen. Na twee dagen zal Hij ons levend maken, en ten derden dage ons opwekken, en wij zullen leven voor Zijn aangezicht. Wij zullen kennen en voortgaan den Heer te kennen; gelijk de dageraad is Zijn uitgang bereid, en Hij zal tot ons komen, gelijk een vroege en late regen over het land. Wat zal ik u doen, Ephraïm? Wat zal ik u doen, Juda? Uw mededoogen (jegens den naaste) is een morgennevel, en gelijk een morgendauw, die heentrekt. Daarom heb ik (u) aanhoudend vermaand door de profeten; ik heb hen hard gestraft door de woorden van mij-

nen
zou
en st
blijke
en g
lieve

GEB

D
Chri
het

✓
audi
timu

Co
tua,

✓
rum
note

nen mond, opdat uw oordeel, als licht zou uitkomen, (opdat uwe veroordeeling en straf duidelijk als het licht zouden blijken) want Ik wilde barmhartigheid en geene offerande; en kennis van God liever dan brandoffers.

TRACTUS.

GEBED EN LOFZANG VAN DEN PROFEET
HABACUC. HOOFDSTUK III.

De profeet kondigt de geboorte van Christus aan, en uit zijne blijdschap over het te verwachten heil.

Ÿ Dòmine, audivi
auditum tuum et
timui;

Consideràvi òpera
tua, et expàvi.

Ÿ In mèdio duò-
rum animàlium in-
notescèris

Heer, ik heb uw
woord (openbaring)
vernomen, en was
bevreesd;

ik heb uwe wer-
ken (der verlos-
sing) aanschouwd
en sidderde.

In het midden
van twee dieren
(in den stal van

dum appropinquà-
verint anni, cogno-
scèris;

dum advènerit
tempus, ostendèris

✠ In eo, dum
conturbàta fuerit
ànima mea: in ira,
misericordiae me-
mor eris.

✠ Deus a Liba-
no veniet, et san-
ctus a monte um-
bròso et condènso.

✠ Opèruit coelos
majèstas ejus:
et laudis ejus ple-
na est terra

Bethlehem) zult
Gij erkend worden:

als de jaren nabij
zijn, zult Gij wor-
den gekend,

als de tijd daar
zal zijn, zult Gij
vertoond worden.

Terwijl mijne ziel
zal ontroerd zijn,
onder uwen toorn,
zult Gij uwer barm-
hartigheid indach-
tig zijn.

God zal van den
Libanon komen en
de Heilige van den
schaduwrijken en
dicht begroeiden
berg.

Zijne majesteit
heeft de hemelen
bedekt, en de aar-
de is vol van zijn
lof.

*Dan zegt de priester Oremus, dat is:
laat ons bidden; vervolgt: Flectamus*

*genua: buigen wij de knieën, waarop
(gewoonlijk) het koor antwoordt:*

Levate: richt u op.

GEBED.

God, van wien en Judas de straf voor zijne misdaad, en de moordenaar de belooning zijner (schuld) bekentenis ontvangen heeft, verleen aan ons als uitwetsel uwer begenadiging, dat, gelijk Jesus Christus, onze Heer, in Zijn lijden aan beiden verschillend loon naar werken heeft geschonken, Hij van ons de oude verdorvenheid wegneme, en de genade zijner verrijzenis ons schenke. Die met u leeft en heescht in de eenheid van den H. Geest, God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De volgende voorlezing van het XIIe hoofdstuk uit het Boek des Uitgangs bevat het voorschrift omtrent het eten van het Paaschlam.

*Voorbeduiding van het Paaschlam,
Christus:*

In die dagen: De Heer sprak tot Mozes en Aaron in Egypte: Deze maand, voor u het begin der maanden, zal de eerste zijn van de maanden des jaars. Spreekt tot de geheele vergadering der kinderen Israëls en zegt tot hen: Op den tienden dag van deze maand moet ieder voor zijne familie, huïs voor huïs een lam nemen. Indien echter het getal (van zijn huisgezin) te klein is om een lam op te kunnen eten, neme hij zijn buur er bij, die allernaast zijn huïs is, tot zóóvele personen als genoeg zijn om een lam op te eten. Dit lam nu moet zijn zonder eenig gebrek, mannelijk en één jaar oud, gij zult op deze wijze ook mogen nemen een geit. En gij zult het bewaren tot den veertien- den dag dezer maand als wanneer de geheele menigte der kinderen Israëls het zal slachten tegen den avond. En

zij zu
strijke
boven
het z
zulle
gebr
wild
ruw
aan
met
Nie
Als
zult
het
gon
ber
spo
(da

de
bo
or

zij zullen van zijn bloed nemen, en dat strijken aan beide deurstijlen en aan de bovendorpels van de huizen, waarin zij het zullen eten. En in denzelfden nacht zullen zij het vleesch eten, aan het vuur gebraden, en ongezuurde brooden met wilde latuw. Gij zult er niets van eten, ruw of in water gezoden, maar alleen aan het vuur gebraden, ook zijn kop, met pooten en ingewanden zult gij eten. Niets zal er overschieten tot 's morgens. Als er iets van overgebleven mocht zijn, zult gij het verbranden. Zóó nu zult gij het eten: Uwe lendenen zult gij omgorden, schoenen aan de voeten hebben, stokken in de hand houden, en met spoed (gehaast) eten: want het is Phase (dat is, voorbijgang) des Heeren.

TRACTUS uit Psalm 139.

NB. De profeet bidt verlost te worden uit de strikken en verdrukking der boozen, en voorspelt de goddelijke wraak over zijne vijanden.

Eripe me Dòmine, ab hòmine malo:

a viro inìquo libera me.

Ÿ. Qui cogitavèrunt malitias in corde:

tota die constituèbant praelia.

Ÿ Acuèrunt linguas suas sicut serpèntis;

venènum àspidum sub làbiis eòrum.

Ÿ Custòdi me, Dòmine, de manu peccatòris;

et ab hominibus iniquis eripe me.

Qui cogitavèrunt supplantare gressus meos:

abscondèrunt su-

Ontruk mij, Heer, aan den boozen mensch:

Verlos mij van den man der ongerechtigheid.

Die in hun hart veel kwaads beraamden;

den ganschen dag op vijandelijkheden bedacht waren.

Zij hebben hunne tongen gescherpt als van eene slang: adderenvergif is onder hunne lippen.

Bewaar mij, Heer, uit de hand eens zondaars,

en bevrijd mij van slechte menschen.

Zij beraamden mij den voet te lichten, die hoovaardigen

pèrb

Ÿ
tend
um

ju
dal
mih

De

vo
me

mi
me

m

a
p

pèrbi làqueum mihi.

Ÿ Et funes extendèrunt in làqueum pèdibus meis;

juxta iter scàndalum posuèrunt mihi.

Ÿ Dixi Dòmino: Deus meus es tu:

exàudi, Dòmine, vocem orationis meae.

Ÿ Dòmine, Dòmine, virtus salùtis meae:

obùmbra caput meum in die belli

Ÿ Ne tradas me a desidèrio meo peccatòri;

hebben mij heimelijk een strik gespannen.

En koorden hebben zij uitgespannen tot een strik voor mijne voeten; langs den weg hebben zij voor mij een steen des aanstoots neergelegd.

Ik heb tot den Heer gezegd: Gij zijt mijn God:

verhoor, Heer, de stem van mijn smeeken.

Heer, Heer, kracht mijns heils:

overlommer (bescherm) mijn hoofd ten dage van strijd.

Lever mij niet, tegen mijn wil over aan een boosdoener:

Cogitavèrunt ad-
versus me:

ne derelinquas
me ne unquam ex-
altèntur.

¶ Caput circùitus
èorum:
labor labiòrum
ipsòrum opèriet eos.

Verùmtamen justì
confitebùntur nò-
mini tuo:
et habitàbunt rec-
ti cum vultu tuo.

Zij hebben kwaad
uitgedacht tegen
mij:

verlaat mij niet,
opdat zij zich mo-
gelijk niet verhef-
fen.

Alles wat zij be-
ramen,
de kweeling, die
hunne lippen noe-
men, zal op hen
zelve neerkomen.

Nochtans zullen
de rechtvaardigen
uwen naam loven:
en de rechtzin-
nigen zullen wonen
in uw aanschijn.

2.

HET LIJDEN VAN ONZEN HEER JESUS
CHRISTUS VOLGENS JOANNES.

HOOFDSTUK 18. en 19.

In dien tijd: Jesus ging met zijne
leerlingen uit, over de beek Cedron,

waar een hof was, waar Hij en zijne leerlingen ingingen. Maar Judas, die Hem verraadde, wist ook die plaats, want Jesus was daar dikwijls met zijne leerlingen samengekomen. Judas nu, de wacht en dienaars der overpriesters en pharizeen genomen hebbende, kwam derwaarts met lantaarnen en fakkels, en wapenen. Jesus nu, wetende wat Hem zou overkomen, trad voorwaarts en sprak tot hen: wien zoekt gij? Zij antwoordden hem: Jesus, den Nazarener. Jesus sprak tot hen: Ik ben het.

En Judas, die Hem verraden had, stond ook bij hen. Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het; gingen zij achterwaarts en vielen ter aarde. Hij vroeg hun dan andermaal: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jesus den Nazarener. Jesus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat ik het ben: indien gij mij dan zoekt, laat deze gaan! Opdat het woord vervuld werd, hetwelk Hij gesproken had: Van hen, die gij mij gegeven hebt,

heb ik niemand verloren. Simon Petrus nu, een zwaard hebbende, trok het uit, en sloeg den knecht des hoogepriesters, en hieuw hem het rechteroor af. En de naam van den knecht was Malchus. Jesus sprak dan tot Petrus: Steek uw zwaard in de schede! Den Kelk, dien de Vader mij gegeven heeft, zal ik dien niet drinken? De bende dan, en de hoofdman en de dienaren der Joden grepen Jesus, en bonden Hem. En zij leidden Hem eerst naar Annas: want hij was de schoonvader van Caïphas, die in dat jaar hoogepriester was. Caïphas nu was degene, die aan de Joden den raad had gegeven: het is dienstig, dat één mensch sterve voor het volk. Simon Petrus nu en de andere leerling, volgden Jezus. En deze leerling was den hoogepriester bekend, en ging met Jesus binnen in het voorhof van den hoogepriester. En Petrus stond buiten aan de deur. De andere leerling dan, die den hoogepriester be-

kend was, ging uit en sprak met de deurbewaardster en bracht Petrus binnen. Die dienstmaagd dan, de deurbewaardster, zeide tot Petrus: zijt gij ook van de leerlingen van dien mensch? Hij zeide: ik ben het niet. Nu stonden de dienstknechten bij een kolenvuur, omdat het koud was en warmden zich: en Petrus was ook bij hen, staande en zich warmend. De hogepriester dan ondervroeg Jesus over zijne leerlingen en over zijne leering. Jesus antwoordde hem: Ik heb openlijk tot de wereld gesproken: ik heb altijd in de Synagoge en in den tempel geleerd, waar alle Joden samenkomen: en in het verborgen heb ik niets gesproken. Wat ondervraagt gij mij? Ondervraag hen, die gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb: zie, zij weten, wat ik gezegd heb. En als Hij dit gezegd had, gaf een van de dienaren, die daar stond, aan Jesus een kaakslag, zeggend: antwoordt gij aldus den hogepriester? Jesus antwoordde

hem: Indien ik kwalijk gesproken heb, geef getuigenis van het kwaad; maar indien ik goed heb gesproken, waarom slaat gij mij? En Annas zond Hem gebonden tot den hooge priester Caiphas, Simon Petrus nu stond er, en warmde zich. Zij zeiden dan tot hem: Zijt gij ook niet van zijne leerlingen? Hij loochende het, en zeide: Ik ben het niet. Een van de dienstknechten des hooge priesters, bloedverwant van dengene, wiens oor Petrus had afgehouden, zeide tot hem: Heb ik u niet met Hem in den hof gezien? Petrus dan loochende het wederom: en terstond kraaide de de haan. Zij nu leidden Jesus van Caiphas naar het rechthuis. En het was vroeg in den morgen. En zij zelven gingen niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar het pascha (paaschlam) mochten eten. Pilatus dan ging tot hen buiten, en zeide: Welke beschuldiging brengt gij in tegen dezen mensch? Zij antwoord-

den e
mista
aan u
zeide
deelt
dan
oorlo
Opda
werd
duid
Pilat
en
Gij
wo
hel
zeg
Joo
ber
Gi
nie
va
m
Ik
N

den en zeiden tot hem: Indien Hij geen misdadiger ware, zouden wij Hem niet aan u hebben overgeleverd. Pilatus nu zeide tot hen: Neemt gij Hem en oordeelt Hem naar uwe wet! De Joden dan zeiden tot hem: Ons is het niet geoorloofd iemand ter dood brengen. Opdat het woord van Jesus vervuld werd, hetwelk Hij gesproken had, aanduidende, welken dood Hij zou sterven. Pilatus dan ging wederom in het rechthuis, en riep Jesus en zeide tot Hem: Zijt Gij de koning der Joden? Jesus antwoordde: Zegt gij dit uit u zelven of hebben anderen het aan u van mij gezegd? Pilatus antwoordde: Ben ik dan Jood? Uw volk en de overpriesters hebben u aan mij overgeleverd: wat hebt Gij gedaan? Jesus antwoordde: Mijn rijk is niet van deze wereld. Indien mijn rijk van deze wereld ware, zouden zeker mijne dienaren gestreden hebben, dat Ik den Joden niet werd overgeleverd. Nu echter is mijn rijk niet van hier.

Pilatus zeide nu tot Hem: Zoo zijt Gij dan koning? Jesus antwoordde: Gij zegt het: ik ben koning. Daartoe ben Ik geboren en daartoe in de wereld gekomen, om van de waarheid getuigenis te geven. Een ieder, die uit de waarheid is, hoort mijne stem. Pilatus zeide tot Hem: Wat is waarheid? En als hij dit gezegd had, ging hij andermaal buiten tot de Joden, en zeide tot hen: Ik vind geene schuld in Hem. Maar het is bij u gebruik, dat ik u op het paaschfeest een boosdoener loslate. Wilt gij nu, dat ik den koning der Joden loslate? Maar zij riepen allen wederom, zeggende: Niet dezen, maar Barrabas. Barrabas nu was een moordenaar. Toen nam Pilatus dan Jesus en geeselde Hem. En de krijgsknechten vlochten eene kroon van doornen, en zetteden die op zijn hoofd, en wierpen Hem een purperen kleed om, en kwamen tot Hem, en zeiden: Wees gegroet Koning der Joden! En zij gaven Hem kaakslagen. Pilatus ging dan wederom

buiten
Hem
zoudt,
Jesus
doorn
En hi
Als E
diena
Kruis
zeide
want
Jode
eene
sterv
God
geze
bev
rech
zijt
wo
spr
dat
de
wo

buiten en zeide tot hen: Ziet ik breng Hem tot u buiten, opdat gij weten zoudt, dat ik geene schuld in Hem vind. Jesus dan kwam buiten, dragende de doornen kroon en het purperen kleed. En hij zeide tot hen: Ziet den mensch! Als Hem dan de overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij en zeiden: Kruisig Hem, Kruisig Hem! Pilatus zeide tot hen: Neemt en kruisigt Hem, want ik vind geene schuld in Hem. De Joden antwoordden hem: Wij hebben eene wet, en volgens de wet moet Hij sterven, omdat Hij zich zelven Zoon Gods heeft gemaakt. Als Pilatus nu dit gezegde gehoord had, werd hij meer bevreesd. En hij ging wederom in het rechthuis en zeide tot Jesus: Van waar zijt gij? Maar Jesus gaf hem geen antwoord. Pilatus dan zeide tot Hem: spreekt Gij niet tot mij? Weet Gij niet, dat ik de macht heb, u te kruisigen, en de macht u los te laten? Jesus antwoordde: Gij zoudt over Mij geene

macht hebben, indien het u van boven niet gegeven ware. *Daarom heeft hij, die Mij aan u heeft overgeleverd, groo-
tere zonden bedreven.* En van toen af zocht Pilatus Hem los te laten. Maar de Joden riepen en zeiden: Zoo gij Dezen loslaat, zijt gij de vriend des keizers niet, want ieder die zich koning maakt, weerspreekt den Keizer! Als nu Pilatus deze woorden gehoord had, bracht hij Jesus buiten, en zette zich op den rechterstoel, op de plaats, genaamd Lithostrotos, en in het Hebreeuwsch: Gabbatha. 1) En het was de dag van de voorbereiding van het paaschfeest, ongeveer het zesde uur, en hij zeide tot de Joden: Ziet uw Koning! Maar zij riepen: Weg, weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus zeide tot hen: Zal ik uwen Koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen Koning dan den Keizer. Toen

.....
1) Eene verhevene plaats, waarop eene plaveisel;
dààr op stond de rechterstoel van Pilatus.

gaf hi
kruis
en lei
drage
welke
breeu
den
ren,
het
opsc
gepl
de M
opsc
de
was
ven
Lat
dan
der
Ik
wo
ik

.....
I
gal

gaf hij Hem dan aan hen over, om gekruisigd te worden. En zij namen Jesus en leidden Hem weg. En zijn kruis dragend, ging Hij uit naar de plaats, welke Calvarië heet, en in het Hebreeuwsch: Golgotha 1) aldaar kruisigden zij Hem, en met Hem twee anderen, aan elke zijde éénen, en Jesus in het midden. En Pilatus had ook een opschrift geschreven en boven het kruis geplaatst; dáár stond geschreven: Jesus, de Nazarener, Koning der Joden. Dit opschrift nu lazen velen der Joden; want de plaats, waar Jesus gekruisigd werd, was nabij de stad: en het was geschreven in het Hebreeuwsch, Grieksch en Latijn. De overpriesters der Joden zeiden dan tot Pilatus: schrijf niet: Koning der Joden; maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben Koning der Joden. Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven. De krijgsknechten nu,

1) Plaats voor de terechtstelling van misdadigers: galgenveld, kan men het noemen.

als zij Hem gekruisigd hadden, namen zijne kleederen en maakten vier deelen, voor elken krijgsknecht een deel, en den rok. De rok echter was zonder naad, van boven af geheel geweven. Zij zeiden dan tot elkander: Laat ons dien niet scheuren, maar daarover het lot werpen, voor wien hij zal zijn. Opdat de Schrift vervuld werd, die zegt: zij hebben mijne kleederen onder zich verdeeld, en over mijn gewaad hebben zij het lot geworpen. En dit nu deden de krijgsknechten. Er stonden nu bij Jesus' kruis zijne Moeder en de zuster zijner Moeder, Maria van Cleophas en Maria Magdalena. Toen Jesus dan zijne Moeder en den leerling, dien Hij liefhad, zag staan, sprak Hij tot zijne Moeder: Vrouw, ziedaar uw Zoon! Daarna sprak Hij tot den leerling: Zie, uwe Moeder! En van dat uur nam de leerling Haar tot zich. Daarna sprak Jesus, wetend, dat alles volbracht was, opdat de Schrift vervuld werd: Ik heb dorst. Er stond

nu een spons
steng
die a
den
is vo
en g
ter e
dood
omd
was,
kruis
(wan
verz
gebr
den
bra
den
wan
wan
ven
ma
zije
kw

nu een vat vol azijn. Zij dan eene spons, met azijn gevuld, om een hysopstengel gewonden hebbende, brachten die aan zijnen mond. Als Jesus dan den azijn genomen had, sprak Hij: het is volbracht! En Hij boog het hoofd, en gaf den geest. *Nu knielt de priester en overdenkt eenige oogenblikken den dood des Verlossers.* De Joden dan, omdat het de dag der voorbereiding was, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den Sabbat (want die Sabbat was een groote dag) verzochten Pilatus, dat hunne beenen gebroken en zij afgenomen zouden worden. De krijgsknechten kwamen dan en braken de beenen des eersten en van den tweeden, die met Jesus gekruisigd waren. Doch als zij bij Jesus gekomen waren, ziende, dat Hij al reeds gestorven was, braken zij zijne beenen niet: maar een van de soldaten doorstak zijne zijde met eene speer, en terstond kwam er water en bloed uit. En hij,

die het gezien heeft, heeft daarvan getuigenis gegeven en zijn getuigenis is waarachtig: en hij weet, dat hij de waarheid zegt, opdat ook gij moogt gelooven. Want dit is geschied, opdat de Schrift vervuld werd: Gij zult geen been van hem breken. En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien, wien zij doorstoken hebben.

*Het volgende wordt op den Evangelie-
toon gezongen, nadat de priester gebeden
heeft het gebed: «Zuiver mijn hart»
bl. 88.*

En daarna verzocht Jozef van Arimathea (daar hij een leerling van Jesus was, maar in het geheim, uit vrees voor de Joden,) Pilatus, dat hij het lichaam van Jesus mocht afnemen. En Pilatus liet het toe. Hij kwam dan, en nam het lichaam van Jesus af. En Nicodemus kwam ook, die 't eerst bij nacht tot Jesus gekomen was en bracht een meng-

sel van
ponder
van J
rijen i
de Jo
En en
kruisi
een r
iema
voorh
graf

In
pries
en b

F
Lev
iede
den
digi
de
nee

sel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden. Zij namen dan het lichaam van Jesus, en wonden het met specerijen in linnen doeken, gelijk het bij de Joden gewoonte was te begraven. En er was in de plaats waar Hij gekruisigd was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was. Dáár nu, om den voorbereidingsdag der Joden, dewijl het graf nabij was, legden zij Jesus.

3.

In naam der Kerk stort thans de priester innige gebeden voor alle staten en behoeften.

Flectamus genua: buigen wij de knieën, Levate: Staat op, zegt de priester voor ieder gebed; maar als hij voor de Joden gaat bidden, laat hij deze uitnoodiging achter, om het te verfoeien, dat de Joden weleer uit spot Jesus voor zijn neergeknield.

Bidden wij, ons allergeliefsten, voor de H. Kerk Gods: dat onze God en Heer haar in vrede en eendracht over heel de aarde heen gelieve te bewaren; vorsten en machten aan haar onderwerpe, en ons geve, dat wij in een gerust en ongestoord leven, God, den almachtigen Vader, mogen verheerlijken.

LAAT ONS BIDDEN.

Voor de Kerk.

Almachtige, eeuwige God, die in Christus uwe heerlijkheid aan alle volken hebt geopenbaard; bewaar de werken uwer barmhartigheid; opdat uwe over geheel de aarde verspreide Kerk, met standvastig geloof volharde in de belijdenis van uwen Naam. Door denzelfden Heer, Jesus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Voor den Paus.

Laat ons bidden ook voor onzen allerheiligsten Vader Leo, dat onze God en Heer, die hem tot Opperherder heeft gekozen, hem ook gezond en ongedeerd voor zijne H. Kerk beware, om te kunnen besturen het heilige volk Gods.

Almachtige, eeuwige God, die alles met wijsheid vaststelt; zie genadig op onze beden neer, en bewaar in uwe goedertierenheid den voor ons gekozen Opperpriester, opdat het christenvolk, door U zelve bestuurd, onder zoo grooten opperherder in verdiensten van geloof toeneme. Door onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

Voor de geestelijkheid.

Laat ons bidden ook voor alle Bisschoppen, Priesters, Diakens, Subdiakens, Acolyten (Lichtdragers) Exorcisten (Duiwelbezweerders) Lectoren (Lezers) Ostiarii (Deurbewaarders), Belijders, Maag-

den, Weduwen, en voor geheel het heilige volk Gods.

Almachtige, eeuwige God, door wiens geest het geheel lichaam der Kerk bestuurd wordt en geheilgd; verhoor ons, die voor alle orden smeeken, opdat Gij van allen in hunne waardigheid, door de hulp uwer genade, getrouw moget gediend worden. Door onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

Voor de nieuwgedoopten. 1)

Laat ons bidden ook voor onze doopleerlingen: dat onze God en Heer hun de ooren des harten en de deur van barmhartigheid opene; opdat zij door het bad der wedergeboorte de vergeving aller zonden ontvangen en bevonden worden te zijn in Jesus Christus, onzen Heer.

Almachtige, eeuwige God, die uwe

.....
1) Vroeger werd gebeden voor den Roomschen Keizer; doch dewijl er geen Roomsche Keizer is, wordt dit gebed achtergelaten.

Kerk de vruchtbaarheid geeft, om gestadig nieuw kroost voort te brengen; vermeerder in onze doopleerlingen geloof en wetenschap, opdat zij, in het bad des doopsels herboren, tot het getal uwer aangenomen kinderen behooren. Door onzen Heer Jesus Christus. enz. Amen.

Voor alle behoeften der menschheid.

Zeer geliefden, bidden wij God, den almachtigen Vader, dat Hij de wereld van alle dwalingen zuivere; ziekten wegneme; hongersnood afwere, de gevangnissen opene, de boeien slake, aan de reizenden terugkomst, aan de zieken gezondheid, aan de zeevarenden de haven des behouds genadig verleene.

Almachtige, eeuwige God, troost der bedroefden, steun der noodlijdenden, laat de gebeden van hen die tegen alle soort van kwellings uwe hulp inroepen, tot u komen; opdat allen zich verblijden,

dat uwe barmhartigheid hen in hunne behoeften heeft bijgestaan. Door onzen Heer Jesus Christus, enz. Amen.

Voor de ketters en scheurmakers.

Laten wij bidden ook voor de ketters en scheurmakers: dat onze God en Heer hen trekke uit alle dwalingen, en tot de H. Moeder, de Katholieke en Apostolieke Kerk gelieve terug te roepen.

Almachtige, eeuwige God, die allen behoudt en niet wilt, dat iemand verloren ga, zie op de zielen neder, die door list des duivels bedrogen zijn, opdat zij alle boosheid van ketterij afleggen en met berouw over hunne dwaling, tot de eenheid uwer waarheid terugkeeren. Door onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

Voor de Joden.

Laten wij ook bidden voor de trouwelooze Joden: dat onze God en Heer

den
harter
Chris
Al
trouw
hartij
den,
stort
dat
duist
zelfd

L
nen,
rech
opda
zich
God
Chr
A
doo
altij

den blinddoek wegneme van hunne harten; opdat ook zij den Heer Jesus Christus erkennen.

Almachtige eeuwige God, die ook de trouwelooze Joden niet van uwe barmhartigheid uitsluit; verhoor onze gebeden, die wij voor dat verblinde volk storten, opdat zij het licht uwer waarheid, dat Christus is erkennend, aan hunne duisternis onttrokken worden. Door denzelfden Jesus Christus enz. Amen.

Voor de heidenen.

Laat ons ook bidden voor de heidenen, dat de almachtige God de ongerechtigheid van hunne harten wegneme; opdat zij hunne afgoden verlaten en zich bekeeren tot den levenden en waren God, en zijnen eenigen Zoon, Jesus Christus, onzen Heer.

Almachtige eeuwige God, die den dood der zondaren niet zoekt, maar altijd hun leven, ontvang genadig ons

gebed en verlos hen van den dienst der afgoden en neem hen in uwe H. Kerk op tot lof en verheerlijking van uwen naam. Door onzen Heer Jesus Christus enz, Amen.

De priester ontdoet zich van het kasuifel en begint het Kruis te ontsluiëren. Het is de treffende aanwijzing van het werktuig onzer verlossing, het Kruis, waaraan het heil der wereld heeft gehangen; en de verheerlijking daarvan. Tot driemaal toont de priester het kruis aan het volk, zingend:

Ecce lignum crucis, in quo Salus mundi pependit.

Ziet het hout des Kruises, waaraan het heil der wereld gehangen heeft.

En alle geloovigen knielen eerbiedig neer, als gezongen wordt:

Venite, adorémus

Komt, laten wij het aanbidden.

De
een h
Godm
besche
Pilato
aang
eerb
ben,
kruis
Daa
de v
zing
ten,
rich
voor
niet

I
fec
con
spō

Deze driemaal herhaalde vereering is een herstel van eer aan den gekruisten Godmensch voor de driemaal herhaalde beschimping, welke de Joden bij Caiphaz Pilatus en aan het Kruis Jesus hebben aangedaan. Daarom ook, na zich uit eerbied van zijn schoeisel ontdaan te hebben, knielt de priester driemaal voor het kruis, eer hij de H. Wonden 1) kust. Daarna volgen anderen den priester in de vereering der H. Wonden. Inmiddels zingt het koor de Improperia, verwijten, welke de Zaligmaker van het Kruis richt tot Zijne Kruisigers en tot allen, voor wie Hij gekruist is en die zijne liefde niet erkennen.

IMPROPERIA.

Pòpule meus quid feci tibi? aut in quo contristavi te? respònde mihi.

VERWIJTEN.

Mijn volk, wat heb ik u gedaan, of waardoor u bedroefd? antwoord mij.

.....
1) Uit eerbied alleen de voeten.

Quia eduxi te
de terra Aegypti:
parasti crucem
Salvatori tuo.

Omdat ik u uit
Egypte geleid heb:
hebt gij een kruis
aan Uwen Zalig-
maker bereid.

*Het koor (volk) weet op deze verwij-
ten niet te antwoorden, dan met een ge-
roep om ontferming: 1)*

Agios, o Theos!
Sanctus Deus.
Agios ischyros.
Sanctus fortis.
Agios athanatos,
elèyson imas.

Sanctus immortà-
lis, miserere nobis.

Quia eduxi te per
desèrtum quadra-
ginta annis:

De Heilige God!
De Heilige God!
De Heilige, Sterke!
De Heilige, Sterke!
Heilige, Onster-
felijke, ontferm u
onzer.

Heilige, Onster-
felijke, ontferm u
onzer.

Omdat Ik u uit-
gevoerd heb, door
de woestijn heen
gedurende veertig
jaren,

1) Het eerste koor stelt voor de Oostersche kerk,
die het grieksch; het tweede de Westersche kerk, die
het latijn gebruikt als taal hunner kerk.

et manna cibavi
te,

et introduxi te in
terram satis bonam,

parasti crucem
salvatori tuo.

en u met man-
na gespijst heb,
en u gevoerd heb
in een zoo goed
land,

hebt gij voor u-
wen Zaligmaker
het Kruis bereid.

*De koren antwoorden elkander in het
grieksch en latijn.*

AGIOS O THEOS,

SANCTUS DEUS.

Quid ultra debui
facere tibi, et non
feci?

Wat heb ik meer
voor u moeten doen
dat ik niet gedaan
heb?

Ego quidem plan-
tavi te vineam me-
am speciosissimam:

Ik heb u name-
lijk geplant, als
mijn allerkostbaar-
sten wijngaard:

et tu facta es
mihi nimis amara:
aceto namque si-
tim meam potasti.

en gij zijt mij
al te bitter gewor-
den, want azijn
hebt gij mij in mij-
nen dorst gegeven:
en met eene lans

et lancea perfo-

ràsti latus Salvatò-
ri tuo.

hebt gij de zijde
van Uwen Zalig-
maker doorstoken.

Ÿ Ego propter te
flagellàvi Aegyptum
cum primogènitis
suis.

et tu me flagellà-
tum tradidisti.

Pòpule meus etc.
tot: Quia eduxi.

Om uwentwille
heb ik Egypte in
zijne eerstgebore-
nen gekastijd:

en gij hebt mij
ter geeseling over-
geleverd.

Mijn volk enz.
tot: omdat ik u
gevoerd heb, enz.

achter ieder Ÿ te herhalen

Ÿ Ego eduxi te
de Aegypto, de-
mèrso Pharaòne in
mare rubrum:

et tu me tradi-
disti principibus
sacerdòtum.

Ÿ Ego ante te
apèrui mare: et tu

Ik heb U gevoerd
uit Egypte, en Pha-
rao doen omko-
men in de roode
zee:

en gij hebt mij
aan de oversten
der priesters over-
geleverd.

Ik heb de zee
voor u geopend:

aperuisti l'ancea la-
tus meum.

Ÿ Ego ante te
praeivi in columna
nubis:

et tu me duxisti
ad praetorium Pi-
lāti.

Ÿ Ego te pavi
manna per desèr-
tum:

et tu me caeci-
disti à lapis et fla-
gèllis.

Ÿ Ego te potàvi
aqua salutis de
petra:

et tu me potàsti
felle et acèto.

Ÿ Ego propter te
Chananaeorum reges
percussi:

en gij hebt met
eene lans mijne
zijde geopend.

Ik ben u in eene
wolkkolom voor
uitgegaan:

en gij hebt mij
geleid tot het ge-
rechtshuis van Pi-
latus.

Ik heb u in de
woestijn met man-
na gespijsd:

en gij hebt mij ge-
slagen met kaak-
slagen en geesel-
riemen.

Ik heb u gedrenkt
met verkwikkend
water uit de steen-
rots:

en gij hebt mij
gal en azijn te
drinken gegeven.

Om uwentwille
heb ik de koningen
van Kanaän ver-
slagen:

et tu percussisti
arundine caput
meum.

✠ Ego dedi tibi
sceptrum regale:

et tu dedisti cà-
piti meo spineam
corònam.

✠ Ego te exaltavi
magna virtùte:

et tu me suspen-
disti in patibulo
crucis.

en gij hebt mij
op het hoofd met
een rietstok gesla-
gen.

Ik heb u een ko-
ningsscepter ge-
geven:

en gij hebt op
mijn hoofd eene
doornenkroon ge-
zet.

Ik heb u met
groote kracht ver-
heven:

en gij hebt mij
geslagen aan het
schandhout des
kruis.

AGIOS O THEOS enz. SANCTUS DEUS enz. 1)

5.

*Na de vereering van het Kruis, wordt
dit door den priester eerbiedig opgeno-*

.....
1] Volgt een lofzang op het H. Kruis, doch dewijl
het getal vereerders van het Kruis gewoonlijk klein
is, zullen deze voldoende zijn.

men en op het altaar geplaatst.

Op dezen dag wil de H. Kerk, dat de geloovigen alle aandacht gevestigd houden op het bloedig Offer, dat heden op Calvarië werd voltrokken. Daarom wordt heden niet het onbloedig Offer der H. Mis opgedragen, waardoor de H. Kerk opnieuw verkondigt, dat het bloedig Sacrificie des Kruizes en het onbloedig Sacrificie der Mis hetzelfde Offer zijn. In plechtige processie 1) wordt het H. Sacrament uit het H. Graf naar het hoofdaltaar teruggevoerd; en onder eenige gebeden door den priester genuttigd. Het is dus slechts eene Communie niet eene offerande.

Onder deze processie wordt gezongen:

VEXILLA REGIS (blz. 198.)

Aan het altaar gekomen, legt de pries-

1) Vóór het ontdekte Kruis, tusschen twee die-
naars met brandende waskaarsen, dan de zangers,
vervolgens de flambouwendragers en eindelijk de pries-
ter met het H. Sacrament onder een troonhemel.
De flambouwen worden eerst aangestoken bij het
het H. Graf en gedoofd na de Communie.

*ter de H. Hostie eerbiedig op den lin-
nen doek, giet wijn en water in den kelk
en bewierookt het, zeggende:*

Deze wierook, door u gezegend, stijge
op tot u, o Heer; en uwe barmhartig-
heid dale over ons.

Vervolgens het altaar bewierookend:

Dat mijn gebed, Heer, opstijge, gelijk
een reukoffer voor uw aangezicht en de
opheffing mijner handen als een avond-
offer. Stel, o Heer, een wacht aan mijnen
mond, en eene deur rondom mijne lip-
pen, opdat mijn hart zich niet tot woord-
den van boosheid neige, om veront-
schuldiging voor mijne zonden te zoeken.

Het wierooksvat teruggevend, bidt hij:

De Heer ontsteke in ons het vuur
zijner liefde en de vlam van zijn eeu-
wig welbehagen. Amen.

Na de handenwassching, zegt hij in

het midden des altaars:

Mochten wij, Heer, in den geest van ootmoed en met een berouwhebbend hart door u worden aangenomen, en heden ons offer voor u zóó geschieden, dat het u, Heer God, behage.

Als gewoonlijk, wendt de priester zich tot het volk, zeggende: »Orate, fratres.»

Bidt, broeders, opdat mijn en uw offer behagelijk worde aan God, den almachtigen Vader. *Het volk antwoordt:* De Heer neme dit offer uit uwe handen aan, tot lof en verheerlijking van zijn naam, en ook tot welzijn van ons en van geheel zijne H. Kerk. Amen.

Al het overige uit de gewone Mis weglatend, bidt hij aanstonds het »Onze Vader'', Pater noster.

Laat ons bidden. Door heilzame geboden aangemaand, en door goddelijke

leering onderwezen, durven wij zeggen: Onze Vader, die in de Hemelen zijt! Geheiligd zij uw Naam! Ons toekome uw rijk! Uw wil geschiede op de aarde als in den Hemel! Geef ons heden ons dagelijksch brood! En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren! En leid ons niet in bekoring! Maar verlos ons van den kwade. Amen.

Wij bidden u, o Heer, verlos ons van alle verleden, tegenwoordig en aanstaand kwaad; en door de voorspraak van de heilige en roemwaardige Moeder Gods, altijd Maagd, Maria; van uwe heilige Apostelen Petrus en Paulus, en Andreas, en alle Heiligen; geef genadiglijk vrede in onze dagen; opdat wij, door den bijstand uwer barmhartigheid geholpen, ten alle tijden mogen zuiver zijn van zonde en van alle kwaad bevrijd. Door denzelfden Jesus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God

doo

A

in a

hoo

de

dit

den

L

Hee

mij

tot

doo

tot

ter

God

eenl

eeuv

II

den

L

klop

door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Alsnu neemt de priester de H. Hostie in de rechterhand en houdt die boven het hoofd ter aanbidding opgeheven; breekt de H. Hostie en nuttigt Ze, na slechts dit één gebed vóór de H. Communie gebeden te hebben.

Laat de nuttiging van uw Lichaam, Heer Jesus Christus, dat ik onwaardige mij verstout te ontvangen, niet strekken tot mijn oordeel en verdoemenis; maar door uwe goedertierenheid strekke het tot bescherming van ziel en lichaam en ter bekoming van genezing. Die met God den Vader leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ik zal het hemelsch Brood nemen, en den naam des Heeren aanroepen.

Driemaal zegt hij, telkens op de borst kloppend :

Heer, ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak komt; maar spreek slechts één woord en mijne ziel zal gezond worden.

Vervolgens: Het Lichaam van onzen Heer Jesus Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen.

Na de Nuttiging bidt de priester:

Geef, Heer, dat hetgeen we met den mond genomen hebben, met een rein geweten ontvangen, en dat het van eene tijdelijke gave ons een eeuwig geneesmiddel geworden.

Hierop verlaat de priester het altaar, ontdoet zich in de sacristij van kasuifel, stoel en manipel, neemt een paarsche stoel en ontkleedt het altaar, gelijk op Wit-ten Donderdag.

III.

PAASCHZATERDAG.

I-

I. Om de plechtigheden van dezen dag te begrijpen, moet men twee zaken in het oog houden.

1° Eertijds werd op dezen morgen de H. Mis niet opgedragen, doch eerst in den nacht van Zaterdag op Zondag, ter gedachtenis aan de Verrijzenis van Christus. Deze nachtelijke Dienst wordt nu den Zaterdagmorgen volbracht, doch de oefeningen zijn dezelfde gebleven.

2° Op dezen dag (nacht) werden de Doopleerlingen tot het H. Doopsel voorbereid, en hun dit H. Sacrament toegediend.

II. De plechtigheden van dezen dag zijn, en beteekenen :

1° De zegening van het nieuwe vuur.
a) Te voren worden alle lichten uitge-

doofd: afbeelding van de duisternis, waarin de aarde verzonken lag vóór de Verlossing; aanduiding ook, dat thans met 's Heeren Verrijzenis de oude Wet ophield.

- b) Dit vuur wordt geslagen uit een steen; zinnebeeldige aanduiding van Christus, het licht der wereld, die in een steenen graf begraven, met schitterende heerlijkheid daaruit verrees.*
- c) Buiten de Kerk wordt het vuur geslagen, gelijk ook het graf van Christus was buiten Jerusalem.*
- d) De drietakkige kaars welke het eerst aan het nieuw vuur ontstoken wordt, stelt de H. Drievuldigheid voor, die wegens de verlossing het eerst geloofd en geprezen wordt.*
- e) Tegelijk met het vuur worden gewijd 5 wierookkorrels, in was gestoken. Zij herinneren ons aan de specerijen, waarmee het lichaam van Jesus gebalsemd werd, en tevens aan Zijne vijf heilige wonden.*

Ge
v.
uwen
La
wen
uwer
de ge
dat u
ons g
door
mels
dat v
ten d
raken
Heer.

He
ganke
van a
U, di

Gebeden der zegening van het vuur.

℣. De Heer zij met U. R. En met uwen geest.

Laat ons bidden: God, die door uwen Zoon, die de hoeksteen is, het vuur uwer heerlijkheid hebt medegedeeld aan de geloovigen; heilig † dit nieuwe vuur dat uit een kesteen voortgebracht, tot ons gebruik zal dienen; en vergun ons door deze paaschfeesten zoozeer tot hemelsche verlangens ontstoken te worden, dat wij met zuivere harten tot de feesten der eeuwige heerlijkheid mogen geraken. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer God, almachtige Vader, onvergankelijk Licht, die de Schepper zijt van alle licht; zegen † dit licht, dat door U, die de geheele wereld verlicht hebt,

geheiligd en gezegend is; opdat wij door dat licht ontvlamd en door het vuur uwer heerlijkheid verlicht worden; en gelijk Gij Mozes, als hij uit Egypte toog, verlicht hebt, zóó verlicht ook onze harten en zinnen, opdat wij verdienen tot het eeuwig licht en leven te komen. Door Christus, onzen Heer. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God; gewaardig u ons bij te staan, die dit vuur zegenen in Uwen Naam en in dien van uwen eeniggeboren Zoon, God, en onzen Heer Jesus Christus en van den H. Geest; en bescherm ons tegen de vurige pijlen des vijands en bestraal ons met hemelsche genade. Die leeft en heerscht met denzelfden, uwen Eeniggeboren Zoon en den H. Geest, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

M
een
kon
o c
van
Offe
stra
gev
iets
wor
den
jeste
onze

Z
gena
Ker
prie
een

3.

Zegening der wierookkorrels.

Mogè, bidden wij u, almachtige God, eene milde uitstorting van uwen zegen † komen over dezen wierook; ontsteek dien o onzichtbare Herschepper, tot luister van dezen nacht; opdat niet alleen het Offer, dat dezen nacht opgedragen is, strale van het door u onzichtbaar toegevoerd licht; maar moge overal, waar iets van het geheimenis dezer wijding worde gebracht, des duivels list worden uitgedreven en de kracht uwer majesteit hulp verleenen. Door Christus onzen Heer. Amen.

4.

Zoodra het vuur en de wierook gezegend zijn, toont zich de vreugde der Kerk in alle verdere plechtigheden: De priester verruilt de paarsche stoel voor een witte (of: de Diaken kleedt zich in

witte dalmatiek) keert in de kerk terug, steekt achter, in het midden der kerk en vóór het altaar achtereenvolgens de drie kaarsen van den drietak aan: geknield en telkens met verheffing van stem zingend: Lumen Christi: Het Licht van Christus: waarop het koor antwoordt: »Deo gratias:» God zij dank: (den Vader, den Zoon, den H. Geest, voor het volbrachte Verlossingswerk.)

3° Wijding der Paaschkaars.

De Paaschkaars, voor zij ontstoken is, beteekent Christus, gestorven in het graf; ontstoken, den Verrezen Verlosser, die stralend van heerlijkheid uit het graf opstond. Daarom ook wordt deze kaars versierd en met bijzondere plechtigheid gewijd.

Op verheven toon zingt de priester (Diaken) den Lof van Hem, Dien de paaschkaars verbeeldt; steekt daarin de vijf wieroorkorrels, ter herinnering aan

de vijf Wonden des Verrezenen, en aan de specerijen waarmede het lichaam van Jesus gebalsemd werd; draagt haar in schoone bewoordingen aan den Hemelschen Vader op, en ontsteekt haar aan het drietakkig licht. Dan worden alle lichten in de kerk ontstoken, om te beduiden, dat »Christus het ware Licht is dat alle menschen verlicht, die in deze wereld komen.» Vervolgens herneemt de priester (Diaken) den lof der paaschkaars en bidt op denzelfden feestelijken toon voor den Paus en Bisschop.

EXULTET.

Nu verheuge zich het Engelenkoor der hemelen! Met vreugde worden gevierd de geheimenissen Gods! En schalle de bazuin des heils voor de overwinning van een zoo grooten Koning! Ook verblijde zich de aarde, met zoo grooten glans bestraald; en door den luister des eeuwigen Konings beschenen, ge-

voele zij zich ontheven aan de overal verspreide duisternis. Verheuge zich ook onze Moeder, de H. Kerk, met den glans van zoo groot licht getooid en deze tempel weergalme van de luide jubelzangen der volken! Daarom allerliefste broeders, die hier tegenwoordig zijt bij dit wonder-heldere licht, roept, bid ik u, met mij de barmhartigheid in van den Almachtigen God, opdat Hij, die zich gewaardigd heeft mij onverdiend onder de Levieten op te nemen, mij de klaarheid van zijn licht instorte en den lof dezer kaars doe voleinden. Door onzen Heer Jesus Christus, zijnen Zoon, die met Hem leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen: R_p. Amen. V. De Heer zij met u. R_p. En met uwen geest. V. Hef de harten omhoog. R_p. Wij hebben ze tot den Heer opgeheven. V. Danken wij den Heer, onzen God. V. Dat is billijk en rechtvaardig. Inderdaad, het is billijk en rechtvaar-

dig, den onzichtbaren God, den almachtigen Vader, en zijnen eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jesus Christus met alle innigheid van hart en ziel en overluide te loven. Hem, die voor ons aan den eeuwigten Vader de schuld van Adam voldaan heeft; en den ouden schuldbrief door zijn dierbaar bloed heeft uitgewischt. Want dit zijn de Paaschfeesten, waarop dat waarachtig Lam geslacht wordt, met welks bloed de deuren der geloovigen worden geheiligd. Dit is de nacht, waarin gij eertijds onze vaders, de kinderen Israëls uit Egypte gevoerd en droogvoets de Roode zee hebt doen doorgaan. Dit is dan ook de nacht, die de duisternis der zonden door de lichtkolom heeft verdreven. Dit is de nacht, die al de in Christus geloovenden over de heele aarde heen aan het bederf der wereld en de duisternis der zonden heeft onttrokken, aan de genade weergeeft, plaatst onder het getal der heiligen. Dit is de nacht, waarin Christus de

banden des doods heeft verbroken en als overwinnaar uit de dooden is opgestaan. Niets toch baatte het ons geboren te zijn, zoo het ons niet gegeven ware verlost te worden. O wondere verwaardiging uwer goedheid jegens ons! O onwaardeerbare liefde: om den slaaf vrij te koopen, hebt Gij uwen Zoon overgeleverd! O zeker noodwendige zonde van Adam, welke door den dood van Christus vernietigd is! O gelukkige schuld, die verdiend hebt zoodanigen en zoo verheven Verlosser te hebben! O waarlijk zalige nacht, die alleen waardig waart tijd en uur te kennen, waarop Christus van de dooden verrezen is! Dit is de nacht, waarvan geschreven staat: En de nacht zal helder zijn als de dag! En de nacht is mijne verlichting in de vreugde! Het heil dus, in dezen nacht uitgewerkt, drijft misdaden voort, wascht schulden af: en geeft de onschuld aan de gevallenen weer en blijmoedigheid aan de bedrukten, verbant haat, kweekt

eendracht en brengt de machtigen ten onder.

*De vijf gewijde wierookkorrels worden
nu in de paaschkaars gestoken,*

In dezen genadevollen nacht, neem Heilige Vader, het avondoffer van dezen wierook aan, dat U de H. Kerk bij de plechtige opdracht dezer kaars, door de nijverheid der bijen vervaardigd, door de handen harer dienaren aanbiedt. Maar nu kennen wij den lof dezer (vuur) kolom; die het glinsterend vuur ter eere Gods ontsteekt.

De paaschkaars wordt aangestoken.

(Het vuur) Dat, ofschoon in deelen gedeeld, toch door licht mede te deelen niet vermindert. Want het (vuur) wordt gevoed door het smeltende was, dat de moederlijke bij tot bestanddeel van dezen kostbaren fakkel heeft voortgebracht.

De godslamp wordt aangestoken.

O waarlijk zalige nacht, die de Egyptenaren heeft uitgeplunderd, de Hebreëwen heeft verrijkt! Nacht, waarin het hemelsche met het aardsche, het goddelijke met het menschelijke vereenigd wordt. Wij bidden dus u, o Heer, dat deze kaars, ter eere van Uwen Naam gewijd om de duisternis van dezen nacht te verdrijven, onophoudelijk voortdure en haar licht in zoeten geur aangenomen, met het daglicht ineensmelte. De morgenster vinde haar branden. Die morgenster, bedoel ik, die nooit ondergaat. Die namelijk, welke opgestaan uit de dooden helder over het menschelijk geslacht heeft geschenen (Christus.) Wij smeeken dan U, Heer: dat Gij ons, uwe dienaren, al de geestelijken, en het allergodsdienstigst volk, tegelijk met den allerheiligsten Vader N. N. (Paus Leo XIII) en onzen Bisschop N. N. vrede wilt geven in onze dagen en

ons
sch
ren
uw
lee
H.
eeu

gon
te b
die
mia
voo
zelf
behe
voo
tus;
van
Tw
twa
ze e

ons in de paaschfeesten voortdurend beschermen, besturen, behoeden en bewaren. Door denzelfden Jesus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met U leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, God door alle eeuwen der eeuwen. R. Amen.

5.

Na de wijding der Paaschkaars begon men eertijds de doopleerlingen voor te bereiden tot het H. Doopsel. Omdat die voorbereiding lang duurde, werd inmiddels en tevens tot hun onderricht voorgelezen uit de H. Schrift, Deze zelfde lezingen uit de H. Schrift zijn behouden. Zij zijn eene voorspellende voorstelling van de Verlossing door Christus; en eene zinnebeeldige voorstelling van het christelijk leven der gedoopten. Twaalf in getal, herinneren ze aan de twaalf artikelen des geloofs, waarmede ze eene wondere overeenkomst hebben.

I.

De schepping.

ART. I. IK GELOOF IN GOD, DEN VADER
ALMACHTIG, SCHEPPER VAN HEMEL EN
AARDE.

*Eerste voorspelling uit het Boek der
schepping I en II hoofdstuk.*

In den beginne heeft God hemel en aarde geschapen. De aarde was nu woest en ledig, en er was duisternis over den afgrond: en de Geest Gods zweefde over de wateren. En God zeide: dat het licht worde. En het werd licht. En God zag dat het licht goed was: en Hij scheidde het licht van de duisternis. En Hij noemde het licht: dag, en de duisternis: nacht. En het werd avond en morgen: èèn dag. Ook zeide God: Dat er een uitspansel zij tusschen de wateren: en dat het de wateren van elkander scheide. En God

maak
water
van
En
het
avon
zeide
den
zame
word
God
geza
zeeën
Toer
zaad
fruit
hun
zich
zoo.
voor
aard
elk
God
werd

maakte het uitspansel en scheidde de wateren, die onder het uitspansel waren van deze, die boven het uitspansel waren. En het geschiedde zoo. En God noemde het uitspansel: hemel. En het werd avond en morgen: de tweede dag. Dan zeide God: Dat de wateren, die onder den hemel zijn, zich in eene plaats verzamelen: en dat het drooge zichtbaar worde. En het geschiedde aldus. En God noemde het drooge: aarde, en de gezamenlijke wateren (noemde Hij:) zeeën. En God zag dat het goed was. Toen zeide Hij: dat de aarde groen en zaaddragend gewas voortbrenge: en fruitboomen, die vruchten dragen naar hunnen aard, die hun eigen zaad in zich hebben op aarde. En het geschiedde zoo. De aarde bracht dan groen gewas voort, hetwelk zaad gaf volgens zijnen aard, en vruchtdragend geboomte, dat elk zijn zaad had naar zijnen aard. En God zag, dat het goed was. En het werd avond en morgen: de derde dag.

DER
EN

der

en
nu
rnis
ods
God
verd
goed
de
cht:
het
Ook
zij
de
God

Ook zeide God: dat er lichten komen in het uitspansel des hemels, die den dag van den nacht scheiden, en tot teekens zijn der tijden, dagen en jaren; opdat zij schijnen aan het uitspansel des hemels, en de aarde verlichten. En het geschiedde zoo. God maakte dan twee groote lichten, het grooter licht om over den dag, het kleiner om over den nacht te staan, en de sterren: En Hij stelde ze in het uitspansel des hemels, opdat zij lichten zouden over de aarde. En dat zij over den dag en den nacht zouden staan, en het licht en de duisternis onderscheiden. En God zag, dat het goed was. En het werd avond en morgen: de vierde dag. Voorts zeide God: dat de wateren levend zwemmend gedierte voortbrengen en gevogelte over de aarde onder het uitspansel des hemels. En God schiep de groote zeevisschen en allerlei levend en wemelend gedierte, dat de wateren voortbrachten volgens iederen aard: alsook al het ge-

voge
zag,
ze, z
u, e
dat
de a
gen:
Dat
nen
gedi
gens
En
volg
en a
elk
dat
Laat
beel
heer
zee,
over
en o
zich
den

vogelte, elk volgens zijne soort. En God zag, dat het goed was. En Hij zegende ze, zeggende: Groeit en vermenigvuldigt u, en vervult de wateren der zee; en dat de vogelen vermenigvuldigen over de aarde. En het werd avond en morgen: de vijfde dag. Ook zeide God: Dat de aarde levende wezens naar hunnen aard voortbrenge: vee en kruipend gedierte en dieren des velds, elk volgens zijne soort. En het geschiedde zoo. En God maakte de dieren der aarde volgens hunnen aard, alsook het vee en al het kruipend gedierte der aarde, elk volgens zijne soort. En God zag, dat het goed was. Toen zeide Hij: Laat ons den mensch maken naar ons beeld en onze gelijkenis: en dat hij heerschappij voere over de visschen der zee, over de vogelen des hemels en over het vee en over de geheele aarde en over al het kruipend gedierte, dat zich op aarde beweegt. En God schiep den mensch naar zijn beeld; naar het

beeld van God heeft Hij hem geschapen: man en vrouw heeft Hij ze geschapen. En God zegende hen, en zeide: Groeit en vermenigvuldigt u, vervult de aarde en onderwerpt haar en gebiedt over de visschen der zee en over de vogelen des hemels en over alle dieren, die zich op aarde bewegen. En God zeide: ziet, ik geef u alle zaadgevend gewas, dat op aarde is: en alle boomen die in zich hun eigen zaad hebben, ieder naar zijn aard, om u tot spijs te dienen. Alsook aan alle dieren der aarde, aan al de vogels des hemels en aan al wat zich beweegt op aarde en een levende ziel heeft, opdat zij te eten hebben. En het geschiedde zoo. God zag dan alle de dingen, die Hij gemaakt had: en zij waren zeer goed. En het werd avond en morgen: de zesde dag, De hemelen dan en de aarde en het geheele sieraad er van zijn voltooid. En God had zijn werk, dat Hij gemaakt had, den zevenden dag voltrok-

ken
van

Bu
Go
wijze
bare
wij,
weer
volge
eeuw
Heer

AR
NEN

Tz
schep

Al

ken en Hij rustte den zevenden dag,
van al het werk, dat Hij gemaakt had.

LAAT ONS BIDDEN.

Flectamus genua. Levate.

Buigen wij de knieën. Richt u op.

God, die den mensch op wonderbare wijze geschapen en op meer wonderbare wijze verlost hebt, geef ons, bidden wij, dat wij de aanlokselen tot zonde weerstaan door de inspraak der rede te volgen, opdat wij verdienen, tot de eeuwige vreugde te geraken. Door onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

II.

De zondvloed.

ART. II. EN IN JESUS CHRISTUS ZIJ-
NEN EENIGEN ZOON, ONZEN HEER.

*Tweede voorspelling uit het boek der
schepping. Hoofdstuk V. VI. VII. VIII.*

Als Noë nu vijf honderd jaren oud

was, gewon hij Sem, Cham en Japhet. Als nu de menschen begonnen te vermenigvuldigen op aarde en zij dochters gewonnen hadden: zagen de zonen Gods de dochters der menschen, dat zij schoon waren, en namen uit die allen zich huisvrouwen die zij uitkozen. En God zeide: Mijn geest zal niet eeuwig met den mensch blijven, omdat hij vleesch is: en zijne dagen zullen zijn honderd en twintig jaren. En er waren in die dagen reuzen op aarde. Want nadat de zonen Gods tot de dochters der menschen genaderd waren en deze gebaard hadden, waren deze de machtigen, van ouds befaamde mannen. God dan ziende, dat der menschen boosheid groot was op aarde en al de gedachte huns harten altijd op het kwaad gericht; zoo berouwde het Hem, dat Hij den mensch op aarde gemaakt had. En het smartte Hem in het binnenste des harten, en Hij sprak: Ik zal den mensch, dien ik geschapen heb van het aanschijn der

aar
de
de
mij
von
slac
vaa
nak
En
Jap
voo
boo
aarc
had
zeid
vlee
aarc
hun
verc
scha
de a
buit
gij
driel

aarde verdelgen; van den mensch tot de dieren; van de kruipende dieren tot de vogelen des hemels, want het berouwt mij, ze gemaakt te hebben. Doch Noë vond genade bij God. Dit zijn de geslachten van Noë: Noë was een rechtvaardig en volmaakt man onder zijne nakomelingen en wandelde met God. En hij gewon drie zonen: Sem, Cham Japhet. Maar de aarde was bedorven voor Gods aanschijn en vervuld van boosheid, En als God zag, dat de aarde bedorven was (want alle vleesch had zijnen weg op aarde bedorven) zeide Hij tot Noë: Het einde van alle vleesch is bij mij besloten; dewijl de aarde vervuld is van boosheid voor hun aanschijn: Ik zal hen met de aarde verdelgen. Maak u eene ark van geschaafd hout: gij zult verblijfsplaatsen in de ark maken en ze van binnen en buiten met pek bestrijken. En zóó zult gij ze maken; De lengte der ark zal zijn driehonderd elleboogsmaten; de breedte

vijftig en de hoogte dertig elleboogsmaten. Gij zult een venster in de ark maken en hare hoogte op eene elleboogsmaat voltrekken. De deur der ark zult gij ter zijde maken: beneden eet- en bovenverblijven zult gij er in maken. Zie, ik zal watervloeden over de aarde neerstorten, om alle vleesch, dat levensgeest in zich heeft, te dooden onder den hemel. Al wat op aarde is, zal vergaan. Maar met u zal ik mijn verbond aangaan; en gij zult in de ark gaan, gij en uwe zonen, uwe vrouw en de vrouwen uwer zonen met u. Ook van alle dieren van alle soort zult gij één paar in de ark brengen, opdat zij met u in het leven blijven: een van het mannelijk en een van het vrouwelijk geslacht. Van de vogelen naar hun soort, en van het vee naar zijn soort en van alle kruipend gedierte volgens zijn soort, zullen er twee van ieder met u ingaan, opdat zij in het leven blijven. Gij zult dus ook met u nemen van alle voedsel,

dat
en
tot
wat
dere
vloes
bral
afgr
den
ged
Op
en
vrou
met
naar
zijn
bew
gele
dan
kreg
zoo
den
boog
berg

dat eetbaar is en het bij u verzamelen, en het zal zoowel voor u, als voor hen tot voedsel zijn. Noë deed dan alles, wat God hem geboden had. Zeshonderd jaren was hij oud, als de water-vloeden de aarde overstroomden. Daar braken alle bronnen van den grooten afgrond, en de sluizen des hemels werden geopend. En het regende op aarde gedurende veertig dagen en nachten. Op dienzelfden dag ging Noë, en Sem en Cham en Japheth, zijne zonen: zijne vrouw en de drie vrouwen zijner zonen met hem in de ark: zij en alle dieren naar hunnen aard, al het vee volgens zijne soort, en al wat zich op aarde beweegt naar zijnen aard en al de vogelen naar hunnen aard. De ark dreef dan op de wateren. En de wateren kregen zeer de overhand op aarde, zoodat alle hooge bergen overal onder den hemel bedekt werden, vijftien elle-boogsmaten stond het water boven de bergen, die het overstroomd had. En

alle vleesch, dat op aarde leefde, is verdelgd: van alle vogelen, dieren, vee, van alle kruipend gedierte, dat op aarde kruipt. Doch Noë bleef alleen over en die met hem in de ark waren. En het water bleef op aarde staan honderd en vijftig dagen. Doch God, Noë en alle dieren en alle vee, die met hem in de ark waren, indachtig, deed een wind waaijen over de aarde, waardoor de wateren verminderden. En de bronnen van den afgrond en de sluizen des hemels werden tegengehouden. De wateren dan vloeiden heen en weer van de aarde weg: en zij begonnen na honderd vijftig dagen te verminderen. Na verloop dan van veertig dagen, opende Noë het door hem gemaakte venster van de ark, en liet een raaf uit, die uitging en niet terugkeerde totdat de wateren op de aarde waren opgedroogd. Na dezen zond hij eene duif uit, om te zien of de wateren nu op de aarde weg waren. Toen deze geene plaats

vond, waarop haar voet kon rusten, keerde zij tot hem terug in de ark: want de wateren stonden over geheel de aarde. Hij stak zijne hand uit en haar grijpende nam hij haar in de ark. Hij wachtte weder zeven dagen en liet andermaal eene duif uit de ark. Deze kwam 's avond tot hem en droeg in den bek een olijftak met groene bladeren. Noë begreep daaruit dat de wateren verdwenen waren. Echter wachtte hij nog zeven dagen en liet eene duif uit, die niet meer tot hem terugkwam. Toen sprak God tot Noë, zeggend: Gaat uit de ark gij, en uwe vrouw, uwe zonen en de vrouwen uwer zonen met u. Alle dieren, die bij u zijn van allerlei soort, zoo vogelen als vee en alle kruipend gedierte, die kruipen op aarde, leidt ze met u uit en betreedt de aarde: groeit en vermenigvuldigt u op haar. Noë ging dan uit en zijne zonen, zijne vrouw en de vrouwen zijner zonen met hem. Alsook alle levend gedierte vier-

voetig en kruipend, dat zich op aarde beweegt volgens zijn soort, ging uit de ark. En Noë bouwde den Heer een altaar, nam van al het rein vee en gevogelte en droeg op het altaar brandoffers op. En de Heer heeft den aangename geur geroken. (het was Hem aangenaam.)

LAAT ONS BIDDEN.

ψ. Buigen wij de knieën. ψ. Richt u op.

God onveranderlijke kracht en eeuwig licht, zie genadig neêr op het wondergcheimnis uwer geheele Kerk en voltrek zonder tegenkating het werk van 's menschen heil uit kracht uwer eeuwige beschikking, en dat de geheele wereld zie en ondervinde, dat het neergeworpene opgericht, het verouderde vernieuwd worden dat alles door Hem geheeld wordt, door wien het zijn oorsprong heeft genomen: Onzen Heer Jesus Christus Zoon, enz. Amen.

AR
H. GE

De
Schepp

In
ham
ham.
zeide
Zoon,
naar
zult g
gen o
wijzen
op, m
zich t
Isaac.
tot ee
plaats
Den c

III.

Het offer van Abraham.

ART. III DIE ONTVANGEN IS VAN DEN
H. GEEST, GEBOREN UIT DE MAAGD MARIA.

*Derde voorspelling uit het Boek der
Schepping. Hoofdstuk XXII.*

In die dagen: God beproefde Abraham en zeide tot hem: Abraham, Abraham. Hij antwoordde: hier ben ik. Hij zeide hem: Neem uw eeniggeboren Zoon, dien gij liefhebt, Isaac en ga naar het land des gezichts; en daar zult gij hem tot een brandoffer opdragen op één der bergen, dien ik u zal wijzen. Abraham stond dan 's nachts op, maakte zijn ezel gereed, nam met zich twee jongelingen en zijnen zoon, Isaac. En als hij hout gehouwen had tot een brandoffer, ging hij naar de plaats, dien God hem geboden had. Den derden dag, de oogen opslaand,

zag hij de plaats van verre: hij zeide tot de knechten: wacht hier met den ezel: ik en mijn zoon zullen tot ginds gaan, en na aanbeden te hebben, tot u terugkeeren. Hij nam ook het hout tot het brandoffer, en legde dat op zijnen zoon Isaac; doch het vuur en het zwaard droeg hij zelf in zijne handen. En als zij beiden voortgingen, zeide Isaac tot zijnen vader: Mijn vader. Hij antwoordde: Wat wilt gij, mijn zoon? Zie zeide hij, hier is vuur en hout; waar is het slachtdier tot het brandoffer? Maar Abraham zeide: God zal zich in het slachtdier tot een brandoffer voorzien, mijn zoon. Zij gingen samen voort, en kwamen tot de plaats, die God hem getoond had, alwaar hij een altaar bouwde en het hout er op ordende: en nadat hij Isaac zijnen Zoon gebonden had, legde hij hem op het altaar boven op den houtstapel. En hij strekte zijne hand uit, nam het mes, om zijnen zoon te slachtofferen. En zie, een Engel des

Hee
Abr
hier
steel
uit;
gij
Zoon
ham
ter
hoor
nam
op i
noen
om
zal
ren
Abra
ik ge
deze
eenig
zal i
nigv
en a
zee i

Heeren riep van den hemel, zeggend: Abraham, Abraham. Hij antwoordde: hier ben ik. En hij zeide tot hem: steek uwe hand naar den knaap niet uit; en doe hem niets: nu zie ik, dat gij God vreest, en uwen eeniggeboren Zoon om mij niet gespaard hebt. Abraham hief zijne oogen op en hij zag achter zijnen rug een lam, dat met zijne hoornen in de struiken verward was; dit nam hij en droeg het tot een brandoffer op in plaats van zijnen zoon. En hij noemde die plaats: De Heer ziet. Daarom zegt men nog heden: op den berg zal de Heer zien. En de Engel des Heeren riep andermaal van den hemel tot Abraham zeggend: Bij mij zelven heb ik gezworen, zegt de Heer, dewijl gij deze daad gedaan hebt en om Mij uwen eeniggeboren Zoon niet gespaard hebt, zal ik u zegenen en uw kroost vermenigvuldigen als de sterren des hemels, en als het zand dat aan den oever der zee is; uw kroost zal de poorten zijner

vijanden bezitten en in uw kroost zullen gezegend worden alle volkeren der aarde, omdat gij op mijne stem gehoorzaamd hebt. En Abraham keerde terug tot zijne knechten, en zij gingen samen naar Bersabee en hij woonde daar.

LATEN WIJ BIDDEN.

Ÿ. Buigen we de knieën. Ÿ. Richt u op.

God, opperste Vader der geloovigen, die over geheel de aarde de kinderen uwer beloften vermenigvuldigt door de genade van aanneming (tot kinderen Gods) over hen uit te storten; — en die door het paaschgeheimenis, Abraham, uwen dienaar, volgens uwen eed tot Vader van alle volken maakt; geef aan uw volk, dat het waardig tot de genade uwer roeping inga (aan zijne roeping tot het geloof beantwoorde.)

Door onzen Heer Jesus Christus, enz.
Amen.

IV.

Doortocht door de Roode Zee.

Art. IV. DIE GELEDEN HEEFT ONDER PONTIUS PILATUS, IS GEKRUIST, GESTORVEN EN BEGRAVEN.

Vierde Voorspelling uit het Boek der Uitgangen XIVe en XVe hoofdstuk.

In die dagen: Het geschiedde in de morgenwake, en ziet, de Heer zag door de vuur- en wolkkolom op de legerplaats der Egyptenaren en versloeg hun leger. Hij verdelgde de raderen der wagens en zij vielen in de diepte. De Egyptenaren zeiden dan: Laten wij vluchten voor de Israëlieten, want de Heer strijdt voor hen tegen ons. En God zeide tot Mozes: Strek uwe hand uit over de zee, dat de wateren op de Egyptenaren, over hunne wagens en ruiters terugkeeren. Als nu Mozes zijne hand over de zee had uitgestrekt, is

zij bij den vroegsten morgenstond tot hare vorige plaats teruggekeerd: en den vluchtenden Egyptenaren kwamen de wateren tegen en de Heer bedolf hen in het midden der golven. De wateren keerden weder en overdekten de wagens, en de ruiters van Pharao's geheele leger, die hem volgend de zee waren ingegaan: er bleef geen enkele over. Maar de kinderen Israëls zijn midden door de drooge zee getrokken, en de wateren waren hun als een muur ter rechter- en ter linkerzijde, en de Heer heeft op dien dag Israël verlost uit de hand der Egyptenaren. En zij zagen de Egyptenaren dood op het strand der zee en de machtige hand, welke de Heer tegen hen gebruikt had; en het volk vreesde den Heer, en zij geloofden in den Heer en aan Mozes, zijn dienaar. Toen zong Mozes en de kinderen Israëls aan den Heer dit lied, en zeiden:

Cantemus Dò-
mino: gloriòse enim
honorificatus est:

Equum et ascen-
sorem projecit in
mare:

Adjutor, et pro-
tector factus est
mihi in salutem.

Ÿ. Hic Deus meus
et honorificabo eum:

Deus patris mei
et exaltabo eum:

Ÿ. Dòminus còn-
terens bella: Dòmi-
nus nomen est illi.

Zingen wij den
Heer toe: want Hij
heeft zich roem-
rijk verheven:

Het paard en den
berijder heeft Hij
in zee geworpen.

Hij is een helper
en beschermer ge-
worden mij tot heil.

Hij is mijn God,
en ik zal Hem eer
geven,

De God mijns
vaders en ik zal
Hem verheffen:

De Heer, die oor-
logen beeindigt:
zijn naam is: Heer.

LATEN WIJ BIDDEN.

Ÿ. Buigen wij de knieën. R. Richt u op.

God, wiens oude wonderdaden wij
ook in onzen tijd zien schitteren; daar
Gij door het water der wedergeboorte
tot heil der volken uitwerkt, hetgeen Gij
aan een volk door de kracht uwer rech-

terhand hebt gedaan, hen bevrijdend van de vervolging der Egyptenaren; geef, dat de geheele wereld worde kinderen van Abraham en gerake tot de waardigheid van Israel's volk. Door onzen Heer Jesus Christus. Amen.

V.

Geluk van het toekomstige Godsrijk.

ART. V. DIE IS NEDERGEDAALD TER HELLE, TEN DERDEN DAGE VERREZEN VAN DE DOODEN.

*Vijfde voorspelling uit het Boek Isaias
LIVe en LVe hoofdstuk. 1)*

Dit is het erfdeel van de dienaren des Heeren: en hunne rechtvaardiging is uit Mij, spreekt de Heer. Gij allen, die dorst hebt, komt tot de wateren; en gij die geen geld hebt, spoedt u,

.....
1) De geestelijke weldaden worden den Joden op zinnelijke wijze voorgehouden.

koopt en eet: komt, koopt zonder geld en zonder ruiling wijn en melk. Waarom weegt gij geld af voor hetgeen geen brood is, en (geeft gij) uwen arbeid voor iets waarmede gij u niet kunt verzadigen? Luistert, gij, die naar Mij hoort en eet hetgeen goed is, en uwe ziel zal zich over hare gezetheid verheugen. Neigt uw oor, en komt tot Mij: hoort, en uwe ziel zal leven, en ik zal een eeuwig verbond met u aangaan, de getrouwe ontfermingen van David. Ziet, Ik heb Hem (den Verlosser) aan de volken gegeven tot Getuige, Vorst en Gebieder. Ziet, gij zult een volk roepen, dat ge niet kendet; en de volken, die u niet kenden, zullen tot u loopen, ter wille van den Heer, uwen God en den Heiligen van Israël, omdat hij u verheerlijkt heeft. Zoekt den Heer, nu Hij te vinden is; roept Hem aan, nu Hij nabij is. De goddelooze verlate zijn weg en de booze zijne gedachten en bekeere zich tot den Heer: dan zal

Hij zich over hem ontfermen, want Hij is mild in te vergeven. Want mijne gedachten zijn niet (zooals) uwe gedachten, en uwe wegen niet (gelijk) mijne wegen, zegt de Heer. Want zooveel als de hemelen boven de aarde verheven zijn; zooveel zijn mijne wegen boven de uwe verheven en mijne gedachten boven de uwe. En gelijk de regen en sneeuw neerdalen van den hemel en er niet wederkeeren, maar de aarde drenken en verzadigen en vruchtbaar maken en den zaaijer zaad geven en brood om te eten; zóó zal mijn woord zijn, dat uit mijnen mond zal komen; het zal niet ledig tot mij wederkeeren, maar het zal uitwerken, wat Ik wil, en voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zend, zegt de almachtige Heer.

LAAT ONS BIDDEN.

✠ Buigen wij de knieën. R. Richt u op.
Almachtige, eeuwige God vermenigvuldig ter eere van uwen Naam, het-

geen Gij beloofd hebt aan het geloof der Vaderen; en vermeerder door heilige aanneming (tot kinderen Gods) de kinderen der belofte, opdat uwe Kerk vervuld zie, aan welke vervulling de heiligen vroeger niet hebben getwijfeld. Door onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

VI.

De ware wijsheid bij God in den hemel.

ART. VI. DIE IS OPGEKLOMMEN TEN HEMEL, ZIT AAN DE RECHTERHAND VAN GOD, DEN VADER ALMACHTIG.

Zesde voorspelling uit het Boek Baruch. IIIe hoofdstuk.

Hoor, Israël, de geboden des levens: vang ze in uwe ooren op, om de wijsheid te leeren. Waarom, Israël, is het, dat gij in een land van vijanden zijt? Gij zijt oud geworden in een vreemd

land; ontreinigd onder de dooden, gerekend onder hen, die in het graf dalen. Gij hebt de bron der wijsheid verlaten. Want als gij den weg Gods bewandeld hadt, zoudt ge zeker in voortdurenden vrede gewoond hebben, Leer, waar (de) wijsheid is, waar (de) kracht, waar (het) verstand; opdat gij tevens wetet, waar langdurigheid van leven is en onderhoud; waar licht voor de oogen is en vrede. Wie heeft hare plaats gevonden? en wie is in hare schatkamer binnengetreden? Waar zijn de vorsten der volken en zij, die de wilde dieren welke op aarde zijn, weten te temmen? die spelen met de vogelen des hemels, die zilver en goud bijeenzamelen, waarop de menschen hun vertrouwen stellen en aan wier gewin geen einde is? die het zilver bewerken en met zoo groote zorgvuldigheid, dat men hun werk niet kan doorgronden? Zij zijn uitgeroeid en ten grave gedaald, en anderen hebben hunne plaatsen ingenomen. Jon-

gere
aard
den
gew
haa
zij
naa
zon
zoe
mar
van
den
kwa
O
en
Zij
hev
ber
gew
van
He
den
daa
En

geren zagen het licht en woonden op aarde: maar den weg der wijsheid kenden zij niet; noch hebben zij hare paden geweten: ook hunne kinderen namen haar niet aan; verre was zij van hen: zij werd niet gehoord in het land Kanaan, noch gezien in Theman. Ook de zonen van Agar, die aardsche wijsheid zoeken, kooplieden van Merrha en Theman, en fabeldichters en de navorschers van kennis en wetenschap: zij kenden den weg der wijsheid niet, en de paden kwamen hun zelfs niet in de gedachte. O Israell! hoe groot is het huis van God, en hoe ruim de plaats zijner bezitting! Zij is groot en heeft geen einde: verheven en onmetelijk. Dáár waren die beruchte reuzen, die er in den beginne geweest zijn, groot van gestalte en ervaren in den oorlog. Deze heeft de Heer niet uitgekozen; en zij hebben den weg der wijsheid niet gevonden; daarom dan ook zijn zij omgekomen. En omdat zij de wijsheid niet bezaten,

(daarom) zijn zij om hunne dwaasheid omgekomen. Wie klom op ten hemel en ontving haar, en voerde haar uit de wolken mede? Wie stak de zee over en vond haar en bracht haar mede tegen uitgelezen goud? Niemand kan hare wegen meten, of hare paden navorschen: maar Hij, die alles weet, kent haar en vond haar door zijn verstand: Hij, die in den eeuwigen tijd, de aarde bereidde en haar met vee en viervoetige dieren vervulde: Hij, die het licht uitzendt, en het gaat; die het roept en het gehoorzaamt Hem bevend. De sterren gaven echter licht op hare wachtposten en waren verblijd: zij zijn geroepen en zeiden: hier zijn wij, en flikkerden Hem blijmoedig tegen, die haar gemaakt had. Deze is onze God en geen andere zal tegen Hem geschat worden. Deze heeft elken weg der wijsheid gevonden en haar gegeven aan Jacob, zijn dienaar en aan Israel, zijn welbeminde. Daarna is Hij (de persoonlijke wijsheid,

Gods Zoon) op aarde gezien en heeft met de menschen omgegaan.

LAAT ONS BIDDEN.

W. Buigen wij de knieën. W. Richt u op.

God, die door de roeping der volken uwe Kerk voortdurend uitbreidt; geef genadiglijk uwe voortdurende bescherming over hen, die Gij door het water des Doopsels afwascht. Door onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

VII.

Bevrijding der Joden uit de Babylonische gevangenschap.

VIIe ART: VAN DAAR ZAL HIJ KOMEN OORDEELEN DE LEVENDEN EN DOODEN.

Zevende Voorspelling uit het Boek Ezechiel XXXVIIe hoofdstuk.

In die dagen: de hand des Heeren was over mij en Hij voerde mij mede

in den geest des Heeren: en liet mij neder midden op een veld, dat vol doodsbeenderen was: en Hij leidde mij er rondom heen: en er waren er zeer vele (doodsbeenderen) op de oppervlakte van dat veld, en erg uitgedroogd. En Hij zeide tot mij: Menschenkind, denkt gij dat die beenderen zullen leven. En ik zeide: Heer God, Gij weet het. En Hij sprak tot mij: profeteer over deze beenderen: en gij zult hun zeggen: Dorre beenderen, hoort het woord des Heeren. Dit zegt God, de Heer, tot deze beenderen; ziet Ik zal geest in u storten, en gij zult leven. En Ik zal zenuwen over u brengen en vleesch over u doen groeien en u met vel overtrekken; en Ik zal u geest geven en gij zult leven en weten, dat Ik de Heer ben. En ik profeteerde, zooals Hij mij bevolen had: maar als ik profeteerde, is een gedruisch ontstaan en ziet er kwam beweging en de beenderen kwamen bij elkander, elk tot zijn gewricht. En ik zag, en ziet:

er kwamen zenuwen en vleesch op en vel er over heen, maar geest hadden zij niet. En Hij zeide tot mij: profeteer over den geest; profeteer, menschenkind, en zeg tot den geest: Dit zegt God, de Heer: kom, geest, van de vier windstreken; blaas over deze gedooden opdat zij herleven. En ik profeteerde, gelijk Hij bevolen had: en de geest is er in gegaan en zij leefden en rezen op hunne voeten overeind, uitmakende een zeer groot leger. En hij sprak tot mij: menschenkind, al deze beenderen, zij (beteekenen) het huis van Israel: zij zeggen: onze beenderen zijn verdord en onze hoop is weg, en wij zijn afgesneden. Daarom profeteer, en zeg hun: Dit zegt God, de Heer: Ziet, Ik zal uwe graven openen en u uit uwe graven doen verrijzen, mijn volk, en u binnenvoeren in het land van Israel. En gij zult weten, dat Ik de Heer ben, als ik uwe graven zal openen en u uit uwe graven zal doen verrijzen, mijn volk,

en mijn geest u zal gegeven hebben en
gij zult leven. Ik u zal doen rusten
op uwen eigen grond: zegt de almach-
tige Heer.

LAAT ONS BIDDEN.

R. Buigen wij de knieën. V. Richt u op.
God, die ons door de boeken van
beide Testamenten onderricht over de
viering van de paaschgeheimenis, geef,
dat wij uwe barmhartigheid beseffen;
opdat, door het ontvangen der tegen-
woordige gaven, onze verwachting op
de toekomstige worde versterkt. Door
onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

VIII.

Heiligmaking.

ART. VIII. IK GELOOF IN DEN H. GEEST.

*Achtste voorspelling uit het Boek Isaias
IVe Hoofdstuk.*

Op dien dag zullen zeven vrouwen

eenen man aangrijpen en zeggen: Ons eigen brood zullen wij eten en ons kleden met onze eigen kleederen; laat slechts uw naam door ons gedragen worden: neem onzen smaad weg. Op dien dag zal de spruit des Heeren (Christus) in grootheid en heerlijkheid zijn en de vrucht der aarde (Christus) de verheffing en blijdschap zijn dergenen, voor de geredden in Israel. En dit zal geschieden: Ieder, die achtergelaten is in Sion, en overgebleven in Jerusalem, zal heilig genoemd worden, ieder, die opgeschreven is onder de levenden in Jerusalem: als de Heer de onreinheden der dochters van Sion zal afgewasschen hebben, en de bloedschuld van Jerusalem uit haar midden gewischt in den geest van oordeel en van vuur. En de Heer zal over elke plaats van den berg Sion, en waar Hij aangeroepen is, eene wolk scheppen voor den dag, en een rook en glans van een vlamvend vuur voor den nacht: over

alle heerlijkheid zal bescherming zijn. En er zal eene tent zijn, tot beschutting tegen de hitte des daags, en tot beveiliging en schuilplaats tegen storm en regen.

TRACTUS.

Vinea facta est
dilècto in cornu,
in loco ùberi.

Û. Et macèriam
circùmdedit, et cir-
cumfòdit:

et plantàvit vi-
neam Sorec,
et aedificàvit tur-
rim in mèdio ejus.

Û. Et torcular
fodit in ea:

Vinea enim Dò-
mini Sàbaoth, do-
mus Isràel est.

Mijn welbeminde
had een wijngaard
op een heuvel, op
eene vette plaats.

En hij omheinde
dien met eene
haag, en spitte
hem om

en plantte een wijn-
gaard van Sorec,
en midden er op
bouwde hij een
toren.

En daarin delfde
hij een kelder voor
de wijnpers:

Want de wijngaard
van den Heer der
Heerscharen is het
huis van Israël.

Û.
G
prof
ren
waar
zaad
ken;
den
zaai
nen
den
vruc
tus

A
KE
der

LAAT ONS BIDDEN.

Ψ. Buigen wij de knieën. Ψ. Richt u op.
God, die door den mond van heilige profeten geleerd hebt aan al de kinderen uwer Kerk, dat Gij op elke plaats waar Gij heerscht, zaaijer zijt van goed zaad en kweeker van uitgelezen ranken; schenk uwen volken, die bij u ook den naam dragen van wijngaarden en zaaivelden, dat de ruwheid van doornen en distelen hun worde afgesneden en zij vruchtbaar zijn in goede vruchten. Door onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

IX.

Het Paaschlam.

ART. IX DE HEILIGE KATHOLIEKE KERK, GEMEENSCHAP DER HEILIGEN.

Negende Voorzegging uit het Boek der uitgangen XIIe Hoofdstuk.

In die dagen: de Heer sprak tot

Mozes en Aaron in Egypte: Deze maand, voor u het begin der maanden, zal de eerste zijn van de maanden des jaars. Spreekt tot de geheele vergadering der kinderen Israëls en zegt tot hen: Op den tienden dezer maand zal ieder voor zijne familie, huis voor huis, een lam nemen. Indien echter het getal (van zijn huisgezin) te klein is om een lam op te kunnen eten, neme hij zijn buur er bij, die allernaast zijn huis is, tot zoo-veel personen als genoeg zijn, om een lam op te eten. Dit lam nu moet zijn zonder eenig gebrek, mannelijk en één jaar oud. Gij zult op deze wijze ook mogen nemen een geit. En gij zult het bewaren tot den veertienden dag dezer maand, als wanneer de geheele menigte der kinderen Israëls het zal slachten tegen den avond. En zij zullen bloed er van nemen en dat strijken aan beide deurstijlen en aan de bovendorpels van de huizen, waarin zij het zullen eten, aan het vuur ge-

brad
wilde
ruw
aan
de p
Er z
blijft
vuur
eten
sche
in d
in h
is d

x
A
der
wer
dat
hel
uit
da

braden met ongezuurde brooden en wilde latuw. Gij zult er niets van eten ruw of in water gezoden, maar alleen aan het vuur gebraden: den kop met de pooten en het ingewand zult gij eten. Er zal niets overblijven tot 's morgens: blijft er iets over, dàt zult ge in het vuur verbranden. Zóó nu zult gij het eten: Uwe lendenen zult gij omgorden, schoenen aan de voeten hebben, stokken in de handen houden en gij zult het in haast eten: want het is Phase (dat is doorgang) des Heeren.

LAAT ONS BIDDEN.

✠ Buigen wij de knieën. R. Richt u op.

Almachtige, eeuwige, God, die wonderbaar zijt in het doen van al uwe werken, laat de door U verlost en beseffen, dat hetgeen gij in den beginne gedaan hebt, de schepping der wereld, geen uitmuntender werk is geweest, dan dat in de volheid der eeuwen, ons

Paaschlam, Christus, is geslachtofferd.
Die met u leeft en heerscht in de eeu-
wen der eeuwen Amen.

X.

De boetvaardigheid.

X^e ART. VERGEVING DER ZONDEN.

*Tiende voorspelling uit het Boek Jonas.
IIIe Hoofdstuk.*

In die dagen: Gekomen is het woord
des Heeren tot den profeet Jonas voor
den tweeden keer, zeggend: Sta op en
ga naar de groote stad Ninive, en pre-
dik in haar de groote prediking, die
ik tot u spreek. En Jonas stond op en
ging naar Ninive, volgens het woord
des Heeren. En Ninive was eene groote
stad, drie dagreizen groot. En Jonas
begon de stad in te gaan, ééne dagreis
ver: en hij riep en zeide: Nog veertig
dagen en Ninive zal verwoest worden.
En Ninive 's mannen geloofden in God:

en zi
gerin
zich
dron
nive
wierp
zich
hij r
mon
De r
noch
weid
vee
en r
en
booz
in z
niet
van
omk
dat
teru
heer

en zij predikten den vasten en van den geringste tot den grootsten hebbe zij zich in zakken gekleed. En dit woord drong door tot den koning van Ninive en hij stond op van zijn troon, wierp zijn gewaad van zich, kleetde zich in zak, en zat in assche neder. En hij riep, en hij kondigde aan met eigen mond en die zijner rijks grooten, zeggend. De menschen en het vee, noch ossen, noch kudde zullen iets nuttigen, noch weiden of water drinken. Menschen en vee zullen zich met zakken bedekken en roepen tot den Heer uit alle macht, en een ieder keere terug van zijnen boozen weg en van de boosheid, welke in zijne hand is. Wie weet, of God niet omkeert en vergeeft, en terugkeert van zijnen toorn en wij (al) dus niet omkomen. En God zag hunne werken dat zij van hunnen slechten weg zijn teruggekeerd; en de Heer, onze God heeft zich over zijn volk ontfermd.

LAAT ONS BIDDEN.

Ÿ. Buigen wij de knieën. R. Richt u op.
God, die de verschillende volken in
de belijdenis van uwen Naam vereenigd
hebt, geef ons dat wij en willen en
kunnen hetgeen Gij gebiedt opdat uw
volk, tot de eeuwige zaligheid geroepen,
één zij in geloof des harten en in wer-
ken van godsvrucht. Door onzen Heer
Jesus Christus, enz. Amen.

XI.

Algemeene vergelding.

ART. XI VERGEVING DER ZONDEN.

*Voorspelling uit het Boek Deuterono-
mium XXXIe Hoofdstuk.*

In die dagen schreef Mozes een ge-
zang, en leerde het den kinderen Israëls.
En de Heer beval aan Josue, den zoon
van Nun, en zeide: Wees sterk, en heb
moed: gij zult de kinderen van Israël

inleid
heb,
zes d
boek
beval
Heer
boek
Verb
opda
Wan
uwe
wijn
gij u
den
stov
uwer
en il
spre
inro
mijn
spoe
dien
laats
gij l

inleiden in het land, dat ik beloofd heb, en ik zal met u zijn. Als nu Mozes de voorschriften dezer wet in een boek geschreven en het voleind had, beval Hij den Levieten, die de ark des Heeren droegen, zeggend: Neemt dit boek, en legt het ter zijde der ark des Verbonds van den Heer uwen God, opdat het daar zij ten getuige tegen U. Want ik ken uwe wederspanningheid en uwe zeer groote hardnekkigheid. Terwijl ik nog leef en met u omga, hebt gij u altijd weerspanning gedragen tegen den Heer: hoeveel te meer, als ik gestorven zal zijn? Brengt al de oudsten uwer stammen en de leeraars voor mij en ik zal, ten aanhoore van hen dit spreken, en hemel en aarde tegen hen invoeren. Want ik weet, dat gij na mijnen dood verkeerd zult handelen en spoedig zult afwijken van den weg, dien ik u voorgeschreven heb: en ten laatste zullen u rampen overkomen als gij kwaad gedaan zult hebben voor het

aanschijn des Heeren, zóó dat gij Hem
tergt door de werken uwer handen.
Alsdan sprak Mozes ten aanhoore van
de geheele vergadering der kinderen
van Israël de woorden van dit gezang
ten einde toe uit:

TRACTUS.

Atténde coelum,
et loquar:

et audiat terra
verba ex ore meo.

Ÿ. Expectètur si-
cut pluvia elòqui-
um meum:

et descèdant si-
cut ros verba mea.

Ÿ. Sicut imber
super gramen, et
sicut nix super foe-
num, quia nomen,
Dòmini invocàbo.

Hemelen, luistert,
en ik zal spreken:
en de aarde hoore
de woorden mijns
monds:

Als de regen
worde mijne taal
opgevangen en ge-
lijk de daauw, zóó
dalen mijne woor-
den neder.

Gelijk de regen
op het gras, en
gelijk de sneeuw
op het hooi, want
den naam des
Heeren zal ik aan-
roepen.

Ÿ. Date magnitudinem Deo nostro: Deus, vera opera ejus et omnes viae ejus, judicia.

Deus fidelis, in quo non iniquitas,

justus et sanctus Dominus.

Maakt groot onzen God: hij is God, zijne werken zijn waarachtig en al zijne wegen rechtvaardig.

God is getrouw, in Hem is geene ongerechtigheid, rechtvaardig en heilig is de Heer.

LAAT ONS BIDDEN.

Ÿ. Buigen wij de knieën. Ÿ. Richt u op.

God, verheffing der nederigen en kracht der rechtzinnigen, die door Mozes, uwen dienaar, uw volk door het zingen van dit heilig gezang zóó hebt willen onderrichten, dat die herhaaldelijk afgekondigde wet, ook ons richtsnoer worden zou, verwek uwe macht over alle gerechtvaardigde volken; geef blijmoedigheid en matig hunne vrees, opdat, na aller zonden door uwe vergeving weggenomen, te hebben, die afkondiging,

als bedreiging van straf gedaan, tot zaligheid strekke. Door onzen Heer Jesus enz. Amen.

XII.

De drie jongelingen.

ART. XII. EN HET EEUWIG LEVEN.

Twaalfde Voorspelling uit het Boek Daniel IIIe Hoofdstuk.

In die dagen maakte koning Nabuchodonosor een gouden standbeeld, zestig ellen hoog en zes ellen breed en plaatste het op het veld Dura, in de provincie Babylon. Alsdan zond koning Nabuchodonosor om bijeen te roepen de stadhouders, overheidspersonen, rechters, veldheeren, en schatmeesters, oversten en alle vorsten der gewesten, opdat zij zouden samenkomen ter inwijding van het standbeeld, dat koning Nabuchodonosor had opgericht. Toen

zijn b
heids
en so
in ov
sten
te w
Nabu
ston
Nabu
hera
zegd
het
der
scha
en v
ten,
gou
cho
iem
op
end
nu,
pet
en

zijn bijeengekomen de stadhouders, overheidspersonen en rechters, de veldheeren en schatmeesters en de rijks grooten, die in overheid gesteld waren en al de vorsten der gewesten, om de inwijding bij te wonen van het standbeeld, dat koning Nabuchodonosor had opgericht. Zij nu stonden voor het standbeeld, dat koning Nabuchodonosor had geplaatst: en een heraut riep luide: Het wordt u aangezegd, volken, stammen en talen: Op het uur dat gij zult hooren het geluid der trompet en der fluit en citer, der schalmei en der harp en der symphonie en van alle soort van muziekinstrumenten, valt dan neder, en aanbidt het gouden standbeeld, dat koning Nabuchodonosor heeft opgericht. Indien iemand niet neervalt en aanbidt zal hij op hetzelfde uur in een oven van gloeiend vuur geworpen worden. Hierna nu, als alle volken het geluid der trompet, fluit en citer, der schalmei en harp en der symphonie en van alle soort

muziekinstrumenten hoorden, vielen alle volken, stammen en talen neder en aanbaden het gouden standbeeld, dat koning Nabuchodonosor had opgericht. En terstond, op denzelfden tijd naderden Chaldeeusche mannen, die de joden aanklaagden en tot koning Nabuchodonosor zeiden: Leve de Koning in eeuwigheid. Gij, Koning, hebt bevolen, dat ieder die het geluid zou hooren van trompet, fluit en citer, van schalmei, harp, symphonie en alle soort muziekinstrumenten, zich zou nederwerpen en het gouden standbeeld aanbidden: zoo echter iemand niet nedervalt, en aanbidt, dat hij in een oven van gloeiend vuur zou geworpen worden. Nu zijn er joodsche mannen, die gij over de werken van het gewest Babylon hebt aangesteld, Sidrach, Misach en Abdenago: deze mannen hebben uw bevel versmaad, o Koning: zij eeren uwe goden niet en aanbidden het gouden standbeeld niet, dat gij hebt opgericht. Toen

beva
scha
en A
word
tege
En
zeid
Abd
eert
niet
dier
uur
pet.
en
stru
aar
heb
gij
glo
we
zal
na
ho
ve

beval Nabuchodonosor, in toorn en gram-
schap ontstoken, dat Sidrach, Misach
en Abdenago voor hem zouden gebracht
worden: en aanstonds werden zij in de
tegenwoordigheid des konings gebracht.
En koning Nabuchodonosor sprak en
zeide: Is het waar, Sidrach, Misach en
Abdenago, dat gij mijne goden niet
eert, en (ook) het gouden standbeeld
niet aanbidt, dat ik heb opgericht? In-
dien gij nu daartoe bereid zijt, op wat
uur gij het geluid zult hooren der trom-
pet, fluit en citer, der schalmei en harp
en symphonie en van wat muzikin-
strumenten ook, valt dan neder, en
aanbidt het standbeeld, dat ik gemaakt
heb: indien gij het niet aanbidt, zult
gij terzelfder uur in een oven van
gloeïend vuur geworpen worden, en
welke God is er, die u uit mijne hand
zal redden? Sidrach, Misach en Abde-
nago antwoordden en zeiden: wij be-
hoeven hierover geen antwoord te ge-
ven. Want zie, onze God, dien wij eeren,

kan ons aan den oven van gloeiend vuur onttrekken en ons verlossen uit uwe hand, o koning. Wil hij dit niet, weet toch, o koning, dat wij uwe goden niet eeren, noch het gouden standbeeld aanbidden, dat gij hebt opgericht. Toen werd Nabuchodonosor woedend, en de aanblik van zijn gelaat veranderde over Sidrach, Misach en Abdenago, en hij beval dat de oven zevenmaal heeter zou gestookt worden dan gewoonlijk. En aan de krachtigste mannen van zijn leger gebod hij, om Sidrach, Misach en Abdenago de voeten te binden en in den oven van gloeiend vuur te werpen. En aanstonds werden die mannen gebonden, en met hunne broeken en mutsen en schoeisel en kleederen midden in den oven van gloeiend vuur geworpen: want het bevel des konings was dringend: en de oven (was) bovenmate heet. Doch die mannen, die Sidrach, Misach en Abdenago er in geworpen hadden, doodde de vuurvlam. Maar

deze drie mannen, Sidrach, Misach en Abdenago vielen geboeid, midden in den oven van gloeiend vuur. En zij wandelden midden in de vlam, God lovende en den Heer verheerlijkende.

Nu wordt niet gezegd: buigen wij de knieën, omdat de drie jongelingen de knieën niet wilden buigen voor de afgoden.

LAAT ONS BIDDEN:

Almachtige, eeuwige God, eenige hoop der wereld, die door de prediking uwer Profeten de geheimen der tegenwoordige tijden hebt verklaard; vermeerder goedgunstig de verlangens van uw volk omdat in niemand uwer geloovigen eenige vermeerdering van deugd ontstaat, dan door uwe ingeving. Door onzen Heer Jesus Christus enz.

6.

Wijding der Doopvont

Zie bladz. 261. 2°.

*Na het onderzoek en de onderrichting der Doopleerlingen, werd overgegaan tot de wijding van het water, dat weldra over hunne hoofden zou vloeien. De priester begeeft zich ter plaatse van de Doopvont; behalve het kruis tusschen twee kaarsen, wordt ook de brandende paaschkaars vooruitgedragen, om te be-
duiden dat Christus, het ware Licht tot hen komen en het licht des Geloofs hun schenken zal.*

Het verlangen der Doopleerlingen naar het Doopsel wordt door het koor vertolkt in den

TRACTUS.

Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum; ita desiderat ànima mea ad te, Deus.

Ÿ. Sitivit ànima mea ad Deum vivum:

Quando veniam et apparebo ante

Gelijk het hert verlangt naar waterbronnen; zóó verlangt mijne ziel naar u, o God.

Mijne ziel is dorstig geworden naar den levenden God; wanneer zal ik komen en verschij-

faciem Dei?

Ÿ. Fuèrunt mihi
làcrymae meae pa-
nes die ac nocte,
dum dicitur mihi
quòtidie: ubi es
Deus tuus?

nen voor het aan-
schijn Gods?

Mijne tranen wa-
ren mij bij dag en
bij nacht tot brood,
dewijl mij iederen
dag gezegd wordt
waar is uw God?

Vóór de wijding.

Ÿ. De Heer zij met u. Ÿ. En met
uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN:

Almachtige, eeuwige God, zie goed-
gunstig neer op de godsvrucht van uw
volk, dat herboren zal worden en, ge-
lijk het hert, vurig verlangt naar de
bron van uwe wateren; en geef gena-
diglijk, dat hun dorst naar het geloof
door het geheim des Doopsels ziel en
lichaam moge heiligen. Door onzen
Heer enz. R. Amen.

Wijding des waters.

✠. De Heer zij met u. R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige, eeuwige God, wees met de geheimen uwer groote goedertierenheid, wees met uwe Sacramenten; en zend den geest van aanneming (den H. Geest) neder, om de nieuwe volken te herscheppen, die u de doopvont zal schenken; opdat wat door onze nietigheid moet bediend worden, door de uitwerking uwer kracht voltrokken worde. Door onzen Heer Jesus Christus, die met u leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden H. Geest, God.

Op den toon der praefatie vervolgt de priester:

✠ Per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Door alle eeuwen der eeuwen.

Amen.

✠ Dominus vo-
biscum.

R_p Et cum spiritu
tuo.

✠ Sursum corda.

R_p Habemus ad
Dominum.

✠ Gratias agamus
Domino Deo nos-
tro.

R_p Dignum et jus-
tum est.

De Heer zij met u

En met uwen
geest.

Hest de harten
omhoog.

Wij hebben ze
opgeheven tot den
Heer.

Danken wij den
Heer, onzen God.

Het is waardig
en rechtvaardig.

Waarlijk het is waardig en recht-
vaardig, billijk en heilzaam, dat wij u
altijd en overal danken, heilige Heer,
almachtige Vader, eeuwige God. Die
met onzichtbare macht op wonderbare
wijze de kracht uwer Sacramenten uit-
werkt; en hoezeer wij ook onwaardig
zijn, zoo groote geheimen te voltrekken,
laat Gij echter uwe genadegaven niet
na, ja neigt zelfs goedertieren uwe ooren
tot onze gebeden. Gij, God, wiens

geest bij de wording der 3 wereld over de wateren zweefde; opdat toen reeds de natuur des waters heiligmakende kracht zou ontvangen; Gij, God, die de misdaden der schuldige wereld door de wateren afgewasschen hebt en zoo door de uitstorting van den zondvloed eene afbeelding der wedergeboorte hebt gegeven; opdat het geheim van één en dezelfde grondstof een einde zou maken aan de ondeugden, en een begin zou zijn van deugden. Zie, Heer, op uwe Kerk neder, en vermeerder in haar uwe herborenen; Gij, die uwe stad verblijdt, door de kracht uwer toevloeiende genade en de doopvont openstelt, ter vernieuwing der volken over de geheele aarde heen, opdat zij door den wil uwer Majesteit de genade van uwen Eeniggeboren Zoon aannemen door den H. Geest.

De priester verdeelt het water Kruisgewijs, om aan te duiden, dat het water

zijne kracht om de ziel te reinigen, ontleent aan de verdiensten van het H. Kruis.

Dat Hij dit water, dat tot wedergeboorte der menschen bereid is, vruchtbaar make door de geheime bijvoeging zijner genade, opdat een hemelsch geslacht, door ontvangene heiligheid tot een nieuw schepsel berboren, uit den vlekkeloozen schoot der vont trede; en de genade als eene moeder allen, hoe ook verschillend in kunne, naar het lichaam, of door jaren in leeftijd, tot hetzelfde kindschap (Gods) voortbrengende. Verre van hier wijke dan, Heer, op uw bevel, alle onzuivere geest; verre zij de geheele boosheid van duivelsche listen. Niet de minste inmenging van tegenstrijdige kracht hebbe hier plaats: belagende zweve zij er niet omheen: niet dringe zij er heimelijk in: bederve het niet door besmetting.

De priester raakt het water met de

hand aan, om allen kwaden invloed des duivels uit te drijven.

Dat dit heilig en onschuldig schepsel vrij zij van allen aanval des bestrijders (des duivels), en gezuiverd door verwijdering (er van) van alle boosheid. Dat het eene levende bron zij, een water tot wedergeboorte, een reinigende vloed; opdat allen, die in dit heilaanbrengend bad zullen worden afgewasschen, door de werking van den H. Geest de genade van volkomen reiniging mogen verkrijgen.

Ter eere der H. Drievuldigheid maakt de priester drie kruizen over het water, als hij zingt:

Daarom zegen ik u, schepsel des waters, door den levenden † God, door den waren † God, door den heiligen † God; door God die u in het beginne op een woord van het drooge scheidde; Wiens geest over u zweefde.

De priester verspreidt het water naar de vier hoeken der aarde, ter bedwijing, dat Christus wil, dat alle volken aan de genade van zijnen dood en verrijzenis door het Doopsel deelachtig worden.

Die U (het water) uit de bron van het paradijs heeft doen ontspringen, en u bevolen heeft de geheele aarde in vier stroomen te besproeien. Die u, toen gij in de woestijn bitter waart, door ingebrachte zoetheid, drinkbaar maakte, en u voor het volk, dat dorst had, uit eene steenrots voortbracht. Ik zegen † u ook door Jesus Christus, zijnen eeniggeboren Zoon, onzen Heer, die u te Cana in Galilaea op wondere wijze door zijne almacht in wijn veranderde. Die met zijne voeten op u heeft gewandeld en door Joannes in den Jordaan in u is gedoopt. Die u tegelijk met bloed uit zijne zijde deed vloeien: en zijnen leerlingen beval, de geloovigen in u te doopen, zeggende: Gaat,

onderwijst alle volken, en doopt hen in den naam des Vaders, en des Zoons en des H. Geestes.

Op leestoon vervolgt de priester.

Gij, almachtige God, sta ons, die deze geboden onderhouden, goedertieren bij; adem Gij goedgunstig toe.

De priester ademt driemaal over het water, om de werking van den H. Geest voor te stellen.

Zegen Gij dit onvermengd water met uwen mond, opdat het, behalve natuurlijke reiniging, die het kan hebben om de lichamen te zuiveren, ook kracht hebbe om de zielen te reinigen.

Driemalen steekt de priester de paaschaars even, dieper en geheel in het water en blaast dan in dezen vorm over het water †. Genoegzaam wordt de betekenis aangegeven in de woorden welke de priester zingt:

Dat de kracht des H. Geestes nederdale in de volheid dezer vont.

En Hij schenke aan de geheele zelfstandigheid van dit water de vruchtbare kracht ter wedergeboorte (in het Doopsel.)

Mochten de vlekken van alle zonden hier worden uitgewischt; mocht onze natuur, naar uw beeld geschapen en in hare oorspronkelijke eer hersteld, van alle oude smetten worden gereinigd, opdat ieder, die tot dit Sacrament der wedergeboorte nadert, tot eene nieuwe en waarlijk onschuldige kindschheid worde herboren.

Het slot wordt gelezen.

Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die zal komen om levenden en dooden en de wereld door het vuur te oordeelen. Amen.

Met het nu gewijde water wordt eerst het volk besproeid. Herinnert u, Chris-

ten, op dit oogenblik aan het H. Doopsel, dat ook gij eens ontvangen hebt: dank er God voor, en zie of gij uwe »nieuwe en waarlijk onschuldige kindscheid" bewaard hebt.

Een gedeelte van het gewijde water wordt in de Doopvont gedaan en hierin de H. H. Oliën gemengd, welke op Witten Donderdag door den Bisschop zijn gewijd. Deze inmenging van H. Oliën geschiedt om de genade, de kracht en de zalving van den H. Geest aan te duiden, die in het Doopsel gegeven worden.

Eerst doet de priester een weinig H. Olie in water, zeggende:

Dat deze vont geheiligd, en door de Olie des heils vruchtbaar worde voor hen, die er uit zullen herboren worden tot het eeuwig leven. R. Amen.

Dan een weinig chrisma, onder het spreken dezer woorden:

De instorting van het chrisma van

onzen Heer Jesus Christus en van den
H. Geest den vertrooster, geschiede in
den naam der H. Drievuldigheid.

Rp. Amen.

*Nog giet hij dan beide in het water
en zegt:*

Moge de vermenging van het chris-
ma der heiligmaking en van de Olie
der Zalving en van het water des Doop-
sels eveneens geschieden in den naam
† des Vaders, en des † Zoons en des
† H. Geest. Rp. Amen.

7.

LITANIE VAN ALLE HEILIGEN. 1)

*Na de water — en vontwijding keert
de priester terug naar het altaar en*

.....
1) Deze is de verkorte Litanie, welke echter *dubbel*
moet gezongen worden op dezen dag en daags vóór
Pinksteren. Op de andere dagen, waarop de Litanie
van alle Heiligen is voorgeschreven: op St. Marcus
en de Kruisdagen, *moet er bijgevoegd*, wat in deze
cursief is gedrukt: en dan behoeft ze maar *enkel* gezon-
gen te worden.

werpt zich daar plat ter aarde neder, om God te danken voor zijne weldaden. Inmiddels wordt de Litanie van alle Heiligen gezongen. De beteekenis is, dat de Heiligen hier op aarde (de pas-ge-doopten) de Heiligen in den hemel begroeten; maar tevens door een herhaald »Bidt voor ons" hunne veelvermogende voorspraak inroepen, om de zuiverheid des Doopsels te bewaren in den strijd tegen de bekoringen.

Kyrie, elèison.

Heer, ontferm
u onzer.

Christe, elèison.

Christus, ontferm
u onzer

Kyrie, elèison.

Heer, ontferm
u onzer.

Christe, audi nos.

Christus, hoor ons

Christe, exaudi nos

Christus, verhoor
ons

Pater de coelis
Deus, miserère no-
bis.

God, Hemelsche
Vader, ontferm u
onzer.

Fili, Redemptor
mundi Deus, mise-

God de zoon,
Verlosser der we-

rère n

Spì
Deus,
bis.

Sa
unus
nobis

Sa
Sa
nitri

Sa
Virg

Sa
S

Sa
C

An
geli

C
be

tur

Ba

Pa
P

rère nobis.

Spiritus Sancte,
Deus, miserère no-
bis.

Sancta Trinitas,
unus Deus, miserère
nobis.

Sancta Maria,
Sancta Dei Ge-
nitrix,

Sancta Virgo
Virginum

Sancte Michaël,
Sancte Gábriël

Sancte Raphaël,
Omnes Sancti

Angeli et Archàn-
geli, orate

Omnes Sancti
beatòrum spiri-
tum òrdines, orate

Sancte Joànnès
Baptista,

Sancte Joseph,
Omnes Sancti

Patriàrchae et
Prophètae, orate

ora pro nobis.

reld, ontferm u
onzer.

God, Heilige Geest
ontferm u onzer.

H. Drievuldigheid
één God, ontferm
u onzer.

Heilige Maria,
H. Moeder Gods,

H. Maagd der
Maagden,

H. Michaël,

H. Gabriël,

H. Raphaël,

Alle H. Engelen
en Aartsengelen,

Alle H. Korender
zalige Geesten,

H. Joannes de
Dooper,

H. Jozef,

Alle H. Aarts-
vaders en Pro-
feten,

bid voor ons.

Sancte Petre,
Sancte Paule,
Sancte Andrèa,
Sancte Jacòbe,
Sancte Joànnès
Sancte Thoma,
Sancte Jacòbe,
Sancte Philippe,
Sancte Bartholo-
màee,

Sancte Matthàee,
Sancte Simon,
Sancte Thaddàee,
Sancte Matthia,
Sancte Bàrnaba,
Sancte Luca,
Sancte Marce,

Omnes Sancti
Apòstoliet Evan-
gelistae, orate
Omnes Sancti Di-
scipuli Dòmini,
orate

Omnes Sancti In-
nocèntes orate,
Sancte Stèphane,
Sancte Laurènti,
Sancte Vincènti,

H. Petrus,
H. Paulus,
H. Andreas,
H. Jacobus,
H. Joannes.
H. Thomas,
H. Jacobus,
H. Philippus,
H. Bartholomeus,

H. Mattheus.
H. Simon,
H. Thaddeus,
H. Matthias,
H. Barnabas,
H. Lucas,
H. Marcus,

Alle HH. Apos-
telen en Evan-
gelisten,
Alle HH. Leer-
lingen des Heeren

Alle HH. Onnoo-
zele Kinderen,
H. Stephanus,
H. Laurentius,
H. Vincentius,

ora pro nobis.

bid voor ons.

Sanct
Seb
Sa
et
Sa
Dan
Sa
et F
Omn
M
San
San
Sa
San
S
nym
S
S
Omn
F
O
c
Omn
I
San
San
Sa
Sa

*Sancti Fabiane et
Sebastiane*, orâte
*Sancti Joannes
et Paule*, orâte
*Sancti Cosma et
Damiâne*, orâte

*Sancti Gervasi
et Protasi*, orate
Omnes Sancti

Màrtyres, orâte
Sancte Sylvester,
Sancte Gregòri,
Sancte Ambròsi,
Sancte Augustine
*Sancte Hierò-
nyme*,

Sancte Martine,
Sancte Nicolæ,
Omnes Sancti
Pontifices et
Confessores,
orâte

Omnes Sancti
Doctòres, orâte
Sancte Antòni,
Sancte Benedicte
Sancte Bernarde,
Sancte Domìnice

ora pro nobis.

HH. Fabianus
en Sebastianus,

HH. Joannes en
Paulus,

HH. Cosmas en
Damianus,

HH. Gervasius
en Protasius,

Alle HH. Mar-
telaren,

H. Sylvester,

H. Gregorius,

H. Ambrosius,

H. Augustinus,

H. Hieronymus

H. Martinus,

H. Nicolaas,

Alle HH. Bis-
choppen en
Belijders,

Alle HH. Kerk-
leeraren,

H. Antonius,

H. Benedictus,

H. Bernardus,

H. Dominicus,

bidt voor ons.

Sancte Francisce
Omnes Sancti
Sacerdòtes et
Levitae, oràte
Omnes Sancti
Mònachi et
Eremitae, oràte
Sancta Maria
Magdalèna,
Sancta Lùcia,
Sancta Agnes,
Sancta Caecilia,
Sancta Agatha.
Sancta Catha-
rìna,
Sancta Anastàsia
Omnes Sanctae
Virgines et Vi-
duae, oràte
Omnes Sanctae
et Sancti Dei,
Propitius esto, par-
nobis, Dòmine.
Proptitius esto,
exàudi nos, Dò-
mine.
Ab omni malo, li-
bera nos, Do-

ora pro nobis.

H. Franciscus,
Alle HH. Pries-
ters en Levieten,

Alle HH. Mon-
niken en Klui-
zenaars,

H. Maria Mag-
dalena,

H. Lucia,

H. Agnes,

H. Caecilia,

H. Agatha,

H. Catharina,

H. Anastasia,

Alle HH. Maag-
den en Wedu-
wen,

Alle Heiligen
Gods,

Wees ons genadig,
Spaar ons Heer.

Wees ons genadig
Verhoor ons, Heer.

Van alle kwaad,
Verlos ons, Heer.

bid voor ons.

mi
Ab o
A
A
impr

A
boli.
A
et o
lunt

A
cati

A
tem

A
rae

A
et b

A
t
Per
S

Per

mine.

Ab omni peccato

Ab ira tua,

*A subitanea et
improvisa morte.*

*Ab insidiis dià-
boli.*

*Ab ira et odio
et omni mala vo-
luntate,*

*A spiritu forni-
cationis,*

*A fulgure et
tempestate,*

*A flagello ter-
raemotus,*

*A peste, fame,
et bello,*

A morte perpè-
tua,

Per mystèrium

Sanctae Incar-
nationis tuæ,

Per Advèntum

libera nos, Domine,

Van alle zonden,

Van uwen toorn,

Van een haasti-

gen en onvoor-

zienen dood,

Van de lagen

des duivels,

Van gramschap,

haat en alle

kwade gezind-

heid,

Van den geest

der onzuiver-

heid,

Van bliksem en

onweer,

Van den geesel

der aardbeving,

Van pest, hon-

gersnood en

oorlog,

Van den eeuwi-

gen dood,

Door het geheim

uwer H. Mensch-

woording,

Door uwe komst,

verlos ons, Heer.

tuum,
 Per Nativitatem
 tuam,
 Per Baptismum
 et sanctum jejunium
 tuum,
 Per Crucem et
 Passionem tuam,
 Per mortem et
 sepulturam
 tuam,
 Per sanctam Resurrectionem
 tuam
 Per admirabilem
 ascensionem
 tuam,
 Per adventum
 Spiritus sancti
 Paraclyti,
 In die Judicii,
 Peccatores,
 Te rogamus, audi
 nos
 Ut nobis parcas,

libera nos, Domine.

Door uwe Geboorte,
 Door uw Doopsel en H. Vasten,
 Door uw Kruis en Lijden,
 Door uwen Dood en Begravenis,
 Door uwe H. Verrijzenis,
 Door uwe wonderbare Hemelvaart,
 Door de komst van den H. Geest, den Ver trooster,
 Op den oordeelsdag,
 Wij, zondaars,
 Wij bidden U, ver hoor ons.
 Dat Gij ons sparet,

Ut
 geas,
 Ut
 poenit
 perdū
 ris,
 Ut
 tua
 règ
 serv
 Ut D
 po
 om
 àst
 ne
 rel
 ser
 ris
 Ut in
 tac
 hu
 nè
 Ut
 pr
 ch
 ce
 co

Ut nobis indul-
geas,

Ut ad veram
poenitentiam nos
perducere dignè-
ris,

Ut Ecclesiam
tuam sanctam
règere, et con-
servare dignèris

Ut Domnum a-
postolicum, et
omnes ecclesi-
àsticos òrdi-
nes, in sancta
religione con-
servare dignè-
ris.

Ut inimicos sanc-
tae Ecclesiae
humiliare dig-
nèris,

Ut règibus, et
principibus
christianis pa-
cem, et veram
concòrdiam do-

Dat Gij ons
vergeving wilt
schenken,

Dat Gij ons tot
ware boetvaar-
digheid wilt
voeren,

Dat Gij uwe H.
Kerk willet be-
sturen en be-
waren,

Dat Gij U ge-
waardiget den
Apostolieken
Stoel en alle
Kerkelijke or-
den in den H.
godsdiens te
bewaren,

Dat Gij de vij-
anden der H.
Kerk gelievet
te vernederen,

Dat Gij aan
christen konin-
gen en vorsten
vrede, en ware
eendracht ge-

te rogâmus, audi nos.

wij bidden U, verhoor ons.

nàre dignèris,
*Ut cuncto pò-
pulo christiàno
pacem, et unità-
tem largiri dig-
nèris,*

Ut nosmetipsos
in tuo sancto
servitio con-
fortàre et con-
servàre dignè-
ris,

*Ut mentes nos-
tras ad coelèstia
desidèria èrigas,*

Ut òmnibus be-
nefactòribus
nostris sempi-
tèrna bona
retribuas,

*Ut ànimas nos-
tras, fratrum, pro-
pinquòrum et be-
nefactòrum nos-
tròrum, ab aeter-
na damnatiòne erì-*

te rogàmus, audi nos.

lievet te geven,
Dat Gij aan al het
christen volk
vrede en een-
heid gewaardi-
get te geven,

Dat Gij u ge-
waardiget ons
zelve in uwen
heiligen dienst
te versterken
en te bewaren,
Dat Gij onze
gemoederen tot
hemelsche ver-
langens opvoe-
ret,

Dat Gij al onze
weldoeners met
eeuwige goede-
ren vergeldet,

Dat Gij onze
zielen en die
onzer broeders,
verwanten en
weldoeners
voor de eeuwi-

wij bidden U, verhoor ons.

pias,

Ut fr
dan
ser
ris.

Ut d
del
tis
tèn
dig
Ut n
dig

F
A
tollis
parc
min
A
tollis
exau

A
tollis
mis

pias,

Ut fructus terrae
dare, et con-
servare dignè-
ris.

Ut omnibus fi-
delibus defunc-
tis requiem æ-
ternam donare
dignèris,

Ut nos exaudire
dignèris,

Fili Dei,

Agnus Dei, qui
tollis peccata mundi,
parce nobis, Dò-
mine.

Agnus Dei, qui
tollis peccata mundi,
exaudi nos, Dòmine.

Agnus Dei, qui
tollis peccata mundi,
miserere nobis.

te rogamus, audi nos.

ge verwerping
wilt behoeden.

Dat Gij de vruch-
ten der aarde
gewaardiget te
geven en te be-
houden

Dat Gij aan alle
overledene ge-
vigen de eeuwi-
ge rust gelievet
te geven,

Dat Gij U ge-
waardiget ons
te verhooren,

Zoon van God,
Lam Gods, dat
de zonden der we-
reld wegneemt,
spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat
de zonden der we-
reld wegneemt,
verhoor ons Heer.

Lam Gods, dat de
zonden der wereld
wegneemt, ontferm
u onzer.

wij bidden U, verhoor ons.

Christe, audi nos.	Christus, hoor ons.
Christe, exaudi nos.	Christus, verhoor ons.

8.

DE H. MIS.

Bij de woorden: Peccatores. Wij, zondaars, — staat de priester op, om zich met het feestelijk Paaschgewaad te bekleeden, en de H. Mis te beginnen; d. i. het ware Paaschlam zal op eene onbloedige wijze worden geslachtefferd.

Omdat het volk reeds zoo lang in de Kerk was geweest (bl. 261. I. 1° en 2°) werd en wordt nog heden geen Introitus (Begin der Mis) gelezen of gezongen, maar aanstonds de Kyrie aangeheven.

Ook wordt in deze Mis het Credo achtergelaten, omdat de Doopleerlingen

1) Zie het ontbrekende voor St. Marcus en de Kruisdagen, alsook psalm 69, de verzen, responsoria en gebeden bl. 362.

vóór het Doopsel, dus even te voren, hunne geloofsbelijdenis luide hadden opgezegd: ook het offertorium (offerande), omdat de geloovigen op dezen dag geen brood of wijn offerden.

Het gewone der Mis zie bl. 67.

Het aan dezen dag *eigene* zijn :

Dominus vobiscum. | De Heer zij met U.
Et cum spiritu tuo. | En met uwen geest.

HET GEBED.

O God, die dezen allerheiligsten nacht door den luister van 's Heeren Verrijzenis verlicht, bewaar in de nieuwe kinderen van uw gezin den geest van aanneming, welken Gij geschonken hebt, opdat zij, naar ziel en lichaam vernieuwd, U in zuiverheid dienen. Door denzelfden Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden H. Geest, God, door alle eeuwen der eeuwen.

Amen.

Vermaning aan de nieuw-gedoopten.

LES UIT DEN BRIEF VAN DEN H. APOSTEL
PAULUS AAN DE COLOSSENSERS.

Broeders, indien gij met Christus ver-
rezen zijt, zoekt hetgeen daarboven is,
waar Christus is, zittend aan de rechter-
hand van God; betracht hetgeen om-
hoog, niet hetgeen op aarde is. Want
gij zijt gestorven, en uw leven is ver-
borgten met Christus in God. Als Chris-
tus, die uw leven is, zal verschenen
zijn, dān zult ook gij met Hem in heer-
lijkheid verschijnen. R. Deo Gratias.

Allelùja, allelùja, Alleluja.

Confitèmini Dò-	:	Looft den Heer,
mino quònam bo-	:	want Hij is goed;
nus; quònam in	:	want zijne barm-
saèculum miseri-	:	hartigheid is tot
còrdia ejus.	:	in eeuwigheid.

TRACTUS.

Laudàte Dòmi-	:	Looft den Heer,
num omnes gentes:	:	gij alle natiën?

et collaudate eum : looft Hem mede
omnes pòpuli. gij, alle volkeren.

Quoniam confir- Want bevestigd
mata est super is over ons zijne
nos misericordia barmhartigheid en
ejus: et veritas Dò- de waarheid des
mini manet in ae- Heeren blijft in
tèrnum. eeuwigheid.

EVANGELIE VOLGENS DEN H. MATTHEUS.

Op den laten avond nu van den sabbat bij het aanbreken van den eersten dag der week, kwam Maria Magdalena en de andere Maria het graf zien. En ziet, er ontstond eene groote aardbeving. Want een Engel des Heeren daalde neder, en naderde en wendte den steen af en zat er op. Zijn aanblik was als een bliksem, en zijn gewaad als sneeuw. Uit vrees voor hem schrikten de wachters en werden als dooden. Maar de Engel antwoordend, zeide tot de vrouwen: Vreest niet, want ik weet, dat gij Jesus zoekt, die gekruist is: Hij is niet hier: want Hij is

verrezen, zooals Hij gezegd heeft. Komt, en ziet de plaats, waar de Heer gelegd was. Gaat dan spoedig en zegt tot zijne leerlingen, dat Hij verrezen is, en ziet; Hij gaat u voor naar Galilea, daar zult gij Hem zien. Ziet, ik heb het u vooraf gezegd.

R, Laus tibi Christe. V. Lof u, o Christus.

STIL GEBED.

Neem aan, bidden wij u, o Heer, de gebeden van uw volk met de opgedragen offeranden; opdat hetgeen door de Paaschgeheimen is begonnen, door uw toedoen ons ook tot een eeuwig geneesmiddel strekke. Door onzen Heer J. Chr. enz.

Het Agnus Dei, waarin ten derden maal de vrede wordt afgebeden, wordt heden niet gebeden, omdat immers de dag

nog
aan
had
A
Vesp
A
L
num
laud
pòp
Q
màt
misse
et
mar
C
Fili
San
in p
et
sàe
Am

van

nog niet verschenen is, waarop Christus aan de Apostelen en leerlingen den vrede had gegeven.

Aanstonds na de Nuttiging worden de Vespers (Avondgebeden) gezongen.

Allelùja, allelùja, allelùja.

Laudàte Dòminum omnes gentes; laudate Eum omnes pòpuli.

Quònam confirmàta est super nos misericòrdia ejus; et vèritas Dòmini manet in aetèrnum.

Glòria Patri et Filio et Spiritui Sancto; sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sàecula saeculòrum. Amen.

Looft den Heer, gij alle natien; looft Hem gij alle volken.

Want zijne barmhartigheid is over ons bevestigd en 's Heeren waarheid blijft in eeuwigheid.

Eer zij den Vader, den Zoon en den H. Geest. Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd: en in de eeuwen der eeuwen Amen.

De priester begint de eerste woorden van de antifoon voor het magnificat:

Vespere autem
Sabbati:

Op den laten
avond nu van den
Sabbat:

Het Koor vervolgt:

quae lucèscit in
prima Sàbbati, ve-
nit Maria Magdale-
na, et àltera Marià
vidère sepùlchrum,
allelùja.

bij het aanbreken
van den eersten dag
der week, kwamen
Maria Magdalena
en de andere Ma-
ria het graf bezien,
alleluja.

Magnificat.

*Het Koor herhaalt daarna de geheele
antifoon: Vespere.*

V. Dominus vo-
biscum.

De Heer zij met
U.

R. Et cum spìritu
tuo.

En met uwen
geest.

LAAT ONS BIDDEN.

Stort, Heer, in ons den Geest uwer
liefde, om ons, die Gij door uwe Paasch-

Sacramenten verzadigd hebt, in uwe goedertierenheid eendrachtig te maken. Door onzen Heer Jesus Christus enz. Amen.

VIII.

I.

VICTIMAE PASCHALI.

Victimae paschali
laudes immolent
Christiàni.

Agnus redèmit
oves; Christus in-
nocens Patri recon-
ciliàvit peccatòres.

Mors et vita duèl-
lo conflixère mi-
ràndo:

Offert, christenen,
aan het Paasch-
offer uwe lofprij-
zingen.

Het Lam heeft
de schapen vrijge-
kocht: Christus de
onschuldige, heeft
de zondaars met
zijn Vader ver-
zoend.

Dood en leven
hebben een won-
deren tweestrijd
gestreden:

dux vitae mòr-
tuus, regnat vivus.

Dic nobis, Maria:
quid vidisti in via?

Sepùlchrum Chris-
ti vivèntis; et glò-
riam vidi resurgèn-
tis:

Angèlicos testes,
sudàrium et vestes.

Surrèxit Christus,
spes mea:

Praecèdet vos in
Galilaèam.

Scimus, Christum
surrexisse a mòr-
tuis vere:

tu nobis Victor
Rex, miserère, Amen
allelùja.

de gever des le-
vens gestorven,
heerscht levend.

Zeg ons, Maria,
wat gij hebt ge-
zien op den weg?
(naar het graf.)

Ik zag het graf
van den levenden
Christus, en de
heerlijkheid van
den Verrijzende.

Engelen tot ge-
tuigen, den zweet-
doek en de klee-
deren.

Christus, mijne
hoop, is verrezen:

Hij zal u voor-
uitgaan naar Ga-
lilaea.

Wij weten, dat
Christus waarach-
tig van de doo-
den is verrezen:

Gij, koning, over-
winnaar, ontferm
u onzer. Amen.

2.

HAEC DIES.

Haec dies, quam
fecit Dòminus; exul-
tèmus et laetèmur
in ea.

Confitèmini Dò-
mino, quònam bo-
nus, quònam in
saèculum miseri-
còrdia ejus.

Deze (is) de dag
dien de Heer ge-
maakt heeft; laten
wij er ons op ver-
heugen en verblij-
den.

Looft den Heer
want Hij is goed
en tot in eeuwig-
heid duurt zijne
barmhartigheid.

3.

TERRA TREMUIT.

Terra trèmuit et
quièvit, dum resur-
geret in judicio
Deus, alleluja.

De aarde beefde
en werd stil, toen
God ten oordeel
opstond, alleluja.

4.

ANGELUS DOMINI.

Angelus Dòmini : Een Engel des

descendit de coelo
et dixit mulieribus:
quem quaeritis?
surrexit sicut dixit.

Heeren daalde van
den hemel, en zeide
tot de vrouwen:
wien zoekt gij? Hij
is verrezen, zooals
Hij gezegd heeft.

5.

MARIA MAGDALENA.

Maria Magdalèna
et àltera Maria
ibant dilùculo ad
monumèntum.

Jesus quem quæ-
ritis non est hic;
surrexit sicut locu-
tus est, praecèdet
vos in Galilaëam;

ibi Eum vidèbi-
tis, allelùja, allelùja.

Maria Magdalena
en de andere Ma-
ria gingen bij het
aanbreken van den
dag 's morgens
naar het graf.

Jesus, dien gij
zoekt, is niet hier:
Hij is verrezen,
gelijk Hij gezegd
heeft. Hij zal u
vooruitgaan naar
Galilaea,

dáár zult gij Hem
zien, alleluja, alle-
luja.

Su
bonu
suan
suis
greg
natu
allel

LOF

A
dap

S
did
P
mar
C
Prin

6.

SURREXIT PASTOR.

Surrèxit Pastor
bonus, qui ànimam
suam pro òvibus
suis pòsuit, et pro
grege suo mori dig-
natus est allelùja,
allelùja.

De goede Her-
der is verrezen,
die zijn leven
voor zijne schapen
heeft gegeven, en
zich gewaardigd
heeft voor zijne
kudde te sterven,
alleluja, alleluja.

7.

LOFZANG OP DE ZONDAGEN NA PASCHEN.

AD REGIAS AGNI DAPES.

Ad règias Agni
dapes

Stolis amìcti càn-
didis

Post trànsitum
maris Rubri.

Christo canàmus
Principi.

Komt, zingen we
aan 's Lams feest-
banket

In witte klee'd'ren
zonder smet,

Na d' overtocht
der Roode zee,

Aan Christus lof,
den Vorst der vrêe.

Divina cujus chà-
ritas

Sacrum propinat
sanguinem,

Almique mem-
bra corporis

Amor sacèdos
immolat,

Sparsum cruòrem
pòstibus

Vastàtor horret
Angelus:

Fugitque divisum
mare:

Merguntur hostes
fluctibus.

Jam Pascha nos-
trum Christus est,

Paschàlis idem
Victima,

Et pura puris
mèntibus

De goddelijke lief-
de doet

Hem schenken
zijn aanbiddelijk
bloed,

Die liefde draagt
met eigen hand

Gods lichaam op
op ten offerand.

De wrekende En-
gel deinst voor 't
bloed

En 't huis door
zulk een merk be-
hoed;

De zee vlucht weg
en scheurt in twee;

Maar sleept den
vijand met zich
mee.

Ons Paschen is
nu Christus, Hij

Ons Paaschlam
tevens en daarbij

Den reinen 't on-
gezuurde brood

Sinceritâtis àzyma.

o Vera coeli Vic-
tima,

Subjècta cui sunt
tårtara

Solùta mortis vìn-
cula,

Recèpta vitæ
præmia.

Victor subâctis
inferis

Trophæa Chris-
tus explicat,

Coelòque apèrto,
sùbditum

Regem tenebrà-
rum trahit.

Ut sis perènne
mèntibus

Pascha Jesu gàu-
dium,

A morte dira crì-
minum

Dat alle onrein-
heid van zich stoot.

o Dit is 't hemelsch
Zoenlam wel,

Dat buigen doet
den trots der hel,

De kluisters van
den dood ontbindt.

En 't loon des
levens ons herwint.

Nu rijst, na 't
zegerijk verslaan

Des afgronds, Chris-
tus zegevaan;

De Ontsluiter van
de hemelpoort

Sleept satan in
zijn boeijen voort.

o Gij, die 't nieuwe
leven boodt.

Hoed ons toch
voor den zonde-
dood,

Opdat Gij eeuwig,
Jesus zoet,

Vitae renatòs li-
bera.

Deo Patri sit
glòria

Et Filio, qui a
mòrtuis

Surrèxit, ac Pa-
ràclito

In sempitèrna
sàecula. Amen.

De Paaschvreugd
zijn moogt van 't
gemoed.

Lof zij den Va-
der en den Zoon,
Die is verzezen
uit de doôn,

En aan den Troos-
ter, met hen één,
Door de altijddu-
rende eeuwen heen.
Amen.

IX.

Op de Kruisdagen en St. Mar-
cusdag.

(25 APRIL.)

*Na de Mis wordt de Litanie van
Alle Heiligen geheel gezongen. bl. 334.
en daaraan toegevoegd:*

Christe, audi nos,
Christe, exaudi nos,

Kyrie, elèison.

Christe, elèison.

Christus, hoor ons.
Christus, verhoor
ons.

Heer, ontferm u
onzer.

Christus, ontferm
u onzer.

Kyrie, elèison.

Heer, ontferm u
onzer.

Pater noster.

Onze Vader (stil
te bidden.)

Et ne nos inducas
in tentationem,
Sed libera nos a
malo.

En leid ons niet
in bekoring(en),
Maar verlos ons
van den kwade.

PSALM 69.

Deus in adjutòrium
meum intènde;
Dòmine, ad adjuvàn
dum me festina.
Confundàntur et re-
vereàntur, qui
quaerunt ànimam
meam

O God, kom mij
te hulp:

Heer, haast u, mij
te helpen.

Dat zij beschaamd
en tot schande
worden, die mij-
ne ziel zoeken
(te bederven)

Avertàntur retròr-
sum, et erubès-
cant, qui volunt
mihi mala.

Dat zij terugwijken
en zich schamen,
die mij kwaad
willen.

Avertàntur statim
erubescèntes, qui
dicunt mihi: Euge
euge.

Dat zij schielijk be-
schaamd terug
deinzen, die tot
mij zeggen: ha,

Exùltent et laetén-
tur in te omnes,
qui quaerunt te,
et dicant semper:
magnificètur Dò-
minus, qui dili-
gunt salutàre tuum.

Ego vero egènus et
pauper sum: Deus
àdjuva me.

Adjùtor meus et li-
beràtor meus es
tu:

Dòmine, ne morèris
Glòria Patri, et Fi-
lio, et Spiritui
sancto; sicut erat
in principio, et
nunc et semper:
et in saècula sae-
culòrum. Amen.

✠. Salvos fac ser-

juist goed! (dat
ge lijdt.)

Dat allen, die u
zoeken, zich in
u verheugen en
verblijden; en
mogen allen, die
uw heil zoeken,
altijd zeggen: de
Heer zij groote-
lijks geprezen.

Doch ik ben be-
hoefstig en arm;
God, kom Gij
mij te hulp.

Gij zijt mijn helper
en Verlosser:

Heer, toef niet.

Eer zij den Vader
en den Zoon en
den H. Geest;
gelijk het was
in den beginne,
en nu, en altijd,
en in de eeuwen
der eeuwen. Amen.
Maak uwe die-

vo
R. D
rà
✠
Dòm
titud
R.
✠
inin

R.
quità
nat

✠
secu
nost
R.
dum
tras
✠
Pon
Leò
R.
serv
vific
atur
in

vos tuos.

R. Deus meus, sperantes in te.

V. Esto nobis, Domine, turris fortitudinis,

R. A facie inimici.

V. Nihil proficiat inimicus in nobis,

R. Et filius iniquitatis non apponatur nocere nobis.

V. Domine, non secundum peccata nostra facias nobis,

R. Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

V. Oremus pro Pontifice nostro Leone:

R. Dominus conservet eum, et vivificet eum et beatum faciat eum in terra, et non

naars zalig, Mijn God, die op u hopen.

Wees ons, Heer, een sterke toren,

tegen den vijand. Laat de vijand niets op ons vermogen,

En geen zoon der boosheid wage het ons te schaden.

Heer, behandel ons niet volgens onze zonden,

En vergeld ons niet volgens onze ongerechtigheden.

Laten wij bidden voor onzer Opperherder Leo:

De Heer beware hem, behoude hem in het leven, make hem gelukkig op aarde en levere

tradat eum in ànimam inimicòrum ejus.

✠ Orèmus pro benefactòribus nostris :

R. Retribuere dignare, Dòmine, omnibus nobis bona facièntibus propter nomen tuum vitam aetèrnam. Amen.

✠ Orèmus pro fidèlibus defùnctis.

R. Requiem aetèrnam dona eis, Dòmine: et lux perpètua luceat eis.

✠ Requiescant in pace.

R. Amen.

✠ Pro fràtribus nostris absèntibus.

R. Salvos fac servos tuos, Deus meus, sperantes in te.

hem niet over aan den wil zijner vijanden.

Bidden wij voor onze weldoeners:

Gelief, Heer, allen die ons om uwen naam (uwentwille) weldoen, met het eeuwig leven te vergelden Amen.

Bidden we voor de overleden geloovigen.

Heer, geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verschijne hun.

Mogen zij in vrede rusten.

Het zij zoo.

Voor onze broeders, die afwezig zijn.

Mijn God, maak uwe dienaren zalig die hunne hoop op

✠.
mine
sanct
R.
tuère

✠.
di on
R.
ad t
✠.
bisc
R.
tu t

C
har
sm
die
bor
goe
v
bee

Ÿ. Mitte eis, Dò-
mine, auxilium de
sancto.

Rp. Et de Sion
tuère eos.

Ÿ. Dòmine, exau-
di orationem meam.

Rp. Et clamor meus
ad te vèniat.

Ÿ. Dòminus vo-
biscum.

Rp. Et cum spìri-
tu tuo.

U vestigen.

Heer, zend hun
hulp uit uw heilig-
dom (den hemel.)

En bescherm hen
van uit Sion (den
hemel.)

Heer, verhoor
mijn gebed

En mijn geroep
kome tot U.

De Heer zij met u.

en met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

God wien het eigen is, altijd barm-
hartig te zijn, en te sparen: neem onze
smeekbede aan, opdat wij en al uwe
dienaren, die de band der zonden ge-
bonden houdt, door de ontferming uwer
goedheid genadiglijk ontslagen worden.

Verhoor, bidden wij u, Heer, de ge-
beden van die tot u smeeken, en spaar

hen, die hunne zonden belijden, opdat Gij ons gelijkelijk vergeving en vrede goedgunstig schenket.

Toon ons, Heer, goedgunstig uwe onuitsprekelijke barmhartigheid, opdat Gij ons tegelijk van alle zonden ontslaat en van de straffen, die wij er door verdiend hebben.

God, die door de zonden beleedigd en door boetvaardigheid verzoend wordt, zie genadig neer op de gebeden van uw smeekend volk, en wend de geesels van uwen toorn af, die wij door onze zonden verdienen.

Almachtige, eeuwige God, ontferm u over onzen opperherder N. N. (Leo), en leid hem volgens uwe goedertierenheid op den weg der eeuwige zaligheid: geef hem, dat hij datgene wensche, wat u behagelijk is, en dat ook uit geheel zijn vermogen volbrengt.

God, van Wien alle heilige verlangens, goede voornemens, rechtvaardige werken komen; geef uwen dienaren dien

vrede, dien de wereld niet geven kan,
opdat onze harten genegen zijn uwe
geboden te volbrengen, en wij van vrees
voor onze vijanden ontslagen, tijden be-
leven, die onder uwe bescherming rus-
tig zijn.

Ontsteek, Heer, het vuur van den
H. Geest in onze nieren en harten,
opdat wij u met een kuisch lichaam
dienen, en met een zuiver hart behagen.

God, Schepper en Verlosser aller ge-
loovigen, schenk aan de zielen uwer
dienaren en dienaressen vergeving van
alle zonden, opdat zij door deze god-
vruchtige beden de kwijtschelding er-
langen, welke zij altijd verhoopt hebben.

Voorkom, Heer, (door uwe genade) al
onze werken en help ze ten uitvoer bren-
gen; opdat al onze gebeden en werken
altijd met u beginnen, en alzoo be-
gonnen, door u tot een goed einde
gebracht worden.

Almachtige, eeuwige God, die Heer
van levenden en dooden en barm-

hartig zijt voor allen, die Gij weet dat door hun geloof en werken de uwen zullen zijn, nederig verzoeken wij U, dat allen, voor wie wij onze gebeden storten, en zij, die nog in leven zijn en zij die reeds gestorven zijn, door de voorpraak van al uwe Heiligen, vergeving van al hunne misslagen verkrijgen door de goedertierenheid uwer liefde. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

℣. Dòminus vo-
biscum.

℞. Et cum spìri-
tu tuo.

℣. Exaudiat nos
omnipotens et misè-
ricors Dòminus.

℞. Amen.

Et fidèlium àni-
mae per misericór-
diam Dei requiès-
cant in pace.

De Heer zij met u

En met uwen geest.

De almachtige en
barmhartige God
verhoore ons.

Het zij zoo.

En dat de zielen
der geloovigen door
Gods barmhartig-
heid in vrede rus-

Amen.

ten.

Amen.

X.

Van Hemelvaart tot
Pinksteren.

I.

SALUTIS HUMANAË SATOR.

Salutis humanæ
Sator,
Jesu, voluptas cordium,
Orbis redempti
Conditor,
Et casta lux amantium.

Qua victus es clementia
Ut nostra ferres
crimina?

Hersteller, Jesus,
van ons lot
En onzer zielen
hoogst genot,
Verlosser, Schep-
per, reine gloed
Van 't harte, dat
Gij vlammen doet.

Wat milde goed-
heid dreef U aan,
Dat Gij, met onze
schuld belaân,

Mortem subirès
innocens,
A morte nos ut
tòlleres?

Perrùmpis infèr-
num chaos:

Vinctis catènas
dètrahis;
Victor triùmpo
nòbili
Ad dèxteram Pa-
tris sedes.

Te cogat indul-
gèntia,
Ut damna nostra
sàrcias,
Tuique vultus
còmportes
Dites beato lùmine.

Tu dux ad astra
et sèmita,
Sis meta nostris
còrdibus;

Onschuldig U ten
offer boodt,
Om ons te red-
den van den dood?

Gij dringt door
d'onderaardschen
nacht,
Verbreekt de boei
van wie er smacht,
En na die zege
zetelt Gij
Verwinnend aan
uws Vaders zij.

Daar dwinge uw
liefde U onze schâ
Te boeten door
uw heilgena,
Opdat uw godlijk
aangezicht
Ons zalige in het
hemellicht.

Wees Gij het eind-
doel van ons hart,
Die gids en baan
ten hemel werd't;

Sis lacrymarum
gaudium,
Sis dulce vitae
praemium. Amen.

Wees onze vreug-
de in alle ellend,
En 't zoete loon
aan 's levens end.
Amen.

2.

O REX GLORIAE.

O Rex glòriæ,
Dòmine virtutum,
qui triumphàtor
hòdie super omnes
coelos ascendisti, ne
derelinquas nos òr-
phanos;

Sed mitte promìs-
sum Patris in nos,
spìritum veritatis,
allelúja.

O Koning der
heerlijkheid, Heer
der machten; Gij,
Die als Verwin-
naar boven alle
hemelen zijt opge-
klommen, verlaat
ons niet, weezen,
(als wij nu zijn);
maar zend in ons
den Beloofde des
Vaders, den Geest
van waarheid. al-
leluja.

3.

VIRI GALILAEI.

Viri Galilaèi, quid
admiràmini, aspici-
èntes in coelum?
allelùja.

Quemàdmodum
vidistis eum ascen-
dentem in coelum,
ita veniet, alleluja.

Mannen van Ga-
lilaea, waarom staat
gij verwonderd
naar den hemel te
zien? alleluja.

Gelijk gij Hem
hebt zien ten he-
mel varen, zóó zal
Hij komen, (ten
oordeel) alleluja.

4.

ASCENDIT DEUS.

Ascèndit Deus in
jubilatione, et Dò-
minus in voce tubae.

Dòminus in Sina,
in sancto, ascèndens
in altum, captivam
duxit captivitatem.
allelùja.

God is onder ge-
juich opgevaren en
de Heer op den
klank der trompet.

De Heer was op
Sina, den heiligen
berg; opklimmend
(ten hemel) voerde
Hij de gevangenen
(uit het Voorge-
borchte) weg, (met
zich ten hemel.)
alleluja.

VIGILIE VAN PINKSTEREN.

Vroeger werd het H. Doopsel toegediend alleen daags voor Paschen en daags voor Pinksteren, en daarna ook op dezen dag de vont gewijd.

De plechtigheden zijn dezelfde als die op Paaschzaterdag bij 't wijden des waters bl. 261, gebruikt worden, met dit verschil dat slechts zes Voorspellingen gelezen worden, die alle min of meer betrekking hebben op het Doopsel; ook de gebeden zijn aan dezen dag eigen.

Om den langen duur wordt ook nu de »Introitus» Begin der Mis, weggelaten.

A.

EERSTE VOORSPELLING.

In die dagen: God beproefde Abraham bl. 287.

LAAT ONS BIDDEN.

God, die in de daad (opoffering zijns Zoons) van uwen dienaar Abraham een voorbeeld van gehoorzaamheid aan de menschen gegeven hebt, geef ons, de bedorvenheid van onzen wil te buiger, en uwe rechtmatige geboden in alles stipt te volbrengen. Door onzen Heer Jesus Christus enz.

TWEEDE VOORSPELLING.

In die dagen: het geschiedde in de morgenwake bl. 291.

Na deze wordt gezongen: Cantemus Domino. bl. 293.

GEBED.

God, die de wonderen in de eerste tijden gebeurd, door het licht van het nieuw verbond hebt uitgelegd, zoodat de Roode Zee het afbeeldsel is van de heilige vont, en het volk, uit de ver-

drukking van Egypte verlost, het christen volk aanduidde, geef, dat alle volken, na de gunst (verlossing) van het Joodsche volk verkregen te hebben, door de verdiensten des geloofs ook herborren worden door de mededeeling van den H. Geest. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

DERDE VOORSPELLING.

In die dagen schreef Mozes een gezang. bl. 312.

Hierna worde gezongen: Attende coelum. bl. 314.

GEBED.

God, roem der geloovigen en leven der rechtvaardigen, die ook ons door uwen dienaar Mozes door het zingen van een heilig lied hebt doen onderwijzen, werk uwe barmhartigheid aan alle volken uit, door hun tevredenheid te schenken en de vrees van hen weg

te nemen, opdat hetgeen als onze straf is uitgesproken, in een eeuwig heilmiddel verandere. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

VIERDE VOORSPELLING.

Op dien dag zullen zeven vrouwen bl. 304.
Waarna: Tractus: Vinea bl. 306.

GEBED.

Almachtige, eeuwige God, die u door uwen eenigen Zoon getoond hebt als den stichter uwer Kerk, elken wijngaardrank goed verzorgend, die in dezen zelfden uwen Christus, den waren wijnstok, vruchten draagt, opdat hij meer vruchten zou voortbrengen; geef, dat geene doornen van zonden de overhand krijgen over uwe geloovigen, die Gij door de bron des doopsels als een wijngaard uit Egypte gevoerd hebt, opdat zij, gesterkt door de heiliging van uwen Geest, met eenige vrucht verrijkt wor-

den. Door denzelfden Jesus Christus enz.

VIJFDE VOORSPELLING.

Hoor, Israël, de geboden des levens,
bl. 297.

GEBED.

God, die ons door den mond der profeten geboden hebt, het tijdelijke te verlaten, en tot het eeuwige te spoeden; geef uwen dienaren, dat wij door ingevang van den hemel mogen volbrengen hetgeen wij als uw gebod kennen. Door onzen Heer enz.

ZESDE VOORSPELLING.

In die dagen: de hand des Heeren,
bl. 301.

GEBED.

Heer, God der krachten, die het vervallene opricht en het opgerichte staande

houdt; geef, dat meer volken door de heiliging van uwen naam vernieuwd worden, opdat allen, die door het heilig doopsel gewasschen worden, altijd door uwe ingeving geleid worden. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

Als de priester naar de vont gaat:
Sicut Cervus, bl. 322.

GEBED VÓÓR DE WIJDING.

Geef, bidden wij u, almachtige God, dat wij, die de plechtigheid der gave van den H. Geest vieren, door hemelsche verlangens ontstoken naar de bron des levens mogen dorsten. Door onzen Heer Jesus Christus enz.

B.

Na de vontwijding Litanie van alle Heiligen bl. 333. De Kyrie wordt plechtig gezongen; vervolgens het »Gloria in excelsis" aangeheven en vervolgd.

GEBED.

Geef, smeecken wij u, almachtige God, dat de luister van uwen glans over ons schittere; en het licht van uw licht door de verlichting des H. Geestes de harten van hen versterke, die door uwe genade herboren zijn. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

VOORLEZING UIT DE HANDELINGEN
DER APOSTELEN.

In die dagen: het geschiedde, dat toen Apollo te Corinthe was, Paulus na de bovenlanden afgereisd te hebben, te Ephese kwam en daar eenige leerlingen vond. Hij zeide tot hen: Hebt gij, die geloovigen geworden zijt, den H. Geest al ontvangen? Maar zij zeiden tot hem: Maar wij hebben nooit gehoord, dat (er) een H. Geest is. En hij zeide hun: In wien zijt gij dan gedoopt? Zij zeiden: In het doopsel van Joannes. Paulus zeide dan: Joannes heeft met het

doopsel van boetvaardigheid het volk gedoopt zeggende, *dat* zij zouden gelooven in hem, die na hem komen zou, namelijk in Jesus. Dit gehoord hebbende, zijn zij gedoopt in den naam van den Heer Jesus. En toen Paulus hun de handen had opgelegd, kwam de H. Geest over hen, en zij spraken talen en profeteerden. Alle mannen nu waren omtrent twaalf (in getal.) En hij ging in de Synagoog, en sprak daar kloekmoedig gedurende drie maanden, redetwistend en leerend over het rijk Gods.

Alleluja (slechts eens) en Confitemini. Alleluja wordt niet herhaald, maar aanstonds gezongen Laudate Dominum bl. 346.

VERVOLG VAN HET H. EVANGELIE
VOLGENS DEN H. JOANNES.

In dien tijd: Jesus zeide tot zijne leerlingen: indien gij mij bemint, on-

derh
Vad
zal
in e
dien
omc
Gij
bij
zal
zal
wer
ter
leve
ik i
en
en
bem
mij
hem
ope

derhoudt mijne geboden. En ik zal den Vader vragen, en een anderen Trooster zal hij u geven, opdat hij met u blijve in eeuwigheid, de Geest der waarheid dien de wereld niet kan ontvangen, omdat zij hem niet ziet, noch hem kent. Gij echter zult hem kennen, omdat hij bij u zal blijven, en in u zal zijn. Ik zal u niet als weezen achterlaten: ik zal tot u komen. Nog een weinig en de wereld ziet mij al niet meer. Gij echter ziet mij, omdat ik leef, en gij zult leven. Op dien dag zult gij kennen, dat ik in mijnen Vader ben, en gij in mij, en ik in u. Die mijne geboden heeft, en ze onderhoudt: hij is het, die mij bemint. Die nu mij bemint, zal door mijn Vader bemind worden; en ik zal hem beminnen en mijzelf aan hem openbaren.

AAN DE OFFERANDE.

Emitte spiritum : Zend uwen geest,

tuum, et creabuntur, et renovabis faciem terrae: sit glòria Dòmini in saecula. Allelùja.

en zij zullen geschapen worden, en gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen: blijve de heerlijkheid des Heeren in eeuwigheid. Alleluja.

STIL GEBED.

Heilig, bidden wij u, o Heer, de opgedragen offers: en reinig onze harten door de verlichting van den H. Geest. Door onzen Heer Jesus Christus. enz.

COMMUNIE.

Ultimo festivitatis die dicebat Jesus: Qui in me credit, flumina de ventre ejus fluent aquae vitae: hoc autem dixit de Spiritu, quem accepturi erant, credentes in eum, allelùja, alle-

Op den laatsten dag van het feest zeide Jesus: Die in mij geloof, uit diens binnenste zullen stroomen van levend water vloeijen: dit nu sprak hij van den Geest welken zij zouden

lùja.

ontvangen, die in
hem gelooven, alle-
luja, alleluja.

NA DE COMMUNIE.

De instorting van H. Geest, Heer,
zuivere onze harten en make ze vrucht-
baar door de inwendige besproeiing van
zijn dauw. Door onzen Heer Jesus
Christus, enz.

XI.

Pinksteren.

I.

VENI CREATOR.

Veni,	Creàtor	Kom, Schepper,
Spiritùs,		kom, o heilige
		Geest,
Mentes	tuòrum	Hernieuw voor
visita,		de uwen 't Pink-

Imple supèrna
gràtia,
Quae tu creàsti
pectora.

Qui dileris Pa-
râclitus,
Altissimi donum
Dei,
Fons vivus, ignis,
chàritas,
Et spiritâlis ûctio.

Tu septifòrmis
mùnere,
Dìgitus Patèrnae
dèxterae,
Tu rite promìs-
sum Patris,
Sermòne ditans
gùttura.

Accènde lumen
sènsibus,
Infunde amòrem
còrdibus,

sterfeest,
Vervul met uw
genadenvloed
De harten, die
Gij kloppen doet.

Gij, die de Troos-
ter wordt genoemd,
En 's Allerhoog-
sten gaaf geroemd,
Gij, levensbron,
en vuur, en gloed,
En liefde, en zal-
ving van 't gemoed.

Gods zevensgave
in 't ééne pand,
Gij, vinger van
des Vaders hand,
Beloofde als 's Va-
ders hoogste goed.
Die spreken leert
en spreken doet.

Ontsteek uw licht
voor hart en zin,
Stort uwe liefde
ons allen in;

Infirma nostri
còrporis,
Virtùte firmans
pèrpeti.

Hostem repèllas
lòngius,
Pacèmque dones
pròtinus,
Ductòre sic Te
praèvio,
Vitèmus omne
nòxium.

Per Te sciàmus
da Patrem,
Noscàmus atque
Filium,
Teque utriùsque
Spìritum,
Credàmus omni
tèmpore.

Deo Patri sit
glòria,
Et Filio, qui a
mòrtuis

En sterk door uwe
kracht altoos
Het veege lichaam,
krank en broos.

Verjaag den vij-
and verre heen.
En schenk ons
zoeten vree meteen
Geef dat wij, aan
uw leiding trouw,
Zoo mijden, al
wat schaden zou.

Leer in uw licht,
zoo als het hoort,
Den Vader kennen
en het Woord;
In U, die Geest
van beiden zijt,
Doe ons gelooven
te allen tijd.

Lof zij den Va-
der en den Zoon,
Die is verzezen
uit de doôn,

Surrèxit, ac Pa-
ràclito,
In saeculòrum
sàecula. Amen.

En aan den Troo-
ter, met hen één,
Door de altijd-
durende eeuwen
heen. Amen

2.

VENI SANCTE SPIRITUS.

Veni Sancte Spi-
ritus,
Et emitte coèlitus
Lucis tuae ràdium

Kom, o heilige
Geest, daal weer;
Zend uit 's he-
mels hooge sfeer
Van uw licht de
stralen neer.

Veni Pater pàu-
perum,
Veni dator mùne-
rum,
Veni lumen còr-
dium

Kom, o Vader
mild en zoet,
Kom, o drager
van Gods goed,
Kom, o licht van
ons gemoed.

Consolàtor òpti-
me,
Dulcis hospes
ànimae,

Allerzoetstetroost
op aard.
Gast der ziel,
haar alles waard,

Troo-
één,
ltijd-
uwen

Dulce refrigeri-
um

Streeler, nooit ge-
ëvenaard.

In labòre rèquies,

Gij, bij 't werk
verademing,

In aestu tempè-
ries,

In de hitte om-
lommering,

In fletu solàtium.

In de droefheid
leniging.

eilige
veer;
he-
sfeer
t de

O Lux beatissi-
ma,

Allerzaligst licht
en gloed,

Reple cordis in-
tima,

Schitter allen in
't gemoed,

Tuòrum fidèlium.

Die Ge in U ge-
looven doet.

ader

Sine tuo nùmine,

Zonder uw gena-
betoon

ager
d,
van

Nihil est in hò-
mine,

Is er niets in 's
mensen zoon.

Nihil est innò-
xium.

Niets wat zuiver
is en schoon.

oost

Lava quod est
sòrdidum

Reinig, wat er
werd besmeurd;

ziel,
ard,

Riga quod est
àridum,

Drenk, wat dor-
rend kwijnt en

Sana, quod est
sàucium.

treurt;
Heel de wond,
die 't hart ver-
scheurt.

Flecte quod est
rìgidum,
Fove quod est
frìgidum,
Rege quod est
dèvium.

Buig, wat stijf is,
met uw hand;
Gloei, wat koud
is, door uw brand;
Leid, wat doolt,
naar 't vaderland.

Da tuis fidèlibus,

Geef, wie volgen
naar uw leer

In te confidèti-
bus,

En op U vertrou-
wen, Heer,

Sacrum septenà-
rium

't Heilig zevental
ook weer.

Da virtùtis mèri-
tum

Geef 't verdiende
loon der deugd;

Da salùtis èxitum

Geef bij 't sterven
zaalge vreugd;

Da perènne gàu-
dium.

Geef het eeuwig
heilgeneugt. Amen.

3.

VENI SANCTE SPIRITUS.

Veni, Sancte Spì- ritus,	Kom, Heilige Geest,
-----------------------------	---------------------

reple tuòrum cor
da fidèlium:

et tui amòris in
eis ignem accènde.

Emìtte spìritum
tuum, et creabùn-
tur;

Et renovàbis fà-
ciem terrae.

Vervul de harten
uwer geloovigen
en ontsteek in
hen het vuur uwer
liefde.

Zend uwen Geest
en zij zullen ge-
schapen worden.

En gij zult het
aanschijn deraarde
vernieuwen.

4.

CONFIRMA HOC.

Confirma hoc
Deus, quod operà-
tus es in nobis:

a templo tuo, quod
est in Jerùsalem, ti-
bi òfferent reges

O God, bevestig
dit, wat gij in ons
hebt uitgewerkt:

in uwen tempel,
te Jerusalem, dáár
zullen koningen u

mùnera.

geschenken bren-
gen.

5.

FACTUS EST REPENTE.

Factus est repén-
te de coelo sonus
tamquam advenièn-
tis spìritus vehemèn-
tis, ubi erant se-
dèntes :

et replèti sunt
omnes spìritu sanc-
to loquèntes mag-
nàlia Dei.

Plotseling ont-
stond van den he-
mel een geluid, als
van een opkomen-
den hevigen wind,
daar waar zij (de
Apostelen) gezeten
waren :

en allen werden
vervuld van den
H. Geest, en ver-
kondigden de groote
werken Gods.

XII.

H. Drievuldigheid.

I.

JAM SOL RECEDIT.

Jam sol recedit
igneus;

Tu lux perennis
Unitas,

Nostris, beata
Trinitas,

Infunde amorem
cordibus.

Te mane laudum
carmine,

Te deprecamur
vespere,

Digneris, ut Te
supplices

Laudemus inter
coelites.

Patri simulque
Filio,

De vlamme
avondzonne zinkt:

Drieëenheid, licht,
dat eeuwig blinkt

In drie Personen,
stort uw gloed

En licht ons allen
in 't gemoed.

Ons lied klonk
's morgens U ter eer

En smeekt in d'avond-
vondstond U weer;

O God, geef dan
deez' bee gehoor:

U love ons lied
in 's hemels koor.

Zij met den Va-
der en den Zoon,

Tibique, sancte
Spiritus,
Sicut fuit, sit
jùgiter
Saeculum per omme
glòria. Amen.

Den heiligen Geest
alle eerbetoön;
Hun zij, als vroe-
ger, te allen tijd
Onafgebroken lof
gewijd. Amen.

2.

Benedictus es,
Dòmine qui intuèris
abyssos, et sedes
super Chèrubim.

Gezegend zijt Gij,
o Heer, die in de
afgronden schouwt,
en boven Cheru-
bijnen troont.

Benedictus es, Dò-
mine, in firmamènto
coeli, et laudàbilis
in saècula.

Gezegend zijt Gij
Heer, in het uit-
spansel des hemels
en lofwaardig in
eeuwigheid.

3.

TE DEUM LAUDAMUS.

1. Te Deum laudà-
mus, te Dòminum
confitèmur.

U, o God, loven
wij:
U, o Heer, belij-
den wij.

2. Te, aetérnum Pa-

U, eeuwige Vader

tren
ra
3. Ti
gel
uni
stà
4. Ti
et
ces
pro
5. Sa
sar
De
6. Pl
et
tis
7. To
sto
8. To
lau
rus
9. T
ca
da
10. T
ter
co

teest
;
roe-
ij
n lof
n.

t Gij,
n de
uwt,
neru-
t Gij
uit-
emels
g in

oven
belij-
vader

trem, omnis ter-
ra veneratur,

3. Tibi omnes An-
geli, Tibi coeli et
universae pote-
states;

4. Tibi Chèrubim
et Sèraphim in-
cessabili voce
proclamant:

5. Sanctus, sanctus,
sanctus, Dòminus
Deus sàbaoth.

6. Pleni sunt coeli
et terra majestà-
tis glòriae tuae.

7. Te gloriòsus Apo-
stolorum chorus,

8. Te prophetarum
laudabilis nùme-
rus,

9. Te mårtyrum
candidatus lau-
dat exercitus

10. Te per orbem
terrarum Sancta
confitètur Ecclesià.

vereert de geheele
aarde.

U roepen alle
Engelen, de heme-
len en alle machten;

Cherubijnen en
Seraphijnen onop-
houdelijk toe:

Heilig, heilig, hei-
lig de Heer, God
der heerscharen.

Hemel en aarde
zijn vol van de
majesteit uwer
heerlijkheid.

U loven de roem-
rijke schaar Apos-
telen, het lofwaar-
dig tal profeten,

het schitterend
heir martelaren.

U belijdt de Hei-
lige Kerk over heel
de aarde.

11. Patrem immèn-
sae majestàtis,

12. Veneràndum
tuum verum et
Unicum Filium,

13. Sanctum quo-
que Paràclitum
Spìritum.

14. Tu, rex glòriae
Christe.

Tu Patris sempi-
tèrnus es Filius.

15. Tu ad liberàn-
dum, susceptùrus
hòminem, non
horruisti Vìrginis
ùterum.

16. Tu devicto mor-
tis acùleo, ape-
ruisti credèntibus
regna coelòrum.

U, den Vader
van onmetelijke
majesteit,

Uwen aanbidde-
lijken, waarachtig-
en en eenigen
Zoon.

En den Heiligen
Geest den Trooster.

Gij zijt, Christus,
de Koning der
glorie.

Gij zijt de eeuwi-
ge Zoon des Va-
ders.

Gij zijt voor den
schoot der Maagd
niet teruggeschrikt
toen Gij ter verlos-
sing de mensch-
heid zoudt aanne-
men.

Gij hebt den dood
overwonnen, en aan
de geloovigen het
rijk der hemelen
geopend.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

<p>17. Tu ad dèxte-
ram Dei sedes in
glòria Patris.</p> <p>18. Iudex crèderis
esse ventùrus.</p> <p>19. 1) Te ergo quaè-
sumus, fàmulis
tuis sùbveni, quos
pretiòso sàngvine
redemisti.</p> <p>20. Aetèrna fac cum
Sanctis tuis in
glòria numeràri.</p> <p>21. Salvum fac pò-
pulum tuum Dò-
mine, et benedic
haereditàti tuae.</p> <p>22. Et rege eos, et
extòlle illos us-
que in aetèrnum.
Per singulos dies
benedicimus Te.</p> <p>23. Et laudàmus no-</p> | <p>Gij zijt gezeten
aan de rechterhand
Gods, in de glorie
des Vaders.</p> <p>Wij gelooven, dat
Gij als Rechter
zult komen.</p> <p>Wij bidden u dan,
kom uwe dienaren
te hulp, die Gij
door uw kostbaar
bloed verlost hebt.</p> <p>Mochten zij in
eeuwigheid geteld
worden onder uwe
Heiligen.</p> <p>Maak uw volk
zalig, o Heer, en
zegen uw erfdeel.</p> <p>En heersch over
hen, en verhef hen
tot in eeuwigheid.
Iederen dag loven
wij U.</p> <p>En wij prijzen</p> |
|--|---|

.....
1) Dit behoort langzaam en geknield gezongen te worden.

men tuum in saeculum, et in saeculum saeculi.

24. Dignare, Domine, die isto, sine peccato nos custodire.

25. Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

26. Fiat misericordia tua, Domine, super nos; quem admodum speramus in te.

27. In te, Domine, speravi, non confundar in aeternum.

Ÿ. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.

R. Laudemus, et superexaltemus eum in saecula.

Ÿ. Benedictus es, Domine, in firma-

uwen naam in eeuwigheid der eeuwigheden.

Gelief, Heer, ons dezen dag vrij van zonde te bewaren.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

Kome, Heer, uwe barmhartigheid over ons, zooals wij op u gehoopt hebben.

Op U, Heer, heb ik mijn vertrouwen gesteld; in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

Zegenen wij den Vader en den Zoon en den H. Geest.

Loven en verheffen wij Hem in eeuwigheid.

Gezegend zijt Gij o Heer, in het uit-

mèn
R.
et g
pere
cula
Ÿ
di o
R.
meu
Ÿ
bisc
R.
ritu

G
en
putt
maj
en s
wie
gaat
tot
onze

mènto coeli.

R. Et laudabilis,
et gloriòsus et su-
perexaltatus in sae-
cula.

V. Dòmine, exau-
di orationem meam.

R. Et clamor
meus ad te veniat.

V. Dòminus vo-
biscum.

R. Et cum spi-
ritu tuo.

spansel des hemels.

En lofwaardig, en
glorierijk en hoog-
verheven (zijt Gij)
in eeuwigheid.

Heer, verhoor mijn
gebed.

En mijn geroep
kome tot u.

De Heer zij met u.

En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

God, wiens barmhartigheid eindeloos
en wiens schat van goedheid onuit-
puttelijk is, wij danken uwe goedertieren
majesteit voor de ontvangen weldaden
en smeeken uwe goedheid, dat gij hen,
wie Gij op hunne bede het gevraagde
gaaft, niet verlaat, maar hen bereidt
tot de toekomstige belooning. Door
onzen Heer Jesus Christus. enz.

XIII.

H. Sacraments-dag, Feest van
het H. Hart.

I.

LAUDA SION.

1. Lauda, Sion,
Salvatòrem,
Lauda Dúcem et
Pastòrem,
In hymnis et càn-
ticis;	Loof, o Sion, uw
Behoeder,
Loof uw Herder,
loof uw Voeder,
In gezang en ju-
bellied:
2. Quantum potes,
tantum aude:
Quia major omni
laude,
Nec laudàre sùf-
ficis.	Loof zooveel als
gij kunt loven;
Toch streeft Hij
uw lof te boven;
Hem volprijzen
kunt ge niet.
3. Laudis thema
speciàlis,
Panis vivus et vitalis
Hòdie propònitur.	't Brood, dat leeft
en ons doet leven,
Is aan ons tot stof
gegeven
Voor dien lofzang

4. Quem in sacrae
mensa coenae,
Turbæ fratrum duo-
dænæ
Datum non ambi-
gitur.

5. Sit laus plena,
sit sonòra,
Sit jucunda, sit de-
còra
Mentis jubilatio.

6. Dies enim solèm-
nis àgitur,
In qua mensae pri-
ma recòlitur,
Hujus institutio.

7. In hac mensa
novi Regis,
Novum Pascha no-
væ legis.
Phase vetus tèrmi-

op deez' dag;

't Brood, dat Chris-
tus' volgelingen
Aan het heilig
maal ontvingen,
Dat voor 't laatst
hen zamen zag.

Vol dan klinke,
luidop druische,
Zaalgend streele,
lieflijk ruische
't Loflied van het
juublend hart;

Plechtig vieren wij
toch heden
Den gedenkdag
van 't verleden,
Toen deez' disch
verordend werd.

Bij dien disch
heeft Onze Heere,
Zelf het Paasch-
lam zijner leere,
't Oude Paschen

nat.	uitgeleid ;
8. Vetustàtem no- vitas, Umbram fugat vè- ritas, Noctem lux elimi- nat.	't Nieuwe doet het oude wijken, Waarheid 't scha- duwbeeld bezwij- ken, 't Licht verbant de donkerheid.
9. Quod in coena Christus gessit, Faciéndum hoc ex- prèssit In sui memòriam	Wat Hij deed bij 't avondmalen, Deed Hij ons na Hem herhalen, Ter gedachtenis aan zijn dood ;
10. Docti sacris in- stitùtis, Panem, vinum in salùtis Consecràmus hò- stiam.	Naar de macht, die Hij verpandde, Heilgen wij ter offerande Onzer redding, wijn en brood.
11. Dogma datur Christiànis, Quod in carnem transit panis,	Als geloofspunt doet hij leeren, Dat het brood in 't Vleesch des Hee-

Et vinum in Sanguinem.

12. Quod non capis,
quod non vides,
Animòsa firmat fides
Praeter rerum òrdinem.

13. Sub divèrsis
specièbus,
Signis tantum, et
non rebus,
Latent res eximiae.

14. Caro cibus, sanguis potus:

Manet tamen Christus totus,
Sub utràque spècie.

15. A sumènte non
concìsus,

ren,
Wijn veranderd
wordt in 't Bloed;

Falen brein en
zintuig beiden,
't Vast geloof blijft
onderscheiden,
Wat Gods wonderwerking doet.

Onder schijnsel
weggeweken,
Die geen wezen
zijn, maar teeken,
Wordt het kostbaarste afgebeeld;

't Bloed is drank
en 't Vleesch is
spijsze,
Maar in elk dier
dubble wijze
Blijft de Christus
ongedeeld.

Wie Hem eet,
laat Hem volkomen

Non confractus, non
divisus:
Integer accipitur.	Gansch, zooals
Hij werd genomen
Ongekneusd en
ongedeerd;
16. Sumit unus, su-
munt mille:
Quantum isti, tan-
tum ille;
Nec sumptus con-
sumitur.	Eet er één, of
eten velen,
Allen mogen 't
zelfde deelen,
Nooit verminderd
nooit verteerd.
17. Sumunt boni,
sumunt mali:
Sorte tamen inae-
quali,
Vitae, vel interitus.	Braven, boozen
eten beiden,
Maar hun lot is
zeer verscheiden
't Leven eten ze
of den dood;
18. Mors est malis,
vita bonis:
Vide paris sumptio-
nis,
Quam sit dispar
exitus.	't Is de dood voor
Satans slaven,
Maar het leven
voor Gods braven;
Zoo verschillend
werkt dat Brood.
19. Fracto demum
sacramento,	Ziet ge 't breken,
wil niet beven,

Ne vacilles, sed
memènto,
Tantum esse sub
fragmènto,
Quantum toto tè-
gitur.

20. Nulla rei fit
scissùra:
Signi tantum fit
fractùra:
Qua nec status, nec
statùra
Signàti minùitur.

21. Ecce panis an-
gelòrum,
Factus cibus via-
tòrum:
Vere panis filiòrum,
Non mittendus cà-
nibus.

22. In figùris prae-
signàtur,

Maargedenk steeds
dat er even

Veel in 't deelt-
jen is gebleven

Als door 't gan-
sche omsluijerd
wordt;

't Wezen zelf kan
niemand breken;

Scheiding, die ge-
schiedt in 't teeken,

Laat Hem zelve
onbezweken,

In zijn grootte
niet verkort.

Zie, het Brood
der Engelenkringen

Werd de spijs der
bannelingen:

Brood voorwaar
van lievelingen

Mag nooit spijs
van honden zijn.

Door der beelden
schaduw brekend,

Cum Isaäc immo-
latur:
Agnus paschae de-
putatur:
Datur manna pà-
tribus.

23. Bone pastor,
panis vere,
Jesu, nostri miserere:

Tu nos pasce, nos
tuere
Tu nos bona fac
videre
In terra viventium.

24 Tu, qui cuncta
scis et vales:
Qui nos pascis hic
mortales:
Tuos ibi commen-
sàles,
Cohaerèdes et so-
dàles.
Fac sanctòrum ci-
vium.

Reeds door Isaac's
offer spreken,
Is 't in 't paasch-
lam voorbeteekend
En in 't manna
der woestijn.

Goede Herder,
Brood van 't leven,
Jesus, wil deez'
gunst ons geven:
Voed ons; sterk
ons bij het streven,
Om ten hemel op
te zweven,
Waar het land
des levens is;

Heer en Meester
aller dingen,
Die ons voedt,
ons stervelingen,
Maak dat wij U
ginds omringen,
Mede-ervers fees-
telingen,
Met al de uwen,
aan den disch.

Am

A
Zie

A
saec
C
tor
L
lùm.
D
de I

A
tuus

M
sum
U
redc
Q
abst

Amen. Allelùja. : Amen.

*Andere gezangen voor dezen feestdag.
Zie V^e afdeeling »Onder het Lof''*

2.

H. HART.

Auctor beate
saeculi

Christe, Redemp-
tor omnium,

Lumen Patris de
lumine,

Deusque verus
de Deo.

Amor coegit te
tuus

Mortale corpus
sumere,

Ut novus Adam
redderes,

Quod vetus ille
abstulerat.

O Christus, Schep-
per van den tijd,

Gij, die ons aller
Heiland zijt,

Gij 's Vaders licht
en stralend beeld,

Waarachtig God,
uit God geteeld.

Uw liefde, die
geen weerstand
dult,

Dwong u om, met
't vleesch omhuld,

Als nieuwere
Adam al het leed

Te boeten, dat ons
de eerste deed.

Ille amor, almus
àrtifex

'Terrae, marisque
et siderum,

Erràta patrum
miserans,

Et nostra rum-
pens vincula.

Non corde discè-
dat tuo,

Vis illa amòris in-
clyti:

Hoc fonte gentes
haùriant,

Remissionis grà-
tiam.

Percùssum ad hoc
est làncea,

Passùmque ad hoc
est vùlnera,

Ut nos lavàret
sòrdibus,

Unda fluènte et
sanguine.

Decus Parènti et

Die liefde, godlijk
groot en teer,

Schiep aarde en
zee en starrenheer,

En brak, door
Adam's val geroerd,

De zware boei
ons aangesnoerd.

o Dat zij uit uw
Hart nooit wijk'

Die liefde, in lief-
dewonden rijk:

Daar putte, wie
gefallen is,

Daar, in die bron,
vergiffenis.

't Gaf daarom aan
de lans zich bloot,

En liet zich won-
den door haar stoot,

Om ons te was-
schen in zijn vloed,

Eén stroom van
water en van bloed.

Zij aan den Va-

Filio

Sa

Spìr

Q

glòri

Reg

ne e

Ar

IMP

Di

mitis

lis co

et

quien

vestri

Filio,
Sanctòque sit
Spìritui,
Quibus potèstas,
glòria.
Regnùmque in om-
ne est saèculum.
Amen.

der en den Zoon
En aan den Geest
alle eerbetoön;
Aan wie is macht
en majesteit
En heerschappij
in eeuwigheid.
Amen.

3.

IMPROPERIUM EXSPECTAVIT bladz. 205.

4.

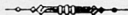
DISCITE A ME.

Discite a me, quia
mitis sum, et hùmi-
lis corde:

et inveniètis re-
quiem animabus
vestris.

Leert van mij, dat
ik zachtmoedig en
ootmoedig van
harte ben:

en gij zult rust
vinden voor uwe
zielen.

XIV.

Op de Zondagen na Pinksteren.

LUCIS CREATOR.

Lucis Creàtor òp-
time,
Lucem dièrum
pròferens,
Primòrdiis lucis
novae,

Mundi parans o-
riginem.

Qui mane junc-
tum vèseri,
Diem vocàri praè-
cipis,

Illàbitur tetrum
chaos,
Audi preces cum
fletibus.

Ne mens gravà-

Liefdadig Schep-
per van het licht,
Die dag aan dag
zijn stralen richt;
Wiens macht toen
de eerste lichtglans
blonk,

Begin aan deze
wereld schonk.

Gij, die als dag
begroeten doet,
Wat d'uchtend
bindt aan d'avond-
gloed:

Weer daalt de
zwarte chaos neer;
Hoor dan ons
schreiend smee-
ken, Heer.

Opdat niet onze

ta cr
Vit
mùne

Du
cògita
Ses
illigat

Ca
òstiur

Vit
mium
Vit

nòxiu
Pur
pèssin

Pra
piëssin
Pat
ùnice

Cu
ràclit
Re
ne sac

ta crimine
Vitae sit exul
mùnerè,

Dum nil perènne
cògitat,
Sesèque culpis
illigat.

Caelèste pulset
òstium,

Vitále tollat praè-
mium:

Vitèmus omne
nòxium,

Purgèmus omne
pèssimum.

Praesta, Pater
piùssime,

Patrique compar
ùnice,

Cum Spiritu Pa-
ràclito,

Regnans per om-
ne saèculum. Amen.

ziel van de aard
Vertrek' met zon-
denschuld be-
zwaard,

Terwijl zij de eeu-
wigheid vergeet
En zwaarder kluis-
ters voor zich
smeedt:

Maar blij zich
melde aan 's hemels
poort

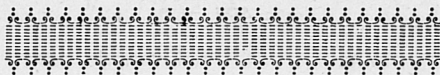
Voor 't levensloon,
dat haar behoort:

Laat ons vermij-
den al wat schaadt,
Ons zuivrend van
't bedreven kwaad.

Geef dit, o Vader,
mild en rijk,

Geef dit, o Eenge,
Hem gelijk,

Die beiden met
den Trooster één,
Regeert door eeuw
en eeuwen heen.

VIERDE AFDEELING.

Gezangen op de Feestdagen
DER
H. Maagd
EN
Bijzondere Heiligen.

I.

Ter eere der H. Maagd.

I.

AVE MARIA.

WEES GEGROET.

Ave Maria, grà- Wees gegroet, Ma-
tia plena; Dominus ria vol van gratie;

tec
tu i
bene
vent

Sa
ter
O
peco
et i
nost

's
van

A
ris
Q
port
E
S
surg
pòp

T

tecum; benedicta
tu in mulieribus: et
benedictus fructus
ventris tui, Jesus.

Sancta Maria, Ma-
ter Dei.

Ora pro nobis,
peccatoribus, nunc
et in hora mortis
nostrae. Amen.

de Heer is met U;
gezegend zijt Gij
boven alle vrou-
wen, en gezegend
is de vrucht uws
lichaams, Jesus.

Heilige Maria,
Moeder Gods;

Bid voor ons zon-
daars, nu en in het
uur van onzen dood.
Amen.

*'s Avonds voor den eersten Zondag
van den Advent tot Lichtmis.*

2.

ALMA REDEMPTORIS.

Alma Redemptó-
ris Mater,

Quae pèrvia coeli
porta manes;

Et stella maris:
Succùre cadènti,
sùrgere qui curat,
pòpulo.

Tu, quae genuis-

Verheven Moe-
der des Verlossers,
altijd opene poort
des hemels,

en ster der zee;
Kom het vallend
volk ter hulp, dat
uit zijne boosheid
op wil staan.

Gij, die tot ver-

ti, natūra mirante,
tuum Sanctum Ge-
nitòrem. Virgo prius
ac postèrius; Ga-
brièlis ab ore su-
mens illud ave,
peccatòrum mise-
rère.

wondering der na-
tuur uwen Schep-
per gebaard hebt,
en altijd Maagd
zijt gebleven, Gij,
die uit Gabriels
mond dezen groet
hooren mocht, heb
medelijden met de
zondaars.

Vóór Kerstmis.

Ÿ. Angelus Dò-
mini nuntiàvit Ma-
riae.

R. Et concépit de
Spíritu Sancto.

De Engel des Hee-
ren heeft aan Ma-
ria geboodschapt.

En zij heeft ont-
vangen van den
H. Geest.

GEBED.

Stort, Heer, uwe genade in onze har-
ten: opdat wij, die door de boodschap
des Engels de menschwording van Chris-
tus, uwen Zoon, gekend hebben, door
zijn kruis en lijden tot de heerlijkheid
der verrijzenis mogen gebracht worden.

Door dezelfde Christus, onzen Heer.
Amen.

Na Kerstmis.

V. Post partum, Virgo, inviolata permansisti.	Na uwe baring, o Maagd, zijt Gij onbevlekt gebleven.
R. Dei genitrix, intercède pro nobis.	Moeder Gods, bid voor ons.

GEBED.

O God, die die door de vruchtbare
maagdelijkheid van Maria de gaven der
eeuwige zaligheid aan de menschen
hebt geschonken, geef, bidden wij, dat
wij hare voorspraak mogen ondervin-
den, door wie wij verdiend hebben den
Gever des levens te ontvangen, Jesus
Christus, uwen Zoon. Amen.

3.

Van Lichtmisdag tot Witten Donderdag.

AVE REGINA.

Ave, Regina coelorum; Ave, Domina Angelorum;

Salve Radix; salve porta, ex qua mundo lux est orta.

Gaude, Virgo gloriosa, super omnes speciosa.

Vale, o valde decora, et pro nobis Christum exora.

V. Dignare me laudare te, Virgo sacrata.

R. Da mihi virtutem contra hostes tuos.

Wees gegroet, Hemelkoningin; wees gegroet Oppervorstin der Engelen.

Gegroet gij, Wortel en poort, waaruit het licht voor de wereld is gesproten.

Verblijd u roemwaardige, en boven allen in schoonheid verhevene Maagd.

Wees gegroet, schoonsteder Maagden, en bid Christus voor ons.

Gewaardig, dat ik u love. o H. Maagd.

Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

GEBED.

Barmhartige God, wil onze zwakheid

ondersteunen, opdat wij, die de gedachtenis der H. Moeder Gods vieren, door de hulp van hare voorspraak uit onze zonden mogen opstaan. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

4.

*Van Paaschzaterdag tot daags voor
H. Drievuldigheid.*

REGINA COELI.

Regina coeli, laetare, allelùja.

Quia quem meruisti portare, allelùja.

Resurrexit, sicut dixit, allelùja.

Ora pro nobis Deum, allelùja.

⁂ Gaude et laetare. Virgo Maria, allelùja.

Verheug U, Koningin des hemels, alleluja.

Omdat Hij, Dien gij waardig geweest zijt te dragen, alleluja.

Is verrezen, gelijk Hij gezegd heeft, alleluja.

Bid God voor ons, alleluja.

Verheug en verblijd u, o Maagd Maria, alleluja.

R. Quia surrexit Dò- Want de Heer is
minus vere, allelùja. waarlijk verrezen,
alleluja.

GEBED.

God, die u gewaardigd hebt de we-
reld te verblijden door de verrijzenis
van uwen Zoon, onzen Heer Jezus Chris-
tus; geef, bidden wij, dat wij door zijne
Moeder, de Maagd Maria, de vreugde
van het eeuwig leven mogen bekomen.
Door denzelfden Christus, onzen Heer.
Amen.

5.

*Van daags vóór H. Drievuldigheid
tot daags vóór den Advent.*

SALVE REGINA.

Salve Regina, Ma-	Wees gegroet, Ko-
ter misericórdiae;	ningin, Moeder van
Vita, dulcèdo, et	barmhartigheid;
spes nostra, salve.	ons leven, onze
	zoetheid, onze hoop,

Ad te clamamus,
exules, filii Evae.

Ad te suspiramus,
gementes et
flentes in hac lacrymarum valle.

Eja ergo, advocata nostra, illos
tuos misericordes oculos ad nos converte.

Et Jesum, benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende.

O clemens,
O pia,
O dulcis Virgo,
Maria.

V. Ora pro nobis,
sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

wees gegroet.

Tot u roepen wij
ballingen, kinderen
van Eva.

Tot u smeecken
wij, zuchtend en
weenend in dit dal
van tranen.

Daarom dan, onze
voorspreekster, sla
op ons uw zoo barmhartige oogen.

En toon ons, na
deze ballingschap
Jesum, de gezegende vrucht uws
lichaams.

O goedertierene,
O meedoogende,
O Zoete Maagd
Maria.

Bid voor ons, o
H. Moeder Gods.

Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

GEBED.

Almachtige, eeuwige God, die door de medewerking van den H. Geest, het lichaam en de ziel der roemwaardige Maagd en Moeder Gods Maria tot eene waardige woonplaats van uwen Zoon bereid hebt, geef, dat wij, die ons in het aandenken aan Haar verblijden, door hare genadige voorspraak van alle dreigend kwaad en van den eeuwigen dood bevrijd worden. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

6.

ANGELUS DOMINI.

Angelus Dòmini
nuntiàvit Mariæ

Et concèpit de
Spìritu Sancto.

Ecce ancilla Dò-
mini

De Engel des
Heeren heeft aan
Maria gebood-
schapt,

En zij heeft ont-
vangen van den
H. Geest.

Zie de dienst-
maagd des Hee-

Fiat mihi secundum
verbum tuum.

Et Verbum caro
factum est,

Et habitavit in
nobis

¶. Ora pro nobis,
Sancta Dei Genitrix

R. Ut digni effici-
amur promissioni-
bus Christi.

ren.

Mij geschiede naar
uw woord.

En het Woord is
vleesch geworden,

En het heeft on-
der ons gewoond.

Bid voor ons,
Heilige Moeder
Gods.

Opdat wij waar-
dig worden der be-
loften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden u, Heer, stort uwe ge-
nade in onze harten, opdat wij, die door
de boodschap des Engels de mensch-
wording van Christus, uwen Zoon, ge-
kend hebben, door zijn lijden en kruis
tot de heerlijkheid der verrijzenis ge-
raken. Door Christus onzen Heer. Amen.

7.

MAGNIFICAT.

1. Magnificat àni- | Mijne ziel verheft

- ma mea Dòminum. den Heer.
2. Et exultàvit spì- En gejubeld heeft
ritus meus * in mijn geest * in
Deo salutàri meo. God, mijn Zalig-
maker.
3. Quia respèxit hu- Omdat Hij neer-
militàtem ancillae zag op de gering-
suae * ecce enim heid zijner dienst-
ex hoc beàtam maagd *
me dicent om- Want ziet, van
nes generatiònes. nu af zullen alle
geslachten mij za-
lig noemen.
4. Quia fecit mihi Omdat Hij groote
magna, qui po- dingen aan mij ge-
tens est * daan heeft, Hij die
machtig is *
et sanctum nomen en heilig is zijn
ejus. naam.
5. Et misericòrdia En zijne barmhar-
ejus a progènie in tigheid is van ge-
progènies * slacht tot geslacht *
timèntibus eum. over hen, die Hem
vreezen.
6. Fecit potèntiam Hij heeft kracht
in bràchio suo: * uitgewerkt door
zijnen arm: *
dispèrsit supèrbos verstrooid heeft

mente cordis sui.

7. Depòsuit potèntes de sede; *

et exaltàvit hùmiles

8. Esurièntes implèvit bonis, *

et divites dimisit inànes.

9. Suscèpit Israel, pùerum suum; *

recordàtus misericòrdiae suae.

10. Sicut locùtus est ad patres nostros; *

Abraham et sèmini ejus in saècula.

11. Glòria Patri et Filio *

et Spirìtui Sancto.

Sicut erat in prin-

Hij de hoovaardigen in de gedachten huns harten.

Machtigen heeft Hij van den troon gezet, *

en nederigen verheven.

Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld *

en rijken ledig weggezonden.

Israël, zijnen dienaar, heeft Hij aangenomen *

Zijner barmhertigheid indachtig.

Gelijk Hij tot onze Vaderen gesproken heeft, *

tot Abraham en zijn nakomelingen in eeuwigheid.

Eere zij den Vader en den Zoon *

en den H. Geest.

Gelijk het was in

cipio, et nunc et semper; et in saecula sae- culorum. Amen.	het begin, en nu, en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.
--	--

8.

LITANIE VAN ONZE LIEVE VROUW.

Kyrie elèison	Heer, ontferm U onzer.
Christe elèison	Christus, ontferm U onzer.
Kyrie elèison	Heer, ontferm U onzer.
Christe, audi nos	Christus, hoor ons.
Christe, exaudi nos	Christus verhoor ons.
Pater, de coelis De- us, miserere nobis	God, Vader in den hemel, ontferm U onzer.
Fili, Redemptor mundi Deus, mi- serere nobis.	God, Zoon, Ver- losser der we- reld, ontferm U onzer
Spiritus Sancte, De- us, miserere nobis	God, H. Geest, ontferm U onzer
Sancta Trinitas, u-	Heilige Drievuldig-

nus Deus, misere-
rere nobis.

Sancta Maria, ora
pro nobis

Sancta Dei Ge-
nitrix

Sancta Virgo Vir-
ginum,

Mater Christi,

Mater divinae grà-
tiae,

Mater purissima,

Mater castissima,

Mater inviolata,

Mater intemerata,

Mater amabilis,

Mater admirabilis

Mater Creatòris,

Mater Salvatòris,

heid, één God,
ontferm U onzer

Heilige Maria, bid
voor ons.

H. Moeder Gods,

H. Maagd der
Maagden,

Moeder van
Christus,

Moeder der god-
delijke genade,

Allerreinste
Moeder,

Allerzuiverste
Moeder,

Ongeschondene
Moeder,

Onbevleete
Moeder,

Beminnelijke
Moeder,

Wonderbare
Moeder,

Moeder des
Scheppers,

Moeder des
Zaligmakers,

Ora pro nobis.

Bid voor ons.

Virgo prudentis-
sima,

Virgo veneranda,

Virgo praedicàn-
da,

Virgo potens,
Virgo clemens,

Virgo fidèlis

Spèculum justì-
tiae,

Sedes sapiëntiae,

Causa nostræ lae-
titiae,

Vas spirituàle,
Vas honoràbile,
Vas insigne devo-
tìonis,

Rosa mystica,

Turris Davídica;
Turris ebùrneà,
Domus àurea,
Foèderis arca,

Allervoorzich-
tigste Maagd,

Eerwaardige
Maagd,

Lofwaardige
Maagd,

Machtige Maagd,
Goedertieren

Maagd,

Getrouwe

Maagd,

Spiegel van
rechtvaardig-
heid,

Zetel der wijs-
heid,

Oorzaak onzer
blijdschap.

Geestelijk vat,

Eerwaardig vat,

Schoon vat van
godsvrucht,

Geheimzinnige
roos,

Toren van David,

Ivoren toren,

Gulden Huis,

Ark des Ver-

Ora pro nobis.

Bid voor ons.

Jan
Ste
Sal

Re
Co
t

Au
a
Re

Re
c
Re

Re
n
Re

Re
s
Re

Re
n
Re

Jànuà coeli,
Stella matutina,
Salus infirmòrum,

Refùgium pecca-
tòrum,
Consolàtrix afflic-
tòrum,

Auxilium christi-
ànòrum,

Regina Angelò-
rum,

Regina Patriar-
chàrum,

Regina Prophetà-
rum,

Regina Apostolò-
rum,

Regina Màrtyrum

Regina Confes-
sòrum,

Regina Virginum,

Regina Sanctò-
rum òmnium,

Regina sine labe

bonds,
Deur des hemels,
Morgenster,
Behoud der zie-
ken,

Toevlucht der
zondaren,

Troosteres der
droeven,

Hulp der Chris-
tenen,

Koningin der En-
gelen,

Koningin der
Aartsvaders,

Koningin der Pro-
feten,

Koningin der
Apostelen,

Koningin der
Matelaren,

Koningin der Be-
lijders,

Koningin der
Maagden,

Koningin van alle
Heiligen,

Koningin zonder

Ora pro nobis.

Bid voor ons.

Bid voor ons

conçèpta,
Regina sacratis-
simi Rosarii,

Ora p. n.

vlek ontvangen, B.
Koningin van voor ons.
den allerheilig-
sten Rozen-
krans,

Agnus Dei, qui
tollis peccàta mundi:
Parce nobis, Dò-
mine.

Lam Gods, dat de
zonden der wereld
wegneemt, spaar
ons, Heer.

Agnus Dei, qui
tollis peccàta mundi:
Exaùdi nos, Dò-
mine.

Lam Gods, dat
de zonden der we-
reld wegneemt,
Verhoor ons, Heer.

Agnus Dei, qui
tollis peccàta mundi:
Miserère nobis

Lam Gods, dat
de zonden der we-
reld wegneemt,
Ontferm U onzer.

Christe, audi nos.
Christe, exaùdi nos.

Christus, hoor ons.
Christus, verhoor
ons.

9.

AVE MARIS STELLA.

Ave maris stella,

Wees gegroet, o
Zeestar,

Dei Mater alma,

Moeder van den
Heere,

Atque semper	Immer reine
Virgo,	Maagd,
Felix coeli porta.	Hemelpoort vol eere.

Sumens illud Ave,	De Engel deelde
	U 't Ave
Gabriëlis ore,	Van den hemel,
	mede,
Funda nos in pace,	Maak dat omge- keerde,
Mutans Evae no- men.	Eva ons ten vrede.

Solve vincla reis,	Slaak de boei der schulden;
Profer lumen cae- cis,	Schaf weer licht den blinden;
Mala nostra pelle,	Doe ons, vrij van 't kwade.
Bona cuncta posce.	Al wat goed is vinden.

Monstra te esse	Toon U immer
Matrem,	Moeder,
Sumat per te pre- ces,	Moog door u ons hooren,

Qui pro nobis
natus,
Tulit esse tuus.

Hij, die ons ter
redding,
Uit u werd ge-
boren.

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,

Ongelijkbre Maged
Boven al aan-
minnig

Nos culpis solutos

Maak ons vrij
van zonden,

Mites fac et castos.

Zuiver en zacht-
zinnig.

Vitam praesta
puram,
Iter para tutum,

Leer ons vlekloos
leven,
Veilig onze gan-
gen,

Ut videntes Jesum

Om met u bij
Jesus

Semper collaetè-
mur.

De eeuwige vreugd
te erlangen.

Sit laus Deo Patri,

Lof zij aan den
Vader,

Summo Christo
decus,
Spiritu Sancto

Christus ook, den
Heere,
En den heiligen
Trooster,

Tribus honor u-
nus. Amen.

Den Drieëne ééne
eere. Amen.

IO.

O GLORIOSA VIRGINUM.

O gloriòsa Vir-
ginum,
Sublimis inter
sìdera,
Qui te creavit,
pàrvulum
Lactènte nutris
ubere.

Quod Eva tris-
tis àbstulit,
Tu reddis almo
gèrmine:

Intrent ut astra
flèbiles,

Coeli reclùdis
càrdines.

o Aller maagden
roem en eer,
Verheven boven
't starrenheer,
Hem, die u schiep,
der heemler Vorst,
Voedt Gij, als
zuigeling, aan uw
borst.

Het heil, dat Eva
deed vergaan,
Biedt ge in uw
eedlen spruit weer
aan;
Voor ons, die
weenden in het
stof,
Ontsluit uw hand
het hemelhof.

Tu Regis alti
jànua,
Et aula lucis fùl-
gida,

Vitam datam per
Vîriginem,
Gentes redemp-
tae plaùdite.

Jesu, tibi sit glòria,
Qui natus es
de Vîrgine,

Cum Patrê et al-
mo Spîritu,
In sempitèrna sæ-
cula. Amen.

Gij zijt des groo-
ten Konings poort,
Zijn hof van stral-
lend licht door-
gloord:

Verlosten, juicht:
want uit de Maagd
Is u weer 't leven
opgedaagd.

U, Jesus, zij de
lof gewijd,
Die uit de Maagd
geboren zijt,
U, met den Geest
en Vader één,
Door de altijddu-
rende eeuwen heen.
Amen.

II.

TOTA PULCHRA.

Tota pulchra es,
Maria.

Et màcula origi-
nàlis non est in te.

Geheel schoon zijt
Gij, o Maria.

En de erfsmet is
niet in u.

Tu
sàlem
Tu

Tu
pòpu
Tu
catòr

O
Vi
sima.
Vi
sima
Or
In
bis
Jesur

Su
sidiu
sanc
trix;
no
tione

groo-
boort,
stra-
door-

icht:
aagd
leven

j de

aagd

geest

ddu-
een.

Tu glòria Jerù-
sàlem,

Tu laetitia Israel,

Tu honorificèntia
pòpuli nostri,

Tu advocàta pec-
catòrum.

O Marià,

Virgo prudentis-
sima,

Virgo clementis-
sima,

Ora pro nobis,

Intercède pro no-
bis ad Dòminum
Jesum Christum.

Gij (zijt) de roem
van Jerusalem.

De vreugd van
Israel,

De eer van ons
volk,

Voorspreekster der
zondaars.

O Maria,

Allervoorzichtigste
Maagd,

Goedertierenste
Maagd,

Bid voor ons,

Wees onze voor-
spraak bij onzen
Heer Jesus Chris-
tus.

12.

SUB TUUM PRAESIDIUM.

zijn

t is

Sub tuum prae-
sidium confugimus,
sancta Dei Gèni-
trix;

nostras deprecà-
tiònes ne despicias

Onder uwe be-
scherming nemen
wij onzetoevlucht,
H. Moeder Gods,
versmaad onze
beden niet in onze

in necessitatibus
nostris;

Sed a periculis
cunctis libera nos
semper, Virgo glo-
riosa et benedicta.

Dòmina nostra,
Mediatrix nostra,
Advocata nostra, tuo
Filio nos reconcilia,
tuo Filio nos com-
menda; tuo Filio
nos repraesenta.

noodwendigheden

maar, o roem-
waardige en geze-
gende Maagd, ver-
los ons altijd van
alle gevaren.

O onze Meeste-
res, onze Midde-
laarster, onze Voor-
spreekster, verzoen
ons met uwen Zoon,
beveel ons aan
uwen Zoon, ver-
toon ons aan uwen
Zoon.

13.

S. MARIA, SUCCURRE.

Sancta Maria,
succurre miseris;

juva pusillànimes,
rèfove flèbiles, ora
pro pòpulo, intèr
veni pro clero,

H. Maria, kom
de ongelukkigen te
hulp;

help de kleinmoe-
digen, bemoedig
de zwakken, bid
voor het volk,
spreek voor de

into
voto

sèn
tuum
cùnqu
tuam
memo

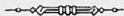
Te

Te
brent
tum,
Te
nent
chor

intercède pro de-
voto femineo sexu:

sèntiant omnes
tuum juvâmen, qui
cûnque célèbrant
tuam sanctam com-
memoratiònem.

geestelijken,
wees de voor-
spraak der god-
vruchtige vrouwen
mochten allen, die
uw heilig aanden-
ken vieren, uwe
hulp ondervinden.

II.

Ter eere van den H. Jozef.

(19 MAART.)

I.

— TE JOSEPH CELEBRENT.

Te Joseph cèle-
brent àgmina coèli-
tum,

Te cuncti réso-
nent Christiadum
chori,

U, Joseph, moet
het heir der Heme-
lingen roemen,

U prijzen 't ju-
blend koor van wie
zich Christnen noe-
men,

Qui clarus mè-
ritis junctus es in-
clytae

Casto foèdere
Virgini.

Almo cum tùmi-
dam gèrmine còn-
jugem,

Admirans, dúbio
tàngeris anxius,

Afflàtu sùperi
Flàminis Angelus,

Concèptum pùe-
rum docet.

Tu natum Dòmi-
num stringis ad
dexteras

Aegypti pròfu-
gum, tu sèqueris
plagas;

Amissum Sòly-

U, die in deug-
den rijk, door 't
zuiverst echtver-
bond

De moedermaagd
ter zijde stond.

Als 't zichtbaar
teeken van het god-
delijk bevruchten

U met verbazing
slaat, en 't weiflend
hart doet zuchten,
Meldt U Gods
Engel, dat die
wondere ontvange-
nis

Het werk des heil-
gen Geestes is.

Den pasgeboren
Heer sluit gij in de
open armen,

Gij blijft Hem,
als Hij vlucht, in
't verre Egypt be-
schermen,

In Salem zoekt

mis q
venis,
Mis
flètibu

Pos
liquos
cònsec

Pal
ritos g

Tu
ris pa

Mir
tior.

Nob
Trias,
tibus,

Da
tis sic

Ut
nos ti

mis quaeris, et invenis,

Miscens gaudia flètibus

Post mortem reliquos mors pia consecrat,

Palmamque emeritos glòria suscipit;

Tu vivens, superis par, frueris Deo,

Mira sorte beatior.

Nobis, Summa Trias, parce precantibus,

Da Joseph meritis sidera scandere:

Ut tandem liceat nos tibi perpetim

ge droef 't verloren godlijk Kind,

En juicht als gij Het wedervindt.

Een zalig sterven slechts wijdt anderen aan de glorie,
En voert hen met den palm ter eeuwige victorie,

Maar gij, den Hemeling gelijk, door 't zaligst lot,

Geniet op aarde reeds uw God.

Wil, o drieënige God, genadig ons verhooren,

Voer ons, om Joseph's deugd, in 't rijk der Engelenkoren,

Opdat we er eenmaal 't lied der blijde dankbaarheid

Qui clarus mè-
ritis junctus es in-
clytae

Casto foèdere
Virgini.

Almo cum tùmi-
dam gèrmine còn-
jugem,

Admìrans, dúbio
tàngeris anxius,

Afflàtu sùperi
Flàminis Angelus,

Concèptum pùe-
rum docet.

Tu natum Dòmi-
num stringis ad
dexteras

Aegypti pròfu-
gum, tu sèqueris
plagas;

Amissum Sòly-

U, die in deug-
den rijk, door 't
zuiverst echtver-
bond

De moedermaagd
ter zijde stond.

Als 't zichtbaar
teeken van het god-
delijk bevruchten

U met verbazing
slaat, en 't weiflend
hart doet zuchten,

Meldt U Gods
Engel, dat die
wondere ontvange-
nis

Het werk des heil-
gen Geestes is.

Den pasgeboren
Heer sluit gij in de
open armen,

Gij blijft Hem,
als Hij vlucht, in
't verre Egypt be-
schermen,

In Salem zoekt

mis
venis

Mi
flètib

Po
liquo
còns

Pa
ritos

Tu
ris pa

Mi
tior.

No
Trias
tibus

Da
tis si

Ut
nos t

mis quaeris, et invenis,

Miscens gaudia flètibus

Post mortem reliquos mors pia còsecrat,

Palmamque emèritos glòria sùscipit;

Tu vivens, superis par, frueris Deo,

Mira sorte beatior.

Nobis, Summa Trias, parce precantibus,

Da Joseph mèritis sidera scàndere:

Ut tandem liceat nos tibi pèrpetim

ge droef 't verloren godlijk Kind,

En juicht als gij Het wedervindt.

Een zalig sterven slechts wijdt anderen aan de glorie,
En voert hen met den palm ter eeuwige victorie,

Maar gij, den Hemeling gelijk, door 't zaligst lot,

Geniet op aarde reeds uw God.

Wil, o drieënige God, genadig ons verhooren,

Voer ons, om Joseph's deugd, in 't rijk der Engelen,

Opdat we er eenmaal 't lied der blijde dankbaarheid

Gratum pròmere
cànticum. Amen.

Doen rijzen voor
uw Majesteit.
Amen.

2

DOMINE, PRAEVENISTI EUM.

Dòmine, praeve-
nisti eum in bene-
dictiònibus dulcè-
dinis.

Posuisti in càpite
ejus corònam de
làpide pretiòso;

Vitam pètiit a te;
et tribuisti ei longi-
tùdinem dièrum in
saèculum saèculi.

Heer, Gij hebt
Hem voorkomen
met zoete zegenin-
gen.

Gij zettet op zijn
hoofd eene kroon
van kostbaar ge-
steente;

Om het leven
heeft hij u gebe-
den; en Gij hebt
zijne dagen ver-
lengd voor eeuwig
en altijd.

3.

MISSUS EST.

Missus est Ànge-
lus Gàbriel a Dèò

De Engel Gabrie-
is door God ge-

ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen Virginis Maria.

zonden tot eene Maagd, die verloofd was aan een man, met name Jozef, uit het huis (geslacht) van David, en de naam der Maagd is Maria.

4.

ANGELUS DOMINI.

Angelus Dòmini apparuit Joseph, dicens: Joseph, fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam: quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto est: pariet autem Filium, et vocabis nomen ejus Jesum.

Een engel des Heeren verscheen aan Jozef en zeide: Jozef, zoon van David, vrees niet Maria tot uwe echtgenootte te nemen: want hetgeen in haar geboren is, is uit den H. Geest: zij nu zal een Zoon baren en gij zult zijn naam Jesus noemen.

CONSTITUIT EUM.

Constituit eum	Hij (God) stelde
dòminum domus	hem dan tot heer
suae;	van zijn huis;
et prìncipem om-	tot overste van al
nis possessionis	zijne bezitting.
suae.	

III.

Ter eere der HH. Petrus
en Paulus.

(29 JUNI.)

I.

DECORA LUX.

Decòra lux aeter-	Een feestlijk schit-
nitàtis, auream	terlicht, aan de
	eeuwigheid ont-
	vloeid,
Diem beàtis irri-	Heeft met zijn

gàvit ignibus,

Apostolòrum quae
corònat principes,

Reisque in astra
liberam pandit viam.

Mundi Magister,
atque coeli Jànitor,

Romae pàrentes,
arbitrique gèntium,

Per ensis ille, hic
per Crucis victor
necem,

Vitae sensàtum
laureàti pòssident.

O Roma felix,
quae duòrum prìn-
cipum,

zaalgen glans den
gulden dag om-
gloeid,

Die aan de Prin-
sen der Apostlen
't glorieloon

En aan de zon-
daars biedt den
toegang tot hun
woon.

Der volken Lee-
raar en de Sleutel-
knecht van God,

Zij, Rome's Va-
ders, en Beslissers
over 't lot

Der volken, zijn
den weg ter glo-
rie opgesneld,

Door zwaard of
kruisdoodstraf ver-
winnaars van 't
geweld.

Gelukkig Rome,
door den eedlen
martelstrijd

Et consecrata glorio-
so sanguine:

Horum crude
purpurata, ceteras

Excèllis orbis u-
na pulchritudines.

Sit Trinitati sem-
piterna gloria,

Honor, potestas,
atque jubilatio,

In unitate, quae
gubèrnat omnia,

Per universa sae-
culorum saecula.
Amen.

Dier beide Prin-
sen Gods tot hei-
lige steê gewijd,
Gepurperd door
dat Bloed streeft
gij in glans en
gloor

Alleen al't schoon
der aard door hoo-
ger schoonheid
voor.

Drieëenig God, U
zij voortdurend
eerbetoon

En oppermacht en
hulde in 't juichend
lied geboôn;

U, die in wezen
één, den loop der
wereld leidt,

Al de eeuwen-
reeksen door der
eindlooze eeuwig-
heid. Amen.

BEATE PASTOR.

Beàte Pastor Pe-
trø, clemens àccipe

Voces precàntum
criminùmque vìncula

Verbo resòlve,
cui potèstas tràdita

Aperìre terris
coelum, àpertum
clàudere.

Sit Trinitàti sem-
pitèrna glòria,

Honor, potèstas
atque jubilatio,

In unitàte, quae
gubèrnat omnia,

Per univèrsa ae-

o Zalig Herder-
vorst, neem onze
smeekbee aan,

Wil van de boei
der zonde ons door
uw woord ontslaan,

Gij, die de macht
ontvingt om 's he-
mels zaalge poort

Voor de aard te
ontsluiten, of te
sluiten waar 't be-
hoort.

Drieëenig God, U
zij voortdurend
eerbetoon

En hulde en op-
permacht in 't
zeegnend lied ge-
boôn,

U, die in wezen
één, den loop der
wereld leidt

Al de eeuwen-

ternitâtis saecula.

Egrègrie Doctor
Paule, mores instrue

Et nostra tecum
pèctora in coelum
trahe:

Velâta dum me-
ridiem cernat fides,

Et solis instar,
sola regnet Chàritas.

Sit Trinitàti sem-
pitèrna glòria,

Honor, potèstas,
atque jubilatio,

In unitàte, quae
gubèrnat òmnia,

reeksen door der
eindlooze eeuwig-
heid.

Uitmundend Lee-
raar, vorm ons
leven naar uw leer,
o Paulus, trek ons
hart met u naar
hooger sfeer,

Tot voor 't om-
floersd Geloof de
heldre middag
straal'.

En liefde alleen
regeere in vollen
zonnepraal.

Drieëenig God, u
zij voortdurend eer-
betoon

En hulde en op-
permacht in 't
zeegnend lied ge-
boôn,

U, die in wezen
één, den loop der
wereld leidt

Per
nitâtis

Quo
be nè
ris,

Er
Petre
rum:

Et
hic p

Er
in al

In
dicà

P
per

Per universa aeter-
nitatis saecula.

Al de eeuwenreek-
sen door der eind-
looze eeuwigheid.
Amen.

3.

QUODCUNQUE IN ORBE.

Quodcunque in or-
be nexibus revinxe-
ris,

Erit revinctum,
Petre, in arce side-
rum:

Et quod resolvit
hic potestas tradita,

Erit solutum coeli
in alto vertice:

In fine mundi ju-
dicabis saeculum.

Patri perenne sit
per aevum gloria,

o Petrus, wat op
aard uwe uitspraak
binden moog',

Het blijft gebon-
den voor het rechts-
hof van omhoog;
En wat ge ont-
binden zult door
de u betrouwde
macht

Wordt voor Gods
hemeltroon ontbon-
den door die kracht:

Voor uwe recht-
bank zal — eens
staan het gansche
heelal.

Door de eeuwen
heen zij aan den

Tibique laudes
concinamus inclytas,

Aetèrne Nate; sit
supèrne spìritus,

Honortibi, decus-
que jùgiter

Laudètur omne
Trinitas per saècu-
lum. Amen.

Vader lof geboôn;

Lof klinke in on-
zen zang, die U,
o 's Vaders Zoon,

In 't licht der
glorie prijst; lof zij
ten allen tijd

Aan God den
heilgen Geest, den
Trooster, toegewijd:

Drieëene Majes-
teit, — U love de
eeuwigheid. Amen.

4.

TU ES PETRUS.

Tu es Petrus, et
super hanc petram
aedificabo Ecclè-
siam meam: et por-
tae inferi non prae-
valèbunt adversus
eam.

Gij zijt Petrus, en
op deze steenrots
zal ik mijne Kerk
bouwen, en de
poorten (macht)
der hel zullen haar
niet overweldigen.

5.

TU ES PASTOR.

Tu es Pastor : Gij zijt de her-

ovium, princeps Apostolorum, tibi traditae sunt claves regni coelorum.

der der schapen,
Vorst der Apostelen; u zijn de sleutelen van het hemelrijk gegeven.

6.

QUODCUMQUE LIGAVERIS.

Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in coelis: et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in coelis.

Hetgeen gij gebonden hebt op aarde, zal ook gebonden zijn in den hemel: en hetgeen gij ontbonden hebt op aarde, zal ook ontbonden zijn in den hemel.

7.

QUEM DICUNT HOMINES.

Quem dicunt homines esse Filium hominis? dixit Jesus discipulis suis.

Wien zeggen de menschen, dat de Zoon des menschen is? zeide Jesus tot Zijne leer-

Respondens Petrus, dixit: Tu es Christus, Filius Dei vivi.

Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam.

Beatus es Simon, Bar Jona, quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui est in coelis.

lingen.

Petrus antwoordde en zeide: Gij zijt Christus, de Zoon van den levenden God.

En ik zeg U: Gij zijt Petrus en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen.

Zalig gij, Simon, Zoon van Jonas, want vleesch en bloed heeft u dit niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in den hemel is.

8.

GEBED VOOR DEN PAUS.

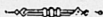
Orèmus pro Pontifice nostro N. N. (Leone.)

Dòminus consèrvet eum, et vivifi-

Laat ons bidden voor onzen Opperherder N. N. (Leo.)

De Heer beware hem, behoude hem

cet eum, et beàtum	in 't leven, make
faciat eum in terra,	hem gelukkig op
et non tradat eum	aarde, en geve hem
in ànimam inimicò-	niet over aan den
rum ejus.	wil zijner vijanden.

IV.

Feestdag van het H. Bloed.

1e ZONDAG IN JULI.

Festivis rèsonent	Laat veld en we-
còmpita vòcibus,	gen van het feest-
	gejoel weerklinken,
Cives laetitiam	En om het stra-
fròntibus èxplicent,	lend hoofd den
	gloed der vreugde
	blinken,
Taedis flammife-	Laat ouden, jon-
ris òrdine pròdeant	gen gaan ten op-
	tocht, in den glans
Instrùcti pùeri et	Van fakkellicht
senes.	en vlammenkrans.
Quem dura mòri-	o 't Past wel be-
ens Christus in àr-	ter, dat wij min-

bore

Fudit multiplici
vulnere sanguinem,

Nos facti memores
dum colimus,
decet

Saltem fundere
lacrymas.

Humano generi
perniciës gravis

Adami veteris cri-
mine contigit:

Adami integritas
et pietas novi

Vitam reddidit
omnibus.

stens tranen plen-
gen,

Als dit herinrings-
feest ons voor den
geest komt bren-
gen,

Hoe Christus aan
het kruis, in d' al-
lerwreedsten dood,

Uit wonde aan
wond zijn bloed
vergoot.

Heeft de oudere
Adam, door de
zonde, snood be-
dreven,

Aan 't mensche-
lijk geslacht den
slag des doods ge-
geven;

Des tweeden
Adams liefde en
onschuld zonder
smet

Heeft allen uit
dien dood gered.

Clamòrem vâl-
dum summus ab
aèthere,

Languèntis Gènti
si Pater àùdiit,

Placàri pòtius sàn-
guine débuit

Et nobis vèniam
dare.

Hoc quicùnque
stolam sànguine
proluit,

Abstèrgit màcu-
las, et ròseum decus,

Quo fiat similis
pròtinus Angelis,

Et regi plàceat,
capit.

A recto instàbilis
tràmite pòstmodum,

Toen toch den
Vader in het hoog
der hemelkoren

De luide stervens-
kreet zijns Eengen
klonk in de ooren,

Toen moest Hij
in dat bloed niets
dan verzoening
zien,

En om dat bloed
vergeving biên.

o Wie er in dat
bloed het zondig
kleed komt was-
schen,

Ontleent een pur-
perkleur aan deze
purperplassen,

Waardoor hij de
Engelen gelijkt in
glans en gloed,

En 's Konings oog
behagen moet.

Dat niemand dan
voortaan van 't

Se nullus retrahat,
meta sed ùltima,

Tangàtur: tribuet
nòbile praèmium,

Qui cursum Deus
àduvat.

Nobis propitius
sit, Gènitor potens,

Ut quos unigenae
sanguine Filii

Emisti, et plácido
Flàmine rècreas,

Coeli ad cùlmina
trànsferas. Amen.

rechte spoor meer
dwale

Door wankelmoe-
digheid; maar ieder
d' eindpaal hale,

Waar 't heerelijk-
ste loon ons bij
dien God verbeidt,

Wiens hand ons
in den wedloop
leidt.

Almachtig Vader,
wil genadig ons
verhooren,

Opdat Gij, wie Ge
door het bloed uws
Eengeboren

Gekocht hebt, en
steeds blijft ver-
sterken door uw
Geest,

Ter viering leidt
van 't hemelfeest.
Amen.

Feest der HH. Engel-
bewaarders.

1e ZONDAG VAN SEPTEMBER.

Custòdes hòmi-
num psàllimus An-
gelos,

Natùrae fràgili
quos Pater àddidit

Coelèstis còmites,
insidiàntibus

Ne succùmberet
hòstibus.

Nam quod corruè-
rit pròditor Angelus,

Concèssis mèrito
pulsus honòribus

Ardens invìdia,
pèllere nititur

U, Englen, onze
schutse, u prijt
ons losgeschal,

U, wien Gods va-
derzorg den broo-
zen mensch beval

Als leidслиên op
den tocht, opdat
hij immer vrij

Van 't sluw ge-
weld zijns vijands
zij.

Want dat eens de
engel viel in on-
trouw aan zijn Heer,

En zich verstoo-
ten zag van 's hemels
vreugde en eer

Ontstak zijn fel-
len spijt, en daar-

Quos cœlo Deus
advocat.

Huc custos igitur
pervigil advola,

Avèrtens pàtria
de tibi crèdita

Tam morbos àni-
mi, quam requiès-
cere

Quidquid non si-
vit nìcolas.

Sanctae sit Triadi
laus pia jùgiter,

Cujus perpètuo
nùmine màchina

Triplex haec rè-
gitur, cujus in òmnia

Regnat glòria sae-
cula. Amen.

om weert hij ze af
Wien God zijn
recht ten hemel gaf.

Snel Gij dan waak-
zaam toe, die onze
wachter zijt,

Keer van het land
dat aan uw zorgen
werd gewijd,

De kwalen af der
ziel, en alles, in
één woord,

Wat er de rust
der burgers stoort.

Aan U zij immer
eer, drieëne Ma-
jesteit,

Die hemel, aarde
en hel door uwe
almogendheid

In stand houdt en
bestiert, aan U,
wier glans en gloor

Moet stralen eeuw
en eeuwen door.
Amen.

VI.

Rozenkrans-Zondag.

I^e ZONDAG IN OCTOBER.

I.

Coelèstis aulæ	Een hemelbode
Nùntius,	daalt op aard,
Arcàna pandens	Die 't goddelijk
Nùminis,	Geheim verklaart,
Plenam salùtat	En groet de zaal-
gràtia	ge Moedermaagd,
Dei Parèntem	Die, vol genade,
Virginem.	aan God behaagt.

2.

Virgo propinquam	De heilige Maagd
sàngvine	bezoekt haar Nicht,
Matrem Joànnis	Volbracht aan
visitat	Haar dien teeren
	plicht;
Qui clausus alvo	Joannes meldt
gèstiens	vóór zijn geboort'
Adèsse Christum	De komst van 't
nùntiat	Menschgeworden
	Woord.

3.

Verbum, quod	De Vader bracht
ante saecula	van eeuwen voort
E mente Patris	Het ongeschapen
pròdiit,	goddijk Woord;
E Matris alvo	Terwijl Haar
Virginis	kuischheid werd
	bewaard,
Mortàlis Infans	Heeft ons een
nàscitur.	Maagd het Kind
	gebaard.

4.

Templo puèllus	Die de aarde paal
sistitur	en perken zet,
Legique paret	Wordt zelf gehoor-
Lègifer	zaam aan de Wet,
Hic se Redemptor	Maria offert Hem
paupere	den Heer,
Prètio redemptus	En koopt voor
immolat.	schaamlen prijs
	Hem weer.

5.

Quem jam dolè-	De droeve Moe-
bat pèrditum	der zoekt, en vindt

Mox laeta Mater
invenit

Ignòta doctis
mèntibus

Edisserèntem Fi-
lium.

Ten derden dag
verheugd Haar
Kind,

Dat bij de leeraars
achter bleef,

Voor wie Hij
's Heeren Wet om-
schreef.

6.

Jesu, tibi sit glò-
ria

Qui natus es de
Virgine,

Cum Patre et al-
mo Spìritu

In sempitèrna
saècula. Amen.

O Jesus, U zij
lof gewijd,

Die uit een Maagd
geboren zijt,

U, met den Geest
en Vader één

Door aller eeuwen
eeuwen heen. Amen.

VII.

Allerheiligen.

I NOVEMBER.

Placàre, Christe,

Wees d'uwen gun-

sèrvulis,
Quibus Patris cle-
mèntiam
Tuæ ad tribùnal
gràtiae
Patròna Virgo
pòstulat.

Et vos beàta per
novem
Distìnta gyros
àgmìna,
Antiqua cum prae-
sèntibus,
Futùra damna
pèllite.

Apòstoli cum vā-
tibus
Apud sevèrum
Jùdicem,

Veris reòrum flè-
tibus
Expòscite indul-
gèntiam.

stig o Gods Zoon,
Voor wie, bij uw
genadetroon,
De Moedermaged
biddend pleit
Om 's Vaders goe-
dertierenheid.

En gij, die leeft
in zaalger sfeer,
o Negen koren
van den Heer,
Keert af van ons
al 't vroeger leed,
En wat nog drukt
of tegentreedt.

Apostlenschaar,
Prophetenkor,
Spreekt bij Gods
rechterstoel ons
voor,
Verkrijgt voor hen
barmhartigheid,
Wier rouw de
zonde oprecht be-
schreidt.

Vos purpuràti
Màrtyres,
Vos candidàti
praèmio
Confessionis, èxu-
les
Vocàte nos in
pàtriam.

Chorèa casta Vir-
ginum,
Et quos erèmus
incolas
Transmìsit astris,
coèlitum
Locàte nos in
sèdibus.

Aufèrte gentem
pèrfidam

Credèntium de
finibus,
Ut unus omnes
ùnicum
Ovile nos Pastor
regat.

In purper pralend
Martlaarsheir
Belijders, stralend
van Gods eer,
Roept ons, nog
ballingen op aard,
Ter vaderstede he-
melvaart.

o Kuische Maag-
dendrom, en gij,
Die wildernis en
woestenij
Ten sterrentrans
heeft opgeleid,
Voert ons in 't
rijk der zaligheid.

Duldt op der
Christnen grond-
gebied
Het ongeloof der
boozen niet,
Opdat één Herder
naar zijn wei
Als ééne kudde
ons allen lei.

Deo Patri sit glò-
ria,

Natòque Patris
ùnico,

Sancto simul Pa-
ràclito,

In sempitèrna
saècula. Amen.

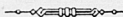
Lof zij den Va-
der op zijn troon,

En 's Vaders een-
geboren Zoon

En aan den Troos-
ter, met hen èèn,

Door de altijddu-
rende eeuwen heen.
Amen.

Zie de Lofzangen en Antifonen voor
meer Martelaren bl. 402.

VII.

Ter eere der H. Caecilia.

22 NOVEMBER.

CANTANTIBUS ORGANIS.

Cantàntibus òr-
ganis Caecilia Dò-
mino decantàbat,
dicens: Fiat Cor
meum immaculà-

Als het orgel
speelde, zong Cae-
cilia in haar hart
tot den Heer: Blij-
ve mijn hart on-

tum, ut non con-
funderar.

besmet opdat ik
niet beschaamd
worde (in mijn ver-
trouwen.)

Zie bl. 472.

VIII.

Algemeene Lofzangen en An- tifonen der Heiligen.

I.

TER EERE VAN APOSTELEN.

A.

EXULTET ORBIS.

Exlütet orbis
gàudiis:

Coelum reslütet
làudibus:

Apostolorum glò-
riam

De wereld juiche
in blijden lof,

Meejublend met
het hemelhof;

Want aarde en
sterren zingen blij

Tellus, et astra
còncinunt.

Vos saeculòrum
jùdices,
Et vera mundi
lùmina,

Votis precàmur
còrdium:

Audite voces sùp-
plicum.

Qui templa coeli
clàuditis

Seràsque verbo
sòlvitis,

Nos a reàtu
nòxios

Solvi jubète,
quaèsumus.

Praecèpta, quo-
rum pròtinus

Languor, salùs-
que sèntiunt,

Sanàte mentes
lànguidas

De glorie van de
Apostlenrij.

Gij, Rechter over
elk geslacht

En lichten in den
wereldnacht,

Aanhoort het smee-
ken aan uw voet,

Dat opgaat uit
het vol gemoed.

Gij, die de zaalge
hemelpoort

Ontsluit, en dicht
sluit door uw woord

o Spreekt ons toch,
dit bidden wij,

Van alle schuld
der zonde vrij.

o Gij, wien krank-
heid en herstel

Gehoorzaamt bij
het eerst bevel,

Doet alle krankte
van ons gaan,

Augète nos virtù-
tibus:

Ut cum redibit
Arbiter

In fine Christus
saèculi,

Nos sempitèrni
gàudii

Concèdat esse
còmportes.

Patri, simùlque
Filio,

Tibique sancte
Spiritus,

Sicut fuit, sit jù-
giter,

Saeclum per om-
ne glòria. Amen.

En voert óns he-
melkrachten aan.

Opdat, als Chris-
tus keeren zal

Ter rechtspraak
over 't gansch heelal
Hij ons in 't rijk
der zaligheid

Als zijn genooten
binnenleid'.

Zij aan den Va-
der, aan den Zoon,
En aan den Geest
alle eerbetoon;

Gelijk het was,
zoo zij altijd

Hun door alle
eeuwen lof gewijd.
Amen.

B.

BEATI ESTIS.

Beàti estis, cum
maledixerint vobis

Zalig zijt gij, als
men u zal schel-

hòmines, et perse-
cùti vos fùerint, et
dixerint omne ma-
lum advèrsus vos,
mentièntes propter
me:

Gaudète et exul-
tate, quònam mer-
ces vestra copiosa
est in coelis.

den en vervolgen,
en u lasterende,
alle kwaad van u
zal spreken, om
mijnentwil:

Verblijd u, en
juicht: want uw
loon is groot in
den hemel.

C.

In den Paaschtijd.

TRISTES ERANT APOSTOLI.

Tristes erant A-
pòstoli

De Christi acèr-
bo fùnere,
Quem morte cru-
delissima
Servi necàrant
impìi.

Sermòne verax
Angelus

Nog treurt de
droeve Apostlen-
kring

Om Christus wree-
de marteling,
Dien een godter-
gendmoordgespuis
Had doodgefol-
terd aan het kruis.

En reeds klonk
voor de vrouwen-

Mulieribus prae-
dixerat:

Mox ore Christus
gaudium

Gregi feret fide-
lium.

Ad anxios Apo-
stolos

Currunt statim
dum nuntiae

Illae micantis
obvia

Christi tenent
vestigia.

Galilaëae ad alta
montium

Se conferunt A-
postoli,

Jesuque, voti com-
potes,

Almo beantur
lumine.

schaar

Uit Englenmond
de blijde maar:

»Zijn dierbre kud-
de zal de Heer

»Dra troosten
door zijn weder-
keer.»

Reeds snellen zij
om 't blijde woord

Te brengen, naar
de Apostlen voort,

Als zij den Heer
in glorie zien,

En spraakloos zin-
ken aan zijn kniën.

Naar Galilea's ber-
gen spoedt

De Apostlenschaar
met blij gemoed;

Daar vindt hun
wensch bevredi-

ging

In 't zien van Chris-
tus schittering.

Ut sis perènne
mèntibus
Paschè, Jesu,
gàudium,

A morte dira cri-
minum
Vitae renàtos li-
bera.

Deo Patri sit
glòria,
Et Filio, qui a
mòrtuis
Surrèxit, ac Pa-
raclito,
In sempitèrna
saècula. Amen.

o Gij, die 't nieuwe
leven boodt
Hoed ons toch
voor den zonde-
dood,

Opdat Gij eeuwig,
Jesus zoet,
De Paaschvreugd
zijn moogt van 't
gemoed.

Lof zij den Va-
der en den Zoon,
Die is verzezen
uit de doên,
En aan den Troos-
ter, met hen één,
Door de altijddu-
rende eeuwen heen.
Amen.

2.

Ter eere van meer Martelaren.

A.

SANCTORUM MERITIS.

Sanctòrum mèri- | Komt feestgenoo-

tis inclyta gaudia

Pangamus, sòcìi,
gestaque fòrtia

Gliscens fert àni-
mus pròmere càn-
tibus

Victòrum genus
òptimum.

Hi sunt, quos
fàtue mundus ab-
hòrruit;

Hunc fructu và-
cuum, flòribus àri-
dum

Contempsère tui
nòminis àsseclae,

Jesu, Rex bone
coèlitum.

Ili pro te fùrias
atque minas truces

Calcàrunt hòmi-

ten, heft der Heil-
gen feestzang aan,

Hun vreugd en
deugd ten lof en
kloeke heldendaân,

Het opgetogen
hart wil zingen 't
zeegrijk heir

Der helden, aller
helden eer.

Zij zijn 't, wie
al te dwaas de we-
reld van zich stiet;

Die wereld, die
nooit vrucht maar
dorren bloesem
biedt,

Zij werd versmaad
door hen, die volg-
den op uw pad,

o Jesus, Vorst der
hemelstad.

Zij traden voor
uw naam de woede
en grimme taal

Der menschen met

num; saevàque vèr-
bera:

His cessit làcerans
fòrtiter ùngula,

Nec carpsit pe-
netràlia.

Caedùntur glàdiis
more bidéntium:

Non murmur rè-
sonat, non quae-
rimònia;

Sed corde impàvi-
do mens bene còns-
cia

Consèrvat patièn-
tiam.

Quae vox, quae
pòterit lingua re-
tèxere,

Quae tu Marty-
ribus múnera praè-

den voet en geesel-
riem en staal;

De kromhaak
zlicht voor hen;
al woedt hij door
hun leên,

Hij breekt door
's harten slot niet
heen.

Als lamren vallen
zij door 't moord-
zwaard op den grond

Geen morrend
woord weerklinkt,
geen klacht sterft
in hun mond;

Maar 't onver-
schrokken hart, zijn
heilge zaak bewust,

Draagt alles lijd-
zaam en gerust.

Wat taal of stem-
me maalt den prijs
der heerlijkheid,

Die Gij in milde
gunst uw Marte-

paras?

Rubri nam flùido
sanguine fùlgidis

Cingunt tèmpora
làureis.

Te summa O Dèi-
tas, unàque pòsci-
mus;

Ut culpas àbigas,
nòxia sùbtrahas,

Des pacem fàmuli-
lis; ut tibi glòriam

Annòrum in sèri-
em canant. Amen.

laars bereidt?

Nog stroomt het
purprend bloed,
als reeds de zege-
krans

Hun slapen siert
met eeuwgenglans.

U smeeken wij, o
God, die één in
wezen zijt,

Dat Ge onze
schuld vergeeft, en
ons van kwaad
bevrijdt;

Geef aan uw die-
naars vrede, opdat
zij in één koor

U loven eeuw aan
eeuwen door.
Amen.

B.

JUSTORUM ANIMAE.

Justòrum ànimae
in manu Dei sunt,
et non tanget illos

De zielen der
rechtvaardigen zijn
in Gods hand; en

tormèntum mortis.

de smart des doods
zal haar niet tref-
fen.

Visi sunt oculis
insipientium mori:
illi autem sunt in
pace.

In de oogen der
dwazen schijnen
zij te sterven; maar
zij zijn in vrede.

3.

Ter eere van een enkelen
Martelaar.

A.

Deus, tuòrum mì-
litum

Sors, et corona,
praèmium,

Laudes canèntes
Màrtyris

Absòlve nexu cri-
minis

o God, die voor
uw krijgren 't loon

En erfdeel zijt en
gloriekroon,

Verbreek de boei,
die ons omknelt,

Nu 't lied den lof
uws Martlaars meldt.

Hic nempe mun-
di gàudia,

Et blanda frau-
dum pàbula,

Hij, wel bewust,
dat's wereld vreugd

Slechts loos be-
drog, slechts schijn-

Imbùta felle dè-
putans,

Pervènit ad coe-
lèstia.

Poenas cucùrrit
fòrtiter,

Et sùstulit viri-
liter,

Fundènsque pro
te sànguinem,

Aetérna dona
pòssidet.

Ob hoc precàtu
sùpplici

Te pòscimus piis-
sime:

In hoc triùmpho
Màrtyris

Dimitte noxam
sèrvulis.

Laus, et perèn-
nìs glòria

Patri sit, atque

geneugt

Van alsem drui-
pend, voor hem
had,

Is opgegaan ter
hemelstad.

Met moed trad
hij het strijdperk in
Verduurde 't wee
met kloeken zin,

En, voor U plen-
gende al zijn bloed,
Verwierf hij zich
het hemelgoed.

Daarom stijge on-
ze bedetoon

Ootmoedig smee-
kend tot uw troon:

Spreek op uws
Martlaars feestgetij

Uw dienaars van
hun schulden vrij.

Dat lof en onver-
gangbare eer

Aan aller scheeps-

Filio,
Sancto simul Pa-
ràclito
In sempitèrna sae-
cula. Amen.

len Opperheer,
Den Vader, Zoon
en Geest, altijd
Door eeuw aan
eeuwen zij gewijd.
Amen.

B.

GLORIA ET HONORE.

Gloria et honòre
coronàsti eum, Do-
mine; et constituisti
eum super òpera
mànuum tuàrum.

Heer, met roem
en eer hebt Gij
hem gekroond, en
hem gesteld over
de werken uwer
handen.

4.

Ter eere van een Belijder.

A.

ISTE CONFESSOR.

Iste confèssor Dò-
mini, colèntes

Hij, dien de wol-
ken als Belijder
van den Heere

Quem pie lau-
dant pòpuli per or-
bem :

Vereeren over de
aard vol liefde en
vroom ontzach,

Op den sterfdag des Heiligen.

Hac die laetus
mèruit beàtas

Verdiende blij ten
troon in 's hemels
hooge sfeere *

Scàndere sedes.

Te stijgen op deez'
dag.

anders :

Hac die laetus
mèruit suprèmos

Verdiende in 't
zalig loon der
hooge hemelsfeere

Laudis honòres.

Te juichen op
deez' dag.

Qui pius, pru-
dens, hùmilis, pu-
dicus.

Voorzichtig, vroom
en kuisch, voor
God in ootmoed
levend,

Sòbriam duxit
sine labe vitam,

Heeft hij de vlek-
loosheid bewaard
in strenge tucht,

Donec humànos
animàvit aurae

Totdat aan't sterf-
lijk lijf de ziel ten

Spiritus artus.

hemel zwevend
Met d'adem is
ontvlucht.

Cujus ob praes-
tans mèritum, fre-
quenter aegra quae
passim jacuere men-
bra,

Zijn uitgelezen
deugd, in haar ver-
dienste krachtig,
Heeft dikwerf hier
en ginds den kran-
ken heil gebracht,
En al 't geweld
der ziekte, in zul-
ken strijd onmach-
tig,

Viribus morbi
dòmitis, salùti

Doen zwichten
voor haar kracht.

Restituuntur.

Noster hinc illi
chòrus obsequètem

Daarom weerklinkt
zijn naam in blijde
zegezangen,

Còncinit laudem,
celebrèsque palmas:

En zingen wij zijn
lof in 't hem ver-
eerend koor,

Ut püs ejus præci
bus juvèmur

Opdat wij door
zijn beê gereede
hulp erlangen

Omne per aevum.

Den loop der tij-
den door.

Sit salus illi, de-
cus, atque virtus

Qui super coeli
sòlio coruscans,

Totius mundi sè-
riem gubèrnat

Trinus et unus.
Amen.

Dat alle heil en
roem en kracht de
Godheid huldig',

Die van den he-
meltroon in volle
heerlijkheên

Het wereldrond
bestuurt, dien groo-
ten God, drievuldig,

En in zijn wezen
één. Amen.

B.

Voor een Belijder-Leeraar.

O DOCTOR OPTIME.

O Doctor òptime,
Ecclesiæ sanctae
lumen, beàte N. Di-
vinae legis amàtor,
deprecàre pro nobis
Filium Dei.

O uitstekend
Leeraar, Licht der
H. Kerk, Heilige
N, ijveraar voor
Gods wet, smeeke
voor ons den Zoon
Gods.

C.

Voor een Belijder-Bisschop.

ECCE SACERDOS.

Ecce sacerdos
magnus, qui in
dièbus suis placuit
Deo et inventus est
justus; et in tèm-
pore iracundiae
factus est reconci-
liatio.

Ziedaar de Op-
perpriester, die in
zijn leven Godeaan-
genaam was, en
rechtvaardig be-
vonden; en ten
tijde van gram-
schap is hij tot
verzoening geweest.

D.

Voor een Belijder.

DOMINE, PRAEVENISTI EUM BL. 434.

5.

Ter eere van eene Maagd.

A.

JESU CORONA VIRGINUM.

Jesu, coròna Vir- : o Jesus, aller

ginum,

Quem Mater illa
còncipit,

Quae sola Virgo
pàrturit,

Haec vota cle-
mens àccipe.

Qui pergis inter
lilia,

Septus chorèis
virginum,

Sponsus decòrus
glòria,

Sponsisque red-
dens pràemia.

Quocùnque ten-
dis, Virgines.

Sequuntur, atque
làudibus

Post te canèntes
cùrsitant,

Hymnòsque dul-

Maagden kroon,

Van de eenge
Mocder de eigen
Zoon,

Die Maagd bleef
toen zij Moeder
werd,

Aanhoor de smeek-
beê van ons hart.

Gij wandelt tus-
schen lelie's door,

Omgeven van uw
Maagden koor,

o Bruidegom met
eer gekroond,

Die uwe Bruiden
eeuwig loont.

Waarheen Gij
gaat, daar volgt
de stoet

Der Maagden, en
haar blijde voet

Houdt trouw uw
spoor, terwijl haar
lied

Den zoetsten lof

ces pèrsonant.

der liefde biedt.

Te deprecàmur
sùpplices,
Nostris ut addas
sènsibus,
Nescìre prorsus
òmnia
Corruptionis vùl-
nera.

o Jesus needrig
smeeiken wij
Sta onze zwakke
zinnen bij,
Opdat uw kracht
van't zondig vleesch
Voor altoos alle
wond geneez'.

Virtus, honor,
laus, glòria
Deo Patri cum
Filio
Sancto simul Pa-
ràclito,
In saeculòrum
saècula. Amen.

Kracht, lof en
roem en eerbetoen
Zij aan den Va-
der, aan den Zoon,
En aan den Troos-
ter, met hen één,
Door aller eeuwen
eeuwen heen. Amen.

B.

VENI SPONSA CHRISTI.

Veni, sponsa
Christe, àccipe co-
rònám, quam tibi
Dòminus praepa-
ràvit in aetèrnum.

Kom, bruid van
Christus, ontvang
de kroon, die de
Heer u in eeuwig-
heid bereid heeft.

Ter

For
tore
Lau
fèmin
Qu
glòria
U
clyta

H
mòre
D
mòre
H
lèsti
It
duu

C
jeju

I

Ter eere van eene H. Weduwe.

FORTEM VIRILI PECTORE.

Fortem virili pectore

Laudèmus omnes,
fèminam,

Quae sanctitatis
glòria

Ubique fulget inclyta.

Haec sancto amore
sàucia,

Dum mundi
mòrem nòxium

Horrèscit, ad coelestia

Iter perègit arduum.

Carnem domans
jejuniiis

Dulcique men-

Komt, zingen wij
de sterke vrouw,

Vol mannenmoed
en eedle trouw,

Wier glorievolle
heiligheid

Alom den schoon-
sten luister spreidt.

Door heilge liefde
in 't hart geraakt,

Aan aardsche min-
dieschuldig maakt,

Verzakend, heeft
zij 't steile pad

Bewandeld naar
de hemelstad.

Haar vleesch be-
heerschend door
de wet

Van vaste en

tem pàbulo

Oratiònis nùtriens,

Coeli potitur gaù-
diis.

Rex Christe, vir-
tus fòrtium,

Qui magna so-
lus èfficis,

Hujus precàtu,
quaèsumus,

Audi benìgnus
sùpplices.

Deo Patri sit glòria

Ejùsque soli Filio,

Cum Spìritu Pa-
ràclito,

Nunc et per omne
saèculum. Amen.

boete; in zoet ge-
bed

Den geest verster-
kend met Godsspijs.

Won zij de vreugd
van 't Paradijs.

o Christus aller
sterken kracht,

Die eenig roemt
in eigen macht,

Om hare voor-
spraak bidden wij,

Dat uw genade
ons gunstig zij.

Zij God den Va-
der lof geboôn,

En aan zijn een-
geboren Zoon,

Lofaan den Troos-
ter, met hen één,

En nu, en door
alle eeuwen heen.

Amen.

B.

DIFFUSA EST.

Diffusa est gràtia
in làbiis tuis; prop-
tèrea benedixit te
Deus in aetèrnum.

Bevalligheid is
over uwe lippen
gestort: daarom
heeft God u in
eeuwigheid geze-
gend.

7.

Feest der Kerkwijding.

A.

COELESTIS URBS.

Coelèstis urbs Je-
rùsalem,
Beàta pacis visio,

Quae celsa de
vivèntibus
Saxis ad astra
tòlleris,
Sponsaèque ritu
cingeris

Jerusalem, o he-
melsteê,
o Blij gezicht der
zaalge vree,
Uit levend steen
gebouwd, en hoog
Oprijzend naar
den starrenboog,
En als de konings-
bruid rondom

Mille àngelòrum
millibus.

O sorte nupta
pròspera,
Dotàta Patris
glòria,
Respèrsa Sponsi
gràtia
Regina formo-
sissima,
Christo jugàta
Principi,

Coeli corüsca
Civitas.

Hic margaritis
èmicant,
Patèntque cunc-
tis òstia:
Virtùte namque
pràevia

Mortàlis illuc dù-
citur,

Omstuwd van 's
Heeren Englen-
drom.

Wat zalige echt
werd u bereid,
Verrijkt met 's
Vaders heerlijkheid
Versierd met 's
Bruigoms heilgena,
Vorstinne zonder
wederga,
Gehuwd aan Chris-
tus, 's Konings
Zoon;
o Hemelstad, Gods
gloriewoon!

Uw poorten, stra-
lend van het licht
Der paarlen, zijn
voor niemand dicht:
Want daarheen
licht het leidend
spoor
Der deugd den
armen stervling
voor,

An
pèrci
To
quis

Sc
ictibu
Et
rima
Fa
leo
Ha
lem
Ap
nèxil
Lo
stìgi

De
dèbi
Si
Altis
N
únic
Et
clito
C
stas,

an 's
glen-

Amore Christi
pèrcitus
Tormènta quis-
quis sùstinet.

echt
l,
t 's
heid
t 's
gena,
nder

Scalpri salùbris,
ictibus
Et tunsione plù-
rima,
Fabri polita mál-
leo

hris-
ings
Gods

Hanc saxa mo-
lem còstruunt,
Aptisque juncta
nèxibus
Locantur in fa-
stìgio.

tra-
icht
zijn
cht:
een
end

Decus Parènti
dèbitum
Sit usquequàque
Altissimo
Natòque Patris
único,

den
ing

Et inclyto Parà-
clito,
Cui laus, potè-
stas, glòria

Die om de liefde
die hij wijdt
Aan Christus, on-
derworpen lijdt

Des Makers eigen
meesterhand
Bewerkt der stee-
nen ruwen kant,
En kapt en bei-
telt dag aan dag
Ze vormend naar
zijn hamerslag,
En past en sluit
ze vast in een;
Zoo rijst de bouw
van levend steen.

Zij aan den Va-
der, d'Opperheer,
Van allerwege lof
en eer,
En aan den Zoon,
die uit Hem sproot,
En aan den Geest,
niet minder groot,
Zij macht en roem
en majesteit

Aeterna sit per
saecula. Amen.

Door de altijddu-
rende eeuwigheid.
Amen.

B.

TERRIBILIS.

Terribilis est lo-
cus iste: hic domus
Dei est, et porta
coeli: et vocabitur
aula Dei.

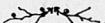
Ps. 83 Quam di-
lecta tabernacula
tua, Dòmine virtù-
tum!

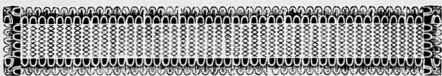
Concupiscit et
dèficit ànima mea
in àtria Dòmini.

Ontzachwekkend is
deze plaats: zij is
het huis van God
en de deur des
hemels, zij zal ge-
noemd worden hof
van God.

Heer der heer-
krachten, hoè lief-
lijk zijn uwe woon-
tenten!

Mijne ziel haakt
en bezwijkt van
verlangen naar de
voorhoven des
Heeren.

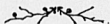
Y I J F D E A F D E E L I N G .

G E Z A N G E N

TER EERE VAN HET

Allerheiligste Sacrament.

I.

PANGE LINGUA.

Pange lingua,
gloriòsi

Còrporis mystè-
rium,
Sanguinìsque pre-
tiòsi,
Quem in mundi
prètium

Zing, mijn tong,
't geheim des Hee-
ren,

Maak het godlijk
Lichaam groot,
En het bloed, niet
te waardeeren,
Dat de Spruit van
d'eedlen schoot,

Fructus ventris
generosi
Rex effudit gèn-
tium.

Nobis datus, no-
bis natus
Ex intàcta Vir-
gine,
Et in mundo con-
versatus,
Sparsio Verbi sè-
mine,
Sui moras inco-
latus
Miro clausit òr-
dine

Insuprèmaenoc-
te
Recumbens cum
fratribus,
Observata lege
plene
Cibus in legálibus,

Cibum turbae
duodènae

Hij, de Vorst der
hemelsferen,
Voor het heil der
aard vergoot.

Ons geboren, ons
gegeven,
Zoon der reine
Hemelbruid,
Strooit Hij in zijn
sterflijk leven,
't Zaad van 't god-
lijk leerwoord uit,
Tot in 't end een
hoog verheven
Werking zijne om-
wandling sluit.

Aan den laatsten
disch gezeten
Met den vollen
broedrenkring,
Biedt Hij, na het
Paaschlam-eten
Volgens wettige
ordering,
Hun, die zijne
broedren heeten,

Se dat suis mà-
nibus.

Verbum caro,
panem verum,

Verbo carnem
èfficit:

Fitque sanguis
Christi merum,

Etsi sensus dèfi-
cit:

Ad firmàndum
cor sincèrum

Sola fides sùfficit

Tantum ergo sa-
cramèntum

Venerèmur cèr-
nui:

Et antiquum do-
cumèntum

Novo cedat ritui:

Praestet fides
supplèmentum

Zelf zich zelv' ter
nuttiging.

't Woord in 't
vleesch doet brood
verkeeren

Door het woord
in 't Vleesch, en
wijn

In aanbiddlijk
Bloed des Heeren:

Fale ook 't zintuig
bij den schijn,

Voor het harte,
dat wil leeren,

Zal 't geloof vol-
doende zijn.

Knielt dan voor
het glorierijke

Sakrament aan-
biddend neer;

Voor deez' Gods-
vereering wijke

De eeredienst der
oude leer;

En, waar 't zin-
tuig ook bezwijkte,

Sènsuum defè-
ctui.

Steune 't vast ge-
loof ons weer.

Genitòri, Genitò-
que

Lof den Vader
in den hoogen,
Lof zijn eengebo-
ren Zoon;

Laus et jubilatio,

Hun, zij eer en
alvermogen,

Salus, honor, vir-
tus quoque

Hun ons zeezend
lied geboôn;

Sit et benedictio,

Procedènti ab
utròque

En den Geest,
aan 'shemelsbogen

Compar sit lau-
dàtio. Amen.

Eén met hen, alle
eerbetoon. Amen.

2.

ADORO TE.

Adòro te devòte
latens Deitas,

o Verborgen God-
heid, U aanbidt
mijn hart.

Quae sub his figù-
ris vere làtitas:

U, die in deez'
schijnsels over-
sluijerd werd;

Tibi se cor me-
um totum sùbjicit,

'k Geef mij gansch
gevangen voor uw
Majesteit,

Quia te contèmp-
plans, totum dèficit.

Visus, gustus,
tactus in tè fallitur,

Sed auditu solo
tuto crèditur:

Credo quidquid
dixit Dei Filius,

Nil hoc verbo
veritatis vèrius.

In cruce latèbat
sola Dèitas,

At hic latet simul
et humànitas:

Ambo tamen cre-
dens, atque cònfir-
mens,

Peto quod petivit

Zinkend, bij 't
aanschouwen, in
mijn machtloos-
heid.

Oogen, smaak en
voelen falen in
deez' stond,

Maar 't geloovig
hooren biedt ons
vasten grond.

Ik geloof de leere,
van Gods Zoon
gehoord;

Niets is zoo on-
feilbaar als het
Waarheidswoord.

Aan het kruis ver-
borg zich 't God-
zijn slechts alleen;

Maar hier is het
mensch-zijn schui-
lende meteen.

Toch geloof ik
beiden, en belijd
ze meê

Met den goeden

latro poenitens.

Plagas, sicut Thomas non intueor;

Deum tamen meum te confiteor:

Fac me tibi semper magis credere:

In te spem habere, te diligere.

O memoriâle mortis Dòmini,

Panis vivus vitam praestans hòmini;

Praesta meae menti de te vivere,

Et te illi semper dulce sapere.

moorder in een zelfde beê.

Ik aanschouw, als Thomas, uwe wonden niet,

Maar Gij zijt mijn God toch, dien ik hulde bied,

Leer me in U gelooven, in U hopen, Heer,

En U vurig minnen, immer, immer meer.

o Gedachnistee-ken van des Heeren dood!

Levend, en den stervling levendmakend Brood,

Geef mijn arme ziele, dat zij door U leev',

En meer hongrend immer naar U henen streev'.

Pi
su, I

Mo
munc
guine
Cu
salvu

To
quit
lere.

Jes
tum

Or
quod

Ut
cerne

Vis
tua g

Pie Pelicàne, Je-
su, Dòmine,

Me immundum
munda tuo sàn-
guine;

Cujus una stilla
salvum facere

Totum mundum
quit ab omni scè-
lere.

Jesu, quem velà-
tum nunc aspicio,

Oro fiat illud
quod tam sùtio:

Ut te revelàta
cernens facie

Visu sim beàtus
tuaè glòriae. Amen.

Pelikaan vol lief-
de, Jesus naamloos
goed,

Wasch mij van
mijn smetten in
uw godlijk bloed;

Eén, een enkle
druppel kan het
wijd heelal

Zuiveren van zon-
den, eindloos in
getal.

Jesus, dien mijne
oog hier verscho-
len zien,

Laat mijn smach-
tend harte 't hooge
heil geschiên,

Dat ik zonder
sluijer 't godlijk
aangezicht

Zien moge, eeu-
wig zalig in uw
glorielicht. Amen.

SACRIS SOLEMNIIS.

Sacris solènniis
juncta sint gaudia,

Et ex praecòrdiis
sonent praeconia:

Recédant vètera,
nova sint òmnia:

Cor da, voces, et
òpera

Noctis recòlitur
coena novìssima,

Qua Christus
crèditur agnum et
àryma

Dedisse fràtribus,
juxta legitima

De toon der
vreugde zwijge op
't plechtig hoogtij
niet,

Maar 't volle lof-
lied druisch', dat
aan de borst ont-
vliet;

Wat oud is wij-
ke; nieuw zij alles,
wat ge biedt,

En hart en werk
en jubellied.

Wij vieren 't
Avondmaal, het
laatste vóór den
dood,

Toen Christus 't
Paaschlam en het
ongedeesemd
brood,

Aan zijne broe-
dren gaf, gelijk de
wet gebod

Pr
pàtri

Po
picur
lis

Co
cum
pulis
Si
bus,
singu

Ej
nibu

De
còrp

De
sang

D
quoc
lum,

Om

Priscis indùlta
pàtribus.

Post agnum ty-
picum explètis èpu-
lis

Corpus Domini-
cum datum disci-
pulis

Sic totum òmni-
bus, quod totum
singulis,

Ejus fatèmur mà-
nibus.

Dedit fragilibus
còrporis fèrculum,

Dedit et tristibus
sànguinis pòculum,

Dicens: accìpìte,
quod trado vàscu-
lum,

Omnes ex eo bìbite.

Aan 't nakroost,
dat uit Isrel sproot.

Na 't zinnebeel-
dig lam en de
voleindiging

Des maaltijds
sprak de Heer de
blijde zegening,

En gaf zich zelf
ten spijs, geheel
aan gansch den
kring,

Gelijk Hem elk
geheel ontving.

Zijn lichaam werd
de spijs der zwak-
ken aan den disch,

Zijn bloed de
drank der troost
in hunne droefenis,

»Neemt,» sprakt
Hij, »neemt den
kelk, die u gebo-
den is;

Hij zij u aller
lafenis.

Sic sacrificium
istud instituit,

Cujus officium
committi vòluit

Solis presbyteris,
quibus sic còngruit,

Ut sumant et
dent caeteris.

Panis angèlicus
fit panis hòminum:

Dat panis coeli-
cus figùris tèrminum:

O res miràbilis!
manducat Dòminum

Pauper servus,
et hùmilis.

Te, Trina Dèi-
tas, unàque póscimus

Zoo is de instelling
van die offerand
geschied,

Wieropdracht Hij
alleen den pries-
ter overliet,

Wien 't dus be-
hoort, dat hij de
spijze zelf geniet,

En daarna ze ook
aan andren bied'.

Het brood der
Engelen is den
mensch tot spijs
bereid,

En door dit He-
melbrood de beeld-
spraak uitgeleid.

o Wonder! de
arme — slaaf en
louter nietigheid, —

Ontvangt als spijs
Gods majesteit.

Drieëenig God en
Heer, wij smeeken
voor uw troon,

Sic nos tu visita,
sicut te còlimus:

Per tuas sèmitas
duc nos quo tèn-
dimus,

Ad lucem, quam
inhàbitas. Amen.

Dat uwe milde
gunst onze ijvrige
eerdienst kroon’;

Voer ons langs
uwe baan tot het
begeerde loon,

In ’t licht van
uwe hemelwoon.
Amen.

4.

VERBUM SUPERNUM.

Verbum supèr-
num pròdiens,

Nec Patris lin-
quens dèxteram,

Ad opus suum
èxiens,

Venit ad vitae
vèsperam.

Het Woord, ge-
daald van ’t hooge
zwerk,

En blijvend toch
aan ’s Vaders zij,

Was, ter voltrek-
king van zijn werk,

Des levens avond-
stond nabij.

In mortem a dis-
cipulo

Suis tradèndus
aèmulis,

Prius in vitae fèr-

Maar eer de leer-
ling Hem ten dood

Aan zijn benijders
leevren ging,

Heeft Hij zich

culo

Se tràdidit disci
pulis,

Quibus sub bina
spècie

Carnem dedit et
sanguinem;

Ut duplicis sub-
stantiae

Totum cibaret
hominem

Se nascens de-
dit socium,

Convèscens in
edulium,

Se moriens in
pretium,

Se regnans dat
in praemium.

zelf als 's levens
brood

Gegeven aan
d'Apostlenkring.

Hij schonk hun
onder dubben
schijn,

Van wijn en brood,
zijn vleesch en
bloed,

Opdat naar 't
geest- en stoflijk
zijn

De mensch vol-
komen werd ge-
voed.

Als mensch werd
Hij natuurgenoot,

Als gast en gast-
heer 't levend brood,

Ons losgeld in
zijn kostbren dood,

Ons loon in 't
rijk, dat Hij ont-
sloot.

O Salutàris hòs-
tia!

Quae coeli pan-
dis òstium:

Bella premunt
hostilia,

Da robur, fer au-
xilium.

Uni trinòque
Dòmino

Sit sempitèrna
glòria:

Qui vitam sine
tèrmino

Nobis donet in
pàtria. Amen.

o Allerheilrijkste
offerand,

Die's hemels poor-
ten opensluit;

De vijand dringt
van allen kant;

Geef sterkte en
hulp, die d' aan-
drang stuit.

Aan U, drieëne
Majesteit,

Zij altijddurende
eer en lof,

Wier goedheid ons
in eeuwigheid

Doe leven in het
hemelhof. Amen.

5.

AETERNE REX ALTISSIME.

Aetèrne Rex al-
tissime,

Redèmptor et
fidèlium,

Cui mors perèmp-
ta dètulit

o Eeuwig Koning
van 't heelal,

Die de uwen op-
hieft uit den val,

En wien het vel-
len van den dood

Summae triù-
phum glòriae.

Ascèdis orbes
siderum,
Quo te vocàbat
coèlitus
Collata, non hu-
mànitus,

Rerum potèstas
òmnium:

Ut trina rerum
màchina,
Coelèstium, ter-
rèstrium,
Et inferòrum còn-
dita
Flectat genu jam
sùbdita.

Tremunt vidèn-
tes Angeli
Versam vicem
mortálium:
Peccat caro, mun-
dat caro

Den zegetocht der
glorie bood.

Gij streeft het
sterrenheer voorbij
Waar de onbe-
perkte heerschappij,
Door God, niet
door den mensch
geboôn,
U henen riep ten
tén hoogsten troon.

Opdat 't drievou-
dig samenstel
Van hemel, we-
reldrond en hel,
Dat op uw wenk
rees uit het niet,
U knielende, on-
derwerping bied'.

Ontzetting grijpt
de heemlen aan,
Als zij de wisling
gadeslaan:
Het vleesch mis-
doet: 't vleesch

Regnat Deus,
Dei caro.

Sis ipse nostrum
gàudium,
Manens olympe
praemium,
Mundi regis qui
fabricam,
Mundana vincens
gàudia.

Hinc te precàn-
tes quæsumus,
Ignosce culpis
omnibus,
Et corda sursum
sùbleva
Ad te supèrna
gràtia.

Ut cum repente
coèperis

Clarère nube Jù-

reinigt weer,
En God in 't
vleesch regeert als
als Heer.

Wees Gij nu onze
troost en vreugd,
Gij eeuwig He-
melloon der deugd;
Gij, die door de
aarde U dienen ziet
Geeft hooger
vreugd dan de aar-
de biedt.

Tot U stijgt thans
ons smeekgebed:
Wisch af toch alle
zondesmet,
En hef de har-
ten van deze aard
Door uwe genade
hemelwaart.

Opdat, als Ge
eensklaps in het
licht
Der wolken voort-

dicis,
 Poenas repèllas
 débitas,
 Reddas corònas
 pèrditas.

treedt ten gericht,
 Uw goedheid ons
 van straf verschoon',
 En sier' met de
 eerst verloren kroon.

Jesu, tibi sit glò-
 ria,
 Qui Victor in coe-
 lum redis,
 Cum Patre et al-
 mo spiritu,
 In sempitèrna
 saècula. Amen.

U, Jesus, U zij
 eer en lof,
 Die zeegrijk keert
 in 't hemelhof,
 U, met den Geest
 en Vader één,
 Door de altijddu-
 rende eeuwen heen.
 Amen.

6.

*Andere Lofzangen ten gebruike onder
 het Lof of de Processie:*

LAUDA SION, bl. 369.

SALUTIS HUMANAË SATOR, bl. 367.

JESU, DULCIS MEMORIA, bl. 181.

7.

AVE VERUM.

Ave, verum cor- Wees gegroet, waar-

pus, natum ex Maria Virgine;

Vere passum, immolatum in Cruce pro homine.

Cujus latus perforatum, vero fluxit sanguine.

Esto nobis praegustatum mortis in examine.

O clemens,
O pie,
O dulcis Jesu,
Fili Mariae.

achtig Lichaam geboren uit de Maagd Maria;

Dat waarlijk geleden heeft en op het Kruis voor den mensch is geslacht-offerd.

Uit wiens doorboorde zijde waarlijk bloed is gevloeid.

Wees ons een voorsmaak in den doodstrijd.

O goedertieren,
O algoede,
O zoete Jesus,
Zoon van Maria.

8.

O QUAM SUAVIS.

O quam suavis est, Domine, spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrat

O, hoe liefelijk Heer, is uwe genegenheid, die om uwe liefde tot uwe kinderen te toonen

res, pane suavissi-
mo de cœlo præ-
stито, esuriētes re-
ples bonis, fastidi-
ōsos divites dimit-
tens inānes.

eene allerzoetste
spijs van den he-
mel hebt gegeven,
waarmede gij de
hongerigen verza-
digt, terwijl ge
aanmatigende rij-
ken onvoldaan
wegzendt.

9.

O SACRUM.

O Sacrum con-
vivium, in quo
Christus sūmitur, re-
cōlitur memōria
passiōnis ejus: mens
implētur grātia, et
futūrae glōriae no-
bis pignus datur.

O Heilige Maal-
tijd, waarop Chris-
tus genuttigd, de
herinnering aan
zijn lijden gevierd,
de ziel met gena-
de vervuld, en ons
een onderpand der
toekomstige glorie
gegeven wordt.

10.

HOMO QUIDAM.

Homo quidam : Zeker man rechtte

fecit
nam;
vum
coena
tātis,
Quia
ōmni

Ve
pane
bibit
misc

GL
Filio
Sanc
Q
ōmn

E
vitae
man
man

fecit coenam magnam; et misit servum suum hora coenae dicere invitatis, ut venirent. Quia parata sunt omnia.

Venite, comédite panem meum, et bibite vinum, quod miscui vobis.

Glòria Patri et Filio, et Spiritui Sancto.

Quia parata sunt omnia.

een groot gastmaal aan, en op het uur van den maaltijd zond hij zijnen knecht, om aan de genoodigden te zeggen, dat zij zouden komen, (want) alles is gereed.

Komt, eet mijn brood, drinkt mijn wijn, dien ik u gemengd (bereid) heb.

Eer den Vader, en den Zoon en den H. Geest.

Want alles is gereed.

II.

EGO SUM PANIS.

Ego sum panis vitae: patres vestri manducaverunt manna in deserto,

Ik ben het brood des levens: uwe vaders hebben in de woestijn het

et mòrtui sunt:

Hic est panis, de
coelo descèndens,
ut si quis ex ipso
manducet, non mo-
riàtur.

Ego sum panis
vivus, qui de coelo
descèndi, si quis
manducaverit ex
hoc pane, vivet in
aeternum.

manna gegeten en
zijn gestorven.

Dit is het brood
van den hemel ge-
daald, opdat hij,
die van dit brood
eet, niet sterve.

Ik ben het levend
brood, dat uit den
hemel is neerge-
daald, indien ie-
mand van dit
brood zal gegeten
hebben, zal hij in
eeuwigheid leven.

12.

COENANTIBUS ILLIS.

Coenàntibus illis,
accèpit Jesus pa-
nem, et benedixit,
ac fregit, deditque
discipulis suis, et
ait: Accipite, et
Comèdite, hoc est
corpus meum.

Als zij het avond-
maal gebruikten,
nam Jezus brood,
zegende, en brak
het en gaf het aan
zijne leerlingen,
zeggende: neemt
en eet, dit is mijn
lichaam.

Ven
omnes
tis et
et ego
dicit
Par
dabo,
pro n

Ac
dite,
pus
pro v
Hoc
com
Qu
mean
bibit
guin
net,

VENITE AD ME OMNES.

Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos, dicit Dòminus.

Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.

Accipite, et comedite, hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur: Hoc facite in meam commemorationem.

Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo.

Komt tot mij allen, die belast en beladen zijt, en Ik zal u verkwikken, zegt de Heer.

Het brood, dat ik u zal geven, is mijn vleesch voor het leven der wereld.

Neemt, en eet, dit is mijn lichaam, dat voor u zal gegeven worden: Doet dit ter mijner gedachtenis.

Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, blijft in mij, en ik in hem.

OCULI OMNIUM.

Oculi òmnium in
te sperant, Dòmine,

et tu das illis
escam in tèmپore
opportùno.

Aperis tu manum
tuam, et imple
omne ànimal be-
nedictiòne.

Aller oogén zìjn
vertrouwvol op u
gevestigd, Heer.

en Gij geëft hun
spijs ten rechten
tijde.

Gij opent uwe
hand, en vervult
alle levend wezen
met zegeningen.

QUOTIESCUNQUE.

Quotiescùnque
manducàbitis pa-
nem hunc, et cali-
cem bibètis, mor-
tem Dòmini annun-
tiàbitis, donec vè-
niat:

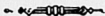
itàque quicunque
manducàverit pa-

Zoo dikwijls gij
dit brood zult eten,
en dezen kelk drin-
ken, zult gij den
dood des Heeren
verkondigen, totdat
Hij komt (op den
laatstén dag):

Al wie derhalve
onwaardig dit

nem, vel biberit
càlicem Dòmini in-
digne, reus erit còr-
poris et sànguinis
Dòmini.

brood zal eten, of
dezen kelk drin-
ken, zal schuldig
zijn aan het Lichaam
en Bloed des Hee-
ren.

TANTUM ERGO. Zie bladz. 483.

PANIS ANGELICUS. Zie bladz. 490.

O SALUTARIS HOSTIA. Zie bladz. 493.

ZESDE AFDEELING.

I.

ASPERGES ME.

*Door het jaar. Rouwmoedig gebed
ter voorbereiding tot de H. Mis.*

Aspèrges me, Dò-
mine, hysòpo et
mundàbor; lavàbis
me, et super nivem
dealbàbor.

Ps. Miserère mei,
Deus, secùndum
magnam misericòr-
diam tuam.

Glòria Patri etc.

Besproei mij,
Heer, met hysop,
en ik zal gezuiverd
worden; wasch mij
en ik zal witter
worden dan sneeuw,
Ontferm u mijner,
Heer, volgens uwe
groote barmhartig-
heid.

Glorie zij den Va-
der, enz.

VI
dièn
a là
lelùj
ad
qua
ti su
allel
P
Dòn
bon
q
culu
ejus
v
Dòn
dia
P
tuu
lelù
.....
1)
gew

VIDI AQUAM.

Van Paschen tot Pinksteren.

Vidi aquam egredi-
entem de templo
a làtere dextro, al-
lelùja: et omnes,
ad quos pervenit
aqua ista, salvi fac-
ti sunt, et dicent,
allelùja, allelùja.

Ps. Confitèmini
Dòmino, quònam
bonus:

quònam in sae-
culum misericòrdia
ejus.

V. Ostènde nobis,
Dòmine, misericòr-
diam tuam, (allelùja)

R. Et salutàre
tuum da nobis. (al-
lelùja)

Ik zag water vloei-
en uit den tempel,
aan de rechterzij-
de, alleluja: en al-
len, tot wie dit water
kwam 1) zijn gered
en zullen uitroepen,
alleluja alleluja.

Looft den Heer,
want Hij is goed:

want zijne barm-
hartigheid duurt
tot in eeuwigheid.

Toon ons, Heer,
uwe barmhartig-
heid. (alleluja.)

En schenk ons
uw heil (alleluja.)

1) Denk aan het Doopwater, dat daags voor Paschen
gewijd is.

℟. Dòmine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

℟. Dòminus vobiscum.

R. Et cum Spiritu tuo.

Heer, verhoor mijn gebed.

En mijn geroep kome tot u.

De Heer zij met u.

En met uwengeest.

GEBED.

Heilige Heer, almachtige, Vader, eenwige God, verhoor ons, en gelief uw heiligen Engel van den hemel te zenden, om allen, die in deze woonplaats zijn, te bewaren, op te beuren, te beschermen, te bezoeken en te verdedigen. Door Christus onzen Heer. Amen.

3.

GEBED VOOR DE KONINGIN.

's Zondags na de Hoogmis.

℟. Dòmine, saluum fac Regem

Heer, behoud onzen Koning (Ko-

nostrum.

R. Et exaudi nos
in die qua invoca-
verimus te.

Ÿ Dòmine, exaudi
etc.

R. Et clamor etc.

Ÿ Dòminus vo-
biscum.

R. Et cum spi-
ritu tus.

ningin.)

En verhoor ons
ten dage, dat wij
u hebben aange-
roepen.

Heer, verhoor enz.

En mijn geroep
enz.

De Heer zij met
u.

En met uwen
geest.

GEBED.

Open uwe barmhartige ooren, Heer,
voor de beden van hen die u smee-
ken, en opdat Gij gevet hetgeen men
U vraagt, doe hen ook vragen, hetgeen
U behaagt. Door Christus, onzen Heer.
Amen.

4.

CANTATE DOMINO.

Cantàte Dòmino : Zingt den Heer

canticum novum,
cantate Dòmino
omnis terra:

Cantate Dòmino,
et benedicite nò-
mini ejus, annun-
tiàte de die in diem
salutàre ejus.

Annuntiàte inter-
gentes glòriam ejus,
in omnibus popu-
lis mirabilia ejus.

een nieuw lied,
zingt den Heer
geheel de aarde.

Zingt den Heer,
en looft zijn naam,
verkondigt van dag
tot dag zijn heil.

Verkondigt onder
de volken zijne
heerlijkheid, onder
alle natiën zijne
wonderdaden.

5.

LAUDATE DOMINUM. bladz. 349.

6.

LAUDATE PUERUM

*Looft God, die hoe verheven, op onze
nietigheid wil neerzien.*

1. Laudate pueri,
Dòminum; lau-
date nomen Dò-
mini.

Looft, kinderen,
den Heer; looft
den naam des Hee-
ren.

2. Sit nomen Dò-
mini benedictum:
ex hoc nunc, et
usque in saecū-
lum.

3. A solis ortu us-
que ad occāsum,
laudābile nomen
Dòmini

4. Excelsus super
omnes gentes Dò-
minus, et super
coelos glòria ejus.

5. Quis sicut Dò-
minus Deus noster,
qui in altis hàbitat,
et humilia respicit
in coelo et in terra?

6. Sùscitans a
terra inopem, et de
stercore èrigens
pàuperem:

De naam des Hee-
ren zij gezegend,
van nu af tot in
in eeuwigheid.

Van den opgang
der zon (het Oos-
ten) tot den onder-
gang (het Westen)
is de naam des
Heeren lofwaardig.

Boven alle vol-
keren verheven is
de Heer, en zijne
heerlijkheid boven
de hemelen.

Wie is gelijk aan
den Heer, onzen
God, die in den
hooge woont, en
op het geringe
nêr ziet zoowel
in den hemel als
op aarde?

Die den behoef-
tigen opbeurt van
den grond, en den
armen uit het vuil

7. Ut còllocet
eum cum principi-
bus, cum principi-
bus pòpuli sui.

8. Qui habitare
facit stèrilem in
domo, matrem fili-
òrum laetantem.

Glòria Patri, et
Filio et Spiritui
Sancto.

Sicut erat in prin-
cipio et nunc et
semper, et in saè-
cula saeculòrum.
Amen.

opricht:

Om hem te plaat-
sen onder de voor-
naamsten, onder
de vorsten van
zijn volk.

Die haar, die
geen kinderen
heeft, in een huis-
gezin doet wonen,
als de blijde moe-
der van kinderen.

Eer zij den Va-
der en den Zoon
en den H. Geest.

Gelijk het was
in het begin, en
nu en altijd; en
in de eeuwen der
eeuwen. Amen.

7.

DEUS NOSTER, REFUGIUM.

*Vertrouwen op God, die alle po-
gingen der vijanden verijdelst.*

1. Deus noster : Onze God is een
refugium et virtus: toevlucht en sterk-

adjutor in tribulationibus, quae invenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus, dum turbabitur terra: et transferentur montes in cormaris.

3. Sonuerunt et turbatae sunt aquae eorum: Conturbati sunt montes in fortitudine ejus.

4. Fluminis impetus laetificat civitatem Dei: sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.

5. Deus in medio ejus, non commovebitur: adjuvabit

te; een helper in de verdrukkingen, die boven mate ons bezocht hebben.

Daarom zullen wij niet vreezen, (al) worde de aarde verzet, ja, zelfs de bergen in 't midden der zee gestort.

Hare wateren loeiden en werden hevig bewogen: door hare kracht schudden de bergen.

Het geweld des strooms brengt vreugde in de stad Gods: de Allerhoogste heeft zijne woonstede geheiligd.

God is in haar midden: zij zal niet wankelen God zal

eam Deus mane diluculo.

6. Conturbatae sunt gentes, et inclinata sunt regna: dedit vocem suam, mota est terra.

7. Dominus virtutum vobiscum: suscepitor noster Deus Jacob.

8. Venite et videte opera Domini, quae posuit prodigia super terram.

Auferens bella usque ad finem terrae.

9. Arcum conteret, et confringet arma, et scuta com-

haar helpen vroeg in den dageraad; (zal groote zorg voor haar hebben.)

De heidenen waren in opschudding en hunne rijken wankelden. Hij heeft zijne stem doen hooren en de aarde beefde.

De Heer der heerscharen is met ons: de God van Jacob is onze beschermer.

Komt en aanschouwt de werken des Heeren, de wonderdaden, die Hij op aarde gewrocht heeft.

De oorlogen doet hij ophouden tot aan de uiteinde der aarde.

Den boog zal Hij breken, en de wapenen verbrijzelen

bùret igne.

10. Vacàte, et
vidète quòniam ego
sum Deus: exaltà-
bor in gèntibus et
exaltàbor in terra.

11. Dòminus vir-
tutum nobiscum;
susceptor noster
Deus Jacob.

Glòri Patri, etc.

en de schilden in
het vuur verbran-
den.

Staat stil en ziet
(erkent) dat ik God
ben; ik zal verhe-
ven worden onder
de volken en op
(heel de) aarde.

De Heer der heer-
scharen is met ons;
de God van Jacob
is onze helper.

Eer zij den Va-
der enz.

8.

ELEGIT EUM.

Elègit eum Dòmi-
nus sacerdòtem si-
bi ad sacrificàndum
ei hòstiam laudis:

Immola Deo sa-
crificium laudis, et
redde Altissimo vo-
ta tua.

De Heer heeft
hem tot zijn pries-
ter gekozen, om
Hem het offer van
lof op te dragen.

Draag aan God
het Offer van lof
op, en voldoe aan
den Allerhoogste,

wat ge beloofd hebt.

9.

Bij de intrede van een Bisschop in de Kerk.

ECCE SACERDOS.

Ecce sacèrdos
magnus, qui in diè-
bus suis plàcuit
Deo:

Ideo jurejuràndo
fecit eum Dòminus
crèscere in plebem
suam (alleluja.)

✠. Benedictiònem
òmnium gèntium
dedit illi et testa-
mèntum suum con-
firmàvit super ca-
put ejus.

Ideo etc. (wordt herhaald,)

Glòria Patri, et
Filio et Spiritui
sancto.

Ideo etc. (wordt herhaald.)

Zie de opperpries-
ter, die in zijn le-
ven aan God aan-
genaam was.

Daarom heeft de
Heer gezworen,
hem onder zijn
volk te verheffen.
(alleluja.)

Hij heeft hem ge-
geven, dat alle vol-
ken in hem geze-
gend zouden zijn
en zijn verbond
met hem bevestigd.

Eer zij den Vader,
den Zoon en den
H. Geest.

1
2
3
4
5
6
7

1
2
3

Inhoud van het Kerkelijk Mis- & Lofboekje.

EERSTE AFDEELING.

	blz.
1 Morgengebed . . .	27
2 Avondgebed . . .	33
3 Gebeden voor de Biecht . . .	35
4 Gebeden na de Biecht . . .	38
5 Voorbereiding tot de H. Communie	40
6 Dankzegging na de H. Communie	45
7 Kruiswgoefening . . .	50

TWEEDE AFDEELING.

1 Gewone gebeden der H. Mis, volgens het Romeinsch Missaal	60
2 Gebeden onder de Mis voor overledenen . . .	133
3 Bij uitvaarten . . .	145
a Libera me . . .	146
b In paradisum . . .	149
c Ego Sum en de Psalm Benedictus, met de daarbij behoorende gebeden . . .	149
d Subvenite . . .	155
e Psalm: De profundis . . .	156
f Psalm: Miserere . . .	158
g Credo quod Redemptor . . .	164

DERDE AFDEELING.

Lof- en Beurtzangen door het jaar.

I. *Ten tijde van den Advent.*

1	Creator alme siderum	165
2	Ecce Virgo concipiet	157

II. *Kerstmis.*

1	Jesu, Redemptor omnium	168
2	Puer natus est	171
3	Tecum principium	172
4	Deus firmavit	173
5	Tui sunt coeli	173
6	Viderunt omnes fines	174
7	Gloria in excelsis	174
8	Quem vidisti	174
9	Laetentur coeli	175
10	Parvulus filius	175
11	Hodie Christus	176
12	Dies sanctificatus	176

III. *Driekoningen.*

1	Crudelis Herodes	177
2	Omnes de Saba	179
3	Reges Tharsis	180
4	Tribus miraculis	183

IV. *Feest van den H. Naam Jesus.*

(Tweede Zondag na Driekoningen.)

1	Jesu, dulcis memoria	181
2	In nomine Jesu	183
3	Litanie van den H. Naam	184

blz.

blz.

V. *In den Vastentijd.*

1	Audi, benigne Conditor . . .	191
2	Stabat Mater . . .	193

VI. *Lijdenstijd.*

65

57

68

71

72

73

73

74

74

75

75

76

76

1	Vexilla Regis . . .	198
2	Adoramus te . . .	201
3	Crux fidelis . . .	202
4	Ecce quomodo moritur . . .	202
5	Tenebrae factae sunt . . .	203
6	Super flumina . . .	204
7	Improperium exspectavit . . .	205
8	In monte Oliveti . . .	205
9	O vos omnes . . .	206
10	Omnes amici mei . . .	206

VII. *De drie laatste dagen der Goede Week.*

A. Witten Donderdag.

1	De Mis, uit het Missaal . . .	208
2	De processie . . .	218

B. Goede Vrijdag.

77

79

80

83

1	De plechtigheden . . .	219
2	Het lijden volgen den H. Joannes . . .	228
3	De gebeden der Kerk . . .	242
4	Vereering van het H. Kruis . . .	248
5	De processie en Nuttiging der H. Hostie . . .	255

C. Paasch-Zaterdag.

81

83

84

1	Verklaring der plechtigheden . . .	261
2	Wijding van het vuur . . .	261
3	Zegening der Wierookkorrels . . .	265
4	Wijding der paaschkaars . . .	266
5	De twaalf Voorspellingen . . .	273

	blz.	
6	Wijding van het water .	322
7	Litanie van alle Heiligen .	333
8	De H. Mis uit het Missaal .	344

VIII. *Paschen.*

1	Victimae paschali .	351
2	Haec dies . . .	353
3	Terra tremuit . . .	353
4	Angelus Domini . . .	353
5	Maria Magdalena . . .	354
6	Surrexit Pastor . . .	355
7	Ad regias Agni . . .	355

IX. *Van Hemelvaart tot Pinksteren.*

1	De Kruisdagen; gebeden behoo- rende bij de <i>groote</i> Litanie van alle Heiligen .	358
2	Salutis humanae Sator .	367
3	O Rex gloriae . . .	369
4	Viri Galilaei . . .	370
5	Ascendit Deus . . .	370
6	Vigilie van Pinksteren: .	371
a	De zes voorspellingen .	371
b	De H. Mis uit het Missaal .	376

X. *Pinksteren.*

1	Veni Creator . . .	381
2	Veni Sancte Spiritus .	384
3	Veni Sancte Spiritus, Antifoon	387
4	Confirma hoc . . .	387
5	Factus est repente . . .	388

XI. *H. Drievuldigheid.*

1	Jam sol resedit . . .	389
---	-----------------------	-----

2	Benedictus es . . .	390
3	Te Deum laudamus . . .	390

XII. *H. Sacramentsdag. Feest van het
H. Hart.*

1	Lauda Sion . . .	396
2	Auctor beate saeculi . . .	405

XIII. *Zondagen na Pinksteren.*

Lucis Creator optime . . .	406
----------------------------	-----

VIERDE AFDEELING.

Gezangen ter eere der H. Maagd en
bijzondere Heiligen.

I. *Ter eere der H. Maagd.*

1	Ave Maria . . .	408
2	Alma Redemptoris . . .	409
3	Ave Regina . . .	412
4	Regina coeli . . .	413
5	Salve Regina . . .	414
6	Angelus Domini . . .	416
7	Magnificat . . .	417
8	Litanie van O. L. V. van Loreto	420
9	Ave maris stella . . .	424
10	O gloriosa Virginum . . .	427
11	Tota pulchra . . .	428
12	Sub tuum praesidium . . .	429
13	Sancta Maria, succurre . . .	430

II. *Ter eere van den H. Jozef.*

1	Te Joseph celebrent . . .	431
2	Domine praevenisti eum . . .	434

	blz.
3 Missus est Angelus	434
4 Angelus Domini apparuit	435
5 Constituit eum	436

III. *Ter eere der HH. Petrus en Paulus.*

1 Decora lux	436
2 Beate Pastor	439
3 Quodcumque in orbe	441
4 Tu es Petrus	442
5 Tu es Pastor ovium	443
6 Quodcumque ligaveris	443
7 Quem dicunt homines	443
8 Oremus pro Pontifice	444

IV. *Feestdag van het H. Bloed.*

Festivis compitis	445
-----------------------------	-----

V. *Feest der HH. Engelbewaarders.*

Custodes hominum	449
----------------------------	-----

VI. *Rozenkrans Zondag.*

Coelestis aulae Nuntius	451
-----------------------------------	-----

VII. *Allerheiligen.*

Placare, Christe, servulis	453
--------------------------------------	-----

VIII. *Ter eere der H. Cecilia.*

Cantantibus organis	456
-------------------------------	-----

IX. *Algemeene Lof- en Beurtzangen ter eere der Heiligen.*

1. *Ter eere van Apostelen.*

a Exultet orbis gaudiis	457
b Beati estis	459
c Tristes erant	460

	blz.
2. Ter eere van meer Martelaren.	
a Sanctorum meritis . . .	462
b Justorum animae . . .	465
3. Ter eere van een Martelaar.	
a Deus tuorum militum . . .	466
b Gloria et honore . . .	468
4. Ter eere van een Belijder.	
a Iste confessor . . .	468
b O Doctor optime . . .	471
c Ecce Sacerdos . . .	472
5. Ter eere van eene Maagd.	
a Jesu, corona Virginum . . .	472
b Veni, Sponsa, Christi . . .	474
6. Ter eere van eene H. Weduwe.	
a Fortem virili pectore . . .	475
b Diffusa est . . .	477
7. Feest der Kerkwijding.	
a Coelestis urbs Jerusalem . . .	477
b Terribilis est . . .	480

VIJFDE AFDEELING.

Gezangen ter eere van het Allerheiligste Sacrament des Altaars.

1	Pange lingua . . .	481
2	Adore te . . .	484
3	Sacris Solemniis . . .	488
4	Verbum supernum . . .	491
5	Aeterne Rex altissime . . .	493

6	Andere Lofzangen verwezen .	blz.
7	Ave verum Corpus . .	496
8	O quam suavis . .	496
9	O Sacrum Convivium . .	497
10	Homo quidam . .	498
11	Ego sum panis . .	498
12	Coenantibus illis . .	499
13	Venite ad me omnes . .	500
14	Oculi omnium . .	501
15	Quotiescunque . .	502

ZESDE AFDEELING.

1	Asperges me . .	504
2	Vidi aquam . .	505
3	Gebed voor de Koningin . .	506
4	Cantate Domino . .	507
5	Psalm: Laudate Dominum . .	508
6	Psalm: Laudate pueri . .	508
7	Psalm: Deus nostrum, refugium . .	510
8	Elegit eum Dominus . .	513
9	Bij de intrede van een Bisschop: Ecce sacerdos . .	514

Ad
Ad
Ad
Ad
Ae
Af

Al
Al
An
An
An
Ap
As
As
Au
Av
Av
Av

Alphabetische Inhoud

VAN HET

Kerkelijk Mis- en Lofboekje.

A.

	blz.
Adoro te . . .	484
Adoramus te . . .	201
Ad regias Agni dapes . . .	355
Advent (ten tijde van den) . . .	165
Aeterne Rex altissime . . .	493
Afdeelingen, eerste . . .	27
» tweede . . .	60
» derde . . .	165
» vierde . . .	408
» vijfde . . .	481
» zesde . . .	504
Allerheiligen . . .	453
Alma Redemptoris . . .	409
Angelus Domini . . .	353
Angelus Domini nuntiavit . . .	410
Angelus Domini Joseph . . .	435
Apostelen (ter eere van) . . .	457
Ascendit Deus . . .	370
Asperges me . . .	504
Audi benigne conditor . . .	191
Ave Maria . . .	408
Ave Regina coelorum . . .	412
Ave Maris stella . . .	424

Ave verum corpus	blz.
Avondgebed	496
	33

B.

Beate Pastor	439
Beati estis	459
Belijder (ter eere van een)	468
Benedictus (psalm)	390
Benedictus es	390
Biecht (Gebeden vóór de)	35
Biecht (Gebeden na de)	38
Bisschop (bij de intrede van een)	514
Bloed (Feest van het H.)	445

C.

Caecilia (H.)	456
Cantate Domino	507
Cantatibus organjs	456
Coenantibus illis	500
Coelestis aulae Nuntius	451
Coelestis urbis	477
Communie (Voorbereiding tot de H.)	40
Communie (Dankzegging na de H.)	45
Confirma hoc	387
Constituit eum	436
Creator alme siderum	165
Credo quod Redemptor	164
Crudeljs Herodes	177
Crux fidelis	202
Custodes hominum	449

D.

Decora lux	436
De profundis (psalm)	156

	blz.
Deus firmavit	173
Deus noster, refugium (psalm)	510
Deus tuorum militum	466
Dies sanctificatus	176
Diffusa est	477
Discite a me	405
Domine, praevenisti eum	434
Driekoningen	177
Drievuldigheid (H.)	389

E.

Ecce quomodo moritur	202
Ecce sacerdos	472
Ecce Virgo concipiet	167
Ego sum panis	499
Ego sum resurrectio	149
Elegit eum...sacerdotem	513
Engelbewaarders (Feest der HH.)	449
Exultet orbis	457

F.

Factus est repente	388
Festivis compitis	445
Fortem virili pectore	475

G.

Gebeden onder de H. Mis	60
Gebeden na de H. Mis	129
Gebeden onder de H. Mis v. overledenen	133
Gloria in Excelsis	174
Gloria et honore	468
Goede Vrijdag	219
Goede Week	208

H.

Haec dies . . .	353
Hart (Feest van het H.) . . .	396
Heiligen (ter eere van bijzondere)	408
Hemelvaart . . .	367
Hodie Christus natus . . .	176
Homo quidam . . .	498

I.

Improperium . . .	205
In monte Oliveti , . .	205
In nomine Jesu . . .	183
In paradisum . . .	179
Iste confessor . . .	468

J.

Jaar (Gezangen door het) . . .	408
Jam sol resedit . . .	389
Jesu, corona virginum . . .	472
Jesu, dulcis memoria . . .	181
Jesu, Redemptor omnium . . .	168
Jesus (Feest van den H. Naam)	181
Jozef (ter eere van den H.) . . .	431
Justorum animae . . .	465

K.

Kerkwijding (Feest der) . . .	477
Kerstmis . . .	168
Koningin (Gebed voor de) . . .	506
Kruisdagen . . .	358
Kruiswegeroefening . . .	50

L.

Laetentur coeli . . .	175
-----------------------	-----

blz.

blz.

353

396

408

367

176

498

205

205

183

179

468

408

389

172

81

68

81

31

65

77

68

06

58

50

75

Lauda Sion	396
Laudate Dominum	349
Laudate pueri	508
Libera me	146
Litanie van den H. Naam	184
Litanie van alle Heiligen	333
Litanie van O. L. Vr. van Loretto	420
Lijdenstijd	198
Lijden (Het) volgens den H. Joannes	228
Lucis Creator optime	406

M.

Maagd (Gezangen ter eere der H.)	408
Maagd (ter eere van eene)	472
Magnificat	417
Maria Magdalena	354
Martelaar (ter eere van een)	466
Martelaren (ter eere van meer)	462
Miserere (psalm)	158
Mis-gebeden	60
Misgebeden voor Overledenen	133
Missus est	434
Morgengebed	27

O

Oculi omnium	502
O Doctor optime	471
O gloriosa Virginum	427
Omnes amici mei.	206
Omnes de Saba	179
O quam suavis	497
Oremus pro pontifice	444
O Rex gloriae	369

O Sacrum convivium . . .	blz.	498
Overledenen (Mis voor de) . . .		133
O vos omnes . . .		206

P.

Paaschkaars . . .	266
Paaschzaterdag . . .	261
Pange lingua . . .	481
Parvulus filius . . .	175
Paschen . . .	351
Petrus en Paulus (Feest van) . . .	436
Pinksteren . . .	381
Pinksteren (Zondagen na). . .	406
Placare, Christe . . .	453
Plechtigheden (op Goeden Vrijdag)	219
Plechtigheden (Verklaring der) . . .	261
Processie (op Wittendonderdag)	218
Processie (op Goeden Vrijdag) . . .	218
Puer natus est . . .	171

Q.

Quem dicunt honimes . . .	443
Quem vidistis . . .	174
Quodcunque in orbe . . .	441
Quodcunque ligaveris . . .	443
Quotiescunque . . .	502

R.

Reges Tharsis . . .	180
Regina Coeli . . .	413
Rozenkrans-Zondag . . .	451

S.

Sacramentsdag (H.) . . .	396
--------------------------	-----

blz.		blz.
498	Sacrament (Gezangen ter eere van het)	481
133	Sacris solemniis . . .	488
206	Salutis humanae . . .	367
RE	Salve Regina . . .	414
266	Sancta Maria, succurre . . .	430
261	Sanctorum meritis . . .	462
481	Stabat Mater . . .	193
175	Subvenite . . .	155
351	Sub tuum praesidium . . .	429
436	Super flumina . . .	204
381	Surrexit pastor . . .	355
406	T.	
453	Tecum principium . . .	173
219	Te Deum laudamus . . .	390
261	Te, Joseph, celebrent . . .	431
218	Tenebrae factae sunt . . .	203
218	Terra tremuit . . .	353
171	Terribilis est . . .	480
443	Tota pulchra . . .	428
174	Tu es pastor ovium . . .	443
441	Tu es Petrus . . .	442
443	Tui sunt coeli . . .	173
502	Tribus miraculis . . .	180
180	Tristes erant . . .	460
413	U.	
451	Uitvaarten . . .	145
V	V.	
396	Vastentijd (Gedurende den)	191
	eni Creator . . .	381
	eni, Sancte Spiritus (Lofzang) . . .	387

	blz.
Veni, Sancte Spiritus . . .	384
Veni, Sponsa Christi . . .	474
Venite ad me omnes . . .	501
Verbum Supernum . . .	491
Vereering van het H. Kruis . . .	248
Vexilla Regis . . .	198
Victimae paschali . . .	351
Viderunt omnes fines . . .	174
Vidi aquam . . .	505
Vigilie van Pinksteren . . .	371
Viri Galilaei . . .	370
Voorspellingen (Twaalf) . . .	273
Voorspellingen (Zes) . . .	371
Vrijdag (Goede) . . .	219

W.

Weduwe (ter eere van eene H.) . . .	475
Wierook (wijding van den) . . .	265
Wijding van het vuur . . .	261
Wijding van het water . . .	322
Witten Donderdag . . .	208

Bladz.

»

»

»

»

»

»

»

»

TE VERBETEREN.

Bladz. 35 *Het* Bona moet zijn *Uit* Bona.

» 46 *I* Uwe worde » » *In* uwe.

» 88 *Xegt* » » *Zegt*.

» 104 *in* de inleiding, *is* de inleiding.

» 142 *Gloria* tibi Domine *Laus* tibi
Christe.

» 151 bereiken moet zijn bereiden.

» 164 Et in *caren* » » Et in *carne*.

» 250 *De* Heilige God enz. Heilige
God enz.

» 252 achter Salvatori tuo: ten derden
male, antwoorden de koren: agios
enz bladz. 250.

